

การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษา
โซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี



นางสาวสุนทรรัตน์ แสงงาม

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต


สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEXICAL AND TONAL VARIATION BY AGE GROUP AND LANGUAGE ATTITUDE IN
THE SONG LANGUAGE (BLACK TAI) OF AMPHOE KHAO YOI,
CHANGWAT PHETCHABURI



Miss Suntharat Saeng-ngam

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

สุนทรินทร์ แสงงาม: การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาໄຂ່ (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (LEXICAL AND TONAL VARIATION BY AGE GROUP AND LANGUAGE ATTITUDE IN THE SONG LANGUAGE (BLACK TAI) OF AMPHOE KHAO YOI, CHANGWAT PHETCHABURI) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภิกษย์. 170 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาໄຂ່ (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษาໄຂ່ ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรอายุออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี, 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป และแบ่งตัวแปรทัศนคติต่อภาษาໄຂ่ง โดยใช้แบบสอบถามทัศนคติต่อภาษาໄຂ่ง ได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาໄຂ่ง กลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาໄຂ่ง และกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาໄຂ่ง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย ซึ่งประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน โดยกำหนดจำนวนผู้บอกภาษาในงานวิจัยนี้ทั้งหมด 60 คน จำแนกเป็น 20 คนต่อหนึ่งกลุ่มอายุ โดยให้มีทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่ากันในแต่ละกลุ่ม งานวิจัยนี้ใช้หน่วยอรรถรวมทั้งสิ้น 70 หน่วยอรรถ เป็นหน่วยอรรถที่ชาวໄຂ່ใช้พูดในชีวิตประจำวันและแทนด้วยคำที่ต่างไปจากภาษาไทยกรุงเทพฯอย่างชัดเจน ซึ่งคัดเลือกจากงานวิจัยคำศัพท์ในภาษาໄຂ่งที่ผ่านมาและคลังคำภาษาไทดำโบราณ ส่วนในการเก็บข้อมูลวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้คำชุดเทียบเสียงคล้ายประกอบด้วยคำพยางค์เดียวจำนวน 9 คำ มาสร้างเป็นรายการคำโดยให้แต่ละคำปรากฏ 5 ครั้ง คำเหล่านี้เป็นตัวแทนของคำที่ปรากฏในช่องต่างๆ ของกล่องวรรณยุกต์ ที่ริเริ่มโดยวิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (Gedney, 1972) การเก็บข้อมูลรายการคำทดสอบวรรณยุกต์ ใช้วิธีการตั้งคำถาม พร้อมแสดงภาพหรือของจริงประกอบ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์ ผู้วิจัยนับความถี่ของการปรากฏของคำศัพท์ภาษาໄຂ່ คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาคอบว่าใช้ทั้งภาษาไทยกรุงเทพฯและภาษาໄຂ่ง และคำศัพท์อื่นๆ จากนั้นคิดเป็นอัตราร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลวรรณยุกต์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์และการแยกเสียงรวมเสียงด้วยการฟัง นอกจากนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะของวรรณยุกต์แต่ละเสียงด้วยวิธีการทางกลศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม Praat และใช้โปรแกรม Microsoft Excel แปลงผลเป็นกราฟเส้น

ผลการวิจัยแสดงว่าโดยภาพรวมผู้บอกภาษาที่พูดภาษาໄຂ่งในตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย ทุกกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาໄຂ่งทั้งในด้านคำศัพท์และวรรณยุกต์มากกว่าภาษาไทยกรุงเทพฯ เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลของอายุและทัศนคติต่อการใช้คำศัพท์ พบว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีใช้คำศัพท์ภาษาໄຂ่งน้อยที่สุด ส่วนกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไปใช้คำศัพท์ภาษาໄຂ่งมากพอกัน แสดงนัยสำคัญว่าผู้บอกภาษายังอายุน้อยลงยังใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯมากขึ้น ส่วนทัศนคติมีอิทธิพลต่อการใช้คำศัพท์ภาษาໄຂ่งในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีเท่านั้น ในด้านวรรณยุกต์ พบว่าไม่มีผู้บอกภาษาคนใดใช้ระบบวรรณยุกต์แบบอื่นเลยนอกจากระบบวรรณยุกต์ภาษาໄຂ่ง ส่วนลักษณะของวรรณยุกต์มีผู้บอกภาษาใช้แบบอื่นบ้างแต่จำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับลักษณะภาษาໄຂ่ง

จากข้อสรุปนี้ แสดงว่าเริ่มมีการแปรของการใช้คำศัพท์ภาษาໄຂ่งที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีไปอย่างช้าๆ และในอนาคตภาษาໄຂ่งอาจมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ เพราะผู้บอกภาษาโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15-25 ปี เริ่มรับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯเข้ามาใช้ปนกับภาษาໄຂ่ง งานวิจัยนี้พบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านคำศัพท์จะเร็วกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านวรรณยุกต์

ภาควิชา	ภาษาศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต..... <u>สุนทรินทร์ แสงงาม</u>
สาขาวิชา	ภาษาศาสตร์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... <u>.....</u>
ปีการศึกษา	2549	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

##4680239522 :MAJOR LINGUISTICS

KEYWORD: BLACK TAI/ LEXICAL VARIATION/ TONAL VARIATION/ AGE GROUP VARIATION/ LANGUAGE ATTITUDE VARIATION

SUNTHARAT SAENG-NGAM :LEXICAL AND TONAL VARIATION BY AGE GROUP AND LANGUAGE ATTITUDE IN THE SONG LANGUAGE (BLACK TAI) OF AMPHOE KHAO YOI, CHANGWAT PHETCHABURI. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF.M.R.KALAYA TINGSABADH, Ph.D. 170 pp.

This study aims at analyzing and comparing lexical and tonal variation in the Song (Black Tai) language spoken in Amphoe Khao Yoi, Changwat Phetchaburi, by age-group and attitude toward the Song language. In this study there are 3 age-groups: 15-25, 35-45, and 55-65 years old. The attitude variable was divided into 3 types – positive, neutral, and negative - using a language attitude questionnaire.

Data collection was carried out at Tambon Nong Prong, Amphoe Khao Yoi, which consists of 6 villages. Sixty informants were selected - 20 per each age-group – with equal number of male and female in each group. The 70 semantic units selected for this study are used in everyday life by the Song speakers and are all represented by distinct Bangkok Thai and Song words. These semantic units were selected from previous lexical studies of Song and old Black Tai lexicon. To collect the tonal data, an analogous set of 9 monosyllabic words were used as the basis for constructing a word list consisting of 5 tokens of each word. These words represent the words that appear in the various slots of the tone box originated by William J. Gedney. The word list was elicited by the questioning method assisted by pictures and real objects.

The lexical data were analyzed by counting the number of occurrences of the lexical items used by each group of speakers in the following four categories: Song, Bangkok Thai, Song and Bangkok Thai, and others. The results were then converted into percentage. The tonal data were auditorily analyzed to obtain the tone system and the pattern of tone split and tone merge. In addition, the fundamental frequency value of each word was analyzed acoustically using the Praat speech analysis program and shown as line graphs using Microsoft Excel.

The results show that overall the Song speakers of Tambon Nong Prong, Amphoe Khao Yoi in every age-group and every attitude toward the Song language use the lexical items and the tone system of the Song language more than those of Bangkok Thai. Analysis of the influence of age-group and attitude shows that the 15-25 years old group uses the Song lexical items least. The 35-45 and the 55-over 65 age-groups use the same quantity of Song lexical items. This indicates that the younger the speakers are the more use of Bangkok Thai lexical items occur. Attitude influences lexical usage only in the 15-25 years old group. It is found that all of the speakers only use the Song tone system. The main phonetic characteristic of every tone is also predominantly Song. Very few non-Song characteristics appear in the data comparing with the Song ones.

It may be concluded that change in lexical usage slowly begins to occur in the Song language of Tambon Nong Prong, Amphoe Khao Yoi. In the future there may be a tendency for change to occur as the Song speakers especially the 15-25 years old group have already adopted Bangkok Thai words. Finally, it is shown in this study that lexical change occurs faster than tonal change.

Department Linguistics
Field of Study Linguistics
Academic Year 2006

Student's Signature.....*Suntharat Saeng-ngam*.....
Advisor's Signature.....*[Signature]*.....
Co-advisor's Signature.....*-*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ติงศภักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำ และช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจและให้แง่คิดต่างๆ แก่ผู้วิจัย ทั้งในส่วนของการดำเนินการวิจัยและการดำเนินชีวิต ทำให้ผู้วิจัยเกิดพลังในการดำเนินงานจน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้พบกับคำว่าเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ ในฐานะประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ประสานงานโครงการทุนมหาบัณฑิต สกว. และศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ อาจารย์กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้ คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องและ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้ให้ทุนวิจัย ในงานนี้ และศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ ผู้ประสานงานโครงการ และเจ้าหน้าที่ โครงการทุนมหาบัณฑิต สกว.ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเรื่อง ทุนระหว่างดำเนินการโครงการวิจัย รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกลุ่มหัวข้อพลวัตสภาพของสังคมท้องถิ่นไทยที่สะท้อนผ่านทางภาษา ที่ได้ กรุณาสละเวลาให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกภูมิใจมากที่ได้เข้าศึกษาที่ภาควิชานี้ และ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ชาวภาษาศาสตร์ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและความห่วงใย ระหว่างการดำเนินงานวิจัยนี้เสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณรพีพร สิทธิ และคุณเรืองสุข คง ทอง เพื่อนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างมากในทุกๆ ด้านตลอดการทำวิทยานิพนธ์

ในการดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ถนอม คงยิ้มละมัย คุณทองใบ เย็นตั้ง และคุณขวัญเมือง ศรีทัศน์ ผู้ช่วยวิจัยที่นำพาผู้วิจัยไปทุกที่ที่ต้องการเก็บข้อมูล และผู้บอก ภาษาที่ตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะดำเนินการวิจัยนี้ได้เลย หากปราศจากคุณพ่อ คุณแม่ และ น้องที่รักทั้งสองของผู้วิจัย รวมทั้งคุณยาย คุณลุง คุณป้า คุณน้า ตลอดจนญาติสนิทมิตรสหายทุก ท่านที่ให้การสนับสนุนทางการเรียนด้วยการให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยทุกอย่าง เท่าที่จะทำได้ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.7 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ใช้เก็บข้อมูลภาษาโชนง.....	7
2 ทบทวนวรรณกรรม	17
2.1 ประวัติความเป็นมาของชาวโชนง	17
2.2 การศึกษาลักษณะด้านเสียงวรรณยุกต์ภาษาโชนง.....	19
2.3 การศึกษาลักษณะด้านคำศัพท์ของภาษาโชนง	24
2.4 การศึกษาการแปรภาษาชนกลุ่มน้อยและภาษาถิ่นตามตัวแปรอายุ และทัศนคติต่อภาษา.....	27
2.5 วิธีที่ใช้ในการศึกษาคำศัพท์ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น	29
2.5.1 วิธีศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น.....	29
2.5.2 วิธีศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
3.1 การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล	33
3.2 การคัดเลือกหน่วยรรถ	33
3.3 การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม	36
3.3.1 คุณสมบัติของผู้บอกภาษา.....	36

3.3.2	กลุ่มอายุของผู้บอกภาษา.....	36
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
3.4.1	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
3.4.2	แบบสอบถามคำศัพท์.....	38
3.4.3	รายการคำเพื่อทดสอบเสียงวรรณยุกต์.....	38
3.5	วิธีการเก็บข้อมูล.....	40
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
3.6.1	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษาของผู้ภาษา.....	41
3.6.2	การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์.....	42
3.6.3	การวิเคราะห์ข้อมูลวรรณยุกต์.....	43
3.7	ปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัย.....	45
3.8	การเสนอผลการวิเคราะห์.....	46
4	การแปรของคำศัพท์ภาษาไซ่งในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....	47
4.1	การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา.....	47
4.2	การใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....	51
4.3	การแปรของคำศัพท์ประเภทต่างๆ ตามกลุ่มอายุ.....	52
4.4	การแปรของคำศัพท์ประเภทต่างๆ ตามทัศนคติต่อภาษา.....	54
4.4.1	ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษาไซ่ง.....	54
4.4.2	การแปรของคำศัพท์ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา.....	56
4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของภาษาไซ่งกับอายุและทัศนคติต่อภาษา.....	60
4.5.1	การแปรของคำศัพท์ตามกลุ่มอายุ เมื่อควบคุมตัวแปร ทัศนคติต่อภาษา.....	60
4.5.2	การแปรของคำศัพท์ตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปร อายุ.....	63
4.6	สรุป.....	67
5	การแปรของระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไซ่ง.....	69
5.1	ระบบวรรณยุกต์ในภาษาไซ่ง.....	69
5.1.1	ระบบวรรณยุกต์.....	70
5.1.2	การแยกเสียงรวมเสียงในกล่องวรรณยุกต์.....	71
5.2	หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไซ่ง.....	72
5.2.1	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1.....	72
5.2.2	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2.....	75

5.2.3	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3	78
5.2.4	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4	81
5.2.5	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5	85
5.2.6	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6	89
5.3	สรุป	92
6	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
6.1	สรุปผล	94
6.2	อภิปรายผล	97
6.3	ข้อเสนอแนะ	98
รายการอ้างอิง		100
ภาคผนวก		104
ภาคผนวก ก		105
ภาคผนวก ข		119
ภาคผนวก ค		137
ภาคผนวก ง		159
ภาคผนวก จ		162
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	ข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลหนองปรุง..... 14
3.1	หน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 34
3.2	คำพูดเทียบเสียงของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในระบบ.....39
3.3	คำทดสอบชุดพยางค์เป็นในภาษาไทย.....40
4.1	อัตราการปรากฏของการเลือกใช้คำศัพท์.....48
4.2	การใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....51
4.3	การแปรของการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ.....52
4.4	คำถามทัศนคติต่อภาษากับจำนวนคะแนน.....55
4.5	กลุ่มผู้บอกภาษาจำแนกตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษาไทย.....56
4.6	การแปรของคำศัพท์ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา.....57
4.7	การแปรของคำศัพท์ประเภทตามกลุ่มอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา.....62
4.8	การแปรของคำศัพท์ประเภทตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....66
5.1	ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทย.....71
5.2	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....73
5.3	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ตามกลุ่มอายุ.....74
5.4	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ตามทัศนคติต่อภาษา.....74
5.5	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 โดยไม่จำแนก ตามปัจจัยทางสังคม.....77
5.6	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ตามกลุ่มอายุ.....77
5.7	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ตามทัศนคติต่อภาษา.....78
5.8	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 โดยไม่จำแนก ตามปัจจัยทางสังคม.....80
5.9	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ตามกลุ่มอายุ.....80
5.10	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ตามทัศนคติต่อภาษา.....81
5.11	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 โดยไม่จำแนก ตามปัจจัยทางสังคม.....83
5.12	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ตามกลุ่มอายุ.....84
5.13	การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ตามทัศนคติต่อภาษา.....85

5.14	การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....	87
5.15	การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ตามกลุ่มอายุ.....	88
5.16	การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ตามทัศนคติต่อภาษา.....	88
5.17	การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....	91
5.18	การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ตามกลุ่มอายุ.....	91
5.19	การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ตามทัศนคติต่อภาษา.....	92
5.20	สรุปการปรากฏของระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยั้งตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษา.....	93
ข.1	ลำดับของหน่วยอรรถ.....	120
ข.2	การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา.....	122
ข.3	ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของทัศนคติต่อภาษาในผู้บอกภาษาทุกกลุ่มอายุ.....	126
ข.4	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา กลุ่มอายุ 15-25 ปี.....	128
ข.5	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา กลุ่มอายุ 35-45 ปี.....	129
ข.6	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา กลุ่มอายุ 55-65 ปี.....	130
ข.7	คำตอบของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี.....	131
ข.8	คำตอบของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี.....	133
ข.9	คำตอบของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี.....	135
ง.1	แสดงอัตราการเปรียบเทียบการแปรของคำศัพท์ภาษาไทยั้งในตามกลุ่มอายุ 15-25 ปี และ 35-45 ปี ไม่จำแนกตามทัศนคติต่อภาษา.....	159
ง.2	แสดงการหาค่า E (Expected Values).....	160
ง.3	แสดงการหาค่าไคสแควร์.....	160
จ.1	การบันทึกค่าความถี่มูลฐานที่กรอกลงในตาราง Microsoft Excel ของผู้บอกภาษาคนที่ 11 กลุ่มกลางคน.....	169

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	แผนที่จังหวัดเพชรบุรี..... 10
1.2	แผนที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี 13
1.3	แผนที่โดยสังเขปของตำบลหนองปรัง แสดงหมู่บ้านทั้ง 6 หมู่บ้าน 16
2.1	แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาໄສງ ภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐานของ กาญจนา พันธุ์คำ (2523)..... 20
2.2	แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ภาษาໄສງ 4 หน่วยเสียง..... 22
2.3	แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ภาษาໄສງ 5 หน่วยเสียง..... 22
2.4	แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ภาษาໄສງ 6 หน่วยเสียง..... 23
2.5	คำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของเก็ดนี่ (Gedney, 1972)..... 31
3.1	กราฟแสดงค่าความถี่มูลฐาน ว.1 – ว.6 ในคำพยางค์เป็น..... 44
4.1	การใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม..... 51
4.2	การแปรของการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ..... 52
4.3	กลุ่มผู้บอกภาษาจำแนกตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษาໄສງ..... 56
4.4	การแปรของคำศัพท์ ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา..... 57
4.5	การแปรของคำศัพท์ประเภทตามกลุ่มอายุเมื่อควบคุมตัวแปร ทัศนคติต่อภาษา..... 62
4.6	การแปรของคำศัพท์ประเภทตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ 66
5.1	สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาໄສງ..... 70
5.2	สัญลักษณ์ของว.1 แบบที่ 1..... 72
5.3	สัญลักษณ์ของว.1 แบบที่ 2..... 73
5.4	สัญลักษณ์ของว.2 แบบที่ 1..... 75
5.5	สัญลักษณ์ของว.2 แบบที่ 2..... 76
5.6	สัญลักษณ์ของว.2 แบบที่ 3..... 76
5.7	สัญลักษณ์ของว.3 แบบที่ 1..... 79
5.8	สัญลักษณ์ของว.3 แบบที่ 2..... 79
5.9	สัญลักษณ์ของว.4 แบบที่ 1..... 82
5.10	สัญลักษณ์ของว.4 แบบที่ 2..... 82
5.11	สัญลักษณ์ของว.4 แบบที่ 3..... 83
5.12	สัญลักษณ์ของว.5 แบบที่ 1..... 86

5.13	สัญลักษณ์ของว.5 แบบที่ 2.....	86
5.14	สัญลักษณ์ของว.5 แบบที่ 3.....	87
5.15	สัญลักษณ์ของว.6 แบบที่ 1.....	89
5.16	สัญลักษณ์ของว.6 แบบที่ 2.....	90
5.17	สัญลักษณ์ของว.6 แบบที่ 3.....	90
จ.1	การใช้โปรแกรม Cool Edit Pro ชั้นตอนที่.....	162
จ.2	การลากเมาส์เลือกช่วงของเสียงที่ต้องการ.....	163
จ.3	หน้าต่างข้อมูลหลังจากที่ตัดเสียงออกมาเป็นคำเดี่ยว.....	163
จ.4	การบันทึกไฟล์เสียงของคำเดี่ยวที่ตัดออกมา.....	164
จ.5	แสดงการเปิดงานที่หน้าต่างของ Praat Objects.....	164
จ.6	การเลือกโฟลเดอร์ที่เก็บไฟล์เสียงที่เลือกมาได้แล้ว.....	165
จ.7	การลากเมาส์ที่จุดเริ่มต้นของคำไปยังจุดสุดท้ายของคำ.....	165
จ.8	การเปิดและบันทึกข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา.....	166
จ.9	การเปิดข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา ชั้นตอนที่ 1.....	166
จ.10	การเปิดข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา ชั้นตอนที่ 2.....	167
จ.11	การเปิดข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา ชั้นตอนที่ 3.....	167
จ.12	ข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลาที่ถูกเปิดออกมา.....	168
จ.13	การ Save ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในตารางที่เตรียมไว้เพื่อปรับค่าระยะเวลา.....	168

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรในประเทศไทยประกอบไปด้วยคนหลายเชื้อชาติ มีทั้งชนกลุ่มใหญ่ที่พูดภาษาไทยอาศัยอยู่ในบริเวณนี้และมีชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาอื่นเป็นภาษาแม่และมีวัฒนธรรมของตนเองอาศัยอยู่ทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ในทุกภาคของประเทศ สำหรับในภาคกลางนั้นก็มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่เช่นเดียวกัน ดังนั้นภาษาที่พูดกันในบริเวณภาคกลาง จึงมีความหลากหลายไม่ได้มีแต่เฉพาะภาษาไทยเท่านั้น ดังที่กัลยา (2535) กล่าวไว้ว่า “ภาษาที่พูดกันในภาคกลางของประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ภาษาไทยและภาษาชนกลุ่มน้อย ภาษาชนกลุ่มน้อยนั้นได้แก่ภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาไทย เช่น ภาษาจีน ภาษามอญ ภาษาโซ่ง และภาษาลาวพวน เป็นต้น”

ในปัจจุบันชนกลุ่มน้อยได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ อย่างมาก โดยผ่านทางสื่อมวลชน ทั้งวิทยุ โทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าแต่ก่อน โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเด็กที่ต้องเข้าโรงเรียนจึงทำให้มีโอกาสใช้ภาษาไทยที่โรงเรียนมากกว่าภาษาชนกลุ่มน้อยของตนเอง รวมทั้งการคมนาคมที่มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่าอิทธิพลดังกล่าวน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาของชนกลุ่มน้อย เพราะความคิด ทศนคติ และความรู้สึกที่มีต่อภาษาของตนนั้นเปลี่ยนไป

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่มีต่อภาษาชนกลุ่มน้อย โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาภาษาโซ่งในงานวิจัยนี้ เพราะผู้วิจัยเป็นคนจังหวัดนครปฐมซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางที่มีชาวโซ่งอาศัยอยู่ และได้สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษาโซ่งที่เริ่มมีการนำคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ เข้ามาใช้ปนกับภาษาโซ่งมากขึ้น

เมื่อผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาโซ่งในอดีต (Jay and Dorothy Fippinger 1971, Orapin Maneewong 1987, William J. Gedney 1989, กาญจนา พันธุ์คำ 2523, กันทิมา วัฒนะประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัติ 2528 และพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล 2546) พบว่าแท้จริงแล้วตามประวัติศาสตร์พวก “โซ่ง” หรือที่บางคนเรียกว่า “ลาวโซ่ง” “ไทดำ” “ไทยทรงดำ” หรือ “ผู้ไทยดำ” นั้น เป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากแถบสิบสองจุไทย บริเวณเมืองแกง เขตประเทศเวียดนามตอนเหนือ เข้ามาสู่ประเทศไทยในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี เนื่องด้วยเกิดสงครามเมื่อปี พ.ศ. 2321 ทำให้ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ถูกกวาดต้อนมาเป็นแรงงานและช่างฝีมือ โดยตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณภาคกลางที่จังหวัดเพชรบุรีเป็นแห่งแรก เนื่องจากมีภูมิประเทศคล้ายกับถิ่นฐานเดิม จากนั้นจึงกระจายไปอยู่จังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น

แม้ว่าผู้วิจัยสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาโชนงของคนโชนงที่จังหวัดนครปฐม แต่ผู้วิจัยก็เลือกศึกษาภาษาโชนงที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งถือเป็นบริเวณแรกที่มีชาวโชนงมาอาศัยอยู่ ก่อนที่จะกระจายไปอยู่บริเวณอื่น และในปัจจุบันก็เป็นแหล่งที่มีชาวโชนงอยู่หนาแน่น ชุมชนชาวโชนงที่บ้านหนองปรัง เป็นชุมชนชาวโชนงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เพราะอยู่อาศัยกันกว่า 700 หลังคาเรือนได้แก่ นอกจากนี้ยังมีชาวโชนงอยู่ในแถบตำบลห้วยท่าช้าง ตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลหนองชุมพล ตำบลทับคาง ตำบลบางเค็ม ในอำเภอเขาย้อย เป็นต้น จากการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นพบว่าชุมชนเหล่านี้ อยู่ห่างจากถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นถนนสายหลักที่ใช้เดินทางสู่ภาคใต้เพียงไม่กี่กิโลเมตร แต่ชาวโชนงในแถบนั้นยังคงแต่งกายด้วยผ้าสีดำ และใช้ภาษาโชนงสนทนากันในชีวิตประจำวัน คงความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอาไว้

ชาวโชนงมีวัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นของตนเอง ภาษาโชนงมีลักษณะที่น่าสนใจทั้งในเรื่องของวรรณยุกต์ คำศัพท์ และโครงสร้างประโยค ที่ผ่านมามีผู้ศึกษาภาษาโชนงไว้เป็นจำนวนมาก โดยงานในช่วงแรกเป็นงานที่ศึกษาเฉพาะตัวภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบเสียงภาษาโชนง เช่น งานของกาญจนา พันธุ์คำ (2523) เรื่อง “ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม” และงานของอรพิน มณีวงศ์ (2530) เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบภาษาลาวโชนงที่จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดนครปฐม” เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเรื่องของคำศัพท์ภาษาโชนง แต่ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของคำและความหมาย เช่น งานของพนิดา เย็นสมุทร (2524) เรื่อง “คำและความหมายในภาษาลาวโชนง” และงานของวรนุช ประพิณ (2539) เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโชนงในจังหวัดนครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี ล่าสุดได้มีผู้ศึกษาระบบไวยากรณ์ในภาษาโชนงไว้แล้วเช่นกัน ได้แก่ รายงานการวิจัยเรื่อง “ระบบไวยากรณ์ในภาษาไทยโชนง” ของสุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และคณะ (2546)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยภาษาโชนงที่ผ่านมา พบว่าไม่ได้มีผู้ศึกษาภาษาโชนงในเชิงพรรณนาเท่านั้น แต่มีผู้ทำการศึกษาภาษาโชนงเพิ่มมากขึ้นด้วยวิธีการทางภาษาศาสตร์สังคม โดยศึกษาตามตัวแปรทางสังคม เช่น การนำตัวแปรอายุเข้ามาศึกษาในงานของอัญชุลี บุรณะสิงห์ (2531) เรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโชนง” พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ตามระดับอายุ ซึ่งในงานวิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ 60 ปีขึ้นไป, 31-59 ปี และ 15-30 ปี โดยผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ 3 ได้มีการนำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือใช้แทนคำศัพท์เดิมในภาษาโชนงมากขึ้น และงานของสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และกันทิมา วัฒนประเสริฐ (2539) เรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน” ได้แก่ ศึกษาภาษาลาวโชนง ลาวครั่ง ลาวเวียง ลาวใต้ และ

¹ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “โชนง” แทนคำว่า “ลาวโชนง” “ไทดำ” “ไทยทรงดำ” หรือ “ผู้ไทยดำ” เหตุผลประการแรกคือ ภาษาโชนงมิใช่ภาษาในกลุ่มลาว แต่จัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทดำ เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงที่แตกต่างจากภาษาในกลุ่มลาวอื่นๆ มาก (กาญจนา พันธุ์คำ 2523, กันทิมา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ 2528 และวิไลลักษณ์ เดชะ 2529) เหตุผลประการที่สองคือ คำว่า “ไทดำ” นั้น เป็นการเรียกชื่อตามเชื้อสายจากถิ่นกำเนิด แต่เมื่อเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว จึงมักบอกว่าตนเองเป็นคนโชนง

ลาวพวน ในจังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร ผลการวิจัยสรุปว่าผู้บอกภาษาลาวทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียง ศัพท์ และความหมายเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรอายุ ซึ่งเป็นตัวแปรทางสังคมที่สำคัญดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่ผ่านมามักใช้ตัวแปรอายุเข้ามาพิจารณาการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษา และผู้วิจัยยังได้เพิ่มตัวแปรทัศนคติต่อภาษาเข้ามาพิจารณาเป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวแปรหนึ่ง เพราะผู้วิจัยเลือกศึกษาภาษาโซ่งซึ่งเป็นภาษาชนกลุ่มน้อย ดังนั้นตัวแปรทัศนคติต่อภาษาจึงอาจทำให้เห็นการเลือกใช้ภาษาของคนโซ่งได้ชัดเจนขึ้น และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยด้านภาษาศาสตร์สังคม ได้แก่ งานวิจัยของปาลีรัฐ ทรัพย์ปรง (2537) ซึ่งศึกษาการแปรของเสียง (g) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม พบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นในงานนี้เป็นอย่างมาก ได้แก่ อายุ รองลงมาคือ การศึกษา ทัศนคติต่อภาษา แวดวงภาษา และเพศ ตามลำดับ

ศุภฤกษ์ หอมแก้ว (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “การแปรของ (D) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา” กล่าวว่า “ทั้งตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษานั้นมีผลต่อการแปรของภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรทัศนคติต่อภาษามีความสำคัญมากกว่าตัวแปรอายุ เนื่องจากเมื่อพิจารณาการปรากฏของรูปแปรต่าง ๆ ตามตัวแปรอายุแล้ว ผู้บอกภาษาทุกกลุ่มอายุใช้รูปแปรต่าง ๆ ในรูปแบบเดียวกัน คือใช้รูปแปรดั้งเดิมมากที่สุด ใช้รูปแปรกึ่งกลางรองลงมา และใช้รูปแปรใหม่น้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารูปแบบการปรากฏของรูปแปรต่าง ๆ ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษาถิ่นแล้ว พบว่าผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติทางบวกและผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติทางลบใช้รูปแปรต่าง ๆ ในรูปแบบที่แตกต่างกัน” ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อายุและทัศนคติต่อภาษานั้นมีความน่าสนใจในการที่จะนำมาศึกษาเรื่องการแปรของวรรณยุกต์และคำศัพท์ในภาษาโซ่งสำหรับงานวิจัยนี้

งานวิจัยที่ศึกษาภาษาโซ่งส่วนใหญ่เป็นงานที่ศึกษาภาษาโซ่งในมิติเดียว เช่น ศึกษาด้านเสียงเพียงอย่างเดียว หรือคำศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่พบว่ายังมีเพียงไม่กี่งานที่มีการนำตัวแปรทางสังคมเข้ามาร่วมศึกษาด้วย แต่ก็เป็นการศึกษาเฉพาะตัวแปรภาษาเพียงตัวแปรเดียวร่วมกับตัวแปรทางสังคมเพียงตัวแปรเดียว เห็นได้ว่ายังไม่มียงานวิจัยใดที่มีการศึกษาเปรียบเทียบสองตัวแปรภาษาไปพร้อมกับตัวแปรทางสังคม ซึ่งจะทำให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาในภาพรวมเพิ่มมากขึ้น

เมื่อผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ พบว่ามีงานวิจัยใหม่ที่มีการศึกษาภาษาเดียวกัน โดยใช้ตัวแปรภาษาคนละตัวแปร แต่ใช้ตัวแปรทางสังคมเดียวกันคือตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่ของผู้พูด โดยงานดังกล่าวเป็นงานวิจัยที่ศึกษาขนานกันไป และใช้ผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันในการเก็บข้อมูล ได้แก่ งานที่ศึกษาภาษาไทยถิ่นเกาะสมุยของศิริรัตน์ ชูพันธ์ (2547) เรื่อง “การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเกาะสมุยตามถิ่นที่อยู่และอายุของผู้พูด” และงานของสุนิสา กิติวษ์ประทีป (2548) เรื่อง “วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้เกาะสมุย: การแปรตามอายุและถิ่นที่อยู่ของผู้พูด” ซึ่งผลการวิจัยทั้งสองงานดังกล่าวปรากฏว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่น

ใต้ที่ใช้สำเนียงใต้แต่ใช้คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นผู้พูดรุ่นอายุน้อยเท่านั้น แต่ผู้พูดรุ่นอายุมากจะใช้ทั้งสำเนียงใต้ และคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และยังมึงานวิจัยที่กำลังดำเนินการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้อีก ซึ่งยังไม่ได้รับการตีพิมพ์² แต่ก็เป็งานที่น่าสนใจและให้ความรู้ใหม่ในการศึกษาเรื่องการแปรของภาษาในแนวเดียวกับที่ผู้วิจัยสนใจ

หลังจากที่ผู้วิจัยศึกษางานด้านการแปรภาษาไอซ์ พบว่าสามารถศึกษาภาษาไอซ์ได้อีกหลายแง่มุม ที่น่าสนใจมากคือเรื่องการเปลี่ยนแปลงของภาษาไอซ์ทั้งด้านคำศัพท์และวรรณยุกต์ พร้อมกับมีการนำปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การใช้ตัวแปรอายุมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการศึกษาการแปรของภาษา และตัวแปรที่น่าสนใจอีกตัวแปรหนึ่งคือ ตัวแปรทัศนคติต่อภาษา ดังนั้น การศึกษาถึงลักษณะการเลือกใช้ภาษาทั้งคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาไอซ์นี้จึงถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะนอกจากจะทำให้เห็นการแปรของภาษาทั้งสองมิติควบคู่กันไป ซึ่งจะเป็นการพิสูจน์ว่าคำศัพท์หรือสำเนียง อย่งไหนที่จะเกิดการแปรไปก่อนกัน หรือเกิดการแปรไปพร้อมๆ กันแล้ว ยังช่วยชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมทางภาษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเป็นไปได้อีกในอนาคตด้วย ดังแนวคิดของลาบอฟ (Labov, 1972 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544 : 39) ที่ว่า “เราสามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาได้จากการแปรของภาษาในคนที่ต่างรุ่นอายุกัน ภาษาของผู้พูดที่มีอายุมากที่สุดสามารถเปรียบได้กับภาษาของอดีต ภาษาของผู้พูดรุ่นกลางๆ ก็ถือได้ว่าเป็นภาษาปัจจุบัน และภาษาของคนรุ่นอายุน้อยถือได้ว่าเป็นภาษาของอนาคต ความแตกต่างกันของภาษาเช่นที่ว่านี้เปรียบเหมือนความแตกต่างของกาลเวลาจริงของลาบอฟ (Labov, 1972) เรียกความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ว่าการเปลี่ยนแปลงในเวลาเสมือนจริง (change in apparent time) ตรงข้ามกับ การเปลี่ยนแปลงในเวลาจริง (change in real time) ส่วนภาวะที่จะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง คือ การมีรูปของภาษาที่ใช้ต่างกันตามรุ่นอายุ นั้น เป็นสิ่งที่ลาบอฟ (Labov, 1972) เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ (change in progress)” ซึ่งหลักการนี้สอดคล้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² งานที่ศึกษาตัวแปรภาษาสองตัวแปรไปพร้อมกัน คือ คำศัพท์และวรรณยุกต์ และนำตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อายุ และการคมนาคมเข้ามาศึกษาในงานด้วย คือ งานของรพีพร สิทธิ (2549) เรื่อง “การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราชตามรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคม” งานวิจัยอีกงานที่น่าสนใจ คือ งานของเรืองสุข คงทอง (2549) เรื่อง “แนวแบ่งเขตระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาผสมไทยถิ่นกลาง-ไทยถิ่นใต้: การแปรของวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุ” เห็นได้ว่างานวิจัยนี้ศึกษาตัวแปรภาษาเพียงตัวแปรเดียว คือ วรรณยุกต์ ดังนั้นหลังจากที่งานวิจัยนี้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผลการวิเคราะห์ที่ได้จะมีการนำไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยในอดีตอีกชิ้นหนึ่งที่มีการใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ในการศึกษาการแปรของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ตามตัวแปรทางสังคมบางประการ ของอุไรภรณ์ ตันตินิกิตกุล (2544)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์การแปรของภาษาโชน่งที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา ในเรื่องคำศัพท์และวรรณยุกต์
2. วิเคราะห์และเปรียบเทียบทิศทางการเปลี่ยนแปลงของภาษาโชน่งที่แสดงโดยการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้พูดภาษาโชน่งที่มีอายุน้อยใช้คำศัพท์ภาษาโชน่งน้อยกว่าผู้พูดภาษาโชน่งที่มีอายุมาก
2. ระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาโชน่งของผู้พูดอายุน้อยมีลักษณะที่ปนกับภาษาไทยกรุงเทพฯมากกว่าของผู้พูดอายุมาก
3. ผู้พูดภาษาโชน่งที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาโชน่งจะใช้คำศัพท์ภาษาโชน่งมากกว่าผู้พูดที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาโชน่ง
4. ระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาโชน่งของผู้พูดที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาโชน่งมีลักษณะที่ปนกับภาษาไทยกรุงเทพฯมากกว่าของผู้พูดที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาโชน่ง
5. ภาษาโชน่งมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านคำศัพท์ภาษาโชน่งมากกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านวรรณยุกต์ภาษาโชน่ง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาภาษาโชน่งที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยเลือกเฉพาะตำบลที่มีชาวโชน่งอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นมากที่สุด ซึ่งได้แก่ ตำบลหนองปรัง
2. ศึกษาวรรณยุกต์จากคำพยางค์เดี่ยวเท่านั้น และเก็บข้อมูลเฉพาะคำพยางค์เป็น 9 คำ ได้แก่ ขา คา ปา ซ่า คำ ป่า ผ่า ป้า คำ
3. วิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์โดยใช้การฟัง และวิเคราะห์เพื่อจำแนกหน่วยเสียงวรรณยุกต์ด้วยวิธีการทางกลศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์คลื่นเสียง Praat

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. หน่วยอรรถ คือ หน่วยทางความหมายซึ่งแทนด้วยคำศัพท์ตั้งแต่ 1 คำขึ้นไป
2. ภาษาไทยกรุงเทพฯ คือ ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
3. ภาษาโชน่ง คือ ภาษาลาวโชน่ง หรือภาษาไทดำ ซึ่งจัดอยู่ในภาษาตระกูลไท กลุ่มย่อย P ในสาขาตะวันตกเฉียงใต้ (SWT)
4. กลุ่มผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้บอกภาษาอายุ 55-65 ปีขึ้นไป
5. กลุ่มวัยกลางคน หมายถึง ผู้บอกภาษาอายุ 35-45 ปี
6. กลุ่มวัยรุ่น หมายถึง ผู้บอกภาษาอายุ 15-25 ปี

7. ทักษะคิดต่อภาษา คือ ค่านิยมหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะ ความถูกต้องและความบริสุทธิ์ของภาษาใดภาษาหนึ่ง ทักษะคิดต่อภาษาของผู้พูดในที่นี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ
- ทักษะคิดบวกต่อภาษา มาจากการตอบคำถาม 10 คำถาม 10 คะแนน และได้คะแนนรวมทั้งตั้งแต่ 6.5-10 คะแนน
 - ทักษะคิดกลางต่อภาษา มาจากการตอบคำถาม 10 คำถาม 10 คะแนน และได้คะแนนรวมทั้งตั้งแต่ 5-6 คะแนน
 - ทักษะคิดลบต่อภาษา มาจากการตอบคำถาม 10 คำถาม 10 คะแนน และได้คะแนนรวมทั้งตั้งแต่ 0-4.5 คะแนน
8. สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์
- ว.1 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1
 - ว.2 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2
 - ว.3 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3
 - ว.4 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4
 - ว.5 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5
 - ว.6 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6
9. ระดับเสียงวรรณยุกต์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้
-
- ระดับเสียงสูง
-
- ระดับเสียงกลางค่อนข้างสูง
-
- ระดับเสียงกลาง
-
- ระดับเสียงกลางค่อนข้างต่ำ
-
- ระดับเสียงต่ำ
-
10. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (tones) หมายถึง ระดับเสียงสูงต่ำ (pitch) ประจำพยางค์ ที่มีนัยสำคัญในภาษา
11. สัญลักษณ์ หมายถึง ลักษณะทางเสียงเทียบได้เท่ากับเสียงวรรณยุกต์ เมื่อวิเคราะห์หาหน่วยเสียงแล้ว สัญลักษณ์มีสถานะเป็นหน่วยเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
12. กลสัทศาสตร์ หมายถึง การศึกษาเสียงพูดในภาษา โดยวิเคราะห์คลื่นเสียงด้วยเครื่องมือหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์
13. รูปเชิงกล หมายถึง กราฟเส้นแสดงค่าความถี่มูลฐานของเสียงวรรณยุกต์ที่ได้จากการวิเคราะห์ทางกลสัทศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ได้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ของภาษา
2. ผลการวิจัยอาจนำไปสู่การชำระภาษาโฉบให้คงอยู่สืบต่อไป

1.7 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ใช้เก็บข้อมูลภาษาโฉบ³

จังหวัดเพชรบุรี

เพชรบุรี เป็นจังหวัดในภาคกลางตอนใต้ ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ระยะทางประมาณ 123 กิโลเมตร เป็นเมืองเก่าที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน โดยมีชื่อปรากฏอยู่ในศิลาจารึกหลักที่หนึ่งสมัยสุโขทัยและพบหลักฐานทางโบราณคดีซึ่งมีอายุย้อนไปถึงสมัยขอมและสมัยทวารวดี ทั้งยังเคยเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญชั้นเมืองลูกหลวงในสมัยอยุธยา

สภาพภูมิประเทศของเพชรบุรี ทางด้านทิศตะวันตกเป็นป่าเขาสลับซับซ้อน มีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างไทยกับสหภาพเมียนมาร์ ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบไปจนถึงชายฝั่งทะเลอ่าวไทย พื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรีมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำบางกลอย และแม่น้ำบางตะบูน มีพื้นที่ทั้งหมด 6,225,138 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,890,711.20 ไร่ โดยมีส่วนที่กว้างที่สุดวัดได้ 103 กิโลเมตร จากทิศตะวันออก-ตะวันตก และส่วนที่ยาวที่สุดวัดได้ 80 กิโลเมตร จากทิศเหนือ-ใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและประเทศใกล้เคียง ดังนี้

ที่ตั้ง (ดูภาพที่ 1.1)

- | | | |
|---------------|-----------|------------------------------|
| - ทิศเหนือ | ติดต่อกับ | จังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม |
| - ทิศใต้ | ติดต่อกับ | จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ |
| - ทิศตะวันออก | ติดต่อกับ | อ่าวไทย |
| - ทิศตะวันตก | ติดต่อกับ | ประเทศพม่า (เมียนมาร์) |

³ เรื่องเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา รวมทั้งสภาพภูมิประเทศ ที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ และการคมนาคมของจังหวัดเพชรบุรี และอำเภอเขาชัย้อย รวมทั้งตำบลหนองปรัง ผู้วิจัยสรุปจากเว็บไซต์ และเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) <http://www.geocities.com/phetburee/phet.htm>
- 2) <http://www.moc.go.th/opscenter/pb/mains.html>
- 3) http://www.phetchaburi.go.th/data/dataphet_50.doc
- 4) กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี
- 5) แผนพัฒนาอำเภอเขาชัย้อย พ.ศ.2540-2544
- 6) ข้อมูลเรื่องความจำเป็นขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรัง พ.ศ.2549

อำเภอ และประชากร

จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน มีประชากรทั้งสิ้น 456,527 คน แยกเป็นชาย 223,365 คน หญิง 223,162 คน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมือง มีจำนวน 121,717 คน และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองหญ้าปล้อง

สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ

ประชากรจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีการทำนาสวนผลไม้ ทำน้ำตาลโตนด เลี้ยงสัตว์ และทำการประมง

จังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองที่มีกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีประวัติการอพยพจากถิ่นฐานเดิมมาตั้งรกรากฐานตามที่ตั้งต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเพชรบุรี มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมบางอย่างที่ผิดแปลกไปจากคนพื้นเมืองดั้งเดิม ทำให้เพชรบุรีเป็นดินแดนที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย

ชนกลุ่มน้อยที่รวมกลุ่มกันตั้งรกรากกันอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ในจังหวัดเพชรบุรีมีด้วยกันหลายกลุ่ม เช่น ไช่ง กะเหรี่ยง และมอญ เป็นต้น โดยชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด คือ ชาวไช่ง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอเขาย้อย อาชีพหลักของชาวไช่ง คือ ทำนาทำไร่ หางของป่า และจับสัตว์ป่า นอกจากนี้ยังมีความสามารถเป็นพิเศษในการจับปลาตามห้วย หนอง ลำคลอง ส่วนอาชีพรอง คือ อาชีพจักสานเป็นอาชีพที่แพร่หลายของชาวไช่งในเขตอำเภอเขาย้อย โดยเฉพาะการจักสานหว้าหรือเข่ง ภาษาของชาวไช่ง มีลักษณะคล้ายกับภาษาไทยอื่นๆ ทั่วไป แต่มีลักษณะเฉพาะในการออกเสียงและศัพท์เฉพาะบางคำ และมีอักษรเขียนของภาษาตน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ที่สามารถอ่านอักษรไช่ง (อักษรไทดำ) ได้น้อยลง ทรงผมเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะทรงผมของผู้หญิงมีถึง 8 แบบ แต่ละแบบจะบ่งบอกถึงสถานภาพของสตรีผู้นั้น

การคมนาคม

การเดินทางโดยรถยนต์ ทางที่สะดวกและใกล้ที่สุดคือ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 35 (สายธนบุรี-ปากท่อ) ผ่านสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และอำเภอปากท่อ แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 4 ไปจังหวัดเพชรบุรี รวมระยะทางประมาณ 123 กิโลเมตร หรือจากกรุงเทพฯ เดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านนครปฐม ราชบุรี ไปยังเพชรบุรี เป็นระยะทาง 166 กิโลเมตร

การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางจากกรุงเทพฯ มีรถโดยสารประจำทางปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี หรือรถโดยสารของบริษัทเอกชน นอกจากนี้ยังสามารถโดยสารรถประจำทางสายใต้หลายสายที่วิ่งผ่านเพชรบุรี เช่น สายกรุงเทพฯ-ชุมพร

สายกรุงเทพฯ-หัวหิน-ปราณบุรี เป็นต้น จากกรุงเทพฯ ยังสามารถเดินทางไปยังอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเพชรบุรีได้ คือ กรุงเทพฯ-ชะอำ, กรุงเทพฯ-ท่ายาง, กรุงเทพฯ-บ้านแหลม อีกด้วย นอกจากนี้จากตัวเมืองเพชรบุรียังมีรถโดยสารไปหัวหิน ปราณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและราชบุรี การเดินทางโดยรถไฟ จากกรุงเทพฯ มีบริการรถไฟไปเพชรบุรีและอำเภอชะอำทุกวัน รถไฟออกจากสถานีรถไฟหัวลำโพง และยังมีรถไฟออกจากสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวันอีกด้วย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากชาวโชนงที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย ดังนั้นในลำดับต่อไปจึงจะกล่าวถึงความรู้ทั่วไปของพื้นที่ใช้เก็บข้อมูลเฉพาะที่อำเภอเขาย้อยและตำบลหนองปรังเท่านั้น



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพที่ 1.1 แผนที่จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา: ข้อมูลจังหวัดเพชรบุรีของกระทรวงมหาดไทย)

อำเภอเขาย้อย

อำเภอเขาย้อย เป็นอำเภอหน้าด่าน ทางทิศเหนือจังหวัดเพชรบุรี ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เป็นระยะทางประมาณ 96 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 22 กิโลเมตร มีพื้นที่ 477 ตารางกิโลเมตร หรือ 273,750 ไร่ และมีลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลาดเอียงต่ำไปทางทิศตะวันออก สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ทางทิศตะวันตกเป็นป่าโปร่ง และเทือกเขา

ที่ตั้ง (ดูภาพที่ 1.2)

อำเภอเขาย้อยมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรี อำเภออัมพวา และอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านลาดและอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล และประชากร

อำเภอเขาย้อย แบ่งการปกครองเป็น 10 ตำบล 57 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลเขาย้อย ตำบลหนองชุมพล ตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลหนองปรัง ตำบลบางเค็ม ตำบลทับคาง ตำบลสระพัง ตำบลห้วยโรง ตำบลหนองปลาไหล ตำบลห้วยท่าช้าง มีประชากรทั้งสิ้น 38,793 คน แยกเป็นชาย 18,305 คน หญิง 19,448 คน จำนวนครัวเรือน 9,904 ครัวเรือน

ประชากรในเขตอำเภอเขาย้อย มีหลายเชื้อชาติดังนี้

- ไช่ง	70 %	- ไทย	14 %
- ลาวเวียง	3 %	- จีน	10 %
- ลาวพวน	3 %		

สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ

อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรอำเภอเขาย้อยประกอบอาชีพกสิกรรม ได้แก่ ทำนาและทำไร่ถั่ว รองลงมาคือ อาชีพปศุสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงสุกร นอกจากนี้ยังมีการทำหัตถกรรมในครัวเรือน ได้แก่ การกลึงไม้ การทำจักรสาน ได้แก่ การสานเข่ง และเนื่องจากอำเภอเขาย้อยได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรม จึงมีโรงงานและสถานประกอบการต่าง ๆ มากมาย โดยปัจจุบัน มีโรงงานและสถานประกอบการจำนวนทั้งสิ้น 117 แห่ง ประชากรในอำเภอจึงมีอาชีพรับจ้างประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมด้วย

ประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอเขาย้อยนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 99.84 มีวัดจำนวน 28 วัด สำนักสงฆ์ 6 แห่ง

ในด้านวัฒนธรรม ประเพณี เนื่องจากที่อำเภอเขาย้อยมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่หลายกลุ่ม ที่มีจำนวนมากได้แก่ ชาวโซ่งซึ่งอาศัยอยู่ในตำบลห้วยท่าช้าง หนองปรัง ทับ-คาง เขาย้อย บางเค็ม หนองชุมพล และหนองชุมพลเหนือ จึงยังมีการอนุรักษ์ประเพณีเก่าแก่ของชาวโซ่งไว้มาก อาทิ

1. เล่นลูกช่วง (เล่นคอน) หรือรำแคน นิยมเล่นในเทศกาลตรุษสงกรานต์
2. การเล่นเรือ่น คือ การทำบุญให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว
3. การแต่งงาน เป็นประเพณีของไทยทรงดำ มีการแต่งกายชุดใหญ่ของโซ่ง ยังคงนิยมบ้างในบางท้องถิ่น
4. ประเพณีการทำงานศพ จะทำพิธีแบบโซ่งทุกคน

การคมนาคม

อำเภอเขาย้อย เป็นอำเภอที่มีการติดต่อคมนาคม ระหว่างอำเภอ-ตำบล จังหวัด ค่อนข้างสะดวก เนื่องจากลักษณะพื้นที่ของอำเภอมีถนนสายเพชรเกษมผ่านกลาง พอสรุปการคมนาคมได้ดังนี้

1. ถนนสายเพชรเกษม ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ผ่านตำบลห้วยโรง ตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลบางเค็ม ตำบลหนองชุมพล ตำบลสระพัง ตำบลเขาย้อย ตำบลทับคาง และตำบลหนองปรัง ระยะทาง 20 กว่ากิโลเมตร เป็นถนน 4 ช่องทางจราจร ปัจจุบันกำลังขยายผิวการจราจรออกไปอีก 3 ช่องการจราจรทางด้านทิศตะวันออก

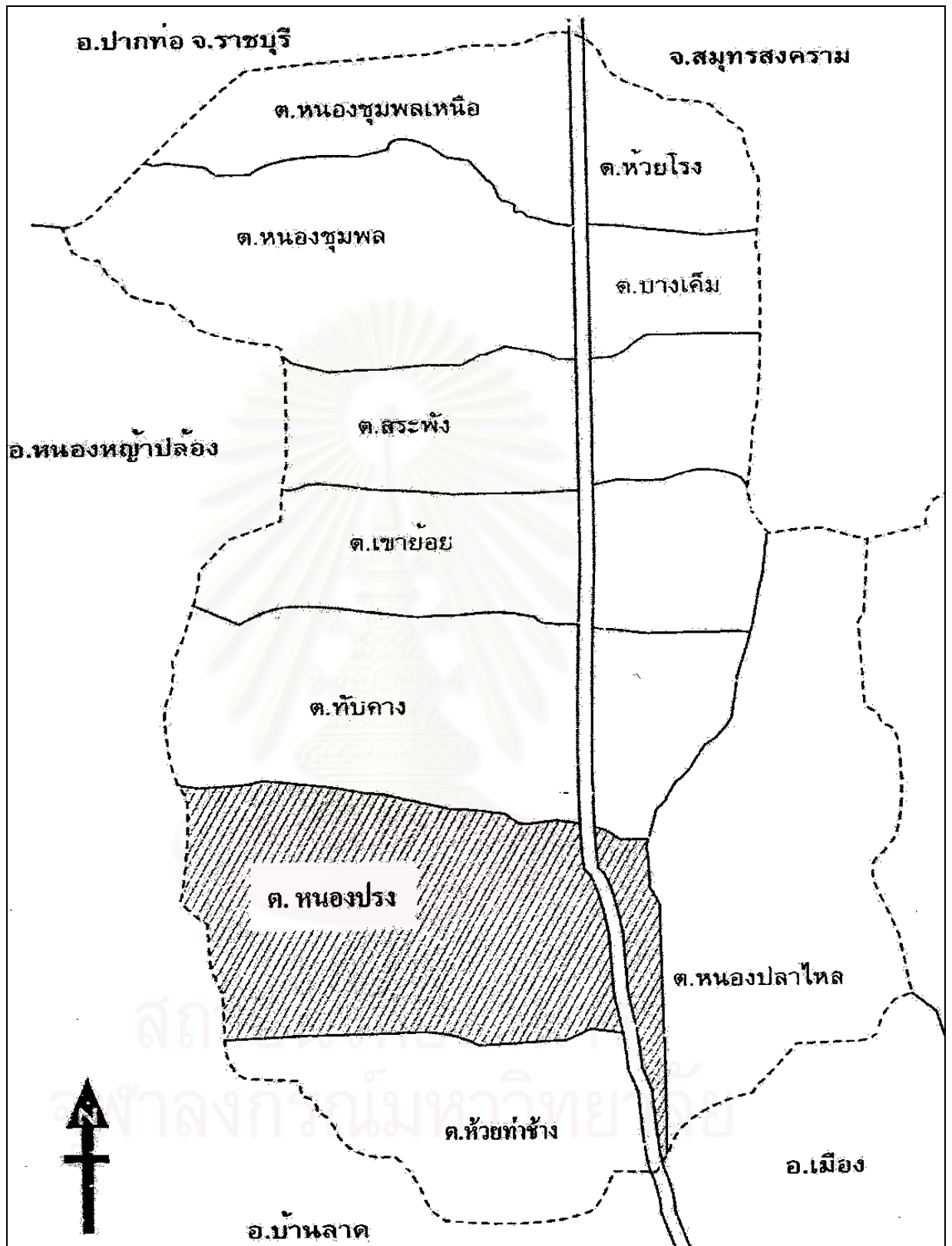
2. ทางหลวงจังหวัดเพชรบุรี ผ่านตำบลหนองควงอำเภอเมือง ผ่านตำบลห้วยท่าช้าง ไปอำเภอหนองหญ้าปล้อง

3. ถนนสายชนบท เป็นถนนเลียบคลองชลประทานท่าม่วง กาญจนบุรี ฝั่งขวาเป็นถนนลูกรังสามารถติดต่อระหว่างหมู่บ้าน และตำบลในเขตอำเภอเขาย้อยได้

4. การคมนาคมทางน้ำสามารถใช้ได้บ้างในพื้นที่อำเภอเขาย้อย และตำบลหนองปลาไหลเฉพาะในฤดูฝน

5. การคมนาคมทางรถไฟ สามารถใช้บริการได้ในสถานีรถไฟย่อยในเขตสถานีตำบลบางเค็ม ตำบลเขาย้อย และตำบลหนองปลาไหล

การติดต่อระหว่างอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน จะมีถนนลูกรังในหมู่บ้านและถนนสายชนบทเรียงคลองชลประทานท่าม่วง นอกจากนั้นในหมู่บ้านเขตสุขาภิบาลเขาย้อย จะมีถนนลาดยางเป็นบางช่วง ซึ่งถนนลูกรังจะมีอุปสรรคในการเดินทางมากในฤดูฝน



ภาพที่ 1.2 แผนที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา : แผนพัฒนาอำเภอเขาย้อย พ.ศ.2540-2544)

ตำบลหนองปรุง

จากข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรุง พ.ศ.2549 กล่าวไว้ว่า ในอำเภอเขาย้อยมีชาวโชน้อยู่ทุกตำบล ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนี้เป็นชาวโชน้อย โดยเฉพาะที่ตำบลหนองปรุง ตำบลหนองปรุงมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 27.5 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 24,656.25 ไร่ โดยสภาพภูมิประเทศของตำบลหนองปรุง ทางทิศตะวันตกมีพื้นที่ภูเขาเขตกป่าสงวนจึงเป็นพื้นที่สูง เวลาฝนตกมาก น้ำจะไหลลงสู่ทิศตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มและทุ่งกว้าง

ที่ตั้ง (ดูภาพที่ 1.3)

ตำบลหนองปรุงห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาย้อย 9 กิโลเมตร อาณาเขตติดต่อตำบลต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลทับคา
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลห้วยท่าช้าง และตำบลต้นมะพร้าว
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลหนองปลาไหล
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลหนองหญ้าปล้อง

หมู่บ้าน และประชากร

ตำบลหนองปรุง แบ่งออกเป็น 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านหนองจิก หมู่ที่ 1 และ 2 หมู่บ้านหนองปรุง หมู่ที่ 3 และ 4 และหมู่บ้านหนองเข้ หมู่ที่ 5 และ 6 มีประชากรทั้งสิ้น 3,994 คน แยกเป็นชาย 1,891 คน หญิง 2,103 คน จำนวนครัวเรือน 986 ครัวเรือน

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลหนองปรุง

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน
บ้านหนองจิก	1	329	384	713	185
บ้านหนองจิก	2	315	327	642	140
บ้านหนองปรุง	3	462	469	931	222
บ้านหนองปรุง	4	283	349	632	169
บ้านหนองเข้	5	208	264	472	132
บ้านหนองเข้	6	294	310	604	138
รวม		1,891	2,103	3,994	986

สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ

อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยทำนาข้าว รองลงมาได้แก่ ถั่วลิสง ผักสวนครัว ส่วนการเลี้ยงสัตว์พบว่าส่วนใหญ่เลี้ยงแบบปล่อยให้หาอาหารเองตามธรรมชาติ โดยเลี้ยงสำหรับใช้งาน จำหน่าย และบริโภคเองบางส่วน เช่น โค กระบือ สุกร ไก่

ส่วนอุตสาหกรรมครัวเรือน ได้แก่ งานกลึงไม้ตาล และทอผ้า

ประชากรที่นี้มักอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เป็นหมู่บ้าน มีความผูกพันกันสูง แต่ละหมู่บ้านมีผู้อาวุโสอันเป็นที่เคารพนับถือโดยทั่วไป

ภาษาที่ประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านใช้คือ ภาษาโซ่ง ซึ่งมีทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน แต่ภาษาพูดได้รับความนิยมมากกว่าภาษาเขียน ซึ่งที่ตำบลหนองปรังนี้ยังใช้ภาษาโซ่งพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน และทุกคนพูดภาษาไทยได้ โดยการติดต่อสื่อสารกันระหว่างหมู่บ้าน จะใช้หอกระจายข่าว ซึ่งมีอยู่ 11 แห่ง ในการประกาศข่าว หรือแจ้งเรื่องต่าง ๆ นั้น ผู้ประกาศใช้ภาษาไทยถิ่นกลางเป็นส่วนใหญ่

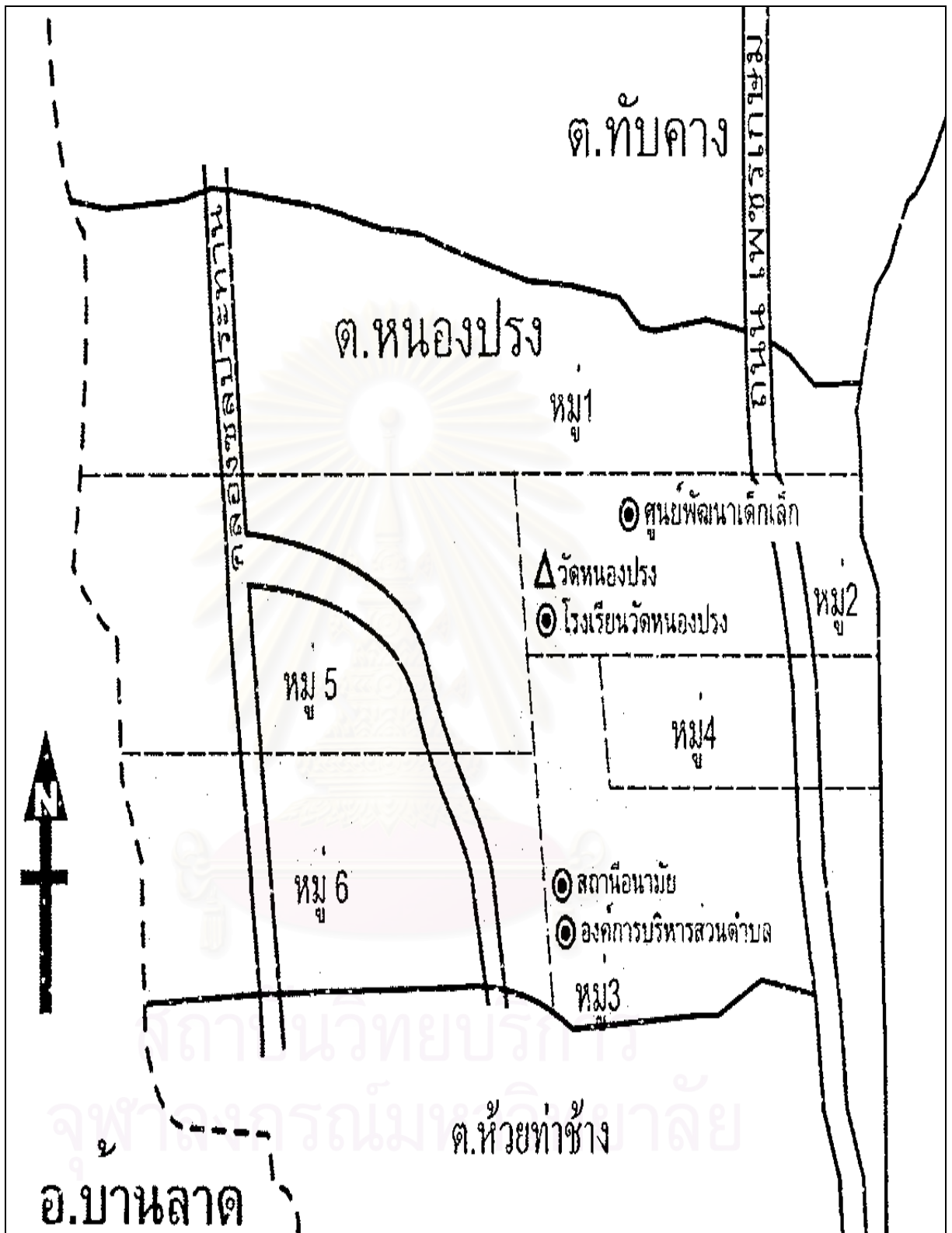
ประชากรส่วนใหญ่แต่เดิมมีการศึกษาไม่สูงนัก จึงได้รับการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่มาในรุ่นปัจจุบันได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญามากขึ้น โดยในตำบลหนองปรังมีโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาประจำตำบล 1 โรงเรียน

การคมนาคม

ตำบลหนองปรังมีการคมนาคมโดยเส้นทางสำคัญดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ผ่านทางตอนกลางของตำบลตามแนวตั้งทางทิศเหนือมายังทิศใต้ เชื่อมการคมนาคมมาจากจังหวัดราชบุรีผ่านเข้าสู่อำเภอเขาชัยม่วงสู่เมืองเพชรบุรีเป็นถนนสภาพดี
- สำหรับเส้นทางภายในหมู่บ้านนั้นมีเชื่อมโยงถึงกันทุกหมู่ เป็นถนนลาดยางและคอนกรีต สภาพถนนดีมาก

จากข้อมูลด้านการคมนาคมดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่ามีถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นถนนสายหลักมุ่งลงสู่ภาคใต้ผ่านทางตอนกลางของตำบลหนองปรังตามแนวตั้ง ทำให้แยกหมู่บ้านหมู่ที่ 2 ออกจากหมู่บ้านในตำบลหนองปรังหมู่บ้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงอาจทำให้เห็นลักษณะสำคัญบางประการที่ทำให้การใช้ภาษาของชาวโซ่งในตำบลนี้มีความต่างออกไป



ภาพที่ 1.3 แผนที่โดยสังเขปของตำบลหนองปรุง แสดงที่ตั้งหมู่บ้านทั้ง 6 หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญของชุมชน

(ที่มา : แผนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรุง พ.ศ.2549)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาลักษณะของภาษาโชน ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาตามประเด็นสำคัญดังนี้ 1) ประวัติความเป็นมาของชาวโชน 2) การศึกษาลักษณะด้านเสียงของภาษาโชน 3) การศึกษาลักษณะด้านคำศัพท์ของภาษาโชน 4) การศึกษาการแปรของภาษาชนกลุ่มน้อยและภาษาถิ่นตามตัวแปรอายุ และทัศนคติต่อภาษา 5) วิธีการที่ใช้ในการศึกษาคำศัพท์ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น รายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ มีดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาของชาวโชน

ผู้วิจัยศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวโชนจากงานของนุกูล ชมพูนิช (2538) และมนู อุดมเวช (2547) พบว่า คำว่า “ลาวโชน” “ไทดำ” “ไทยทรงดำ” หรือ “ผู้ไทยดำ” เป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งอพยพมาจากแคว้นสิบสองจุไท ตั้งบ้านเรือนที่เมืองเพชรบุรี ในปีพ.ศ.2322 สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี และอพยพมาอีกกระยะหนึ่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) และเรียกชื่อชนเหล่านั้นว่า “โชน” หรือ “ชน” ความจริงแล้วชนกลุ่มนี้มีชื่อคนลาวในประเทศลาว แต่เป็นชาวไตหรือไทดำที่มีถิ่นฐานอยู่ทางเมืองแกลงในแคว้นสิบสองจุไทซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนาม สาเหตุที่มาอยู่ในเมืองไทยนั้น เนื่องมาจากเมื่อครั้งแผ่นดินพระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกยกกองทัพไปปราบเวียงจันทน์ ได้กวาดต้อนครอบครัวไทดำในเมืองแกลงมาด้วย และทรงโปรดเกล้าฯ ให้อพยพครอบครัวชาวไทดำไปตั้งหลักแหล่งที่เมืองเพชรบุรีตั้งแต่นั้นมา ชาวไทยพื้นเมืองเห็นว่าเป็นผู้ที่เดินทางมาจากเวียงจันทน์ประเทศลาว จึงมักเข้าใจว่าเป็นชาวลาว ส่วนคำว่า “โชน” “ชน” “ชวง” “ชง” (หรือทรง) สำเนียงนี้มีเสียงพ้องกับสิ่งที่หมายถึงกางเกงของผู้ชาย คือชวงก้อม (มีสีดำขาวยาวแคบ มีการตัดเย็บคล้ายกางเกงจีน) บางท่านก็ว่าคำว่า “ชวง” นี้เป็นชื่อของชนชาติหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย นักวิชาการบางท่านเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ไทยทรงดำ” “ไทยดำ” ฯลฯ อย่างไรก็ตาม สำเนียงดังกล่าวนี้เป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นชื่อเรียกชาวลาวกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากชาวลาวกลุ่มอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย เช่น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำเท่านั้น ทรงผมสตรีที่ปั้นเกล้า และความเชื่อประเพณีต่างๆ เพื่อเหตุผลทางการเมืองการปกครอง ทางราชการให้ใช้คำว่า “ไทย” นำหน้าคนไทยกลุ่มต่างๆ เช่น ไทยโชน ไทยมุสลิม ไทยรามัญ เป็นต้น

ชาวโชนที่เข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกนั้นตั้งหลักแหล่งอย่างมั่นคงอยู่ที่หมู่บ้านหนองปรัง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นบริเวณป่าที่ดอน ระยะต่อมาชาวโชนกลุ่มนี้ได้กระจายออกไปยังต่างจังหวัดหลายจังหวัด เช่น ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี พิจิตร เป็นต้น โดยสังเกตเห็นได้ว่าการเคลื่อนย้ายถิ่นนั้นมักมุ่งเดินทางขึ้นไปทางทิศเหนือเสมอ ที่เป็นเช่นนี้

เพราะชาวโซ่งนั้นรู้ว่าถิ่นเดิมของตนคือ เมืองแกลง (ตอนเหนือของเวียดนาม) เมื่อถูกกวาดต้อนให้อพยพมาอยู่ในเมืองไทยระยะแรกๆ นั้นเป็นภาวะที่ต้องจำยอม และมีความคิดที่จะเดินทางกลับถิ่นเดิมเสมอ การกระจัดกระจายไปตั้งหลักแหล่งในที่ต่างๆ นั้น สมทรง บุษปะพัฒน์ (2540) กล่าวว่า “ผู้ใดทรงดำรงแก่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเดินทางกลับไปถิ่นฐานบ้านเกิดของตนคือ เมืองแกลง แคว้นสิบสองจุไทย จึงพยายามเดินทางขึ้นไปทางเมืองเหนือ เมื่อถึงฤดูฝนก็พัก ณ ที่ใดที่หนึ่งทำนาเพื่อหาเสบียงเดินทางต่อไป เดินทางเรื่อยไปจนกระทั่งคนแก่ได้ตายจากไปในระหว่างการเดินทาง และลูกหลานไม่สามารถเดินทางกลับได้ จึงตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ตามทางเป็นแห่งๆ ไป”

นอกจากนั้น การอพยพอาจจะเกิดจากการแสวงหาที่ทำมาหากินใหม่ เนื่องจากถิ่นเดิมคับแคบและไม่สมบูรณ์เพียงพอก็เป็นได้ การตั้งถิ่นฐานของชาวโซ่งนี้จะมีลักษณะเป็นการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น การสร้างบ้านเรือนมักจะใกล้ชิดติดกันเป็นกลุ่ม 10-20 หลังคาเรือน แยกต่างหากจากที่ทำนาและไร่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างความปลอดภัยเฉพาะกลุ่มของตน

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันชาวโซ่งในเมืองไทยทั้งหมดนั้น ต่างก็ไม่มีความคิดที่จะเดินทางกลับบ้านเกิดอีกต่อไปแล้ว ทั้งนี้เพราะเขาเหล่านั้นเกิดในเมืองไทยและเป็นคนไทยตามกฎหมาย คือ มีสัญชาติไทย เช่นเดียวกับคนไทยกลุ่มอื่นๆ เว้นแต่ว่าชาวโซ่งยังมีวัฒนธรรมประเพณีบางอย่างที่เหลืออยู่อันแสดงให้เห็นเป็นประวัติความเป็นมาให้เห็นบ้าง เช่น ทรงผมของสตรี โดยเฉพาะกลุ่มสตรีสูงอายุ และลักษณะทางกายภาพของบ้านเรือน แต่ก็พบว่าเป็นลักษณะที่สูญหายได้อย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ ภาษาพูดและพิธีกรรมเกี่ยวกับชีวิตส่วนบุคคล ส่วนที่เปลี่ยนแปลงได้ยากที่สุด คือ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเครือข่ายความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะ ได้แก่ พิธีเสนเรือน (พิธีเซ่นไหว้ผีบรรพบุรุษในบ้าน) และพิธีศพ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การศึกษาลักษณะด้านเสียงวรรณยุกต์ของภาษาໄສ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบวรรณยุกต์ในภาษาໄສนี้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน เริ่มตั้งแต่ กาญจนา พันธุ์คำ (2523) ศึกษาเรื่อง “ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม” ซึ่งได้เปรียบเทียบภาษาลาวที่คนไทยเชื้อสายลาวในจังหวัดนครปฐมใช้พูดในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งเป็นภาษาย่อย 4 ภาษา คือ ภาษาໄສ ลาวครั้ง ลาวใต้และลาวเวียง ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะทางเสียงของภาษาย่อย 4 ภาษา มีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน กล่าวคือลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวใต้จะคล้ายคลึงกับภาษาลาวเวียง โดยทั้งสองภาษานี้จะแตกต่างจากเสียงวรรณยุกต์ในภาษาໄສและภาษาลาวครั้ง สำหรับจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาໄສ ลาวใต้และลาวเวียง มี 6 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ ว.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้น [24], ว.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้นตก [232], ว.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูงขึ้นตก [452], ว.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ [33], ว.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำตก [21] และว.6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูงตก [41] และเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่า ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน นอกจากนี้ยังได้จัดกลุ่มภาษาลาวทั้ง 4 ภาษาย่อยดังกล่าว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะความสัมพันธ์ของภาษา และจำนวนหน่วยเสียงเพื่อความสะดวกในการอธิบายและเปรียบเทียบ ดังนี้ 1) กลุ่มภาษาไทยดำ ได้แก่ ภาษาໄສ 2) กลุ่มภาษาลาว ได้แก่ ภาษาลาวครั้ง ลาวใต้ และลาวเวียง โดยการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวครั้งใกล้เคียงกับลาวกลุ่มหลวงพระบาง และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวใต้และลาวเวียง ใกล้เคียงกับลาวกลุ่มเวียงจันทน์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาษาลาวໄສ ไม่ได้เป็นภาษาย่อยในกลุ่มภาษาลาว แต่ก็เป็นภาษาย่อยในกลุ่มภาษาไทยดำ ดูการเปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวໄສ ภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐานดังภาพที่ 2.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2		ว.3	ว.4	ว.3	
3	ว.2				
4		ว.4	ว.5	(ว.4)	(ว.5)

ภาษาไทยมาตรฐาน

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	

ภาษาโซ่ง

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2		ว.3		ว.4	(ว.1)
3	ว.2		ว.5		
4					(ว.3)

ภาษาลาวครั้ง

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2		ว.4		ว.5	(ว.1)
3	ว.2		ว.6		
4	ว.3				(ว.4)

ภาษาลาวใต้

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1				
2		ว.4		ว.5	(ว.1)
3	ว.2		ว.6		
4	ว.3				(ว.4)

ภาษาลาวเวียง

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาโซ่ง ภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐานของ กาญจนา พันธุ์คำ (2523)

วิไลลักษณ์ เดชะ (2530) ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษา คือ ภาษาลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครั้ง ลาวแง้ว ลาวพวน และลาวโซ่ง ที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัด นครสวรรค์ โดยใช้ข้อมูล 1,892 คำ ในการศึกษาวิเคราะห์ ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษาส่วนใหญ่จะเหมือนกัน ที่แตกต่างกันมีเล็กน้อย และความแตกต่างที่สำคัญคือระบบวรรณยุกต์ ภาษาโซ่งเป็นภาษาที่แตกต่างจากภาษาอื่นๆ มากที่สุด เพราะระบบวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง ส่วนภาษาอื่นๆ มี 5 หน่วยเสียง

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2541) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การจัดกลุ่มภาษาโชนงโดยใช้เสียงวรรณยุกต์” เนื่องจากเห็นว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาโชนงถิ่นต่างๆ นั้น มีระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ต่างกันมากกว่าระบบพยัญชนะหรือสระ จึงศึกษาภาษาโชนงจำนวน 12 ถิ่น ในภาคกลาง และจัดกลุ่มภาษาโชนงโดยใช้เสียงวรรณยุกต์ซึ่งทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของภาษาโชนงแต่ละถิ่น ซึ่งการทดสอบเสียงวรรณยุกต์ที่ผ่านมาแล้วแต่ใช้คำสำหรับทดสอบเสียงของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (Gedney, 1972) ภาษาโชนงทั้ง 12 ถิ่นที่นำมาศึกษาได้แก่

- 1) ภาษาโชนงที่ ต.ดอนยายหอม อ.เมือง จ.นครปฐม
- 2) ภาษาโชนงที่ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
- 3) ภาษาโชนงที่ อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
- 4) ภาษาโชนงที่ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
- 5) ภาษาโชนงที่ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
- 6) ภาษาโชนงที่ ต.หัวถนน อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์
- 7) ภาษาโชนงที่ ต.หนองสองห้อง อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร
- 8) ภาษาโชนงที่ ต.สวนแตง อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี
- 9) ภาษาโชนงที่ ต.ดอนตูม อ.บางเลน จ.นครปฐม
- 10) ภาษาโชนงที่ ต.หนองปรong อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
- 11) ภาษาโชนงที่ ต.รางหวาย อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี
- 12) ภาษาโชนงที่ ต.เขาย้อย อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี

เมื่อพิจารณาระบบวรรณยุกต์ของภาษาโชนงในภาคกลาง 12 ถิ่น พบว่าข้อมูลระบบเสียงในภาษาโชนงมี 3 แบบ คือ

- 1) ระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง ได้แก่ ภาษาโชนงถิ่นอำเภอจอมบึง ถิ่นอำเภอบ้านโป่ง และถิ่นอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ดูภาพที่ 2.2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[214]		ว.3[21]	ว.2[44]	ว.1[214]
3					
4	ว.2[44]	ว.4[214]		ว.1[214]	ว.4[214]

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภोजอมบึง

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[324]	ว.2[55]	ว.4[32]	ว.3[11]	
3					
4				ว.1[324]	ว.4[32]

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอบ้านโป่ง

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[324]	ว.3[14]	ว.4[32]	ว.3[14]	
3					
4	ว.2[43]			ว.1[324]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอดำเนินสะดวก

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ภาษาโซ่ง 4 หน่วยเสียง

2) ระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง ได้แก่ ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[324]	ว.3[15]	ว.5[21]	ว.3[15]	
3					
4	ว.2[43]	ว.4[32]		ว.1[324]	

ภาพที่ 2.3 แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ภาษาโซ่ง 5 หน่วยเสียง

3) ระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ได้แก่ ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ถิ่นอำเภอนำหวาย จังหวัดนครสวรรค์ ถิ่นอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ถิ่นอำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ถิ่นอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ถิ่นตำบลหนองปรัง อำเภอยะโยย จังหวัดเพชรบุรี ถิ่นอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ถิ่นตำบลเขาย้อย อำเภอยะโยย จังหวัดเพชรบุรี (ดูภาพ 2.3)

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[24]	ว.3[452]	ว.5[21]	ว.3[452]	
3					
4	ว.2[232]	ว.4[33]	ว.6[41]	ว.4[33]	

ภาษาโซ่งอำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[14]	ว.3[35]	ว.5[22]	ว.3[35]	
3					
4	ว.2[343]	ว.4[33]	ว.6[42]	ว.4[33]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[34]	ว.3[24]	ว.5[32]	ว.3[24]	
3					
4	ว.2[45]	ว.4[33]	ว.6[452]	ว.4[33]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดสมุทรสาคร

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[34]	ว.3[24]	ว.5[32]	ว.3[24]	
3					
4	ว.2[354]	ว.4[44]	ว.6[252]	ว.4[44]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอเมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[24]	ว.3[35]	ว.5[33]	ว.3[35]	
3					
4	ว.2[354]	ว.4[44]	ว.6[43]	ว.4[44]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอบางเลน
จังหวัดนครปฐม

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[23]	ว.3[25]	ว.5[33]	ว.3[25]	
3					
4	ว.2[453]	ว.4[342]	ว.6[32]	ว.4[342]	

ภาษาโซ่งถิ่นตำบลหนองปรัง
จังหวัดเพชรบุรี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[34]	ว.3[24]	ว.5[32]	ว.3[24]	
3					
4	ว.2[354]	ว.4[44]	ว.6[452]	ว.4[44]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอพนมทวน
จังหวัดกาญจนบุรี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1[35]	ว.3[24]	ว.5[21]	ว.3[24]	
3					
4	ว.2[43]	ว.4[33]	ว.6[452]	ว.4[33]	

ภาษาโซ่งถิ่นอำเภอเขาย้อย
จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 2.4 แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ภาษาโซ่ง 6 หน่วยเสียง

ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 12 ถิ่นในภาคกลางมี 3 แบบคือ

- 1) การแยกเสียงรวมเสียงแบบ A DS DL 123-4 B1234 C1-234 พบเฉพาะในภาษาโซ่งถิ่นอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
- 2) การแยกเสียงรวมเสียงแบบ A B DS 123-4 C DL 1234 ภาษาโซ่งที่มีการแยกเสียงรวมเสียงเช่นนี้พบ 2 ถิ่น คือภาษาโซ่งถิ่นอำเภอดำเนินสะดวก และถิ่นอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
- 3) การแยกเสียงรวมเสียงแบบ A B C D 123-4 ภาษาโซ่งที่มีลักษณะนี้พบมากถึง 9 ถิ่น คือภาษาโซ่งถิ่นอำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ถิ่นอำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ถิ่นอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ถิ่นอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ถิ่นอำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ถิ่นอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ถิ่นตำบลหนองปรัง จังหวัดเพชรบุรี ถิ่นอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ถิ่นตำบลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

จากภาพที่ 2.1-2.4 สรุปได้ว่าส่วนใหญ่ระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาโซ่งมี 6 หน่วยเสียง คือมีการรวมเสียงแยกเสียงแบบ A B C D 123-4 โดยพบมากในภาษาโซ่งถึง 9 ถิ่นดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าการจัดกลุ่มภาษาโดยใช้เสียงวรรณยุกต์ทั้งวิธีการดูระบบวรรณยุกต์และวิธีการดูจากการแยกเสียงรวมเสียง จะได้ผลการจัดกลุ่มไม่เหมือนกัน แต่ระบบเสียงวรรณยุกต์ย่อยจัดกลุ่มย่อยของภาษาได้ละเอียดและใกล้เคียงกว่าการใช้ระบบเสียงพยัญชนะหรือสระ เพราะสัทลักษณะและรูปแบบการแยกและการรวมของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกันหรือสำเนียงเดียวกัน ควรจัดอยู่ในกลุ่มย่อยเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ของภาษากลุ่มย่อยได้ดีกว่า

ดังนั้นในงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์นี้จึงศึกษาเฉพาะระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ เพราะทำให้มองเห็นความแตกต่างได้มากกว่ากว่าระบบเสียงพยัญชนะและสระ ทั้งนี้จากงานวิจัยด้านเสียงของภาษาโซ่งที่ผ่านมา ในส่วนของเสียงวรรณยุกต์นั้นส่วนใหญ่จะใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (Gedney, 1972) ซึ่งมีรายการคำที่ใช้สำหรับทดสอบเสียงในภาษาตระกูลไท แต่ผู้วิจัยพบว่าคำที่นำมาใช้นั้นมีเป็นจำนวนมาก และมีความหลากหลายของพยัญชนะต้นและสระ ซึ่งมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ด้วยการฟัง แต่ในงานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยวิธีการทางกลศาสตร์ ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนมาใช้แบบทดสอบที่เป็นรายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย ซึ่งจะกล่าวต่อไปในวิธีดำเนินการวิจัย หัวข้อที่ 4 การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3 การศึกษาลักษณะด้านคำศัพท์ของภาษาโซ่ง

ในส่วนของงานวิจัยด้านคำศัพท์ของภาษาโซ่งนั้น พนิดา เย็นสมุทร (2524) ได้ศึกษาเรื่อง “คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง” โดยศึกษาภาษาโซ่งที่ตำบลหนองสองห้อง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีรายการคำทั้งหมด 1,028 คำ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คำในภาษาลาวโซ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ คำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์ขึ้นไป คำประเภทหลัง

นี้ยังแบ่งออกเป็น คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน นอกจากนี้ยังศึกษาคำบางประเภทที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น คำลำดับเครือญาติ คำลักษณะนาม คำสรรพนามที่ใช้เป็นบุรุษสรรพนาม ตลอดจนได้ศึกษาการเรียงคำและรูปประโยคในภาษาลาวโซ่งด้วย ส่วนในเรื่องความหมายของคำได้เปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน โดยจำแนกคำและความหมายดังนี้

1) คำพ้องรูปพ้องเสียงกับภาษาไทยมาตรฐาน แต่มีความหมายเหมือนกัน เช่น คำว่า “ปี” “ป้า” “ผิว” เป็นต้น

2) คำพ้องรูปพ้องเสียงที่มีความหมายต่างกัน เช่น คำว่า “แล่น” ในภาษาโซ่งจะมีความหมายที่แคบกว่าภาษาไทยมาตรฐาน กล่าวคือ ใช้ในความหมายว่า “วิ่ง” (กริยา) เพียงอย่างเดียว

3) คำที่มีรูปต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน เช่น คำว่า “เดือด” ในภาษาโซ่งใช้คำว่า “ไฟด” ได้แก่ น้ำไฟดแล้ว เป็นต้น

4) คำที่ใช้เฉพาะในภาษาโซ่ง เช่น คำว่า “เสนเรื่อน” หมายถึง การเซ่น หรือสังเวยอย่างเดียวกับการเซ่นในภาษาไทยมาตรฐาน

นอกจากนี้ในงานของอัญชุลี บุรณะสิงห์ (2531) ได้ “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง” โดยใช้คำศัพท์จำนวน 604 คำ ทดสอบกับผู้บอกภาษาเพศหญิงที่ใช้ภาษาโซ่งในชีวิตประจำวันทั้งหมด 18 คน จากหมู่ที่ 1, 6 และ 8 ตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งตามระดับอายุเป็น 3 กลุ่มคือ 60 ปีขึ้นไป, 31-59 ปี และ 15-30 ปี

ผลการวิจัยสรุปว่าลักษณะการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุมีทั้งการใช้ศัพท์เดียวกันทุกระดับอายุและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ โดยเฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้นำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เดิมในภาษาโซ่งมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัดและไม่เป็นระบบ นอกจากนั้นยังพบเสียงพยัญชนะและพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น ด้านเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใกล้เคียงหรือใช้เป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯมากขึ้น เรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ/หรือ 3 มากที่สุด รวมทั้งพบศัพท์ที่กำลังจะหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่งด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีสาเหตุจากผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

งานวิจัยนี้มีผลให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องการแปรของคำศัพท์ในภาษาโซ่งที่จังหวัดเพชรบุรี เพราะต้องการศึกษาว่าในเขตพื้นที่ที่เป็นแหล่งดั้งเดิมของภาษาโซ่งในประเทศไทย จะพบว่ามี การแปรของภาษาโซ่งเช่นเดียวกันกับภาษาโซ่งที่จังหวัดสุพรรณบุรีหรือไม่ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์โซ่งจัดว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเข้มแข็งมากในเรื่องของการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของตนทั้งในด้านวัฒนธรรม ประเพณี การแต่งกาย ภาษา เป็นต้น ทั้งนี้มีหลักฐานยืนยันจากการมีการจัดงานวัน “รวมเผ่า” ของชาวโซ่งขึ้นทุกวันที่ 9-10 เมษายนทุกปี ที่วัดหนอง

ปรัง อำเภอย้าย จังหวัดเพชรบุรี (อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ 37 ฉบับที่ 11 มิถุนายน 2540) ในด้านการแต่งกายนั้น ชาวโซ่งยังนิยมแต่งกายด้วยผ้าสีด้าในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะคนเฒ่าคนแก่ทั้งที่มี 직장ศพแต่อย่างใด (จากการสังเกตวิถีชีวิตของชาวโซ่งที่อำเภอย้ายของผู้วิจัยเอง)

ต่อมาเอมอร เซวณส์วน (2537) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวในจังหวัดนครปฐมและในแขวงบ่อแก้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาลาวที่พูดในถิ่นต่างๆ 5 ถิ่น ในจังหวัดนครปฐมประกอบด้วย ลาวครั้ง ลาวใต้ ลาวเวียง และลาวโซ่ง ในแขวงบ่อแก้ว ได้แก่ลาวบ่อแก้ว เพื่อต้องการทราบว่าภาษาลาวทั้ง 5 ถิ่นนั้นมีการใช้ศัพท์เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างรายการคำซึ่งประกอบด้วยหน่วยรรถจำนวน 3,669 หน่วยรรถ โดยแบ่งตามกลุ่มความหมาย รวมทั้งสิ้น 16 ประเภทแล้วนำหน่วยรรถ ทั้งหมดนี้ไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทั้ง 5 ถิ่น ถิ่นละ 1 คน ซึ่งได้คัดเลือกไว้โดยควบคุมตัวแปรทางสังคม คืออายุ เพศ การศึกษา และภูมิฐานะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาถิ่นทั้ง 5 ถิ่นมีการใช้ศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้ง 5 ถิ่น ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกันทุกจุดทั้ง 5 ถิ่น ประเภทที่ 3 คือ ถิ่นใดถิ่นหนึ่งใช้ศัพท์ แตกต่างออกไปจากถิ่นอื่นๆเพียงถิ่นเดียว ศัพท์ประเภทที่ทุกถิ่นใช้เหมือนกันพบมากที่สุดมีจำนวน 1,742 หน่วยรรถ คิดเป็นร้อยละ 47.47 ของหน่วยรรถทั้งหมด ศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันทุกจุดซึ่งแตกต่างกันทั้ง 5 ถิ่นนั้นพบเพียงเล็กน้อย ส่วนการวิจัยในประเภทที่ 3 คือ ถิ่นใดถิ่นหนึ่งใช้ศัพท์แตกต่างจากถิ่นอื่น ๆ เพียงถิ่นเดียวนั้นพบว่าภาษาลาวโซ่งใช้ศัพท์แตกต่างจากถิ่นอื่นๆทั้ง 4 ถิ่นมากเป็นอันดับหนึ่ง ภาษาลาวบ่อแก้ว ใช้ศัพท์แตกต่างจากภาษาถิ่นอื่นๆทั้ง 4 ถิ่นมากเป็นอันดับสอง ส่วนภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้และภาษาลาวเวียง แต่ละถิ่นใช้ศัพท์แตกต่างจากภาษาถิ่นอื่นๆ ทั้ง 4 ถิ่นในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน และใช้แตกต่างเพียงเล็กน้อย ความแตกต่างดังกล่าวอาจจะแสดงให้เห็นว่า ภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้และภาษาลาวเวียงเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน ถ้าดูจากถิ่นที่อพยพมาแต่ครั้งตั้งเดิมกลุ่มนี้ได้อพยพมาจากแถบหลวงพระบาง เวียงจันทน์ หรือในแถบจำปาศักดิ์ ซึ่งเป็นถิ่นที่พูดภาษาใกล้เคียงกัน หรือมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ใกล้ชิดกันหรือถิ่นที่อยู่ปัจจุบันในจังหวัดนครปฐม ลาวครั้ง ลาวใต้ และลาวเวียงก็คบหาสมาคมกันมากกว่าลาวโซ่ง กลุ่มโซ่งนั้นมีหลักฐานว่าได้อพยพมาจากประเทศลาว บริเวณที่อยู่ใกล้จีนและเวียดนาม ซึ่งเป็นไปได้ว่าศัพท์ที่ใช้จะแตกต่างจาก 3 กลุ่มดังกล่าว สำหรับภาษาลาวบ่อแก้วนั้น แม้ว่าเสียงจะคล้ายคลึงกับภาษาลาวครั้ง แต่การใช้ศัพท์ก็แตกต่างกันไปบ้างทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะลักษณะภูมิประเทศที่อยู่ห่างไกลกันจึงเป็นอิทธิพลหนึ่งที่ทำให้มีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันไปได้

เห็นได้ว่าในงานวิจัยนี้ใช้หน่วยรรถเป็นจำนวนมาก จากการคัดเลือกหน่วยรรถจากงานวิจัยของประภาพรรณ เสนีย์ตันติกุล (2527) ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา กุณทลีย์ ไททยะวณิช (2524) ศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดยะลา นราธิวาส และปัตตานี และนันทพร นิลจินดา ศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี (2532) แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ใน

งานของผู้วิจัยเองนั้นไม่จำเป็นต้องใช้หน่วยอรรถเป็นจำนวนมากเท่ากับในงานวิจัยนี้ เพราะงานของผู้วิจัยศึกษาการแปรของคำศัพท์ภาษาໄສเพียงภาษาเดียว มิได้เป็นงานเปรียบเทียบหลายภาษาอย่างในงานนี้ และศึกษาพื้นที่เพียงพื้นที่เดียว แต่ต่างตัวแปรกันออกไป

หลังจากงานวิจัยในแนวการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวของเอมอร์ เซอร์สวอนแล้ว ก็มีงานของวรนุช ประพิณ (2539) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาໄສในจังหวัดนครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รายการหน่วยอรรถทั้งสิ้น 1,500 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหมวด 24 หมวด นำไปสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาจำนวน 6 คน ซึ่งได้คัดเลือกไว้เป็นตัวแทนของลาวໄສถิ่นละ 2 คน โดยกำหนดตัวแปรทางสังคม คือ อายุ อาชีพ การศึกษา ภูมิฐานะและภูมิหลังคู่สมรส ผลการวิจัยปรากฏว่า ภาษาลาวໄສทั้ง 3 ถิ่น มีการใช้ศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน 1,162 หน่วยอรรถ ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกัน 33 หน่วยอรรถ และประเภทที่ 3 ใช้ศัพท์คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันเล็กน้อย 305 หน่วยอรรถ จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า ภาษาໄສทั้ง 3 ถิ่นจะมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้สันนิษฐานได้ว่าภาษาໄສใน 3 จังหวัดนั้นมีการใช้แพร่หลายอยู่ในบางกลุ่ม อีกทั้ง 3 จังหวัดนั้นมีอาณาเขตอยู่ใกล้เคียงติดต่อกันทำให้ภาษายังไม่กระจุกกระจายมากนัก

สำหรับงานวิจัยของผู้วิจัยเองนั้นได้คัดเลือกคำศัพท์จากงานวิจัยของพนิดา เย็นสมุทร อัญชุลี บุรณะสิงห์ และวรนุช ประพิณ ซึ่งทั้งสามงานนี้มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาคำศัพท์และวิเคราะห์การใช้ศัพท์ภาษาໄສในประเด็นที่แตกต่างกันไป และในงานวิจัยของผู้วิจัยเองนั้นก็มีการศึกษาการใช้ศัพท์ภาษาໄສ แต่จะไม่มีกรวิเคราะห์ศัพท์เหมือนอย่างในงานทั้งสามตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น

2.4 การศึกษาการแปรภาษาชนกลุ่มน้อยและภาษาถิ่นตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา

นอกจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้านเสียงและศัพท์ในภาษาໄສแล้ว ผู้วิจัยยังศึกษางานวิจัยเรื่องการแปรภาษาถิ่นตามตัวแปรทางสังคมบางประการดังนี้

รัชนี เสนีย์ศรีสันต์ (2526) ศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวนมาบปลาเค้า ของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน โดยแบ่งผู้พูดภาษาพวนออกเป็น 4 กลุ่มอายุ กลุ่มอายุละ 2 คน จาก 4 หมู่บ้าน ดังนี้ กลุ่มอายุ 15-29 ปี, 30-44 ปี, 45-59 ปี และกลุ่ม 60 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยปรากฏว่า ระบบเสียงภาษาลาวพวนที่พูดโดยคนต่างอายุกันมีระบบเสียงเหมือนกัน คือมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระ 18 หน่วยเสียง แต่มีสัทลักษณะของเสียงบางเสียงต่างกัน เสียงที่กำลังอยู่ในช่วงที่แปรไปนี้ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยเพชรบุรี และภาษาไทยกรุงเทพฯ กล่าวคือ ผู้พูดอายุมากโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปยังคงออกเสียงภาษาพวนแบบเก่า ส่วนผู้พูดกลุ่มอายุน้อยโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15-29 ปี ออกเสียงแบบภาษาไทยมาก โดยพบว่า วรรณยุกต์ในกล่อง DS 123 มีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปใกล้เคียงกับวรรณยุกต์ในภาษาไทยเพชรบุรี และวรรณยุกต์ในกล่อง DS 4 มี

แนวโน้มจะเปลี่ยนไปใกล้เคียงกับวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ทำให้เกิดเสียงวรรณยุกต์ใหม่ในภาษาพวน 3 เสียง ผู้วิจัยจึงคิดว่าภาษาໄຮ່งື່ນที่จะมีการแปรของวรรณยุกต์ตามผู้พูดที่มีรุ่นอายุต่างกันเช่นเดียวกับภาษาพวน เพราะได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยเพชรบุรีเช่นเดียวกัน

ส่วนงานของปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ศึกษาการแปรของเสียง (g) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา และทัศนคติต่อภาษา ตัวแปรเพศแบ่งเป็นเพศหญิงและเพศชาย ตัวแปรอายุแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 11-20 ปี, 21-30 ปี, 31-40 ปี และกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป ตัวแปรการศึกษา ได้แก่ กลุ่มการศึกษาสูง (จบมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป) กลุ่มการศึกษานกลาง (จบภาคบังคับถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) และกลุ่มการศึกษาต่ำ (จบการศึกษาไม่เกินภาคบังคับ) ตัวแปรแวดวงภาษา ได้แก่ แวดวงภาษาถิ่น และแวดวงภาษามาตรฐาน ส่วนตัวแปรทัศนคติต่อภาษาแบ่งเป็นกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษา และกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษา โดยปาลีรัฐใช้วิธีการสุ่มในการคัดเลือกผู้บอกภาษา ทำให้ไม่สามารถกำหนดจำนวนผู้บอกภาษาให้มีครบทุกกลุ่มย่อยเปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นในงานนี้เป็นอย่างมาก ได้แก่ อายุ รองลงมาคือ การศึกษา ทัศนคติต่อภาษา แวดวงภาษา และเพศ ตามลำดับ ปาลีรัฐพบว่า (g) มีรูปแปร 3 รูปแปร คือ (g) (g) และ (M) โดยผู้พูดยิ่งอายุน้อยจะยิ่งใช้รูปแปร (M) มากที่สุดเพราะเห็นว่าเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีจากภาษามาตรฐานมากกว่ารูปแปรอื่น และการใช้รูปแปรนี้จะมีความถี่ลดลงเมื่ออายุมากขึ้น ส่วนตัวแปรการศึกษาก็เช่นกัน พบคนที่มีการศึกษาต่ำใช้รูปแปร (M) น้อยที่สุด และใช้รูปแปร (g) และ (g) มากที่สุด นอกจากนี้ในส่วนของปัจจัยด้านทัศนคติต่อภาษา พบว่าคนที่มีความทัศนคติทางลบต่อภาษาถิ่น ใช้รูปแปร (M) มากกว่าคนที่มีความทัศนคติบวกต่อภาษาถิ่น ในทางกลับกันกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาถิ่นใช้รูปแปร (g) และ (g) น้อยกว่ากลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาถิ่น ส่วนตัวแปรทางสังคมอีกสองตัวแปรนั้นผู้วิจัยไม่ขอกล่าวถึงเนื่องจากไม่มีความเกี่ยวข้องกับงานของผู้วิจัย เพราะจากงานวิจัยของปาลีรัฐนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแปรอายุ และทัศนคติต่อภาษา เพราะเห็นว่ามีผลต่อการแปรของภาษาอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมอื่น อาทิ การศึกษา เหตุที่ผู้วิจัยไม่เลือกปัจจัยการศึกษาในงานครั้งนี้เป็นเพราะคนรุ่นใหม่จบการศึกษาภาคบังคับคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนคนรุ่นเก่าไม่มีการบังคับว่าจะต้องจบการศึกษาชั้นใด จะเห็นได้ว่าด้วยข้อจำกัดทางด้านวุฒิการศึกษาชั้นต่ำที่แตกต่างกันนั้น ทำให้งานวิจัยยากแก่การควบคุมตัวแปรด้านการศึกษา และยอมมองเห็นผลสรุปที่ชัดเจนอยู่แล้ว กล่าวคือคนที่มีการศึกษาสูงยอมใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ เพราะมีความคุ้นเคยกับการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางที่ได้จากการเรียนในโรงเรียน

นอกจากนี้ยังมีงานของงานวิจัยของศุภฤกษ์ หอมแก้ว (2540) เรื่องการแปรของ (D) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษาก็เป็นอีกงานวิจัยหนึ่งที่น่าสนใจทางสังคมเข้ามาเชื่อมโยงกับตัวแปรทางภาษา โดยแบ่งกลุ่มผู้บอกภาษาเป็น 4 กลุ่มตามช่วงอายุ กลุ่มละ 25 คน ได้แก่ กลุ่มอายุ 11-20 ปี, 21-30 ปี, 31-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป ส่วน

กลุ่มตัวแปรทัศนคติต่อภาษานั้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาและกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษา โดยไม่จำกัดอายุ กล่าวคือเก็บข้อมูลทัศนคติต่อภาษารวมทุกช่วงอายุ และนำมาศึกษาว่ากลุ่มที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาว่าใช้รูปแบบใดมากที่สุด และ กลุ่มที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาใช้รูปแบบใดน้อยที่สุด

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชยังคงใช้รูปแบบดั้งเดิม [D] มากกว่ารูปแบบอื่นๆ แต่มีแนวโน้มที่จะใช้ลดลงเมื่อผู้บอกภาษามีอายุน้อยลง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติต่อภาษา คือ ผู้พูดภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา ยังคงใช้รูปแบบดั้งเดิม [D] ส่วนกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษายังคงนิยมใช้รูปแบบใหม่

ในส่วนของงานวิจัยเกี่ยวกับคำศัพท์และวรรณยุกต์นี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการแปรของภาษาซึ่งตามตัวแปรอายุและตัวแปรทัศนคติต่อภาษา แต่ผู้วิจัยเห็นว่าการแบ่งกลุ่มช่วงอายุของทั้งสองงานนี้มีช่วงความถี่ที่ใกล้กันมากเกินไป อาจทำให้ไม่เห็นความแตกต่างหากนำช่วงอายุเดียวกันกับงานวิจัยดังกล่าวมาใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงแบ่งช่วงอายุเสียใหม่ดังจะกล่าวต่อไปในวิธีดำเนินการวิจัย ส่วนตัวแปรทัศนคติต่อภาษา ผู้วิจัยเห็นว่ามีความชัดเจนดีอยู่แล้วในการที่จะแบ่งเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาและกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษา จึงยึดการแบ่งกลุ่มทัศนคติตามงานวิจัยดังกล่าวต่อไป

2.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษาคำศัพท์ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น

หลังจากที่ได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับชาวโขงและการศึกษาภาษาโขงแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นอื่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการศึกษาคำศัพท์และวรรณยุกต์ประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 2) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 วิธีการศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น นักวิจัยส่วนใหญ่มีวิธีการคัดเลือกหน่วยอรรถที่มีรูปคำศัพท์แตกต่างกันในเรื่องเสียงบัญญัติ โดยจะไม่นำหน่วยอรรถดังกล่าวมาใช้ เพราะมีปัญหาในการตัดสินว่าเป็นคำศัพท์ของภาษาไทยถิ่นใด และเลือกหน่วยอรรถที่มีความหมายชัดเจน ไม่คลุมเครือ และเป็นหน่วยอรรถที่เป็นรูปธรรม หากภาพประกอบได้ ส่วนหน่วยอรรถที่เป็นนามธรรมหรือคำกริยา ซึ่งหากภาพประกอบไม่ได้ ต้องเป็นคำที่สามารถทำท่าประกอบเพื่ออธิบายได้ หน่วยอรรถที่จะใช้ในการศึกษานอกจากจะคัดเลือกเองแล้ว ยังสามารถคัดเลือกหรือปรับปรุงจากงานวิจัยอื่นๆ หรือจากพจนานุกรมภาษาไทยถิ่น จากนั้นนำรายการหน่วยอรรถที่ได้มาทำแบบสอบถาม แบบให้คำจำกัดความพร้อมรูปภาพประกอบ หรือใช้รูปภาพประกอบคำถาม เช่น เรียกสิ่งของในรูปว่าอย่างไร หรือใช้บริบทและรูปภาพ เช่น แม่กำลังหั่นผักด้วย.....

การตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะเลือกคำตอบจากตัวเลือก และสามารถจำแนกออกได้เป็น ก) เลือกเฉพาะศัพท์ภาษาไทยถิ่น ก. ข) เลือกเฉพาะศัพท์ภาษาไทยถิ่น ข. ค) เลือกศัพท์ร่วมกันสองถิ่น ง) อื่นๆ

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามคำศัพท์ โดยคัดเลือกหน่วยยรรยงจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพจนานุกรม ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และใช้รูปภาพประกอบ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยในระยะแรก มีการวิเคราะห์คำศัพท์ โดย 1) กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาแยกศัพท์ว่าเป็นหน่วยยรรยง 3 ศัพท์ หรือหน่วยยรรยง 2 ศัพท์ เป็นต้น 2) กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน การศึกษาคำศัพท์ส่วนใหญ่จะไม่พิจารณาความแตกต่างในเรื่องวรรณยุกต์ของศัพท์ จะศึกษาแต่การแปรรูปของศัพท์เนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องของสระและพยัญชนะ 3) กำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาจัดศัพท์ให้เป็นของภาษาใดภาษาหนึ่ง โดยดูจากพจนานุกรมภาษาไทยถิ่นต่างๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือจัดศัพท์ตามที่สอบถามจากผู้พูดภาษาไทยถิ่น หรือจัดศัพท์ตามลักษณะการกระจายของศัพท์ในท้องที่ เช่น งานของวรรณพร (2525) 4) การจัดประเภทหน่วยยรรยง โดยจัดหน่วยยรรยงทั้งหมดออกเป็นประเภทตามจำนวนศัพท์ที่ปรากฏและตามภาษาไทยถิ่น

การเสนอผลการวิเคราะห์ แสดงโดยแผนที่แสดงการกระจายศัพท์ หรือแผนที่แสดงเส้นแบ่งเขตศัพท์ เช่น งานของดวงใจ (2529) หรือแผนที่แสดงเส้นแบ่งเขตภาษา เช่น งานของวรรณพร (2525)

ในการวิเคราะห์คำศัพท์ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดประเภทหน่วยยรรยงตามจำนวนศัพท์ที่ปรากฏและตามภาษาไทยถิ่น แต่ไม่ได้วิเคราะห์ศัพท์ว่าเป็นหน่วยยรรยง 3 ศัพท์ หรือ 2 ศัพท์ รวมทั้งไม่ได้พิจารณาตามรูปแปรของศัพท์เดียวกัน และการเสนอผลการวิเคราะห์จัดทำเป็นตารางความถี่ในการปรากฏของศัพท์ประเภทต่างๆ และเสนอเป็นกราฟแท่ง

2.5.2 วิธีการศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในระยะแรก นักวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ คือ กล้องวรรณยุกต์ ของ William J. Gedney (1972) ซึ่งแสดงวรรณยุกต์ดั้งเดิมในพยางค์เป็น 3 หน่วยเสียง เรียกว่า A B C กับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายสระเสียงยาว เรียกว่า DL และในพยางค์ตายสระเสียงสั้น เรียกว่า DS กับพยัญชนะต้นที่มีผลต่อการแยกเสียงรวมเสียงของวรรณยุกต์ กล้องวรรณยุกต์นี้ใช้ประกอบกับรายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นคำพยางค์เดียวจำนวน 60 คำ แสดงในภาพที่ 2.5

	A	B	C	DL	DS
1	ขา หู หัว (ผม) (ไหม)	ไข่ ผ้า เช่า	ข้าว เส้น ฆ่า	ขาด เหงือก หาบ	หมัด สุก ผัก
2	ปี ตา กิน	ป่า ไก่ แก่	ป่า กล้า ต้ม	ปอด ปีก ดอก	กบ ตับ เจ็บ
3	บิน แดง ดาว	ป่า ป่า ดำ	ป่า บ้าน อ้า	แดด อาบ ดอก	เบ็ด ดิบ อก
4	มือ ควาย นา (มา) (เครือ)	ผี พ่อ ไร่ (ว่า) (เล่น)	น้ำ น้อง ไม้ (ม้า) (น้ำ)	มีด ลูก เลือด (ยอด) (ลอด)	นก มัด ลัก (เล็บ) (ซั๊ก)

ภาพที่ 2.5 คำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของเก็ดนีย์ (Gedney, 1972)

รายการคำดังกล่าวนี้เป็นที่นิยมมากในการศึกษาวรรณยุกต์ภาษาตระกูลไท นอกจากนี้สมทรง บุรุษพัฒน์ (2543) ได้ให้ข้อมูลเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม คือแบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่น จัดทำโดย ธีระพันธ์ (2520) และรายการคำสำหรับเก็บข้อมูลภาษาตระกูลไท จัดทำโดยโครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่างๆ ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2521)

ในระยะต่อมาม.ร.ว.กัลยา ดิงศภักดิ์ (Tingsabadh, 1980 อ้างถึงใน พิณรัตน์, 2541) ได้เสนอการศึกษาวรรณยุกต์โดยใช้รายการคำชุดเทียบเสียง (minimal set) ซึ่งเป็นรายการคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นและสระเหมือนกันทุกคำ ต่างกันเฉพาะวรรณยุกต์ รายการคำชุดเทียบเสียงนี้ประกอบด้วยรายการคำจำนวน 10 คำ ได้แก่ คา ข่า ข้า คำ ขา ขาด คัด คัด รายการคำชนิดนี้ เป็นรายการคำที่ประหยัดเวลาและสะดวกต่อการเก็บข้อมูลมากกว่ารายการคำของเก็ดนีย์ (Gedney, 1972) อีกทั้งยังช่วยป้องกันการเกิดการแปรของวรรณยุกต์จากอิทธิพลของเสียงพยัญชนะต้นและสระที่แตกต่างกัน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในระยะแรก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการฟังเพียงอย่างเดียว ซึ่งวิธีการนี้ผู้วิจัยต้องใช้ความรู้ และมีทักษะในการฟังอย่างละเอียด เพื่อวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์โดยหาค่าของระดับเสียงสูง กลาง ต่ำ ของระดับเสียงของผู้บอกภาษาแต่ละคน (กัลยา 2525: 119-120)

งานแรกที่ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์คือ ใช้เครื่องมือ Sound Spectograph ได้แก่งานวิจัยภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี (ธีระพันธ์, 2521) ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้คำสำหรับทดสอบเสียงของวิลเลียม เจ เกตนี่ (Gedney, 1972) ต่อมามีการตรวจสอบผลการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยการฟังกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือ DSP Sona-Graph Model 5500 ซึ่งเป็นเครื่องที่แสดงแผนภาพคลื่นเสียง (Spectograph) ผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นกราฟแสดงค่าความถี่มูลฐาน (Fundamental Frequency) โดยวัดค่าความถี่มูลฐานของคำต่างๆ ทุกช่วง 10% ของค่าระยะเวลาถึง 100% (Normalization) แล้วบันทึกค่าที่วัดได้ลงในตารางที่เตรียมไว้ การประมวลผลค่าความถี่มูลฐานของคำจะใช้โปรแกรม Microsoft Excel งานวิจัยที่ใช้โปรแกรมนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ งานของกัลยา (2533) จรรยา (2535) เป็นต้น

ในระยะต่อมา มีการพัฒนาโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพและการใช้งานที่สะดวกขึ้น นั่นคือ โปรแกรม CECIL (Computerised Extraction of Components of Intonation in Language) ในปัจจุบันได้พัฒนามาเป็น WinCECIL เป็นโปรแกรมของ Summer Institute of Linguistics (SIL) ซึ่งผู้วิจัยสามารถดาวน์โหลดโปรแกรมนี้มาจากเว็บไซต์ได้ โปรแกรมนี้ใช้วิเคราะห์การลงเสียงหนัก-เบา (stress) เสียงวรรณยุกต์ (tone) ทำนองเสียง (intonation) และความยาวของเสียง (length) และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการแปลงผลข้อมูล งานวิจัยที่ใช้โปรแกรมนี้ได้แก่ งานของพิณรัตน์ (2541) และเนตรนภา (2543) ตามลำดับ ในปัจจุบันได้มีโปรแกรมสำเร็จรูป Praat ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงในการวิเคราะห์เสียงพูด งานวิจัยที่ใช้โปรแกรมนี้ได้แก่ งานของกฤษมา (2545) และงานของสุนิสา (2548)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกใช้รายการคำชุดเทียบเสียงในการเก็บข้อมูล เพราะทำได้ง่ายและใช้เวลาในการเก็บข้อมูลสั้นกว่าวิธีการอื่น และใช้โปรแกรม Praat ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์จากการฟังของผู้วิจัย แต่มีการใช้วิธีการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์มาช่วย ทำให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาจนเข้าใจดีแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล การคัดเลือกหน่วยอรรถ การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์

3.1 การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกจุดเก็บข้อมูลโดยการใช้วิธีสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำ และชาวบ้านในแถบอำเภอเขาย้อย โดยใช้คำถามว่า “ท่านคิดว่าหมู่บ้านใด และตำบลใดในอำเภอเขาย้อยที่คนส่วนใหญ่เป็นคนโชน?” แต่ในการเก็บข้อมูลจริงผู้วิจัยได้ใช้คำที่เป็นธรรมชาติในการสอบถามข้อมูลดังกล่าว ผลปรากฏว่าผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่เลือกตำบลหนองปรัง ซึ่งมีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน โดยทุกหมู่บ้านมีอาณาบริเวณติดต่อกันไปในแนวเดียวกันทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากทั้ง 6 หมู่บ้านเป็นจำนวนใกล้เคียงกันทุกหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด (ดูภาพที่ 1.3)

3.2 การคัดเลือกหน่วยอรรถ

ผู้วิจัยรวบรวมและคัดเลือกหน่วยอรรถ จากรายการคำของอัญชูลี บุระณะสิงห์ (2531) วรรณุช ประพิณ (2539) และคลังคำภาษาไทยดำโบราณ (Old Black Thai Lexicon) ของศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ

เกณฑ์อื่นๆ ที่ใช้ในการคัดเลือกหน่วยอรรถคือ เป็นหน่วยอรรถที่ชาวโชนใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นหน่วยอรรถภาษาโชนที่ใช้คำแตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพฯ อย่างชัดเจน เช่น หญิงผู้ให้กำเนิดแก่ลูก ภาษาโชนใช้คำว่า “เอ้ม” ส่วนภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้คำว่า “แม่” โดยแบ่งออกเป็น 10 หมวด รวมจำนวนทั้งสิ้น 70 คำ (ดูตาราง 3.1)

ตารางที่ 3.1 หน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ	ศัพท์ภาษาซอง
1.พ่อ	พ่อ	อ้าย
2.แม่	แม่	เอ้ม
3.พี่สะใภ้	พี่สะใภ้	อ้ายเป็อ
4.พี่สาว	พี่สาว	ปี้เอื้อย
5.ย่า	ย่า	เอ้มอู้
6.ยาย	ยาย	เอ้มเฒ่า
7.ตาทวด	ตาทวด	อู้เจ็อ
8.ขนน	ขนน	มะมี
9.ฝรั่ง	ฝรั่ง	มะอู๋ย
10.พริกขี้หนู	พริกขี้หนู	มะเอื้อด
11.ตะไคร้	ตะไคร้	ซั๊กเจ็อ
12.ฟักทอง	ฟักทอง	มะอู้
13.กระท้อน	กระท้อน	มะต่อง
14. ข้าวโพด	ข้าวโพด	เข้าสาลี
15.ดอกบานไม่รู้โรย	ดอกบานไม่รู้โรย	เบ้าะซั่มเบ็อน
16.บวบ	บวบ	มะชะน้อย
17.โหระพา	โหระพา	สล้าง
18.จมูก	จมูก	อู้หลัง
19.ท้อง	ท้อง	คำปุม
20.ปาก	ปาก	อู้สบ
21.ฟัน	ฟัน	แซ้ว
22.สะดือ	สะดือ	ไสบือ
23.หน้าผาก	หน้าผาก	หน้าแล็น
24.คางคาว	คางคาว	ตัวเก็ย
25.นกพิราบ	นกพิราบ	นกกอแก
26.ปลาไหล	ปลาไหล	ตัวเหยียน
27.ผีเสื้อ	ผีเสื้อ	โตบิ

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ	ศัพท์ภาษาช่อง
28.จิ้งจก	จิ้งจก	แมงหยาเฮื่อน
29.กลับ	กลับ	ตัว
30.กวาด	กวาด	แผ้ว
31.ขโมย	ขโมย	ขี้ลัก
32.โกหก	โกหก	วะแบ้ว
33.ไกวเปล	ไกวเปล	วิงอู้
34.ขว้าง	ขว้าง	แบ่น
35.คิด	คิด	ง่าฮอด
36.ทำงาน	ทำงาน	เอ็ดเหวียะ
37.น้ำเดือด	น้ำเดือด	น้ำมไฟด
38.ฉี่,ปัสสาวะ	ฉี่,ปัสสาวะ	แนว
39.มอง	มอง	เบ็ง
40.เหยียบ	เหยียบ	ญา
41.สงสาร	สงสาร	แอ็งหลู
42.ชอบ	ชอบ	มัก
43.กางเกง	กางเกง	ผ่าช่วง
44.กำไลมือ	กำไลมือ	เปาะแขน
45.กระป๋อง	กระป๋อง	คุ
46.ช้อน	ช้อน	กะบ่วง
47.ตะเกียบ	ตะเกียบ	ถู
48.ตุ้ม	ตุ้ม	อู้ห้าม
49.พิน	พิน	หลัว
50.มิด	มิด	ป้า
51.มุ้ง	มุ้ง	ผ่าหยัน
52.ที่นอน	ที่นอน	ผ่าเสื่อ
53.ตรง	ตรง	ชื้อ
54.เตี้ย	เตี้ย	ต้า
55.บวม	บวม	เกี้ยว
56.มาก	มาก	เอ้
57.ยาว	ยาว	ฮื้อ
58.ลื่น	ลื่น	มีน

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ	ศัพท์ภาษาซอง
59.ยากจน	ยากจน	ข่อ
60.รวย	รวย	ฮัง
61.ใกล้	ใกล้	แก้ม
62.ไกล	ไกล	ลัก
63.บน	บน	เต็ง
64.ล่าง	ล่าง	เต่อว
65.ใน	ใน	ก้วง
66.ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าฮ้าย
67.บุหรี	บุหรี	ยากะเล็ด
68.กะลา	กะลา	กะโป๊ะ
69.พัด	พัด	วี
70.คราด	คราด	บานซาง

3.3 การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3.1 คุณสมบัติของผู้บอกภาษา

1. ผู้บอกภาษาต้องเป็นคนโชน่งที่เกิดและเติบโตในชุมชนโชน่ง จังหวัดเพชรบุรี
2. ผู้บอกภาษาพูดภาษาโชน่งได้อย่างคล่องแคล่ว อีกทั้งยังยินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือในการตอบคำถามด้วย
3. ผู้บอกภาษามีสุขภาพดี และมีอวัยวะในการออกเสียงปกติ ไม่เป็นอุปสรรคในการให้คำสัมภาษณ์
4. ผู้บอกภาษาต้องใช้ชีวิตในชุมชนโชน่งอำเภอย้ายมาไม่น้อยกว่าครึ่งอายุ(ของบุคคลนั้น) และไม่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นนานเกิน 1 ปี รวมทั้งต้องกลับมาอยู่ที่พื้นถิ่นแล้วเป็นเวลา 1 ปีเป็นอย่างน้อย

3.3.2 กลุ่มอายุของผู้บอกภาษา⁴

ผู้วิจัยแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่มอายุด้วยกัน โดยมีความห่างของช่วงอายุ 10 ปีระหว่างกลุ่ม เพื่อแยกวัยของผู้บอกภาษาแต่ละกลุ่มออกจากกันอย่างชัดเจน ได้แก่

⁴ เนื่องจากผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาสามกลุ่ม จึงไม่อาจกำหนดการศึกษาได้ ผู้วิจัยพบว่าผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุ 55-65 ปีขึ้นไป มักจบการศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มอายุอื่นก็จะมีระดับการศึกษาที่สูงกว่านั้น ทำให้ยากต่อการควบคุมตัวแปรการศึกษา นอกจากนี้ ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาตัวแปรเพศ แต่ได้เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาเพศหญิงและเพศชายเป็นจำนวนเท่ากัน เพื่อให้ได้ข้อมูลจากทั้งสองเพศในปริมาณที่เท่าๆ กัน

1. กลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน แบ่งเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน เพื่อเป็นตัวแทนผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ
2. กลุ่มอายุ 35-45 ปี จำนวน 20 คน แบ่งเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน เพื่อเป็นตัวแทนผู้บอกภาษากลุ่มวัยกลางคน
3. กลุ่มอายุ 15-25 ปี แบ่งเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน จำนวน 20 คน เป็นตัวแทนผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้บอกภาษา ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้คือ ชื่อนามสกุล เพศ อายุ การศึกษา ที่อยู่ปัจจุบัน เป็นต้น (ดูภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์และวรรณยุกต์ (ดูภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษา ซึ่งคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามนี้ได้ดัดแปลงจากปาลีรัฐ (2537) และธิติพร (2547) รวมทั้งมีคำถามที่ผู้วิจัยคิดขึ้นมาเอง คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษานี้มีทั้งหมด 10 ข้อด้วยกัน ดังนี้

1. ท่านคิดว่าภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชน่ ภาษาไตไพเราะกว่ากัน
2. ถ้าท่านอยู่ในหมู่บ้านตนเองหรือหมู่บ้านอื่นๆ ในอำเภอเขาย้อย ท่านจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่
3. ถ้าท่านไปกรุงเทพฯหรือจังหวัดอื่นๆ ที่ไม่ใช่จังหวัดเพชรบุรี แล้วเจอคนรู้จักที่พูดภาษาโชน่ได้ ท่านจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่พูดกับคนนั้น
4. หากในการสนทนาของท่าน มีคนที่ไม่ใช่คนโชน่ร่วมวงอยู่ด้วย ท่านจะใช้ภาษาใดในการสนทนา ระหว่างภาษาโชน่กับภาษาไทยกรุงเทพฯ
5. หากมีการประกาศข่าวทางหอกระจายเสียงในหมู่บ้าน ท่านต้องการให้ผู้ประกาศใช้ภาษาใดในการประกาศ ระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชน่
6. ท่านชอบที่จะอยู่ในชุมชนใดระหว่างชุมชนที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือชุมชนที่พูดภาษาโชน่
7. ท่านอยากให้ในโรงเรียนมีการเรียนสอนเป็นภาษาใดระหว่างภาษาโชน่กับภาษาไทยกรุงเทพฯ
8. ท่านคิดว่าเวลาที่ท่านพูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่ การพูดภาษาใดจะทำให้ท่านขาดความมั่นใจมากกว่ากัน
9. หากท่านแต่งงานกับคนนอกกลุ่มชาติพันธุ์ของท่าน ท่านจะใช้ภาษาใดสื่อสารกับคู่สมรสของท่าน ขณะที่ท่านอยู่ในชุมชนชาวโชน่ ระหว่างภาษาโชน่กับภาษาของคู่สมรสท่าน

10. ถ้าท่านมีลูกหรือหลาน ท่านจะสอนให้ลูกหรือหลานของท่านพูดภาษาไทยกรุงเทพหรือภาษาไชน่เป็นภาษาแรก

3.4.2 แบบสอบถามคำศัพท์

ผู้วิจัยนำรายการคำ 70 หน่วยอรรถ (ดูตาราง 3.1) มากำหนดวิธีการสอบถาม โดยการใช้คำถามนำ แสดงรูปภาพ และทำท่าทางประกอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะไม่ออกเสียงคำศัพท์นั้นๆ ในการเก็บข้อมูลเลย ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยแสดงรูปภาพ 'ขนุน' ให้ผู้บอกภาษาดู แล้วถามว่าในชีวิตประจำวันท่านเรียกผลไม้ชื่อว่าอะไร โดยในแบบสอบถามจะมีตัวเลือกดังนี้ ก.ขนุน ข.มะมี ค. (ดูรายละเอียดทั้งหมดในภาคผนวก ก)

3.4.3 รายการคำเพื่อทดสอบเสียงวรรณยุกต์

ผู้วิจัยสร้างรายการคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ โดยดัดแปลงจากรายการคำชุดเทียบเสียง (minimal set) ซึ่งปรากฏในงานของม.ร.ว.กัลยา ดิงศภักดิ์ (2533) และพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2541, 2546) เพื่อวิเคราะห์ระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์จากคำเดี่ยว ด้วยวิธีการฟังและวิธีการทางกลศาสตร์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รายการคำชุดเทียบเสียงเพียงอย่างเดียว ไม่ใช้รายการคำของเก็ดนี่ (Gedney, 1972) เพราะต้องการลดจำนวนคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ยังเป็นการประหยัดเวลาในการเก็บข้อมูลอีกด้วย

นอกจากการใช้รายการคำชุดเทียบเสียงจะใช้วิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยการฟังเพื่อดูลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงได้แล้ว ยังเหมาะกับการใช้ในการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยวิธีการทางกลศาสตร์ เนื่องจากไม่มีอิทธิพลของพยัญชนะต้นและสระที่แตกต่างกันเข้ามาเกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาไชน่ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าระบบวรรณยุกต์ภาษาไชน่มีทั้งระบบวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง ระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง และระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ก่อนที่ผู้วิจัยจะเลือกคำเพื่อทดสอบเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด 9 คำ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแล้วว่าภาษาไชน่ที่พูดในตำบลหนองปร่ง อำเภอเขาย้อยมีระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง จากรูปแบบการแยกรวมเสียงวรรณยุกต์ที่พบสามารถใช้คำชุดเทียบเสียงคล้าย 9 คำ ก็สามารถวิเคราะห์จำนวนวรรณยุกต์ของภาษาไชน่ได้แล้ว ภาษาไชน่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง แถว 123 กับแถว 4 ทั้งในคอลัมน์ A B C และ D แต่จะไม่มี การแยกเสียงระหว่างแถว 123 เลย ดังนั้นรายการคำสำหรับเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ จึงประกอบด้วยคำจำนวน 9 คำ ได้แก่ ขา คา ข่า คำ ข้ำ คำ และเพิ่มคำชุดปา ป่า ป้า ลงไป เนื่องจากเป็นงานที่ศึกษาภาษาไชน่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอยู่ในภาคกลาง จึงอาจได้รับอิทธิพลจากการแยกเสียงอย่างในภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A 1 กับ A 2

หลังจากที่ผู้วิจัยกำหนดรายการคำชุดเทียบเสียงคล้ายทั้ง 9 คำนี้แล้ว ผู้วิจัยสร้างรายการคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3.2 คำชุดเทียบเสียงของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในระบบ

	A	B	C
1	ชา	ช่า	ผ้า
2	ปา	ป๋า	ป้า
3			
4	คา	ค๋า	ค้ำ

ชา แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง A 1
 ปา แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง A 23
 คา แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง A 4
 ช่า แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง B 1
 ป๋า แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง B 23
 ค๋า แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง B 4
 ผ้า แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง C 1
 ป้า แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง C 23
 ค้ำ แทน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในกล่องวรรณยุกต์ช่อง C 4

ผู้วิจัยสร้างรายการคำที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ได้ 9 คำ ทุกคำเป็นคำพยางค์เป็น ให้คำแต่ละคำปรากฏในรายการ 5 ครั้ง รวมเป็นคำทดสอบทั้งหมดในชุดรายการคำพยางค์เป็น 45 คำ โดยผู้วิจัยจัดคำทดสอบเป็นชุดๆ ชุดละ 9 คำ รวมทั้งหมด 5 ชุด โดยให้คำสุดท้ายของชุดก่อนหน้ากับคำแรกของชุดถัดไปเป็นคนละคำกัน การจัดลำดับของคำจะทำโดยการจับสลากที่ละรอบ โดยที่รายการคำชุดเทียบเสียงคล้ายนี้จะไม่มีการติดกัน เพื่อให้ผู้บอกภาษาได้ออกเสียงคำที่ต่างกันตลอดเวลา และป้องกันมิให้ผู้บอกภาษาเกิดความสับสนในการออกเสียง (ดูตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 คำทดสอบชุดพยางค์เป็นในภาษาไทย

1. ผ้า	10. คำ	19. ป่า	28. คำ	37. คา
2. คำ	11. ผ้า	20. คำ	29. ขา	38. ข่า
3. คา	12. ขา	21. ป้า	30. ผ้า	39. ขา
4. ข่า	13. ป่า	22. ข่า	31. ป่า	40. ป้า
5. คำ	14. คา	23. ขา	32. คา	41. ป่า
6. ป่า	15. คำ	24. ผ้า	33. ป้า	42. คำ
7. ขา	16. ป่า	25. คา	34. ป่า	43. ผ้า
8. ป่า	17. ป้า	26. ป่า	35. คำ	44. คำ
9. ป้า	18. ข่า	27. คำ	36. ข่า	45. ป่า

3.5 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเองในจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเขาชัย โดย มีผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นคนโชนช่วยอธิบายและสัมภาษณ์จากผู้บอกภาษา เพื่อป้องกันอิทธิพลจาก ภาษาไทยกรุงเทพฯของผู้วิจัยที่อาจมีต่อเสียงและการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา ขั้นตอนต่างๆ ในการเก็บข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ในขั้นแรก ให้ผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นคนในพื้นที่พาไปยังบ้านของผู้บอกภาษาที่มีคุณสมบัติ ตรงตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ผู้ช่วยวิจัยช่วยแนะนำผู้วิจัยกับผู้บอกภาษาท่านนั้น จากนั้นผู้วิจัยจึง พุดคุยกับผู้บอกภาษาเพื่อทำความคุ้นเคยก่อนการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ผู้บอก ภาษาทีละคน โดยเดินทางไปตามบ้านต่างๆ แล้วใช้คำถามในส่วนแรกของแบบสอบถามซึ่งเป็นเรื่อง เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้บอกภาษา เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้บอกภาษาว่าตรงกับที่ ผู้วิจัยกำหนดไว้หรือไม่อีกครั้ง

2. เมื่อได้ผู้บอกภาษาตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามส่วน ที่ 2 เพื่อเก็บข้อมูลคำศัพท์ 70 คำ โดยอธิบายกับผู้บอกภาษาว่าผู้วิจัยต้องการมาขอความรู้เรื่อง ภาษาที่คนในแถบนี้ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ได้เจาะจงภาษาใดเป็นพิเศษ ฉะนั้นคำตอบจึงไม่มีถูก หรือผิด เพื่อป้องกันมิให้ผู้บอกภาษาตอบแต่คำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน เพียงอย่างเดียว เมื่อผู้วิจัยถามคำถามก็ให้ตอบตามความเป็นจริง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาโดยถามคำถามตามรายการที่เตรียมมาทีละคำ ในส่วนของคำที่ผู้วิจัย สามารถหารูปภาพหรือของจริงมาประกอบการถามคำถามได้ ผู้วิจัยจะให้ผู้บอกภาษาดูรูปภาพ หรือของจริง ส่วนคำถามที่ไม่สามารถหารูปมาได้ ผู้วิจัยจะใช้การทำท่าทางประกอบ ซึ่งขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ที่ถือแบบสอบถามไว้กับตัวเอง ไม่ให้ผู้บอกภาษาเห็นแบบสอบถามโดยเด็ดขาด และ ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกคำตอบที่อยู่ในแบบสอบถาม หรือเขียนเพิ่มเติมลงไปในกรณีที่คำตอบไม่ตรงกับตัวเลือกในแบบสอบถามที่เตรียมมาล่วงหน้า

3. เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำศัพท์เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลวรรณยุกต์จากรายการคำ 9 คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ โดยผู้วิจัยใช้รูปภาพ ของจริง และการแสดงท่าทางประกอบการสัมภาษณ์เช่นกัน ในส่วนของการทดสอบเรื่องวรรณยุกต์ ผู้วิจัยจะซักซ้อมวิธีการในการออกเสียงกับผู้บอกภาษาก่อน 1 ครั้ง หรือจนกว่าผู้บอกภาษาจะเข้าใจ เพราะระหว่างที่เก็บข้อมูลผู้วิจัยต้องการให้ผู้บอกภาษาเปล่งเสียงคำๆ นั้นออกมาจริงๆ มิใช่เกิดจากการชี้หน้าของผู้วิจัย จากนั้นจึงทำการทดสอบจริง ในระหว่างการเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยจะทำการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิทัล ยี่ห้อ Creative รุ่น Muvo 200 ขนาด 256 MB ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับแวดวงการใช้ภาษา และข้อมูลในการใช้สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าแวดวงการใช้ภาษาและสื่อจะเข้ามามีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาช่องในชีวิตประจำวันของชาวช่องมากน้อยเพียงใด เพื่อให้เห็นภาพการแปรของภาษาช่องชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะกล่าวต่อไปในการอภิปรายผล ซึ่งจะนำเสนอในบทที่ 6

4. การเก็บข้อมูลทัศนคติด้วยคำถามทั้ง 10 ข้อนี้ (ดู 3.4.1) จะทำหลังจากที่การเก็บข้อมูลคำศัพท์และวรรณยุกต์เสร็จเรียบร้อยแล้ว มิฉะนั้นผู้บอกภาษาอาจคาดเดาได้ว่าผู้วิจัยต้องการข้อมูลอะไร และอาจทำให้ตอบคำถามไม่ตรงตามความเป็นจริงได้ ก่อนถามคำถามผู้วิจัยเกริ่นนำไปก่อนว่าคำถามนี้เป็นคำถามเพื่อให้แสดงความคิดเห็นโดยทั่วไป ฉะนั้นให้ตอบตามความรู้สึกนึกคิดของผู้บอกภาษาเอง ไม่ต้องกลัวว่าถูกหรือผิด และระหว่างการสัมภาษณ์ ข้อมูลทัศนคตินี้พยายามไม่ให้มีผู้อื่นเข้ามาร่วมวงสนทนาด้วย เพราะอาจทำให้ผู้บอกภาษาเกิดความไขว้เขว หรือไม่กล้าตอบคำถามตามความเห็นที่แท้จริงของตนเอง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลทุกส่วนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา 2) การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์ และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลวรรณยุกต์

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา

แม้ว่าผู้วิจัยจะสัมภาษณ์คำถามทัศนคติเป็นส่วนสุดท้าย แต่ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติ เพื่อหาว่าผู้บอกภาษาแต่ละคนมีทัศนคติต่อภาษาเป็นอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลทัศนคติต่อภาษาที่ได้คะแนนออกมาไว้ก่อน

ผู้วิจัยแบ่งผู้บอกภาษาตามกลุ่มอายุ และตรวจให้คะแนนทัศนคติต่อภาษาไปที่ละกลุ่มจนครบทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 60 คน เกณฑ์การให้คะแนน คือ ผู้วิจัยให้คำถามแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 1 คะแนน โดยผู้วิจัยกำหนดให้ผู้บอกภาษาที่ตอบคำถามที่ให้มาว่า ภาษาช่อง จะได้ 1 คะแนน ส่วนที่ตอบว่าภาษาไทยกรุงเทพ จะได้ 0 คะแนน ถ้าตอบว่าทั้ง 2 อย่าง จะได้ 0.5

คะแนน เช่น คำถามข้อ 1 ถามว่า “ท่านคิดว่าภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชนง ภาษาใดไพเราะกว่ากัน” ถ้าผู้บอกภาษาตอบว่า ภาษาโชนง จะได้ 1 คะแนน เป็นต้น

ถ้าผู้บอกภาษาได้คะแนนรวม 0-4.5 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติลบต่อภาษาโชนง ถ้าผู้บอกภาษาได้คะแนนรวม 5-6 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง และถ้าผู้บอกภาษาทำได้ 6.5-10 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์

1. ผู้วิจัยได้นำคำตอบของผู้บอกภาษาทั้งหมดมาพิจารณาว่าเป็นคำศัพท์ประเภทใด โดยตั้งเกณฑ์ไว้ดังนี้

- คำศัพท์ภาษาโชนง คือ คำศัพท์ที่มีการใช้พูดโดยชาวโชนงในอำเภอเขาย้อย และไม่พบว่ามีการใช้โดยชนกลุ่มอื่น ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกข้อมูล คือ ช
- คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ คือ คำศัพท์ที่มีการใช้พูดกันในบริเวณภาคกลาง เช่น ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกข้อมูล คือ ท
- คำศัพท์ภาษาไทยและภาษาโชนง คือ หน่วยย่อยที่ปรากฏว่าผู้บอกภาษาเลือกทั้งคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยกรุงเทพฯและคำศัพท์ที่เป็นภาษาโชนงเพื่อใช้พูดในชีวิตประจำวันในปริมาณที่เท่าๆ กัน ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกข้อมูล คือ ท/ช
- คำศัพท์อื่นๆ คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาตอบต่างออกไป ไม่ใช่ลักษณะการแปรของคำศัพท์ที่ให้ไว้ในแบบสอบถาม และคำศัพท์ที่ปรากฏว่าผู้บอกภาษาไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าใช้คำศัพท์ใดในการพูด ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกข้อมูล คือ อ

2. หลังจากที่แยกคำศัพท์ได้ตามเกณฑ์แล้ว ผู้วิจัยจึงทำการบันทึกข้อมูลลงในตารางโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ผู้วิจัยแสดงตาราง โดยจัดตารางตามกลุ่มอายุของผู้บอกภาษา จากนั้นจึงนับความถี่ในการใช้คำศัพท์ (ดูภาคผนวก ข)

3. ผู้วิจัยคำนวณหาอัตราการใช้คำศัพท์แต่ละประเภท ดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของการใช้คำศัพท์} = \frac{\text{ปริมาณการใช้คำศัพท์} \times 100}{\text{คำตอบรวมที่ได้จากผู้บอกภาษาทั้งหมด}}$$

4. การนับคะแนนการทดสอบทัศนคติต่อภาษาว่าผู้ที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษามีอัตราการใช้คำศัพท์แต่ละประเภทเป็นจำนวนเท่าใด และผู้ที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษามีอัตราการใช้คำศัพท์แต่ละประเภทเป็นจำนวนเท่าใด และคิดเป็นร้อยละเท่าใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของการใช้คำศัพท์ภาษาประเภทต่างๆ เป็นตารางและกราฟแท่ง

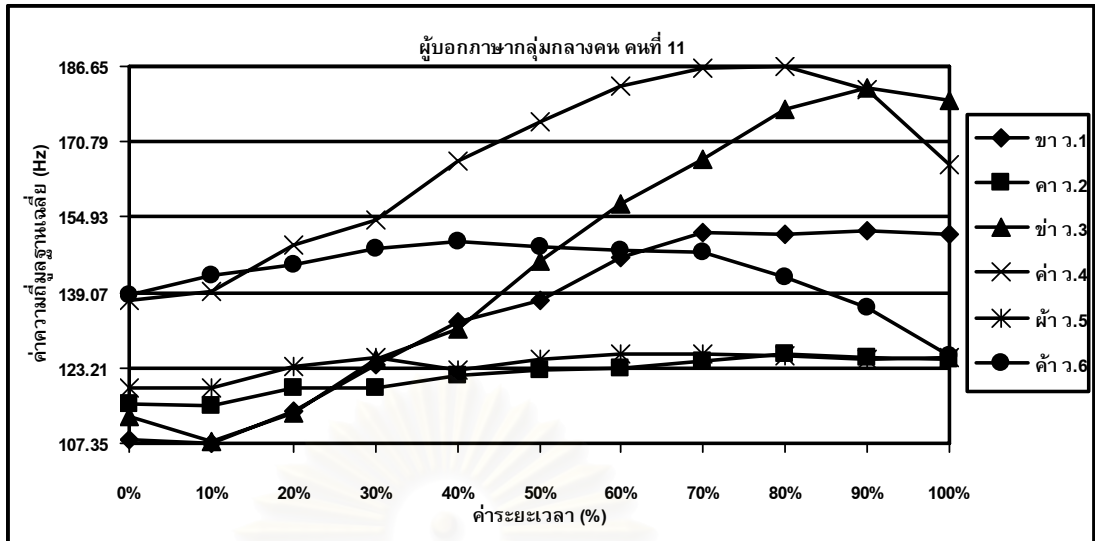
5. เมื่อผู้วิจัยนับความถี่ในการปรากฏของคำศัพท์ประเภทต่างๆ ได้ทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดทำเป็นตาราง ดังนี้

- ตารางอัตราการปรากฏของการเลือกใช้คำศัพท์
- ตารางการใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

- ตารางการแปรของการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ
- ตารางคำถามทัศนคติต่อภาษากับจำนวนคะแนน
- ตารางกลุ่มผู้บอกภาษาจำแนกตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา
- ตารางการแปรของคำศัพท์ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา
- ตารางการแปรของคำศัพท์ประเภทตามกลุ่มอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา
- ตารางการแปรของคำศัพท์ประเภทตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

3.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลพรรณนียุคต์

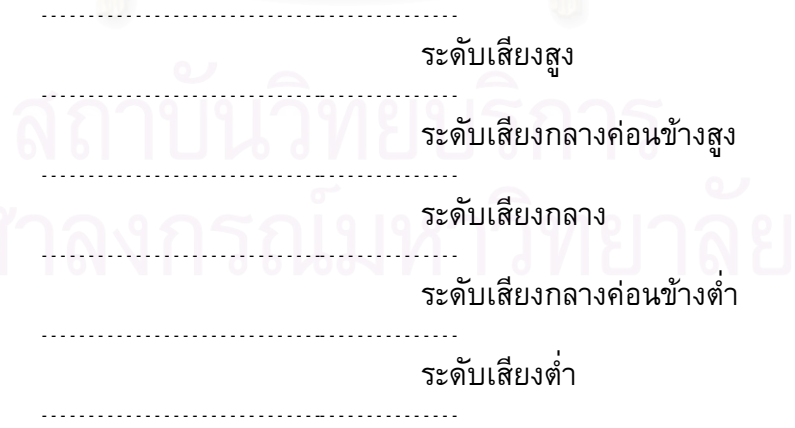
1. ผู้วิจัยใช้วิธีการฟังในการวิเคราะห์เพื่อหาระบบวรรณยุกต์ก่อน ซึ่งก็พบว่าผู้บอกภาษาทุกคนใช้ระบบวรรณยุกต์ภาษาโชนง มี 6 วรรณยุกต์ แต่ถ้ามีผู้บอกภาษาบางคนดูเหมือนจะใช้ระบบแบบ 5 วรรณยุกต์ เพราะจากการฟังวรรณยุกต์ในช่อง B 4 กับ C 4 เกิดรวมเสียงกัน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ เพราะต่างไปจากระบบวรรณยุกต์ภาษาโชนงและภาษาไทยกรุงเทพฯ ผู้วิจัยจึงตัดการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์แบบ 5 วรรณยุกต์นี้ออกไป เหลือแต่เพียงการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์แบบ 6 วรรณยุกต์เท่านั้น
2. เมื่อได้ทราบระบบวรรณยุกต์แล้ว ผู้วิจัยเลือกเสียงโดยการนำค่าที่ได้จากการบันทึกเสียง และเลือกค่าที่เป็นเส้นต่อเนื่อง ซึ่งเดิมที่ผู้วิจัยตั้งใจที่จะวิเคราะห์การออกเสียง 5 ครั้ง แต่มีปัญหาในการเก็บข้อมูลที่บันทึกเสียงมาได้ เพราะเสียงมีคุณภาพต่ำมาก ผู้วิจัยจึงไม่สามารถวิเคราะห์คำ 5 ครั้งได้ เหลือ เพียง 1 ครั้งเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์คำ 1 ครั้งที่สามารถวิเคราะห์ได้ชัดเจนที่สุด
3. วิธีการวิเคราะห์คำชุดเทียบเสียง ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์วรรณยุกต์ในภาษาโชนง โดยยึดหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์เป็นในแถว A B C เป็นหลัก ผู้วิจัยใช้วิธีการฟังในการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ และวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์โดยใช้วิธีการทางกลศาสตร์ เพื่อใช้สนับสนุนผลการวิเคราะห์ให้มีความถูกต้องแม่นยำ โดยในงานวิจัยนี้ได้ใช้โปรแกรม Cool Edit Pro ในการตัดไฟล์เสียงเป็นคำเดี่ยวที่ต้องนำไปวิเคราะห์ในโปรแกรม Praat ในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการแปลงผลให้เป็นกราฟเส้น (ดูรายละเอียดการใช้โปรแกรมต่างๆ ที่ภาคผนวก ง)
4. การนำข้อมูลจากตารางไปสร้างกราฟ โดยนำค่าต่ำสุดและสูงสุดของเสียงผู้พูดจากข้อมูลทั้งหมดไปกำหนดเป็นค่าต่ำสุดและสูงสุดของแกน Y (แกนตั้ง) จากนั้นแบ่งสเกลออกเป็น 5 ช่วง โดยใส่ค่า (ค่าสูงสุด-ค่าต่ำสุด)/5 ในช่อง major unit ซึ่งจะทำให้สเกลแต่ละช่วงมีค่าเท่ากัน



ภาพที่ 3.1 กราฟแสดงค่าความถี่มูลฐาน ว.1 – ว.6 ในคำพยางค์เป็น

5. หลังจากนั้นผู้วิจัยนำผลที่แสดงออกมาในรูปของกราฟแสดงค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของแต่ละคำของผู้บอกภาษาทั้งหมด 32 คน โดยเลือกคำที่เป็นตัวแทนของแต่ละวรรณยุกต์ จำนวน 6 คำ เพื่อใช้เป็นตัวแทนวรรณยุกต์ 6 วรรณยุกต์ของภาษาໄສໂມ້มาใช้ในการบรรยายสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ ซึ่งได้รูปเชิงกล 1 รูปต่อ 6 วรรณยุกต์ในผู้บอกภาษา 1 คน

6. การตั้งชื่อรูปเชิงกลแต่ละรูป ตั้งชื่อตามแกน 1-5 ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยใช้วิธีบอกว่าจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์นั้นอยู่ที่ระดับใด และในการพูดถึงรูปของเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้การเรียกชื่อตามการแบ่งพิสัยระหว่างระดับเสียงสูงที่สุดกับระดับเสียงต่ำสุดของผู้พูดแต่ละคน ออกเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน และเรียกชื่อแต่ละช่วงแบบเดียวกับชื่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วยการฟัง ดังนี้



จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกันข้ามผู้บอกภาษาในกลุ่มต่าง ๆ

3.7 ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย

1. ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้มีน้อย ผู้วิจัยจึงขยายช่วงอายุเป็น 65 ปี ขึ้นไป
2. ชาวบ้านในท้องถิ่นส่วนใหญ่นิยมใช้รูปแปรของคำศัพท์ เช่น “เข้าสาลี” พูดเพียง “เข้าลี” แต่ทุกคนสามารถบอกได้ว่าคำเต็มๆ คืออะไร
3. ในการวิเคราะห์คำศัพท์ พบว่า หน่วยอรรถ ‘ตาทวด’ ‘ดอกบานไม่รู้โรย’ และ ‘โหระพา’ เป็นหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาบางคนไม่รู้จัก โดยเฉพาะผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่ค่อยได้ใช้เรียกในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดให้อยู่ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จัก ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกข้อมูล ‘มร’ :ซึ่งในการวิเคราะห์ขั้นต่อมาได้นำมารวมกับคำศัพท์อื่น ๆ เป็นกลุ่มอื่น ๆ
4. ในเรื่องทัศนคติต่อภาษา แต่เดิมผู้วิจัยกำหนดตัวแปรทัศนคติต่อภาษาถิ่นไว้ 2 แบบ คือทัศนคติทางบวกต่อภาษาถิ่น และทัศนคติทางลบต่อภาษาถิ่น โดยการนับคะแนนทัศนคติ หากตอบภาษาช่องให้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบภาษาไทยให้ 0 คะแนน ซึ่งหลังจากการเก็บข้อมูลเสร็จแล้ว พบผู้บอกภาษาตอบทั้งภาษาไทยและภาษาช่องในคำถามข้อเดียวกัน ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดคะแนนข้อที่ตอบทั้ง 2 อย่าง เป็น 0.5 คะแนน
5. ในการวิเคราะห์วรรณยุกต์ พบว่า เสียงของคำที่บันทึกมานั้นขาดเป็นช่วงๆ หรือเป็นเสียงที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถทำการเฉลี่ยค่าความถี่มูลฐานในบางคำได้ จึงต้องใช้ค่าความถี่มูลฐานจริงของแต่ละคำในการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีเลือกเฉพาะเสียงของคำที่ทำเป็นกราฟออกมาแล้วค่อนข้างมีความสมบูรณ์ ดังนั้นจึงเหลือข้อมูลของผู้บอกภาษาที่นำมาวิเคราะห์วรรณยุกต์เพียง 45 คน แบ่งเป็น ข้อมูลเสียงของผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น 15 คน ข้อมูลเสียงของผู้บอกภาษาวัยกลางคน 15 คน และข้อมูลเสียงของผู้บอกภาษาวัยสูงอายุ 15 คน
6. เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้ง 45 คน พบว่าระบบวรรณยุกต์ภาษาช่องมี 2 ระบบ คือ ระบบ 5 หน่วยเสียง เมื่อพิจารณาการแยกเสียงรวมเสียงของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาช่อง พบว่าภาษาช่องในงานวิจัยนี้มีทั้งการแยกเสียงรวมเสียงแบบใหม่และแบบดั้งเดิมเกิดขึ้น โดยแบบใหม่คือ เกิดการรวมเสียงกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในช่อง B 4 กับ C 4 ส่วนการแยกเสียงรวมเสียงลักษณะที่เป็นลักษณะแบบดั้งเดิมนั้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 จะแยกเสียงกัน ในช่อง B 4 กับ C 4 ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงแบบดั้งเดิมนั้นปรากฏในงานวิจัยหลายงานที่ผ่านมา (กาญจนา พันธุ์คำ (2523), วิไลลักษณ์ เดชะ (2530), Orapin Maneewong (1987) และเมื่อวิเคราะห์ด้วยการฟัง ผู้วิจัยพบว่า หน่วยเสียงในช่อง B 4 กับ C 4 มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก ดังนั้นทำให้มีระบบวรรณยุกต์แบบ 5 หน่วยเสียงนี้เกิดขึ้นในผู้บอกภาษา 13 คน อย่างไรก็ตาม ระบบนี้มีลักษณะที่ไม่เหมือนกับที่มีผู้ศึกษาภาษาช่องไว้ และไม่เหมือนกับภาษาไทยกรุงเทพฯด้วย ผู้วิจัยคิดว่า อาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจมีปัญหาในการเก็บข้อมูล หรือการให้ข้อมูลของผู้บอกภาษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องแก้ไขต่อไปใน

การดำเนินการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงไม่นำข้อมูลของผู้บอกภาษา 13 คนมาวิเคราะห์เรื่องการแปรของระบบและสัญลักษณ์ในภาษาโชนง คงไว้แต่การวิเคราะห์ระบบ 6 หน่วยเสียง ฉะนั้นการวิเคราะห์เรื่องวรรณยุกต์ในงานวิจัยนี้จึงเหลือข้อมูลของผู้บอกภาษาเพียง 32 คน แต่เรื่องการวิเคราะห์คำศัพท์ยังใช้ข้อมูลของผู้บอกภาษา 60 คนตามที่ได้เสนอไว้ในข้อเสนอโครงการวิจัย

3.8 การเสนอผลการวิเคราะห์

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนในบทที่ 4 บทที่ 5 และบทที่ 6 ดังนี้

1. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4

3.8.1.1 การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา

3.8.1.2 การแปรของการใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

3.8.1.3 การแปรของคำศัพท์ประเภทต่างๆ ตามทัศนคติต่อภาษา

3.8.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของภาษาโชนงกับอายุและทัศนคติต่อภาษา

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทที่ 5

3.8.2.1 ผู้วิจัยเสนอระบบวรรณยุกต์ในภาษาโชนง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งเป็นเรื่องจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ (ระบบวรรณยุกต์) และเรื่องลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงของหน่วยเสียงวรรณยุกต์

3.8.2.2 ผู้วิจัยเสนอสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาโชนง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยการบรรยายประกอบภาพเชิงกลของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ละวรรณยุกต์ จนครบทั้ง 6 วรรณยุกต์ พร้อมทั้งเปรียบเทียบการแปรของสัญลักษณ์ในแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุ และตามทัศนคติต่อภาษา โดยเริ่มจากการนำเสนอภาพรวมก่อน จากนั้นจึงแยกตามตัวแปรอายุ โดยควบคุมตัวแปรทัศนคติ ต่อมาจึงเสนอการวิเคราะห์ตามตัวแปรทัศนคติ โดยควบคุมตัวแปรอายุ

3. การนำเสนอในบทที่ 6 ซึ่งเป็นบทสุดท้าย

3.8.3.1 สรุปผล

3.8.3.2 อภิปรายผล

3.8.3.3 ข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การแปรของคำศัพท์ในภาษาเชิง ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษา

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำหน่วยรรถจำนวน 70 หน่วยรรถไปสอบถามผู้บอกภาษาทั้งหมด 60 คน ว่าเลือกใช้คำศัพท์อะไรในการพูดในชีวิตประจำวัน หน่วยรรถที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นหน่วยรรถที่ภาษาเชิงใช้คำศัพท์ที่แตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพอย่างชัดเจน ผลการศึกษาที่ได้ในงานวิจัยนี้มาจากการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา โดยผู้วิจัยแบ่งการเลือกใช้ศัพท์เป็น 4 กลุ่ม คือ คำศัพท์ภาษาเชิง คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ คำศัพท์ภาษาเชิงและภาษาไทย ซึ่งจากนี้ไปจะเรียกว่าคำศัพท์ภาษาเชิงและไทย และคำศัพท์อื่นๆ

4.1 การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา

จากจำนวนหน่วยรรถทั้ง 70 หน่วยรรถ ผู้วิจัยพบว่า มีหน่วยรรถจำนวน 9 หน่วยรรถที่ผู้บอกภาษาเลือกใช้เป็นคำศัพท์ภาษาเชิงไม่ถึงร้อยละ 50 (ดูตารางที่ 4.1) กล่าวคือผู้บอกภาษาจะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ หรืออื่นๆ⁵ ได้แก่ ตาทวด ดอกบานไม่รู้โรย ไกวเปล ซ้อน ตะเกียบ ยากจน รวย ล่าง และบุหรี

เหตุที่หน่วยรรถดังกล่าวข้างต้นมีผู้บอกภาษาเลือกใช้ศัพท์ภาษาเชิงต่ำกว่าครึ่งนั้น ผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นเพราะหน่วยรรถที่คัดเลือกมานั้นเป็นศัพท์ภาษาเชิงแบบเก่า คนรุ่นใหม่อาจไม่รู้จัก และคนรุ่นเก่าเลิกใช้แล้ว จึงทำให้ผู้บอกภาษาเปลี่ยนไปใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพหรืออื่นๆ แทน

ในกรณีของคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาตอบว่าไม่รู้จัก ได้แก่ ตาทวดและดอกบานไม่รู้โรยนั้น ผู้วิจัยคิดว่าผู้บอกภาษากลุ่มเด็กอาจเกิดไม่ทันได้เห็นตาทวด จึงทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าจะใช้ศัพท์คำใดเรียกตาทวด ส่วนดอกบานไม่รู้โรยนั้น ผู้บอกภาษาที่เป็นผู้ชายส่วนใหญ่มักตอบว่าไม่รู้จัก อาจเป็นเพราะผู้ชายไม่คุ้นเคยกับดอกไม้ จึงไม่สามารถบอกชื่อของดอกไม้ได้

⁵ ในที่นี้ อื่นๆ รวมถึงการใช้คำศัพท์ในภาษาอื่นๆ และการตอบว่าไม่รู้จัก

ตารางที่ 4.1 อัตราการปรากฏของการเลือกใช้คำศัพท์

หน่วยอรรถ	ภาษาโซ่ง	ความถี่	ร้อยละ	ภาษาไทยกรุงเทพ	ความถี่	ร้อยละ	ภาษาโซ่งและไทย	ความถี่	ร้อยละ	อื่นๆ ⁶	ความถี่	ร้อยละ
1.พ่อ	อ้าย	50	83.33	พ่อ	10	16.67	อ้าย,พ่อ	0	0		0	0
2.แม่	เอ้ม	49	81.67	แม่	11	18.33	เอ้ม,แม่	0	0		0	0
3.พี่สะใภ้	อ้ายเป็อว	46	76.67	พี่สะใภ้	14	23.33	อ้ายเป็อว,พี่สะใภ้	0	0		0	0
4.พี่สาว	ปีเอื้อย	50	83.33	พี่สาว	9	15	ปีเอื้อย,พี่สาว	0	0	ป้า	1	1.67
5.ย่า	เอ้มอู้	56	93.33	ย่า	2	3.33	เอ้มอู้,ย่า	0	0		2	3.33
6.ยาย	เอ้มเฒ่า	56	93.33	ยาย	2	3.33	เอ้มเฒ่า,ยาย	0	0		2	3.33
7.ตาทวด	อู้เจื้อว	10	16.67	ตาทวด	4	6.67	อู้เจื้อว,ตาทวด	0	0	เฒ่าเฮาะ	46	76.67
8.ขนุน	มะมี	54	90	ขนุน	5	8.33	มะมี,ขนุน	1	1.67		0	0
9.ฝรั่ง	มะอู๋	57	95	ฝรั่ง	2	3.33	มะอู๋,ฝรั่ง	1	1.67		0	0
10.พริกขี้หนู	มะเอือด	56	93.33	พริกขี้หนู	3	5	มะเอือด,พริกขี้หนู	1	1.67		0	0
11.ตะไคร้	ซึกเจ้อว	54	90	ตะไคร้	5	8.33	ซึกเจ้อว,ตะไคร้	1	1.67		0	0
12.ฟักทอง	มะอู้	56	93.33	ฟักทอง	4	6.67	มะอู้,ฟักทอง	0	0		0	0
13.กระท้อน	มะต่อง	55	91.67	กระท้อน	4	6.67	มะต่อง,กระท้อน	1	1.67		0	0
14.ข้าวโพด	เข้าสาลี	53	88.33	ข้าวโพด	7	11.67	เข้าสาลี,ข้าวโพด	0	0		0	0
15.ดอกบานไม่รู้โรย	เบ้าะซั่มเบือน	28	46.67	ดอกบานไม่รู้โรย	26	43.33	เบ้าะซั่มเบือน,ดอกบานไม่รู้โรย	1	1.67	ดอกสามเดือน	5	8.33
16.บวบ	มะชะน้อย	41	68.33	บวบ	16	26.67	มะชะน้อย,บวบ	3	5		0	0
17.โหระพา	สล้าง	49	81.67	โหระพา	8	13.33	สล้าง,โหระพา	2	3.33		1	1.67
18.จมูก	อู้หลัง	55	91.67	จมูก	5	8.33	อู้หลัง,จมูก	0	0		0	0
19.ท้อง	คำปุม	54	90	ท้อง	6	10	คำปุม,ท้อง	0	0		0	0
20.ปาก	อู้สบ	50	83.33	ปาก	7	11.67	อู้สบ,ปาก	3	5		0	0
21.ฟัน	แซ้ว	54	90	ฟัน	6	10	แซ้ว,ฟัน	0	0		0	0

⁶ อื่นๆ หมายถึง คำศัพท์ที่ปรากฏว่าผู้บอกภาษาใช้พูดนอกเหนือไปจากคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพและภาษาโซ่งที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม หรือเป็น คำศัพท์ที่ปรากฏว่าผู้บอกภาษาไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าใช้คำศัพท์ใดในการพูด

หน่วยบรรณ	ภาษาโซ่ง	ความถี่	ร้อยละ	ภาษาไทยกรุงเทพ	ความถี่	ร้อยละ	ภาษาโซ่งและไทย	ความถี่	ร้อยละ	อื่นๆ	ความถี่	ร้อยละ
22.สะดือ	ไสบือ	45	75	สะดือ	15	25	ไสบือ,สะดือ	0	0		0	0
23.หน้าผาก	หน้าแล้น	41	68.33	หน้าผาก	16	26.67	หน้าแล้น,หน้าผาก	2	3.33	หน้าไม้	1	1.67
24.ค้ำคาว	ตัวเกีย	48	80	ค้ำคาว	9	15	ตัวเกีย,ค้ำคาว	3	5		0	0
25.นกพิราบ	นกกอแก	37	61.67	นกพิราบ	23	38.33	นกกอแก,นกพิราบ	0	0		0	0
26.ปลาไหล	ตัวเหยียน	53	88.33	ปลาไหล	6	10	ตัวเหยียน,ปลาไหล	1	1.67		0	0
27.ผีเสื้อ	โตบิ	32	53.33	ผีเสื้อ	24	40	โตบิ,ผีเสื้อ	4	6.67		0	0
28.จิ้งจก	แมงหยาเฮือน	44	73.33	จิ้งจก	13	21.67	แมงหยาเฮือน,จิ้งจก	3	5		0	0
29.กลับ	ตำว	58	96.67	กลับ	2	3.33	ตำว,กลับ	0	0		0	0
30.กวาด	แผ่ว	52	86.67	กวาด	6	10	แผ่ว,กวาด	2	3.33		0	0
31.ขโมย	ซี้ลัก	42	70	ขโมย	16	26.67	ซี้ลัก,ขโมย	2	3.33		0	0
32.โกหก	วะแบ้ว	55	91.67	โกหก	5	8.33	วะแบ้ว,โกหก	0	0		0	0
33.ไกวเปล	ริงอู้	26	43.33	ไกวเปล	7	11.67	ริงอู้,ไกวเปล	0	0		27	45
34.ขว้าง	แบ่น	57	95	ขว้าง	3	5	แบ่น,ขว้าง	0	0		0	0
35.คิด	ง่าฮอด	56	93.33	คิด	4	6.67	ง่าฮอด,คิด	0	0		0	0
36.ทำงาน	เอ็ดเหวียะ	41	68.33	ทำงาน	7	11.67	เอ็ดเหวียะ,ทำงาน	0	0		12	20
37.น้ำเต๋อด	น้ำมโฝด	40	66.67	น้ำเต๋อด	20	33.33	น้ำมโฝด,น้ำเต๋อด	0	0		0	0
38.ฉี่,ปัสสาวะ	แนว	56	93.33	ฉี่,ปัสสาวะ	3	5	แนว,ฉี่,ปัสสาวะ	0	0		1	1.67
39.มอง	เบ็ง	58	96.67	มอง	1	1.67	เบ็ง,มอง	0	0		1	1.67
40.เหยียบ	ญ่า	56	93.33	เหยียบ	3	5	ญ่า,เหยียบ	0	0		0	0
41.สงสาร	แอ้งหลู	48	80	สงสาร	10	16.67	แอ้งหลู,สงสาร	1	1.67		0	0
42.ชอบ	มัก	51	85	ชอบ	7	11.67	มัก,ชอบ	1	1.67		1	1.67
43.กางเกง	ผ้าซวง	57	95	กางเกง	3	5	ผ้าซวง,กางเกง	0	0		0	0
44.กำไลมือ	เปีาะแขน	39	65	กำไลมือ	20	33.33	เปีาะแขน,กำไลมือ	0	0	สร้อยแขน	1	1.67
45.กระป๋อง	คู้	55	91.67	กระป๋อง	5	8.33	คู้,กระป๋อง	0	0		0	0
46.ช้อน	กะบ่วง	20	33.33	ช้อน	36	60	กะบ่วง,ช้อน	4	6.67		0	0

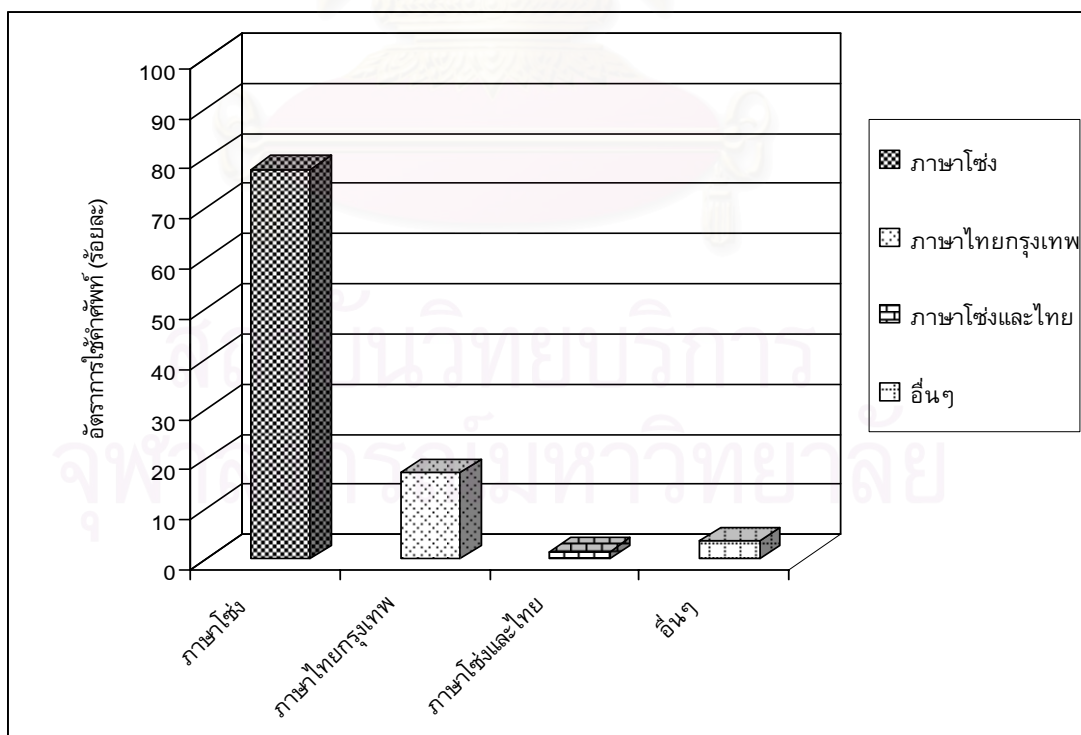
หน่วยบรรด	ภาษาซอง	ความถี่	ร้อยละ	ภาษาไทยกรุงเทพ	ความถี่	ร้อยละ	ภาษาซองและไทย	ความถี่	ร้อยละ	อื่นๆ	ความถี่	ร้อยละ
47.ตะเกียบ	ถู	9	15	ตะเกียบ	49	81.67	ถู,ตะเกียบ	1	1.67	ไม้ตีบ	1	1.67
48.ตุ้ม	อุ้น้ำม	58	96.67	ตุ้ม	2	3.33	อุ้น้ำม,ตุ้ม	0	0		0	0
49.พีน	หลัว	49	81.67	พีน	9	15	หลัว,พีน	1	1.67		0	0
50.มีด	ป้า	58	96.67	มีด	2	3.33	ป้า,มีด	0	0		0	0
51.มุ้ง	ฝ่าหยัน	47	78.33	มุ้ง	12	20	ฝ่าหยัน,มุ้ง	1	1.67		0	0
52.ที่นอน	ฝ่าเสื่อ	49	81.67	ที่นอน	9	15	ฝ่าเสื่อ,ที่นอน	2	3.33		0	0
53.ตรง	ชื้อ	51	85	ตรง	9	15	ชื้อ,ตรง	0	0		0	0
54.เตี้ย	ต่ำ	38	63.33	เตี้ย	17	28.33	ต่ำ,เตี้ย	5	8.33		0	0
55.บวม	เกี้ยว	47	78.33	บวม	12	20	เกี้ยว,บวม	1	1.67		0	0
56.มาก	เอ้	57	95	มาก	3	5	เอ้,มาก	0	0		0	0
57.ยาว	ฮี้	55	91.67	ยาว	5	8.33	ฮี้,ยาว	0	0		0	0
58.สั้น	มีน	55	91.67	สั้น	5	8.33	มีน,สั้น	0	0		0	0
59.ยากจน	ช่อ	17	28.33	ยากจน	35	58.33	ช่อ,ยากจน	1	1.67	แย่น่าตาย	7	11.67
60.รวย	ฮัง	23	38.33	รวย	35	58.33	ฮัง,รวย	2	3.33		0	0
61.ใกล้	แก้ม	57	95	ใกล้	3	5	แก้ม,ใกล้	0	0		0	0
62.ไกล	ลัก	51	85	ไกล	9	15	ลัก,ไกล	0	0		0	0
63.บน	ตั้ง	57	95	บน	3	5	ตั้ง,บน	0	0		0	0
64.ล่าง	เต๋อว	24	40	ล่าง	35	58.33	เต๋อว,ล่าง	1	1.67		0	0
65.ใน	ก้วง	56	93.33	ใน	3	5	ก้วง,ใน	1	1.67		0	0
66.ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าฮ้าย	43	71.67	ผ้าขี้ริ้ว	12	20	ผ้าฮ้าย,ผ้าขี้ริ้ว	5	8.33		0	0
67.บุหรี	ยากะเล็ด	16	26.67	บุหรี	5	8.33	ยากะเล็ด,บุหรี	0	0	ยาสูบ	39	65
68.กะลา	กะโป๊ะ	37	61.67	กะลา	18	30	กะโป๊ะ,กะลา	1	1.67	กะโละ,กะโหลกมะพร้าว	4	6.67
69.พัด	วี	54	90	พัด	5	8.33	วี,พัด	1	1.67		0	0
70.คราด	บานซาง	55	91.67	คราด	5	8.33	บานซาง,คราด	0	0		0	0

4.2 การใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

ในตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.1 เห็นได้ว่าการใช้คำศัพท์ภาษาโชนีมีอัตราการปรากฏมากที่สุด คือ 3,265 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.73 การใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ มีอัตราการปรากฏรองลงมา คือ 722 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.2 การใช้คำศัพท์อื่นๆ มีอัตราการปรากฏ 153 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.64 ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาเลือกใช้ทั้งภาษาไทยกรุงเทพและภาษาโชนี มีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือ 60 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.43 จากอัตราการปรากฏดังกล่าวเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาที่เป็นชาวโชนีที่ตำบลหนองปรือยังคงติดต่อสื่อสารกันโดยใช้ภาษาโชนี แสดงถึงความนิยมภาษาโชนีที่มีมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพอย่างชัดเจน (ดูตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.1)

ตารางที่ 4.2 การใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

ประเภทคำศัพท์	ความถี่	ร้อยละ
ภาษาโชนี	3265	77.73
ภาษาไทยกรุงเทพ	722	17.2
ภาษาโชนีและไทย	60	1.43
อื่น ๆ	153	3.64
รวม	4200	100



ภาพที่ 4.1 การใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

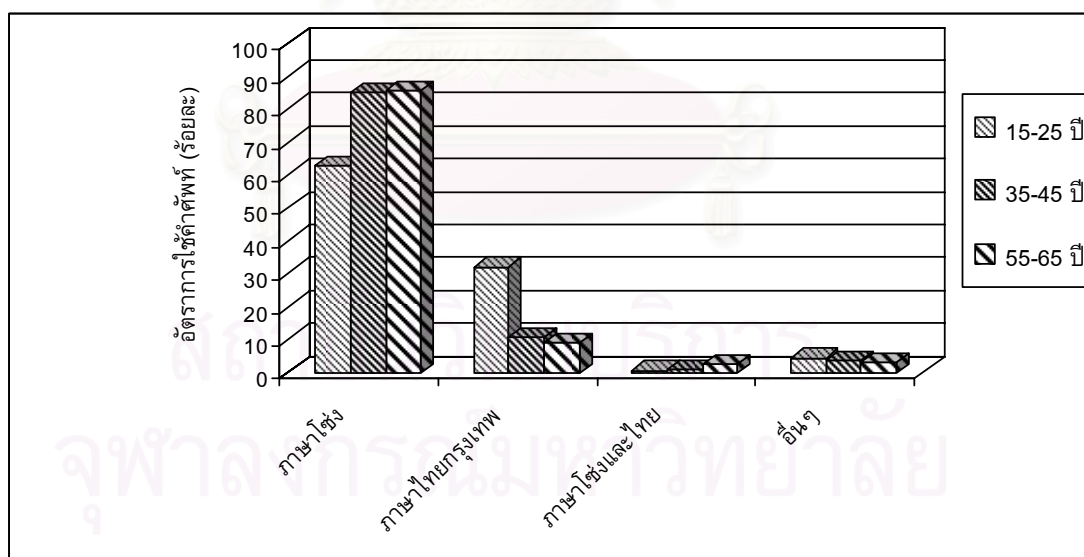
4.3 การแปรของการใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ตามกลุ่มอายุ

หลังจากวิเคราะห์การปรากฏของคำศัพท์ภาษาโซ่งในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ว่ามีคำศัพท์ประเภทใดบ้าง ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำศัพท์ภาษาประเภทต่างๆ กับตัวแปรอายุ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มอายุออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี, 35-45 ปี และ 55-65 ปี

ตารางที่ 4.3 การแปรของการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ

อายุ	15-25 ปี		35-45 ปี		55-65 ปีขึ้นไป	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ภาษาโซ่ง	880	62.86	1187	84.79	1198	85.57
ภาษาไทยกรุงเทพ	449	32.07	150	10.71	123	8.79
ภาษาโซ่งและไทย	9	0.64	13	0.93	38	2.71
อื่น ๆ	62	4.43	50	3.57	41	2.93
รวม	1400	100	1400	100	1400	100

$$X^2 = 360.98 \quad d.f. = 6 \quad p < 0.01$$



ภาพที่ 4.2 การแปรของการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ

จากตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.2 เห็นได้ว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี เลือกใช้ศัพท์ภาษาไชน้อยที่สุด คือร้อยละ 62.86 และผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปีเลือกใช้ศัพท์ภาษาไชน้อยรองลงมาคือร้อยละ 84.79 ส่วนในกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไปเป็นกลุ่มที่มีการเลือกใช้ศัพท์ภาษาไชน้อยที่สุดคือร้อยละ 85.57

ในทางกลับกัน การเลือกใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพปรากฏมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15-25 ปี ร้อยละ 32.07 และกลุ่มอายุ 35-45 ปี เลือกใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากรองลงมาคือร้อยละ 10.71 ส่วนกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไปใช้คำศัพท์ภาษาไชน้อยที่สุดคือร้อยละ 8.79 เห็นได้ว่ากลุ่มอายุ 35-45 ปีและ 55-65 ปีขึ้นไปใช้คำศัพท์ภาษาไชน้อยเท่ากัน คือ กลุ่มอายุ 35-45 ปี เป็นร้อยละ 85 และ 55-65 ปีขึ้นไป เป็นร้อยละ 85.5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปจะนิยมใช้ภาษาไชน้อยและอนุรักษ์ภาษาไชน้อย อีกทั้งทั้งสองกลุ่มนี้มีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายคลึงกันและมีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลา จึงมีโอกาสใช้ภาษาไชน้อยเหมือนกัน ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไชน้อยที่มีอายุเลือกใช้คำศัพท์ภาษาไชน้อยกว่าผู้พูดภาษาไชน้อยที่มีอายุมาก

เมื่อคำนวณค่าไคสแควร์ของการใช้คำศัพท์ทั้ง 3 กลุ่มอายุ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมอายุกับการใช้คำศัพท์ในภาษาไชน้อยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($X^2 = 360.98$ d.f. = 6 $p < 0.01$) จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาระหว่าง 2 กลุ่มอายุไปที่ละคู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 35-45 ปี พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 196.82$ d.f. = 3 $p < 0.01$) กลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไป พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 256.6$ d.f. = 3 $p < 0.01$) และกลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไป พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 15.83$ d.f. = 3 $p > 0.01$) แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาไชน้อยกลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไป ใช้คำศัพท์ไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่ากลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 15-25 ปีใช้คำศัพท์ภาษาไชน้อยกว่ากลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุมากกว่า และในทางตรงกันข้ามกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป จะใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพน้อยกว่ากลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 15-25 ปี เมื่อพิจารณาจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือผู้พูดภาษาไชน้อยที่มีอายุเลือกใช้คำศัพท์ภาษาไชน้อยกว่าผู้พูดภาษาไชน้อยที่มีอายุมาก เมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ ปรากฏว่าผลที่ได้นี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน กล่าวคือ การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้พูดภาษาไชน้อยกลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 35-45 ปี และผู้พูดภาษาไชน้อยกลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไป มีความสอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนกลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไป ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

4.4 การแปรของคำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ตามทัศนคติต่อภาษา

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษาเชิง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการแปรของคำศัพท์ในภาษาเชิง ตามทัศนคติต่อภาษานั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาจากแบบสอบถามที่วัดทัศนคติต่อภาษาเป็นอันดับแรก แบบสอบถามทัศนคติต่อภาษานี้ผู้วิจัยดัดแปลงจากปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) และธิติพร พิมพ์จันทร์ (2547) คำถามที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยนี้ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ในการวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาแต่ละคน ผู้วิจัยพบว่าไม่สามารถใช้วิธีการที่ปาลีรัฐ (2537) ใช้ได้ ในงานวิจัยของปาลีรัฐถ้าตอบคำถามว่าภาษาเชิงได้ 1 คะแนน ถ้าตอบคำถามว่าภาษาไทยกรุงเทพได้ 0 คะแนน ถ้าได้คะแนนรวม 0-5 คะแนนเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา และถ้าได้ 6-10 คะแนนเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษา ในงานวิจัยนี้พบว่ามีผู้บอกภาษาตอบคำถามทั้งภาษาเชิงและไทยในข้อเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะพื้นที่ที่ผู้วิจัยเลือกเป็นจุดเก็บข้อมูลนั้นเป็นชุมชนหลายภาษา กล่าวคือ แม้ว่าจะมีชาวเชิงอยู่อย่างหนาแน่นและเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เชิงของตนเองเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมของชาวเชิง(ไทยทรงดำ) ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอำเภอเขาย้อย แต่ก็ยังได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพผ่านทางโรงเรียนและสื่อต่างๆ จึงทำให้มีผู้บอกภาษาไม่เลือกภาษาเชิงอย่างเดียวหรือภาษาไทยกรุงเทพอย่างเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถวิเคราะห์ระดับคะแนนตามแนวของปาลีรัฐ (2537) ซึ่งแบ่งกลุ่มของผู้บอกภาษาตามคะแนนที่ได้อย่างชัดเจน

ผู้วิจัยจึงตั้งเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนนเพื่อให้สอดคล้องกับคำตอบดังกล่าวโดยคำถามแบ่งเป็น 10 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 1 คะแนน ถ้าผู้บอกภาษาตอบว่าภาษาเชิงได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่าภาษาไทยกรุงเทพได้ 0 คะแนน และถ้าตอบว่าทั้ง 2 ภาษาได้ 0.5 คะแนน ยกเว้นคำถามข้อ 8 ถ้าผู้บอกภาษาตอบว่าภาษาเชิงได้ 0 คะแนน ถ้าตอบว่าภาษาไทยกรุงเทพได้ 1 คะแนน และถ้าตอบว่าทั้ง 2 ภาษาได้ 0.5 คะแนน

ผู้วิจัยให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าวสำหรับคำตอบทั้ง 10 คำถามของผู้บอกภาษาแต่ละคนจนครบทั้ง 60 คน จากนั้นจึงรวมคะแนนที่ได้ในคำถามแต่ละข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ยของแต่ละคำถาม เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาทั้งหมดมีทัศนคติอย่างไรต่อภาษาเชิงในแต่ละประเด็นที่ปรากฏในคำถามนั้นๆ (ดูตาราง 4.4)

ตารางที่ 4.4 คำถามทัศนคติต่อภาษากับจำนวนคะแนน

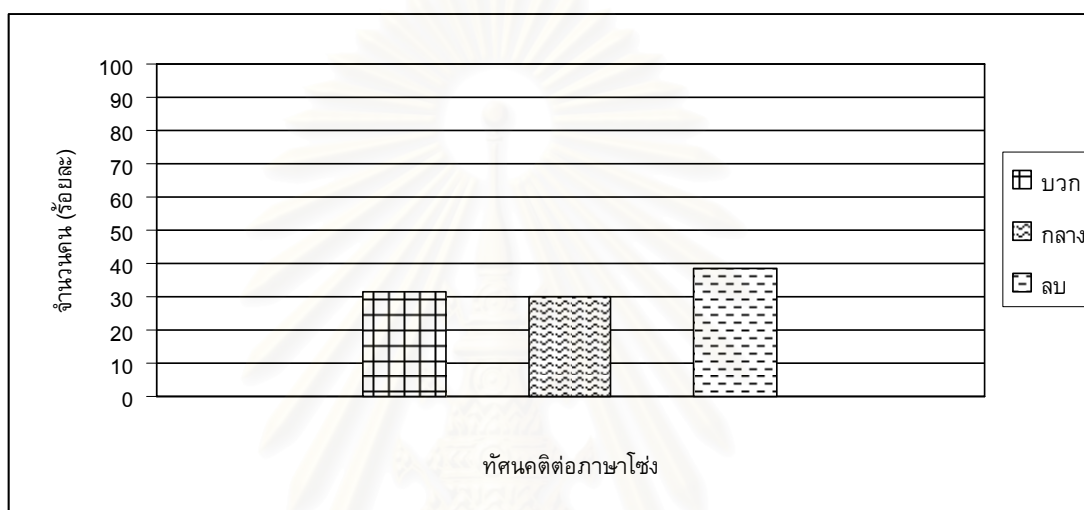
คำถามทัศนคติ	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย
1.ท่านคิดว่าภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชนง ภาษาไตไพเราะกว่ากัน	24.00	0.40
2.ถ้าท่านอยู่ในหมู่บ้านตนเองหรือหมู่บ้านอื่นๆ ในอำเภอเขาย้อย ท่านจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชนง	55.50	0.93
3.ถ้าท่านไปกรุงเทพฯหรือจังหวัดอื่นๆ ที่ไม่ใช่จังหวัดเพชรบุรี แล้วเจอคนรู้จักที่พูดภาษาโชนงได้ ท่านจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชนงพูดกับคนนั้น	49.00	0.82
4.หากในการสนทนาของท่าน มีคนที่ไม่ใช่คนโชนงร่วมวงอยู่ด้วย ท่านจะใช้ภาษาใดในการสนทนา ระหว่างภาษาโชนงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ	25.00	0.42
5.หากมีการประกาศข่าวทางหอกระจายเสียงในหมู่บ้าน ท่านต้องการให้ผู้ประกาศใช้ภาษาใดในการประกาศ ระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชนง	22.50	0.38
6.ท่านชอบที่จะอยู่ในชุมชนใดระหว่างชุมชนที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือชุมชนที่พูดภาษาโชนง	53.00	0.88
7.ท่านอยากให้ในโรงเรียนมีการเรียนสอนเป็นภาษาใดระหว่างภาษาโชนงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ	9.50	0.16
8.ท่านคิดว่าเวลาที่ท่านพูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชนง การพูดภาษาใดจะทำให้ท่านขาดความมั่นใจมากกว่ากัน	23.00	0.38
9.หากท่านแต่งงานกับคนนอกกลุ่มชาติพันธุ์ของท่าน ท่านจะใช้ภาษาใดสื่อสารกับคู่สมรสของท่าน ขณะที่ท่านอยู่ในชุมชนชาวโชนง ระหว่างภาษาโชนงกับภาษาของคู่สมรสท่าน	15.00	0.25
10.ถ้าท่านมีลูกหรือหลาน ท่านจะสอนให้ลูกหรือหลานของท่านพูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชนงเป็นภาษาแรก	46.50	0.78

เมื่อพิจารณาตารางที่ 4.4 พบว่าคำถามทัศนคติต่อภาษาข้อที่ 2, 3, 6 และ 10 เป็นคำถามที่ผู้บอกภาษาให้คะแนนสูงมาก อาจเป็นไปได้ว่าคำถามเหล่านี้มีความคล้ายคลึงกับการถามเกี่ยวกับแวดวงการใช้ภาษาของผู้บอกภาษา ทำให้ผู้บอกภาษาสามารถตอบได้โดยง่าย ไม่เกิดความลังเลใจในการตอบคำถามนั้น มีข้อน่าสังเกตว่าคำถามข้อที่ 7 เป็นคำถามที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บอกภาษาเห็นความจำเป็นของการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯในโรงเรียนเพราะในปัจจุบันภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนทุกระดับชั้นล้วนแล้วแต่ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯทั้งสิ้น

เมื่อผู้วิจัยรวมคะแนนของผู้บอกภาษาแต่ละคน เพื่อดูค่าทัศนคติต่อภาษาที่ได้ว่าเป็นอย่างไร พบว่าระดับคะแนนมีความต่อเนื่องกันเกินกว่าที่จะแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาได้อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นได้ ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มผู้บอกภาษาดังนี้ หากผู้บอกภาษาทำได้ 0-4.5 คะแนน แสดงว่าผู้บอกภาษามีทัศนคติลบต่อภาษาโชนง ถ้าผู้บอกภาษาทำได้ 5-6 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง แต่ถ้าผู้บอกภาษาทำได้ 6.5-10 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง ซึ่งคำถามทั้ง 10 ข้อ และผลที่ได้ดูตารางที่ 4.4 ตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.3

ตารางที่ 4.5 กลุ่มผู้บอกภาษาจำแนกตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษาไช่

ทัศนคติต่อภาษาไช่	คน	ร้อยละ
บวก	19	31.67
กลาง	18	30
ลบ	23	38.33
รวม	60	100



ภาพที่ 4.3 กลุ่มผู้บอกภาษาจำแนกตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษาไช่

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดจำนวนผู้บอกภาษาไว้ 60 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังได้กล่าวไว้แล้วใน 3.3.1 บทที่ 3 จากตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.3 เห็นได้ว่ามีผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาไช่จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 31.67 และมีผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาไช่จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และมีผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาไช่จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33 แสดงว่าผู้บอกภาษาชาวไช่ที่ตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อย ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาไช่ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

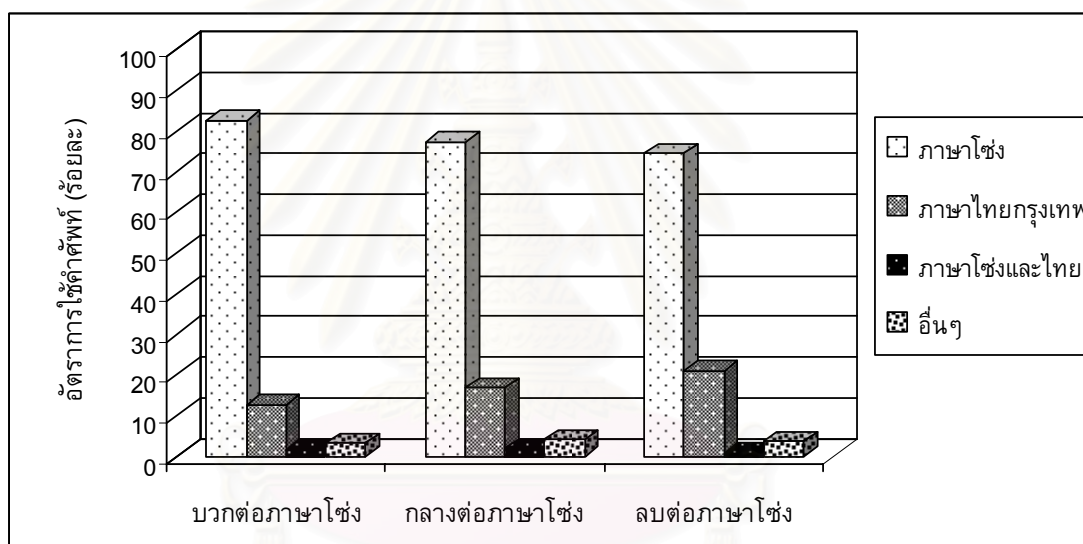
4.4.2 การแปรของคำศัพท์ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

เมื่อวิเคราะห์ได้ผลเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษาไช่ของผู้บอกภาษาทุกคนแล้ว ผู้วิจัยจึงศึกษาว่าทัศนคติต่อภาษาไช่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ภาษาด้วยหรือไม่ ซึ่งคำนวณจากอัตราการปรากฏของคำศัพท์ประเภทต่างๆ ในภาษาไช่ ภาษาไทยกรุงเทพฯ ภาษาไช่และไทย และอื่นๆ ของผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวก ทัศนคติกลาง และทัศนคติลบต่อภาษาดังปรากฏในตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.6 การแปรของคำศัพท์ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

ทัศนคติ ประเภทคำศัพท์	บวกต่อภาษาไซ่ง		กลางต่อภาษาไซ่ง		ลบต่อภาษาไซ่ง	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ภาษาไซ่ง	1096	82.41	972	77.14	1197	74.35
ภาษาไทยกรุงเทพ	170	12.78	212	16.83	340	21.12
ภาษาไซ่งและไทย	21	1.58	24	1.9	15	0.93
อื่นๆ	43	3.23	52	4.13	58	3.6
รวม	1330	100	1260	100	1610	100

$$X^2 = 42.17 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} < 0.01$$



ภาพที่ 4.4 การแปรของคำศัพท์ ตามตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

จากตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.4 เห็นได้ว่า ในกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏมากที่สุด คือ คำศัพท์ภาษาไซ่ง ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 82.41 ในขณะที่คำศัพท์ที่มีการแปรรองลงมา คือ ภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 12.78 คำศัพท์ที่ปรากฏรองลงมาอีก คือ คำศัพท์อื่นๆ ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 3.23 และคำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาเลือกใช้ทั้ง 2 ภาษา ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 1.58

ในกลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาไซ่ง คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏมากที่สุด คือ คำศัพท์ภาษาไซ่ง ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 77.14 ในขณะที่คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏรองลงมา คือ คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 16.83 คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏ

รองลงมาอีก คือ คำศัพท์อื่นๆซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละ 4.13 และคำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาเลือกใช้ทั้ง 2 ภาษา ซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละ 1.9

ในกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาโชนง คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏมากที่สุด คือ คำศัพท์ภาษาโชนง ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 74.35 ในขณะที่คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏรองลงมา คือ คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 21.12 คำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏรองลงมาอีก คือ คำศัพท์อื่นๆ ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 3.6 และคำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาเลือกใช้ทั้ง 2 ภาษา ซึ่งมีอัตราการปรากฏร้อยละ 0.93

เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษาในภาพรวมด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าการเลือกใช้คำศัพท์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา ($X^2 = 42.17$ d.f. = 6 $p < 0.01$) จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาโชนงระหว่าง 2 กลุ่มทัศนคติต่อภาษาไปที่ละคู่ ได้แก่ กลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาโชนงกับกลุ่มทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 11.2$ d.f. = 3 $p > 0.01$) กลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาโชนงกับกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาโชนง พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 37.99$ d.f. = 3 $p < 0.01$) และกลุ่มทัศนคติกลางต่อภาษาโชนงกับกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาโชนง พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 12.9$ d.f. = 3 $p > 0.01$) แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาโชนงกลุ่มทัศนคติบวกกับลบต่อภาษาเท่านั้นที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกัน

ในงานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ผู้พูดภาษาโชนงที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาโชนงจะใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่าผู้พูดที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาโชนง ซึ่งก็เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ พบอัตราการปรากฏคำศัพท์ภาษาโชนงในกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา ร้อยละ 82.41 และในกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาโชนง ร้อยละ 74.35 ส่วนกลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง พบว่าใช้คำศัพท์ภาษาโชนงน้อยกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา แต่ก็มากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้ภาษาโชนงมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติต่อภาษาอยู่บ้าง แม้ไม่ชัดเจนเท่าตัวแปรอายุ แต่ก็เริ่มเห็นความเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษาโชนงที่ไล่ระดับกันไปตามทัศนคติต่อภาษา กล่าวคือ กลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง ใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง และกลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนงใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาโชนง ในทางกลับกัน ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาโชนงใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง และกลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาโชนงใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง

มีข้อน่าสังเกต คือ การที่คำศัพท์ภาษาโชนงมีอัตราการปรากฏมากกว่าคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพในทุกกลุ่มทัศนคติต่อภาษา ทั้งที่น่าจะมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมากกว่าภาษาโชนงในกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาโชนง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะผู้วิจัยเลือกจุดเก็บข้อมูลที่ตำบลหนองปรือ อำเภอบางบาล ซึ่งเป็นแหล่งที่มีชาวโชนงอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและเป็นแหล่งดั้งเดิมที่ชาวโชนงจากประเทศเวียดนามอพยพมาอยู่ นอกจากนี้ชาว

โชนังที่นึ่ยังมีควมภคภูมิจในวฒนธรรณของตนเองมก เห็นได้จกมิจการจ้ดงนชุนนุชวโชนัง
เป็นประจ้ทุกปีในชวงเดือนเมษยน ทำให้อุ้บอภษษที่มีทศนคตลบต่อภษษโชนังก็ยงใช้
ค้คัพทภษษโชนังในชวิตประจ้วัน ทังน้อจเป็นผลมจกแวดวงการใช้ภษษของอ้อบอภษษ
เองด้วยที่มีแต่การใช้ภษษโชนัง



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของภาษาโชนงกับอายุและทัศนคติต่อภาษา

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาการใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ เพื่อพิจารณาการแปรของภาษาโชนงกับตัวแปรอายุกลุ่มต่างๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่หลังจากควบคุมทัศนคติตัวแปรทัศนคติต่อภาษาแล้ว โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา กลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา และกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษา

4.5.1 การแปรของคำศัพท์ตามกลุ่มอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ประเภทต่างๆ ตามตัวแปรอายุ โดยควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา ได้กลุ่มย่อยเปรียบเทียบ ดังนี้

1. ทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง

- กลุ่มอายุ 15-25 ปี
- กลุ่มอายุ 35-45 ปี
- กลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป

2. ทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง

- กลุ่มอายุ 15-25 ปี
- กลุ่มอายุ 35-45 ปี
- กลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป

3. ทัศนคติลบต่อภาษาโชนง

- กลุ่มอายุ 15-25 ปี
- กลุ่มอายุ 35-45 ปี
- กลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป

เพื่อที่จะศึกษาว่า อายุและทัศนคติต่อภาษา ตัวแปรใดมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงบ้าง ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลการเลือกใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ ของผู้พูด 3 กลุ่มอายุมาวิเคราะห์ โดยควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไปจะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 15-25 ปีเสมอ (ดูตารางที่ 4.7) โดยผู้ที่มีอายุ 55-65 ปีขึ้นไปจะเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากที่สุดไม่ว่าจะมีทัศนคติใดก็ตาม รองลงมาคือกลุ่มวัยกลางคน (35-45 ปี) ส่วนกลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุดในประชากรที่ศึกษาจะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงน้อยที่สุด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบดูพบว่าในกลุ่มอายุ 15-25 ปีจะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไปเสมอ ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ที่ได้มีความสอดคล้องกับหัวข้อ 4.3 เกี่ยวกับการเลือกใช้คำศัพท์ จำแนกตามกลุ่มอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 55-65 ปีขึ้นไป จะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่าผู้ที่มีอายุ 15-25 ปี

เมื่อพิจารณาโดยดูความถี่ของการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงและภาษาไทยกรุงเทพ พบว่ากลุ่มที่มีอายุ 55-65 ปีขึ้นไปจะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่าคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ

ในขณะที่กลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 15-25 ปี เลือกใช้ศัพท์ภาษาโชนงน้อยกว่า จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางสังคมได้แก่อายุ เข้ามามีบทบาทต่อการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนง โดยผู้ที่มีอายุมากจะเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่าคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯไม่ว่าจะมีทัศนคติต่อภาษาอยู่ในกลุ่มใดก็ตาม

เมื่อทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าการเลือกใช้คำศัพท์กับกลุ่มอายุมีความสัมพันธ์กันจริงเมื่อควบคุมทัศนคติต่อภาษา กล่าวคือ ผลการวิเคราะห์การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 65.13$ d.f.= 6 $p < 0.01$) และกลุ่มผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 64.52$ d.f.= 6 $p < 0.01$) รวมทั้งกลุ่มผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุในกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษา พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 256.47$ d.f.= 6 $p < 0.01$)

นอกจากนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ให้ละเอียดลงไปอีกโดยพิจารณาผู้บอกภาษาระหว่าง 2 กลุ่มอายุไปที่ละคู่ ในกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษา กลุ่มทัศนคติกลางต่อภาษา และกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษา ดังนี้

ในกลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษา พบว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 35-45 ปี ใช้คำศัพท์ภาษาโชนงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 33.16$ d.f.= 3 $p < 0.01$) กลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 55-65 ปี พบว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มอายุนี้ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 59.43$ d.f.= 3 $p < 0.01$) และกลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปี ขึ้นไป พบว่า การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษา 2 กลุ่มอายุนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 4.95$ d.f.= 3 $p > 0.01$)

ในกลุ่มทัศนคติกลางต่อภาษา พบว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 35-45 ปี ใช้คำศัพท์ภาษาโชนงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 15.18$ d.f.= 3 $p < 0.01$) กลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 55-65 ปี พบว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มอายุนี้ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 61.01$ d.f.= 3 $p < 0.01$) และกลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปี ขึ้นไป พบว่า การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษา 2 กลุ่มอายุนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 6.49$ d.f.= 3 $p > 0.01$)

ในกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษา พบว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 35-45 ปี ใช้คำศัพท์ภาษาโชนงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 199.47$ d.f.= 3 $p < 0.01$) กลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 55-65 ปี พบว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มอายุนี้ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 117.6$ d.f.= 3 $p < 0.01$) และกลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปี ขึ้นไป พบว่า การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษา 2 กลุ่มอายุนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 4.59$ d.f.= 3 $p > 0.01$)

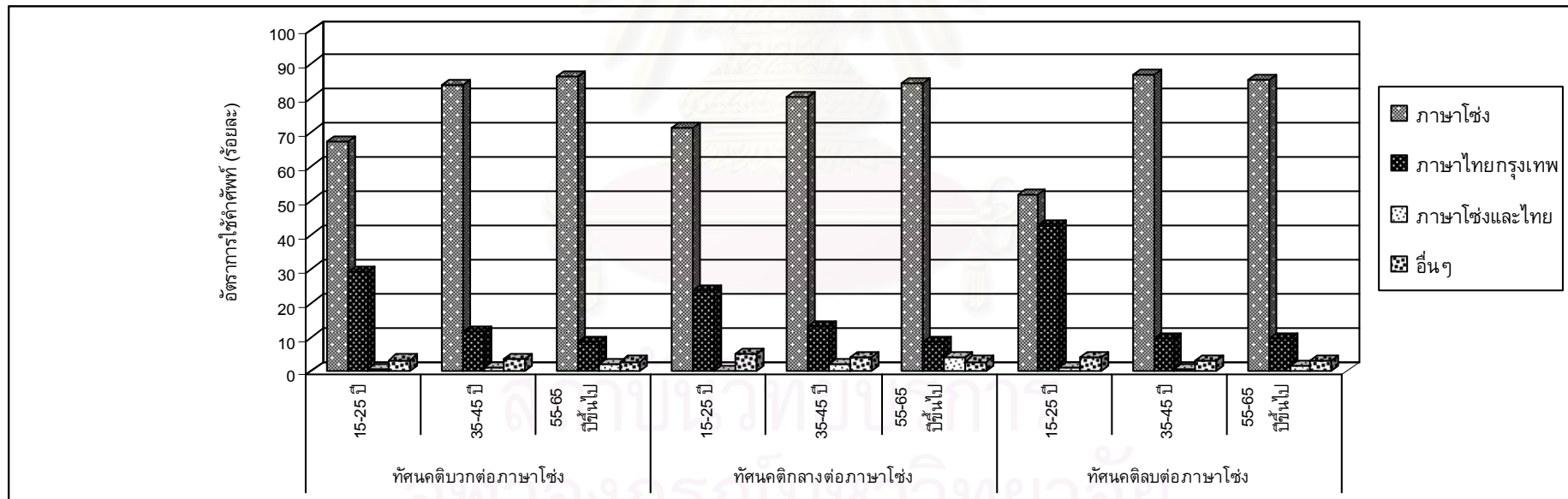
ตารางที่ 4.7 การแปรของคำศัพท์ประเภทตามกลุ่มอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

ทัศนคติ	ทัศนคติบวกต่อภาษาไซ่ง						ทัศนคติดกลางต่อภาษาไซ่ง						ทัศนคติดลบต่อภาษาไซ่ง					
	15-25 ปี		35-45 ปี		55-65 ปีขึ้นไป		15-25 ปี		35-45 ปี		55-65 ปีขึ้นไป		15-25 ปี		35-45 ปี		55-65 ปีขึ้นไป	
ประเภทคำศัพท์	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ภาษาไซ่ง	141	67.14	410	83.67	545	86.51	449	71.27	169	80.48	354	84.29	290	51.79	608	86.86	299	85.43
ภาษาไทยกรุงเทพ	61	29.05	56	11.43	53	8.41	148	23.49	28	13.33	36	8.57	240	42.86	66	9.43	34	9.71
ภาษาไซ่งและไทย	1	0.48	6	1.23	14	2.22	2	0.32	4	1.9	18	4.29	6	1.07	3	0.43	6	1.71
อื่นๆ	7	3.33	18	3.67	18	2.86	31	4.92	9	4.29	12	2.85	24	4.28	23	3.28	11	3.15
รวม	210	100	490	100	630	100	630	100	210	100	420	100	560	100	700	100	350	100

$$X^2 = 65.13 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} < 0.01$$

$$X^2 = 64.52 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} < 0.01$$

$$X^2 = 256.47 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} < 0.01$$



ภาพที่ 4.5 การแปรของคำศัพท์ประเภทตามกลุ่มอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

4.5.2 การแปรของคำศัพท์ตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

ผู้วิจัยนำข้อมูลการเลือกใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ ของผู้ที่มีทัศนคติแตกต่างกัน มาเปรียบเทียบ โดยควบคุมตัวแปรอายุ ได้กลุ่มย่อยเปรียบเทียบ ดังนี้

1. กลุ่มอายุ 15-25 ปี
 - ทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง
 - ทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง
 - ทัศนคติลบต่อภาษาโชนง
2. กลุ่มอายุ 35-45 ปี
 - ทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง
 - ทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง
 - ทัศนคติลบต่อภาษาโชนง
3. กลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป
 - ทัศนคติบวกต่อภาษาโชนง
 - ทัศนคติกลางต่อภาษาโชนง
 - ทัศนคติลบต่อภาษาโชนง

จากการนำข้อมูลการเลือกใช้คำศัพท์เมื่อควบคุมตัวแปรอายุมาแยกตามทัศนคติต่อภาษา พบว่าผู้บอกภาษาทุกกลุ่มทัศนคติต่อภาษาโชนงเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่า คำศัพท์ประเภทอื่นๆ เสมอไม่ว่าจะมีอายุในกลุ่มใด (ดูตารางที่ 4.8) รองลงมาคือเลือกใช้คำศัพท์ ภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยกลุ่มที่มีทัศนคติบวก กลางและลบต่อภาษาอายุ 15-25 ปี เป็นกลุ่มที่ เลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงน้อยที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีทัศนคติบวกและกลางต่อภาษาอายุ 35-45 ปี ส่วนกลุ่มทัศนคติบวก กลาง ลบต่อภาษาที่มีอายุ 55-65 ปีขึ้นไปจะเลือกใช้คำศัพท์ ภาษาโชนงมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทัศนคติลบต่อภาษาอย่างเดียพบว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี ก็ยังใช้คำศัพท์ภาษาโชนงน้อยกว่ากลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป แต่ในกลุ่ม ทัศนคติลบต่อภาษานี้ เห็นได้ว่ากลุ่มที่มีอายุ 35-45 ปี เลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่ากลุ่ม 55-65 ปีขึ้นไป แต่ก็ยังเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก (ดูภาพที่ 4.6) และเมื่อเปรียบเทียบดูผลการ วิเคราะห์ที่ได้ในหัวข้อ 4.4 ก็มีลักษณะเหมือนกันคือ ทุกกลุ่มทัศนคติต่อภาษาจะเลือกใช้คำศัพท์ ภาษาโชนงมากกว่าคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และในกลุ่มที่มีทัศนคติทั้งบวก กลางและลบต่อ ภาษา กลุ่มอายุกลางคน (35-45 ปี) กับกลุ่มผู้สูงอายุ (55-65 ปีขึ้นไป) มีอัตราการเลือกใช้ คำศัพท์ภาษาโชนงที่ใกล้เคียงกันมาก

นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์โดยพิจารณาความถี่ในการใช้คำศัพท์ภาษาโชนงเทียบกับภาษาไทย กรุงเทพฯ ผู้วิจัยพบว่าผู้บอกภาษาทุกกลุ่มทัศนคติต่อภาษา ในกลุ่มที่มีอายุ 15-25 ปี จะเลือกใช้ คำศัพท์ภาษาโชนงน้อยกว่าผู้บอกภาษาทุกกลุ่มทัศนคติต่อภาษา ในกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป แต่ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโชนงในแต่ละกลุ่มทัศนคติต่อภาษา

ไม่เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ กลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษาในกลุ่มกลางคน (35-45 ปี) มีการใช้คำศัพท์ภาษาโคลงมากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติบวกและกลางต่อภาษา จะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางสังคมคือทัศนคติต่อภาษา เข้ามามีบทบาทต่อการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโคลงน้อยกว่าตัวแปรอายุ จึงอาจกล่าวได้ว่าในการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาโคลงที่พูดในตำบลหนองปรือ อำเภอเขาย้อยนั้นอายุเป็นปัจจัยสำคัญกว่าทัศนคติต่อภาษา

เมื่อผู้วิจัยทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าการเลือกใช้คำศัพท์จำแนกตามทัศนคติต่อภาษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุมีความแตกต่างกันเฉพาะกลุ่มอายุ 15-25 ปี กล่าวคือ เมื่อดูผลการวิเคราะห์ในภาพรวมของการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มทัศนคติในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่าผลการวิเคราะห์ในผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวก กลาง และลบต่อภาษาในกลุ่มอายุ 15-25 ปี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 57.67$ d.f.= 6 $p < 0.01$) และกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวก กลาง และลบต่อภาษาในกลุ่มอายุ 35-45 ปี พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 8.52$ d.f.= 6 $p > 0.01$) รวมทั้งผลการวิเคราะห์ของผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวก กลาง และลบต่อภาษาในกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 6.36$ d.f.= 6 $p > 0.01$)

นอกจากนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ให้ละเอียดลงไปอีกโดยพิจารณาผู้บอกภาษาระหว่าง 2 กลุ่มทัศนคติไปที่ละคู่ ในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี และผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป ดังนี้

ผลการคำนวณค่าไคสแควร์ในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี พบว่ากลุ่มทัศนคติบวกกับกลางต่อภาษา ใช้คำศัพท์ภาษาโคลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 3.29$ d.f.= 3 $p > 0.01$) กลุ่มทัศนคติบวกกับลบต่อภาษา พบว่า ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 14.8$ d.f.= 3 $p < 0.01$) และกลุ่มทัศนคติกลางกับลบต่อภาษา พบว่า การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษา 2 กลุ่มอายุนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 55.06$ d.f.= 3 $p < 0.01$)

ในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี พบว่า พบว่ากลุ่มทัศนคติบวกกับกลางต่อภาษา ใช้คำศัพท์ภาษาโคลงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 1.25$ d.f.= 3 $p > 0.01$) กลุ่มทัศนคติบวกกับลบต่อภาษา พบว่า การใช้คำศัพท์ภาษาโคลงระหว่าง 2 กลุ่มนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 4.01$ d.f.= 3 $p > 0.01$) และกลุ่มทัศนคติกลางกับลบต่อภาษา พบว่า การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษา 2 กลุ่มอายุนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 8.19$ d.f.= 3 $p > 0.01$)

ในผู้บอกภาษา 55-65 ปีขึ้นไป พบว่ากลุ่มทัศนคติบวกกับกลางต่อภาษา ใช้คำศัพท์ภาษาโคลงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($X^2 = 3.67$ d.f.= 3 $p > 0.01$) กลุ่มทัศนคติบวกกับลบต่อภาษา พบว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มนี้ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 0.81$ d.f.= 3 $p > 0.01$) และกลุ่มทัศนคติกลางกับลบต่อภาษา

พบว่า การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษา 2 กลุ่มอายุนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ณ ระดับ 0.01 ($X^2 = 4.41$ d.f.= 3 $p > 0.01$)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

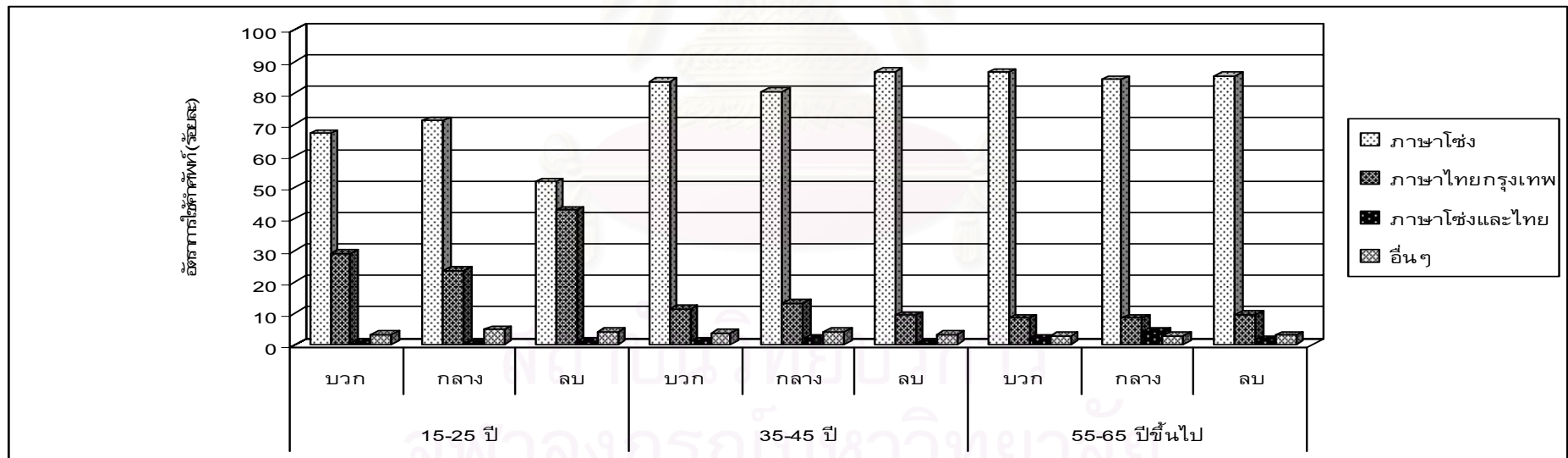
ตารางที่ 4.8 การแปรของคำศัพท์ประเภทตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

อายุ	15-25 ปี						35-45 ปี						55-65 ปีขึ้นไป					
	บวก		กลาง		ลบ		บวก		กลาง		ลบ		บวก		กลาง		ลบ	
ทัศนคติต่อภาษา	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ภาษาจีน	141	67.14	449	71.27	290	51.79	410	83.67	169	80.48	608	86.86	545	86.51	354	84.29	299	85.43
ภาษาไทยกรุงเทพ	61	29.05	148	23.49	240	42.86	56	11.43	28	13.33	66	9.43	53	8.41	36	8.57	34	9.71
ภาษาจีนและไทย	1	0.48	2	0.32	6	1.07	6	1.23	4	1.9	3	0.42	14	2.22	18	4.28	6	1.71
อื่นๆ	7	3.33	31	4.92	24	4.28	18	3.67	9	4.29	23	3.29	18	2.86	12	2.86	11	3.15
รวม	210	100	630	100	560	100	490	100	210	100	700	100	630	100	420	100	350	100

$$X^2 = 57.67 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} < 0.01$$

$$X^2 = 8.52 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} > 0.01$$

$$X^2 = 6.36 \text{ d.f.} = 6 \text{ p} > 0.01$$



ภาพที่ 4.6 การแปรของคำศัพท์ประเภทตามทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

4.6 สรุป

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคมได้แก่ ตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษากับการใช้คำศัพท์ภาษาโชน พบว่าตัวแปรอายุเป็นตัวแปรทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการใช้ภาษาโชนมากกว่าตัวแปรทัศนคติต่อภาษา ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้วิจัยนำเสนอการสรุปผลการวิเคราะห์การแปรของภาษาโชนทั้งในภาพรวม กล่าวคือ ไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม และจำแนกตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ กลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษา และเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์เหล่านั้นเมื่อควบคุมตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา ได้ผลการวิเคราะห์โดยสรุป ดังนี้

1. ในภาพรวมของการใช้คำศัพท์ภาษาโชน โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม สรุปได้ว่าผู้บอกภาษาโชนที่ตำบลหนองปรือ อำเภอบางบาล ใช้คำศัพท์ภาษาโชนมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพฯอย่างมาก

2. เมื่อพิจารณาการใช้คำศัพท์ภาษาโชนตามตัวแปรอายุ พบว่าผู้บอกภาษาโชนใช้คำศัพท์แตกต่างกันตามกลุ่มอายุบางกลุ่มอายุ ได้แก่ ระหว่างกลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 35-45 ปี และระหว่างกลุ่มอายุ 15-25 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไปซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาโชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในภาพรวมและเมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติบวก กลาง และลบต่อภาษา เห็นได้ว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี ใช้คำศัพท์ภาษาโชนแตกต่างจากกลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปีขึ้นไป ใช้คำศัพท์ภาษาโชนไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและเมื่อควบคุมทัศนคติต่อภาษา

3. เมื่อศึกษาผลการวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาโชนตามทัศนคติต่อภาษา พบว่าในภาพรวม ผู้บอกภาษาโชนที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาเท่านั้นที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและจำแนกตามทัศนคติต่อภาษา พบว่าในกลุ่ม 15-25 ปี มีความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำศัพท์ภาษาโชนกับทัศนคติต่อภาษา แต่ในกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อภาษากับการแปรของภาษาโชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุมากมีความเคยชินกับการใช้ภาษาโชนมากนั่นเอง และแม้ว่าจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น จนอาจทำให้เห็นว่าภาษาโชนมีความสำคัญน้อยลง จึงทำให้เกิดทัศนคติลบต่อภาษา แต่แวตวงภาษาของผู้บอกภาษาอายุมากเหล่านั้น ก็ยังใช้ภาษาโชนมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ทำให้เห็นว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุมากขึ้น มักนั่งจับกลุ่มคุยกันเองมากกว่าทำกิจกรรมอื่น จึงมีโอกาสใช้ภาษาโชนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุน้อยที่ต้องไปโรงเรียนและทำงานในโรงงาน ซึ่งสิ่งแวดล้อมตรงนั้นใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯมากกว่า

สรุปได้ว่าอายุมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เห็นรูปแบบการใช้คำศัพท์ภาษาโชนที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยกลุ่มอายุที่ต่างออกไปอย่างเห็นได้ชัด คือ กลุ่มอายุ 15-25 ปี ส่วนทัศนคติต่อภาษาเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญรองลงมา เพราะมีผลต่อการใช้คำศัพท์ภาษาโชน เฉพาะกลุ่ม

ทัศนคติลบต่อภาษาเท่านั้น การที่ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี มีความถี่ในการใช้ภาษาไทย
กรุงเทพฯ มาก แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ในภาษาโซ่ง และเป็นแนวโน้มของ
การเปลี่ยนแปลงของภาษาในทิศทางที่เข้าใกล้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งถือเป็นภาษาที่มีศักดิ์ศรี
จากภาษามาตรฐาน โดยกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่นี้มากที่สุด คือ ผู้
บอกภาษากลุ่มอายุน้อย ในขณะที่ผู้บอกภาษากลุ่มอายุมาก และกลุ่มกลางคน มีส่วนร่วมน้อยที่สุด



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การแปรของระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาโซ่ง ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษา

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ของภาษาโซ่ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์จากผู้บอกภาษา 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี จำนวน 12 คน กลุ่มอายุ 35-45 ปี จำนวน 10 คน และกลุ่มอายุ 55-65 ปี จำนวน 10 คน จากจุดเก็บข้อมูลเดียวคือที่ตำบลหนองปรัง รวมจำนวนทั้งสิ้น 32 คน จากผู้บอกภาษาทั้งหมด 60 คน

การที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องตัดข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาจำนวน 28 คนออกนั้นมีสาเหตุ 2 ประการ ประการแรกข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษา 15 คนที่บันทึกมาใช้ไม่ได้ กล่าวคือ เมื่อวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Praat แล้ว พบว่าเสียงจำนวนหนึ่งที่บันทึกมาจากผู้บอกภาษาเหล่านั้นได้ขาดหายไปเป็นช่วงๆ ทำให้กราฟที่วิเคราะห์มาได้ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงตัดสินใจไม่นำผลการวิเคราะห์ของผู้บอกภาษาเหล่านั้นมานำเสนอในบทนี้ ประการที่สอง เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงในภาษาโซ่ง พบว่าในผู้บอกภาษา 13 คน เสียงในช่อง B 4 กับ C 4 มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากจนต้องวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ทำให้เกิดระบบวรรณยุกต์แบบ 5 หน่วยเสียงขึ้น ระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงนี้มีลักษณะที่ไม่เหมือนกับที่มีผู้ศึกษาภาษาโซ่งไว้ และก็ไม่เหมือนกับภาษาไทยกรุงเทพฯด้วย ผู้วิจัยคิดว่ากรณีนี้อาจเกิดขึ้นเพราะปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจตัดข้อมูลของผู้บอกภาษา 13 คนนี้ออกจากการวิเคราะห์เช่นเดียวกัน ทำให้งานวิจัยนี้เหลือข้อมูลผู้บอกภาษาที่นำมาวิเคราะห์ระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ทั้งหมดจำนวน 32 คน

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทที่ 5 นี้ ดังนี้ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ของภาษาโซ่ง ส่วนที่สองเป็นการพิจารณาการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์โดยใช้กล่องวรรณยุกต์เป็นเครื่องมือ ส่วนที่สามเป็นการนำเสนอสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียง พร้อมกันนี้ได้นำตัวแปรทางสังคมทั้งสองตัวแปร คือ ตัวแปรอายุและตัวแปรทัศนคติมาพิจารณาด้วย

5.1 ระบบวรรณยุกต์ในภาษาโซ่ง

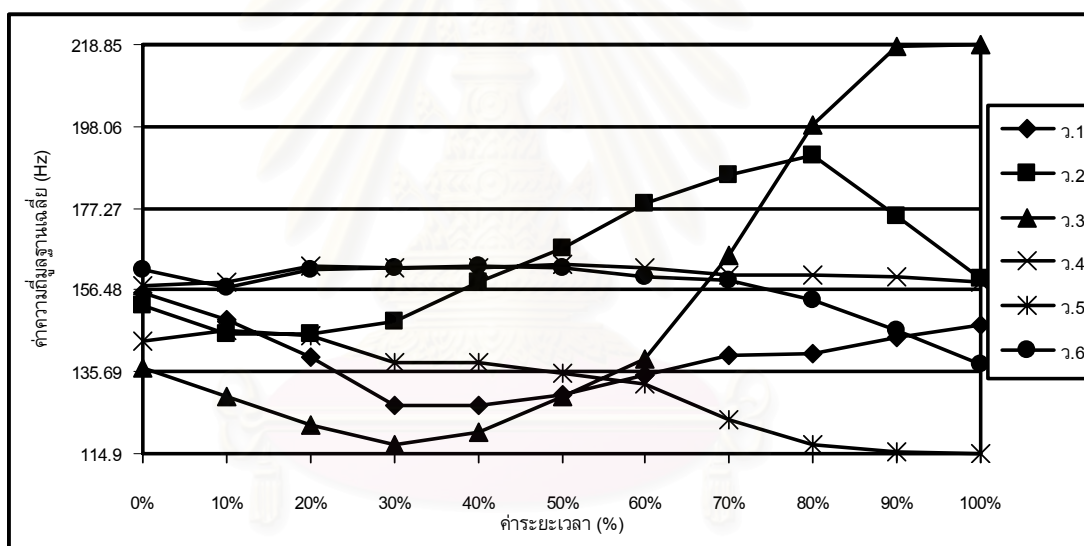
ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยการฟัง เพื่อให้ได้จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์และลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงของกล่องวรรณยุกต์ นอกจากนั้น ในส่วนของเสียงวรรณยุกต์ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ เพื่อให้ได้การวิเคราะห์ที่ละเอียดและแม่นยำ ทำให้ได้สัทลักษณะของแต่ละหน่วยเสียงของวรรณยุกต์มาเปรียบเทียบสัทลักษณะ

ระหว่างกลุ่ม โดยในเบื้องต้นยังไม่พิจารณาการแปรของวรรณยุกต์ตามปัจจัยอายุและทัศนคติต่อภาษา

5.1.1 ระบบวรรณยุกต์

หลังจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาทั้งหมด 32 คน จาก 3 กลุ่มอายุในตำบลหนองปรือ อำเภอบางบาล พบว่าภาษาโซ่งที่พูดที่ตำบลนี้มีระบบวรรณยุกต์ที่ใช้กันทั่วไป เป็นระบบวรรณยุกต์แบบ 6 หน่วยเสียง (ดูภาพที่ 5.1) ประกอบด้วยหน่วยเสียงดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1	กลาง-ขึ้น
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2	ต่ำ-ขึ้น-ตก
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3	ต่ำ-ขึ้น
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4	กลาง-ระดับ
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5	ต่ำ-ระดับ
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6	กลาง-ตก



ภาพที่ 5.1 สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาโซ่ง⁷

⁷ สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาโซ่งได้จากการที่ผู้วิจัยเลือกสัทลักษณะของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏมากที่สุด มาเป็นตัวแทนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์นั้นๆ

5.1.2 การแยกเสียงรวมเสียงในกล่องวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาการแยกเสียงรวมเสียงของวรรณยุกต์ในภาษาโชนงของผู้บอกภาษา อำเภอลำเภอย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่าภาษาโชนงในงานวิจัยนี้มีการแยกเสียงรวมเสียงแบบดั้งเดิม ซึ่งลักษณะแบบดั้งเดิมนั้นปรากฏในงานวิจัยหลายเรื่องที่ผ่านมา (กาญจนา พันธุ์คำ 2523, สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ 2541) กล่าวคือ มีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ A B C 123-4 (ดูตาราง 5.1) ซึ่งเป็นการแยกเสียงรวมเสียงของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A B C เป็นผลมาจากของพยัญชนะต้นในภาษาโชนงดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้องและไม่ก้องโดยตลอด

ตารางที่ 5.1 ลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ของภาษาโชนง

	A	B	C
1			
2	ว.1	ว.3	ว.5
3			
4	ว.2	ว.4	ว.6

สดมภ์ A มีการแยกเสียงรวมเสียงระหว่าง A 123-4 คือ คำพยางค์เป็นที่มีอักษรสูงและกลางเป็นพยัญชนะต้น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ ได้แก่ ไม่เอก จะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์เดียวกัน จัดเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในช่อง A 123 เช่น ขา ปา ส่วนคำพยางค์เป็นที่มีอักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ จะออกเสียงต่างออกไป จัดเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A 4 เช่น คา

สดมภ์ B มีการแยกเสียงรวมเสียงระหว่าง B 123-4 คือ คำพยางค์เป็นที่มีอักษรสูงและอักษรกลางเป็นพยัญชนะต้น รูปวรรณยุกต์ได้แก่ ไม่เอก จะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์เดียวกัน จัดเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในช่อง B 123 เช่น ข่า ป่า ส่วนคำพยางค์เป็นที่มีอักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น รูปวรรณยุกต์ได้แก่ ไม่เอก จัดเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในช่อง B 4 เช่น คำ

สดมภ์ C มีการแยกเสียงรวมเสียงระหว่าง C 123-4 คือ คำพยางค์เป็นที่มีอักษรสูงและอักษรกลางเป็นพยัญชนะต้น รูปวรรณยุกต์ได้แก่ ไม่โท จะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์เดียวกัน จัดเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C 123 เช่น ผ้า ป้า ส่วนคำพยางค์เป็นที่มีอักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น รูปวรรณยุกต์ได้แก่ ไม่โท จัดเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในช่อง C 123 เช่น คำ

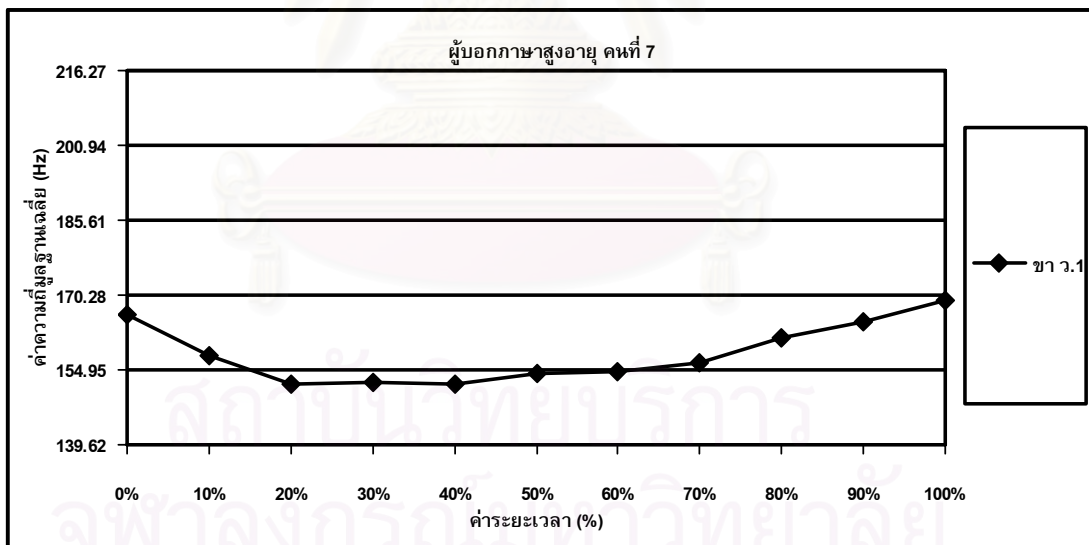
5.2 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยเสนอสัทลักษณะทั้งหมดของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียง ในการนำเสนอผู้วิจัยแบ่งสัทลักษณะออกเป็น 2 ประเภท คือ สัทลักษณะหลักและสัทลักษณะอื่นๆ สัทลักษณะหลัก ได้แก่ สัทลักษณะที่มีอัตราการปรากฏมากที่สุด สัทลักษณะอื่นๆ ได้แก่ สัทลักษณะที่มีอัตราการปรากฏรองลงมา นอกจากนี้ผู้วิจัยนำเสนอสัทลักษณะของแต่ละหน่วยเสียง โดยใช้กราฟเส้นแสดงค่าความถี่มูลฐานด้วย

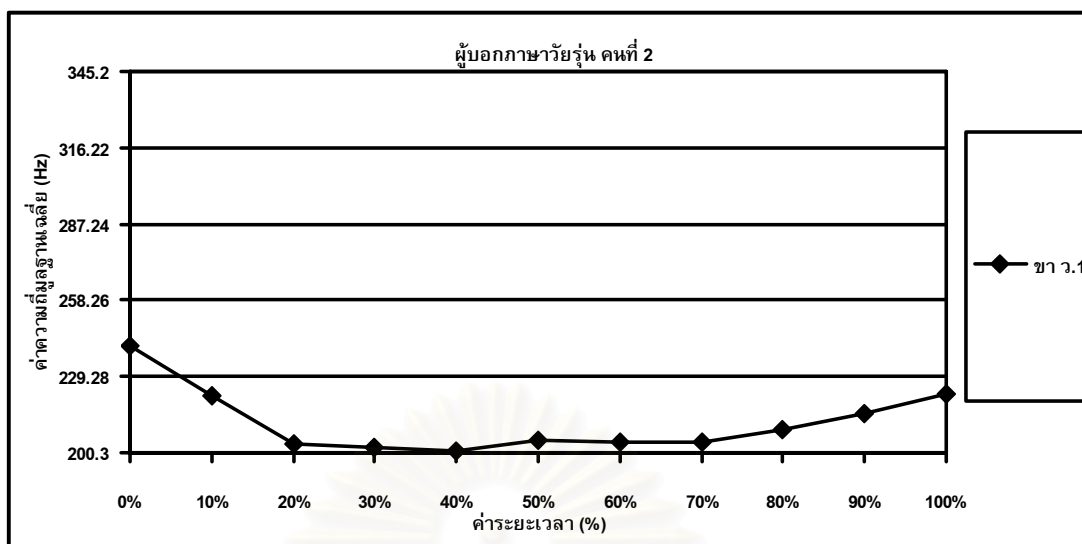
5.2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในกล่องเสียงวรรณยุกต์ช่อง A 123 หน่วยเสียงนี้มีสัทลักษณะ 2 แบบ ได้แก่

1. สัทลักษณะหลัก ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงเลื่อนลงมา และสูงขึ้นไปที่ระดับกลาง หรือกลางค่อนข้างต่ำ (ดูภาพที่ 5.2)
2. สัทลักษณะอื่นๆ ได้แก่ เสียงต่ำ-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับต่ำ จากนั้นระดับเสียงตกลงถึงระดับต่ำ และเลื่อนสูงขึ้นไป (ดูภาพที่ 5.3)



ภาพที่ 5.2 สัทลักษณะของว.1 แบบที่ 1



ภาพที่ 5.3 สัทลักษณะของว.1 แบบที่ 2

ตารางที่ 5.2 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

เสียง	จำนวนที่ปรากฏ (ครั้ง)
สัทลักษณะหลัก	
1. กลาง-ขึ้น	23
สัทลักษณะอื่นๆ	
2. ต่ำ-ขึ้น	5
รวม	28

จากตารางที่ 5.2 พบว่าสัทลักษณะ 2 แบบมีอัตราการปรากฏที่ไม่เท่ากัน โดยเสียงกลาง-ขึ้น มีอัตราการปรากฏมากที่สุด คือ 23 ครั้ง⁸ จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 1 ส่วนหน่วยเสียงที่มีอัตราการปรากฏรองลงมา คือ เสียงต่ำ-ขึ้น ปรากฏจำนวน 5 ครั้ง จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 2

เมื่อเปรียบเทียบ ว.1 ที่วิเคราะห์ได้ในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยของกาญจนา (2523) และ สุวัฒนา (2541) พบว่าสัทลักษณะหลักในว.1 ของผู้วิจัย คือ เสียงกลาง-ขึ้น เหมือนกับสัทลักษณะใน ว.1 ของสุวัฒนา ส่วนสัทลักษณะอื่นๆ ในว.1 ของผู้วิจัย คือ เสียงต่ำ-ขึ้น เหมือนกับเหมือนกับสัทลักษณะในว.1 ของกาญจนา

⁸ หนึ่งครั้งเท่ากับ หนึ่ง คน

5.2.1.1 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 5.3 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ตามกลุ่มอายุ

เสียง	อายุ			รวม
	15 – 25 ปี	35 – 45 ปี	55 – 65 ปีขึ้นไป	
สัทลักษณะหลัก				
1. กลาง-ขึ้น	6	10	10	26
สัทลักษณะอื่นๆ				
2. ต่ำ-ขึ้น	6	0	0	6
รวม	12	10	10	32

จากตารางที่ 5.3 การปรากฏของสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พบว่าเสียงกลาง-ขึ้น มีผู้ใช้มากที่สุด โดยพบมากในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี และผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีใช้เสียงต่ำ-ขึ้นมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสัทลักษณะของ ว.1 อาจจะเปลี่ยนแปลงจากเสียงกลาง-ขึ้นไปเป็นเสียงต่ำ-ขึ้นในอนาคต

5.2.1.2 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ตามทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ 5.4 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ตามทัศนคติต่อภาษา

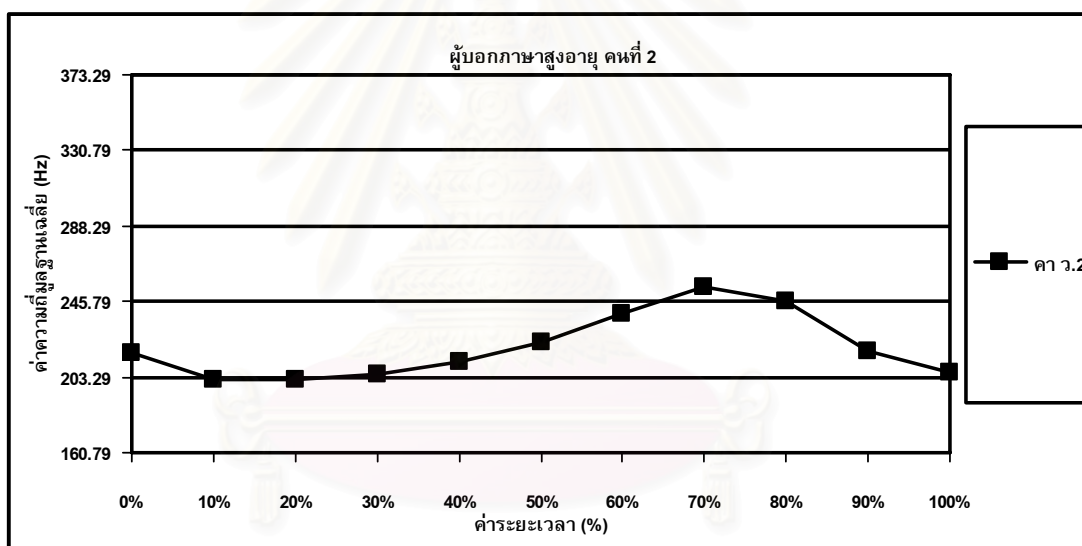
เสียง	ทัศนคติต่อภาษา			รวม
	บวก	กลาง	ลบ	
สัทลักษณะหลัก				
1. กลาง-ขึ้น	11	7	8	26
สัทลักษณะอื่นๆ				
2. ต่ำ-ขึ้น	1	4	1	6
รวม	12	11	9	32

จากตารางที่ 5.4 พบว่าในหน่วยเสียงของวรรณยุกต์ที่ 1 ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวก กลางและลบต่อภาษา ใช้เสียงกลาง-ขึ้นมากที่สุด โดยพบมากในผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา จำนวน 11 ครั้ง ส่วนผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางและลบต่อภาษา พบอัตราการปรากฏในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนเสียงต่ำ-ขึ้นนั้น ทั้งผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกกลางและลบต่อภาษาใช้จำนวนน้อยมาก โดยพบในกลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษามากกว่ากลุ่มทัศนคติบวกและลบต่อภาษา

5.2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2

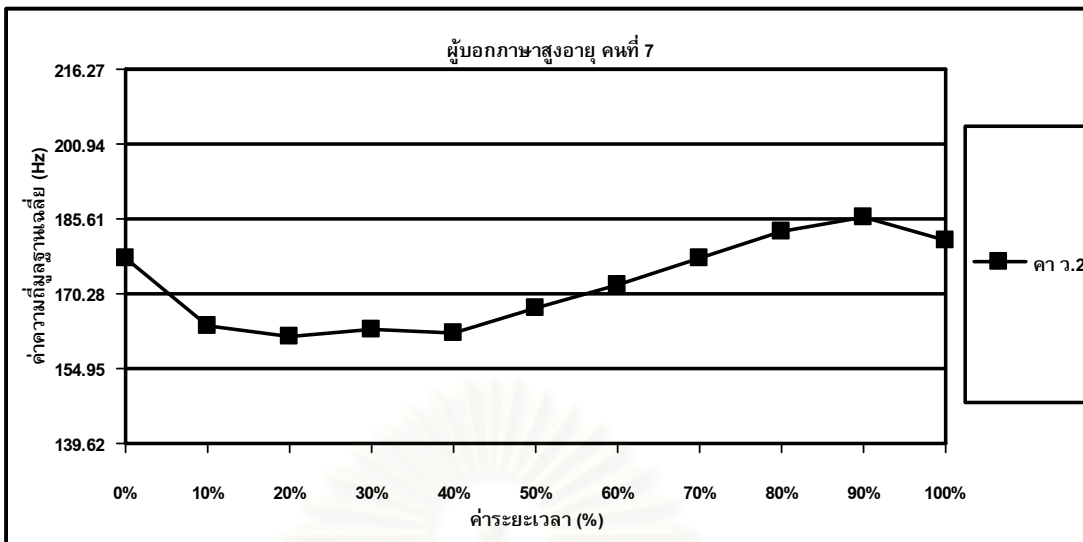
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในกล่องเสียงวรรณยุกต์ช่อง A 4 หน่วยเสียงนี้มีสัญลักษณ์ 3 แบบ ได้แก่

1. สัญลักษณ์หลัก คือ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นไปถึงระดับกลางหรือกลางค่อนข้างสูง และตกลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับกลาง (ดูภาพที่ 5.4)
2. สัญลักษณ์อื่นๆ คือ 1) เสียงกลาง-ขึ้น-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงเลื่อนลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ และเลื่อนสูงขึ้นไปถึงระดับกลางค่อนข้างสูง (ดูภาพที่ 5.5) 2) เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นไปถึงระดับกลางค่อนข้างสูง และตกลงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ (ดูภาพที่ 5.6)

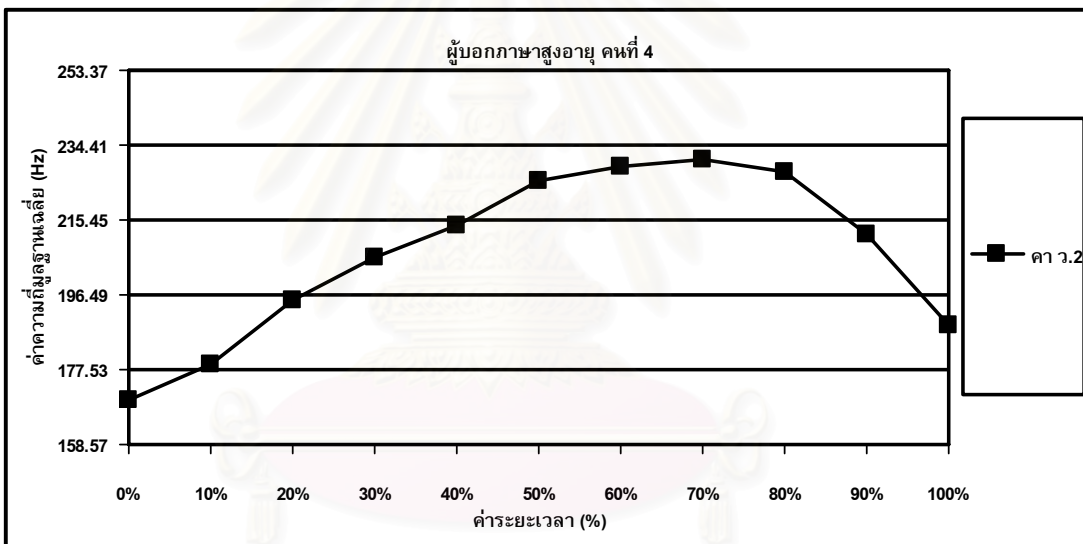


ภาพที่ 5.4 สัญลักษณ์ของว.2 แบบที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพที่ 5.5 สัทธิลักษณ์ของว.2 แบบที่ 2



ภาพที่ 5.6 สัทธิลักษณ์ของว.2 แบบที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

เสียง	จำนวนที่ปรากฏ (ครั้ง)
สัทลักษณะหลัก	
1. กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก	25
สัทลักษณะอื่นๆ	
2. กลาง-ขึ้น-ตก	4
3. ต่ำ-ขึ้น-ตก	3
รวม	32

จากตารางที่ 5.5 พบว่าสัทลักษณะ 3 แบบมีอัตราการปรากฏไม่เท่ากัน โดยเสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก มีอัตราการปรากฏมากที่สุด คือ 25 ครั้ง จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 1 ส่วนหน่วยเสียงที่มีอัตราการปรากฏรองลงมา คือ กลาง-ขึ้น-ตก จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 2 และสัทลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ต่ำ-ขึ้น-ตก ซึ่งจัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 3

เมื่อเปรียบเทียบ ว.2 ที่วิเคราะห์ได้ในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยในอดีต พบว่าสัทลักษณะในว.2 ของงานวิจัยนี้ คือเสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก มีความคล้ายคลึงกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในว.2 ของกาญจนา (2523) คือ เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก

5.2.2.1 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 5.6 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ตามกลุ่มอายุ

เสียง	อายุ	15 – 25 ปี	35 – 45 ปี	55 – 65 ปีขึ้นไป	รวม
		จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	
สัทลักษณะหลัก					
1. กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก		7	10	8	25
สัทลักษณะอื่นๆ					
2. กลาง-ขึ้น-ตก		3	0	1	4
3. ต่ำ-ขึ้น-ตก		2	0	1	3
รวม		12	10	10	32

จากตารางที่ 5.6 พบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ปรากฏมากที่สุด คือ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก โดยพบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี จำนวน 10 ครั้ง รองลงมา คือพบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี จำนวน 8 ครั้ง และผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี เป็นจำนวน

7 ครั้ง ส่วนเสียงกลาง-ขึ้น-ตก และเสียงต่ำ-ขึ้น-ตก พบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี และผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุมากใช้เสียงกลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์หลักเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ผู้บอกภาษากลุ่มอายุน้อยใช้สัญลักษณ์อื่น ๆ พอสมควร

5.2.2 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ตามทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ 5.7 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ตามทัศนคติต่อภาษา

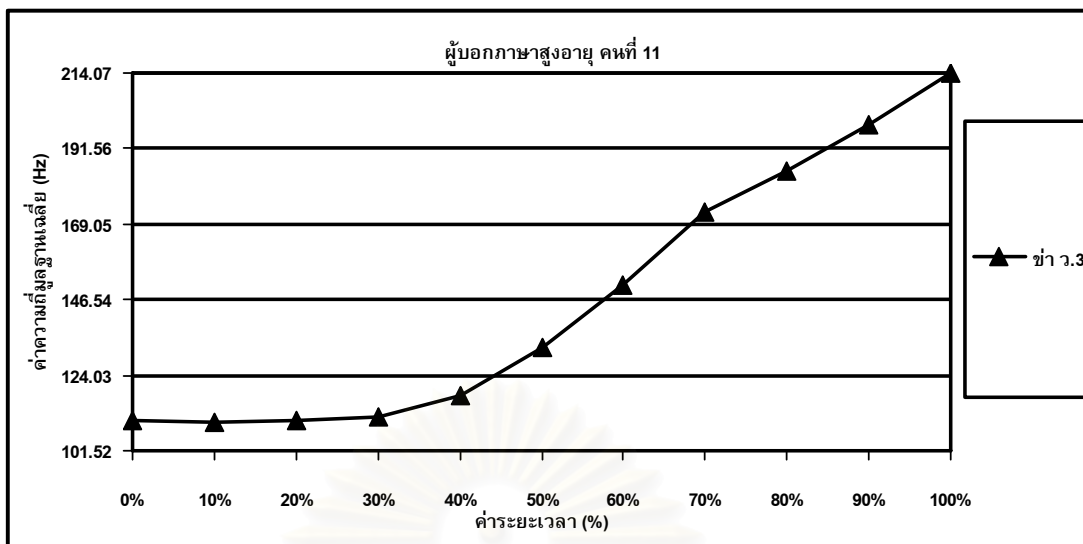
เสียง	ทัศนคติต่อภาษา			รวม
	บวก	กลาง	ลบ	
สัญลักษณ์หลัก				
1. กลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก	10	6	9	25
สัญลักษณ์อื่น ๆ				
2. กลาง-ขึ้น-ตก	1	3	0	4
3. ต่ำ-ขึ้น-ตก	1	2	0	3
รวม	12	11	9	32

จากตารางที่ 5.7 พบว่าสัญลักษณ์กลางก่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก พบในผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 10 ครั้ง และ 9 ครั้ง ตามลำดับ ส่วนสัญลักษณ์อื่น ๆ อีก 2 เสียง พบอัตราการปรากฏน้อยมากในกลุ่มทัศนคติบวกและลบต่อภาษา และปรากฏพอสมควรในกลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา

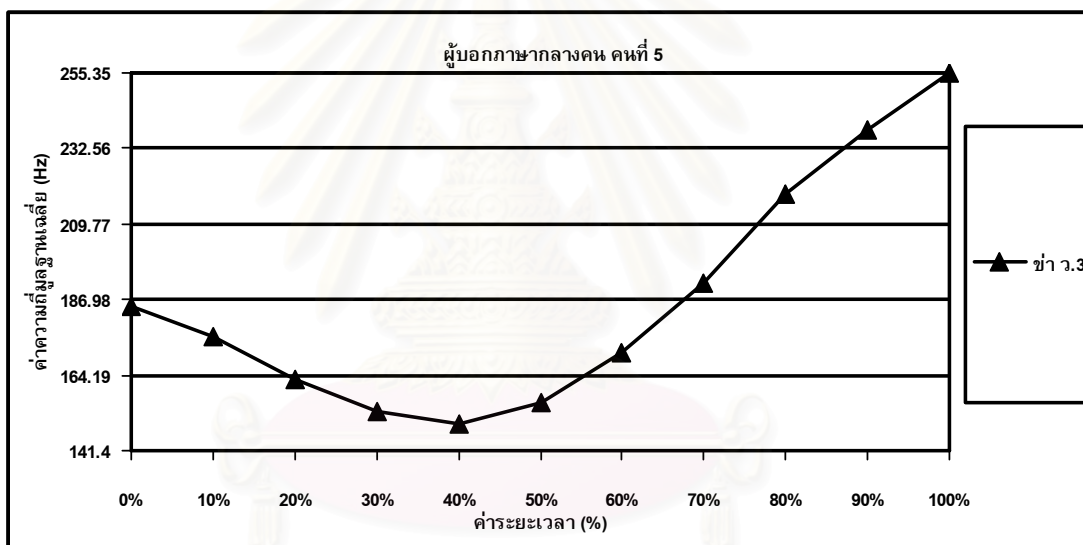
5.2.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในกล่องเสียงวรรณยุกต์ช่อง B 123 มีสัญลักษณ์ 2 แบบ ได้แก่

1. สัญลักษณ์หลัก ได้แก่ เสียงต่ำ-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ หรือกลางก่อนข้างต่ำ หรือระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นไปถึงระดับสูง (ดูภาพที่ 5.7)
2. สัญลักษณ์อื่น ๆ ได้แก่ เสียงกลาง-ตก-ขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ หรือระดับกลาง จากนั้นเสียงตกลงมาที่ระดับต่ำ และสูงขึ้นไปถึงระดับสูง (ดูภาพที่ 5.8)



ภาพที่ 5.7 สัทธิลักษณ์ของว.3 แบบที่ 1



ภาพที่ 5.8 สัทธิลักษณ์ของว.3 แบบที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตารางที่ 5.8 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 โดยไม่จำแนกตาม
ปัจจัยทางสังคม**

เสียง	จำนวนที่ปรากฏ (ครั้ง)
สัญลักษณ์หลัก	
1. ต่ำ-ขึ้น	23
สัญลักษณ์อื่นๆ	
2. กลาง-ตก-ขึ้น	9
รวม	32

จากตารางที่ 5.8 สัญลักษณ์ทั้ง 2 แบบนี้มีอัตราการปรากฏที่ไม่เท่ากัน โดยเสียงต่ำ-ขึ้น มีอัตราการปรากฏมากที่สุด จัดเป็นสัญลักษณ์แบบที่ 1 คือ จำนวน 23 ครั้ง ส่วนเสียงที่มีอัตรา การปรากฏรองลงมา คือ กลาง-ตก-ขึ้น จัดเป็นสัญลักษณ์แบบที่ 2 ปรากฏจำนวน 9 ครั้ง

เมื่อเปรียบเทียบ ว.3 ที่วิเคราะห์ได้ในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าสัญลักษณ์ ใน ว.3 ของงานวิจัยนี้ คือเสียงต่ำ-ขึ้น เหมือนกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ 3 ของสุวัฒนา (2541) ส่วนสัญลักษณ์อื่นๆ ในงานนี้ยังไม่พบในงานวิจัยภาษาโชนงในงานใด

5.2.3.1 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 5.9 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ตามกลุ่มอายุ

เสียง	อายุ	15 – 25 ปี	35 – 45 ปี	55 – 65 ปีขึ้นไป	รวม
	จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	
สัญลักษณ์หลัก					
1. ต่ำ-ขึ้น		7	8	8	23
สัญลักษณ์อื่นๆ					
2. กลาง-ตก-ขึ้น		5	2	2	9
รวม		12	10	10	32

จากตารางที่ 5.9 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงของวรรณยุกต์ที่ 3 พบว่า เสียงต่ำ-ขึ้น มีผู้ใช้มากที่สุด โดยพบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไปใน จำนวนเท่ากัน คือจำนวน 8 ครั้ง ส่วนสัญลักษณ์ที่มีผู้บอกภาษาใช้รองลงมา คือเสียงกลาง-ตก- ขึ้น โดยพบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีมากที่สุด แสดงว่าเป็นสัญลักษณ์ที่อาจได้รับ อิทธิพลจากภาษาอื่น

5.2.3.2 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ตามทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ 5.10 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ตามทัศนคติต่อภาษา

เสียง	ทัศนคติต่อภาษา			รวม
	บวก	กลาง	ลบ	
สัทลักษณะหลัก				
1. ต่ำ-ขึ้น	10	7	6	23
สัทลักษณะอื่นๆ				
2. กลาง-ตก-ขึ้น	2	3	4	9
รวม	12	10	10	32

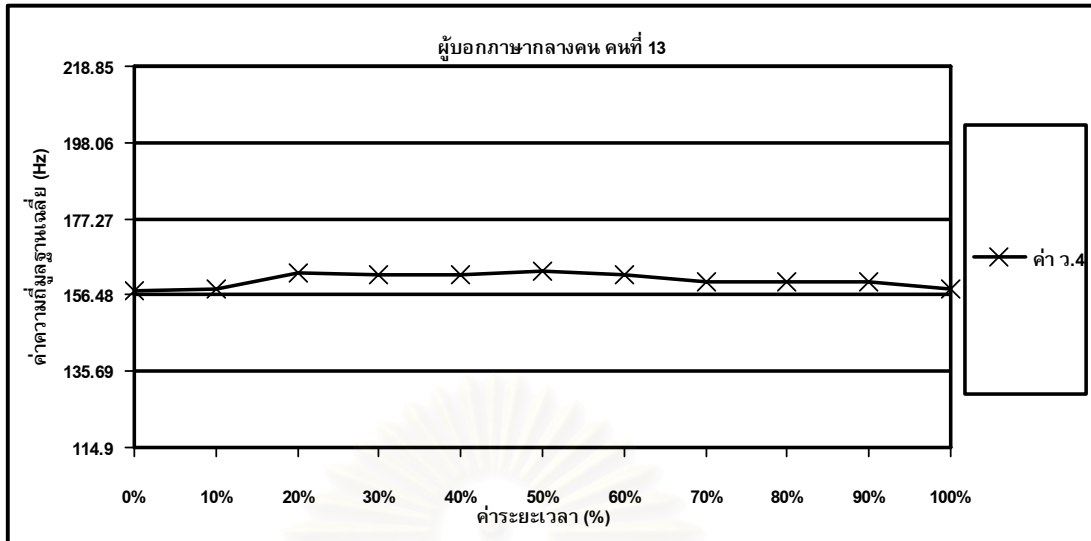
จากตารางที่ 5.10 พบว่าในหน่วยเสียงของวรรณยุกต์ที่ 3 ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวก กลางและลบต่อภาษา ใช้เสียงต่ำ-ขึ้นมากที่สุด ส่วนเสียงกลาง-ตก-ขึ้นนั้น พบทั้ง 3 กลุ่มใช้อยู่บ้าง

5.2.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4

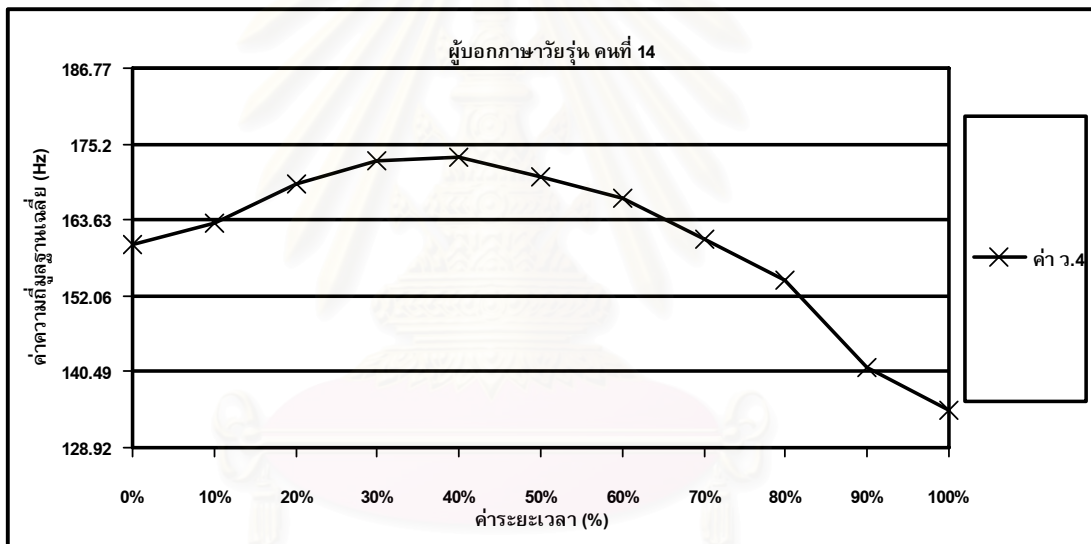
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในกล่องเสียงวรรณยุกต์ช่อง B 4 มีสัทลักษณะ 4 แบบ ได้แก่

1. สัทลักษณะหลัก ได้แก่ เสียงกลางระดับ มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง หรือ กลางค่อนข้างต่ำ จากนั้นระดับเสียงคงที่ไปจนจบพยางค์ (ดูภาพที่ 5.9)
2. สัทลักษณะอื่นๆ ได้แก่ 1) เสียงกลาง-ขึ้น-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง หรือ กลางค่อนข้างต่ำ จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นตรงกลางคำไปถึงระดับกลาง หรือ กลางค่อนข้างสูง แล้วตกลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับต่ำ (ดูภาพที่ 5.10)
2) เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างสูง จากนั้นระดับเสียงตกลงจนถึงระดับต่ำ (ดูภาพที่ 5.11)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

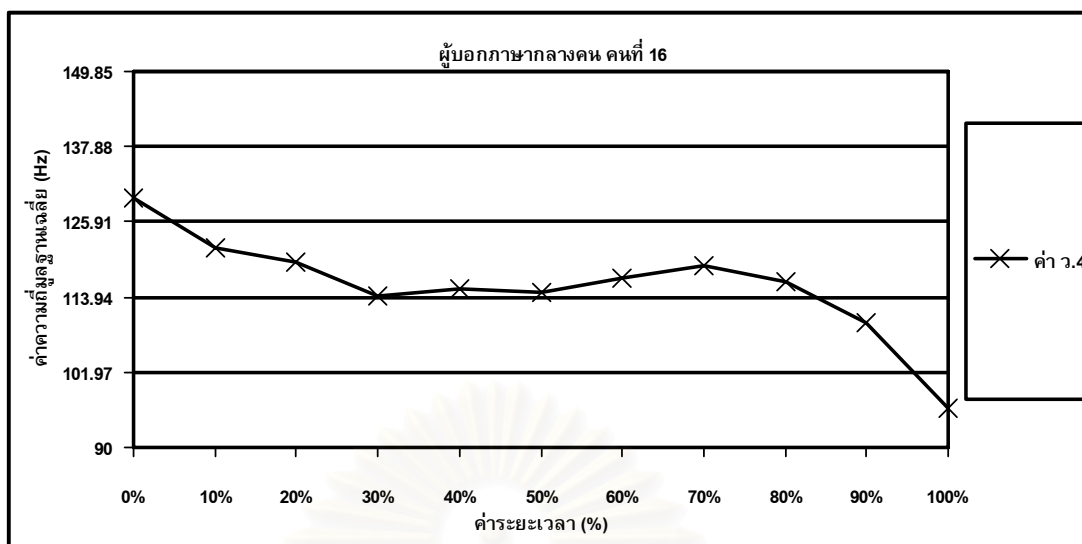


ภาพที่ 5.9 สัทลักษณะของว.4 แบบที่ 1



ภาพที่ 5.10 สัทลักษณะของว.4 แบบที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพที่ 5.11 สัทลักษณะของว.4 แบบที่ 3

ตารางที่ 5.11 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

เสียง	จำนวนที่ปรากฏ (ครั้ง)
สัทลักษณะหลัก	
1. กลาง-ระดับ	15
สัทลักษณะอื่นๆ	
2. กลาง-ขึ้น-ตก	11
3. กลางค่อนข้างสูง-ตก	6
รวม	32

จากตารางที่ 5.11 พบว่าสัทลักษณะหลักของวรรณยุกต์ที่ 4 คือ คือ เสียงกลาง-ระดับ ปรากฏมากที่สุด จำนวน 15 ครั้ง รองลงมา คือ เสียงกลาง-ขึ้น-ตก จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 2 พบอัตราการปรากฏ จำนวน 11 ครั้ง และสัทลักษณะที่ปรากฏรองลงมา คือ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก ปรากฏจำนวน 6 ครั้ง

เมื่อเปรียบเทียบ ว.1 ที่วิเคราะห์ได้ในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยของกาญจนา (2523) และ สุวัฒนา (2541) พบว่ามีลักษณะที่เหมือนกันคือ เป็นเสียงกลางระดับ เห็นได้ว่าสัทลักษณะหลักของวรรณยุกต์ที่ 4 ยังคงเป็นภาษาโชนแบบเดิม

5.2.4.1 การเปรียบเทียบการปรากฏสัทลักษณะในของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 5.12 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ตามกลุ่มอายุ

เสียง	อายุ			รวม
	15 – 25 ปี จำนวนครั้ง	35 – 45 ปี จำนวนครั้ง	55 – 65 ปีขึ้นไป จำนวนครั้ง	
สัทลักษณะหลัก				
1. กลาง-ระดับ	3	7	5	15
สัทลักษณะอื่นๆ				
2. กลาง-ขึ้น-ตก	5	1	5	11
3. กลางก่อนข้างสูง-ตก	4	2	0	6
รวม	12	10	10	32

จากตารางที่ 5.12 พบว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปีใช้เสียงกลาง-ระดับมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป และกลุ่มอายุ 15-25 ปี ส่วนเสียงกลาง-ขึ้น-ตก พบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุ 55-65 ปี จำนวนเท่ากัน คือ กลุ่มอายุละ 5 ครั้ง ส่วนเสียงกลางก่อนข้างสูง-ตก ไม่พบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป

เห็นได้ว่า ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป ใช้เสียงกลาง-ระดับมากกว่ากลุ่มอายุ 15-25 ปี แสดงว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาโซ่งเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เพราะผู้บอกภาษากลุ่ม 15-25 ปี ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ใช้ภาษาในอนาคตใช้สัทลักษณะดั้งเดิมในภาษาโซ่งน้อยกว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.4.2 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ตามทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ 5.13 การปรากฏของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ตามทัศนคติต่อภาษา

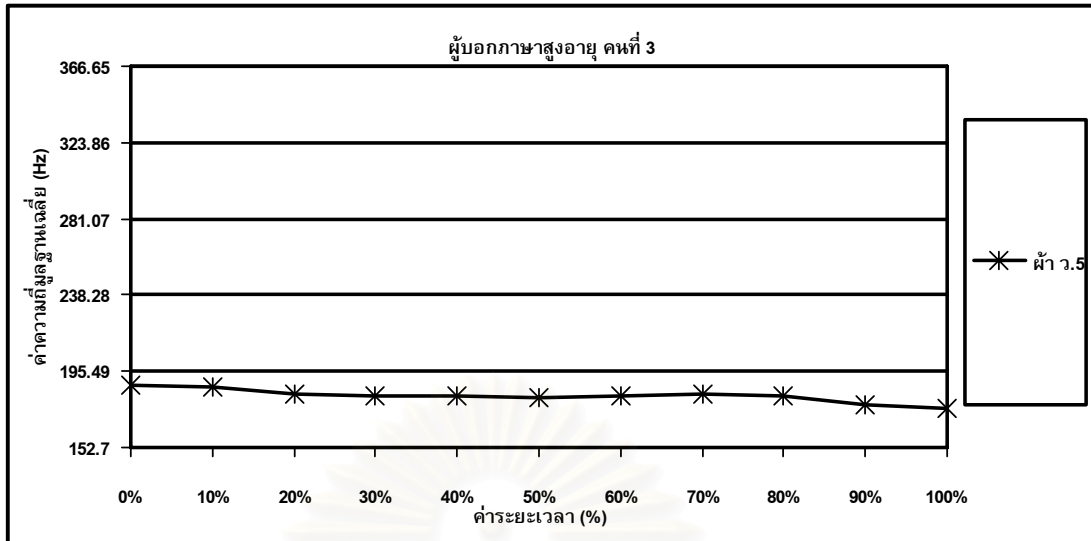
เสียง	ทัศนคติต่อภาษา			รวม
	บวก	กลาง	ลบ	
สัญลักษณ์หลัก				
1. กลาง-ระดับ	7	3	4	14
สัญลักษณ์อื่นๆ				
2. กลาง-ขึ้น-ตก	3	7	2	12
3. กลางค่อนข้างสูง-ตก	2	1	3	6
รวม	12	11	9	32

จากตารางที่ 5.13 พบว่าเสียงกลาง-ระดับ ปรากฏมากที่สุดในกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา จำนวน 7 ครั้ง และในกลุ่มที่มีทัศนคติกลาง และลบต่อภาษา พบเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนเสียงกลาง-ขึ้น-ตก พบในผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา จำนวน 7 ครั้ง ส่วนในกลุ่มทัศนคติบวกและกลางต่อภาษาพบในจำนวนใกล้เคียงกัน สำหรับเสียงที่พบน้อยที่สุด คือ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก พบในกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษามากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติบวกและทัศนคติกลางต่อภาษา

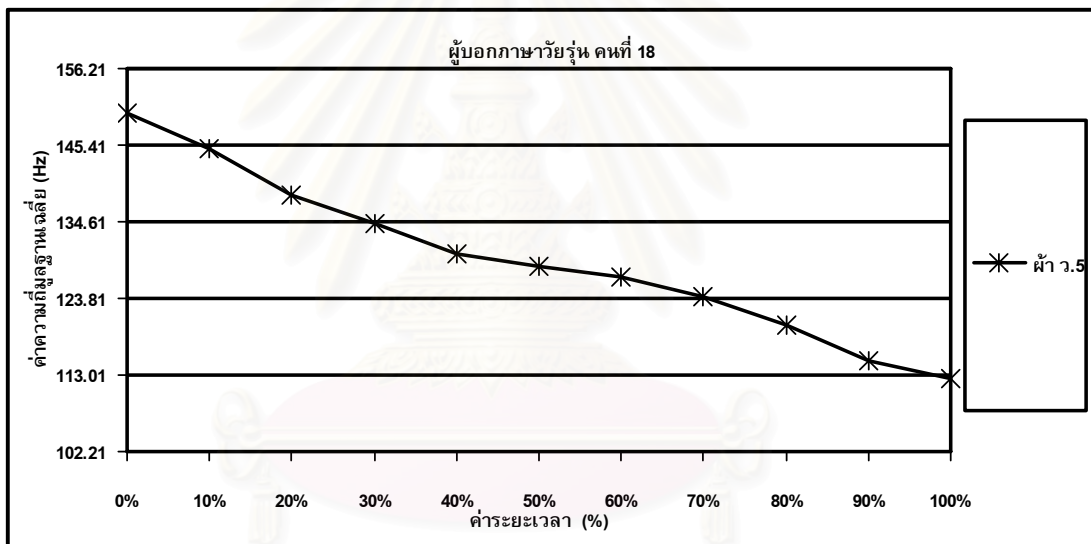
5.2.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 จะปรากฏในกล่องเสียงวรรณยุกต์ช่อง C 123 มีสัญลักษณ์ 3 แบบ ได้แก่

1. สัญลักษณ์หลัก ได้แก่ เสียงต่ำ-ระดับ มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับต่ำ หรือระดับกลางค่อนข้างต่ำ จากนั้นระดับเสียงจะคงที่ไปจนจบพยางค์ (ดูภาพที่ 5.12)
2. สัญลักษณ์อื่นๆ ได้แก่ 1) เสียงสูง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับสูง จากนั้นระดับเสียงตกลงมาที่ระดับต่ำ (ดูภาพที่ 5.13) 2) เสียงกลาง-ขึ้น-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงเลื่อนสูงขึ้นไปในระดับกลางค่อนข้างสูง และตกลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับต่ำ (ดูภาพที่ 5.14)

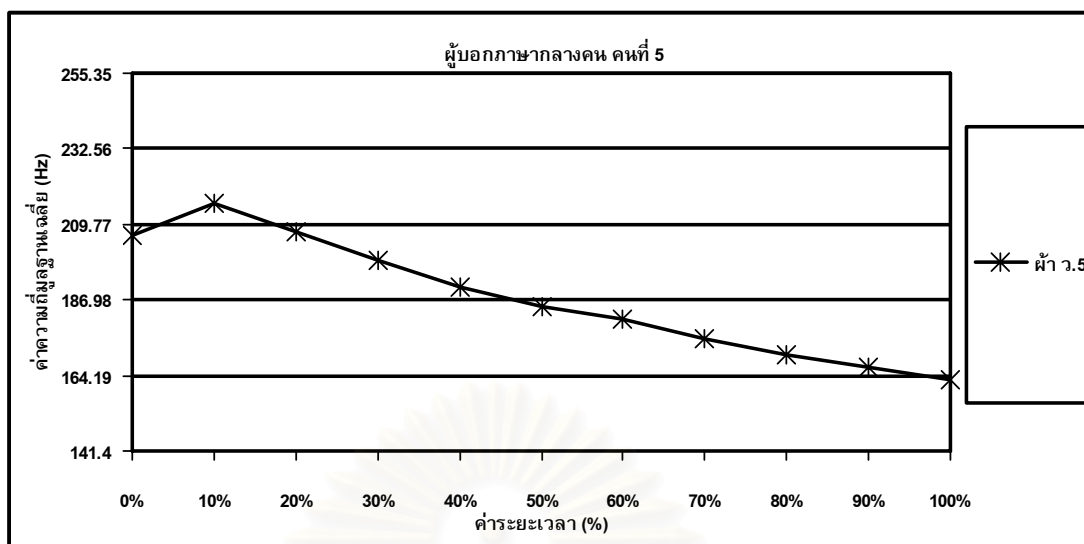


ภาพที่ 5.12 สัทลักษณะของว.5 แบบที่ 1



ภาพที่ 5.13 สัทลักษณะของว.5 แบบที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพที่ 5.14 สัทลักษณะของว.5 แบบที่ 3

ตารางที่ 5.14 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 โดยไม่จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

เสียง	จำนวนที่ปรากฏ (ครั้ง)
สัทลักษณะหลัก	
1. ต่ำ-ระดับ	24
สัทลักษณะอื่นๆ	
2. สูง-ตก	6
3. กลาง-ขึ้น-ตก	2
รวม	32

จากตารางที่ 5.14 พบว่าสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 มีอัตราการปรากฏไม่เท่ากัน โดยสัทลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด คือ เสียงต่ำ-ระดับ จัดเป็นสัทลักษณะหลัก ปรากฏจำนวน 24 ครั้ง รองลงมา คือ เสียงสูง-ตก จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 2 ปรากฏจำนวน 6 ครั้ง และสัทลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ เสียงกลาง-ขึ้น-ตก จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 3 ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง

เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของ ว.5 ที่วิเคราะห์ได้ในงานนี้กับงานของกาญจนา (2523) และงานของสุวัฒนา (2541) พบว่ามีความคล้ายคลึงกัน คือ ว.5 ของผู้วิจัย เป็นเสียงต่ำ-ระดับ ส่วนงานของกาญจนาและสุวัฒนา เป็นเสียงต่ำ-ตก

5.2.5.1 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 5.15 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ตามกลุ่มอายุ

เสียง	อายุ	15 – 25 ปี	35 – 45 ปี	55 – 65 ปีขึ้นไป	รวม
		จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	
สัทลักษณะหลัก					
1. ต่ำ-ระดับ		8	7	9	24
สัทลักษณะอื่นๆ					
2. สูง-ตก		4	1	1	6
3. กลาง-ขึ้น-ตก		0	2	0	2
รวม		12	10	10	32

จากตารางที่ 5.15 พบอัตราการปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่มีผู้ใช้มากที่สุด คือ เสียงต่ำ-ระดับ พบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีมากที่สุด จำนวน 9 ครั้ง รองลงมาคือ ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุ 35-45 ปีตามลำดับ ส่วนสัทลักษณะที่พบว่ามีผู้ใช้รองลงมาคือ เสียงสูง-ตก พบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีมากที่สุด ส่วนเสียงกลาง-ขึ้น-ตก พบเฉพาะกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปีเท่านั้น จำนวน 2 ครั้ง แสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาซึ่งที่ตำลหนองปรังนี้ยังออกเสียงในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 เป็นแบบเดิมอย่างมาก แต่ก็เริ่มรับเสียงวรรณยุกต์แบบอื่นเข้ามา คือ เสียงสูง-ตก โดยพบการปรากฏหน่วยเสียงนั้นในกลุ่มวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มกลางคนและกลุ่มผู้สูงอายุ

5.2.5.2 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ตามทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ 5.16 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ตามทัศนคติต่อภาษา

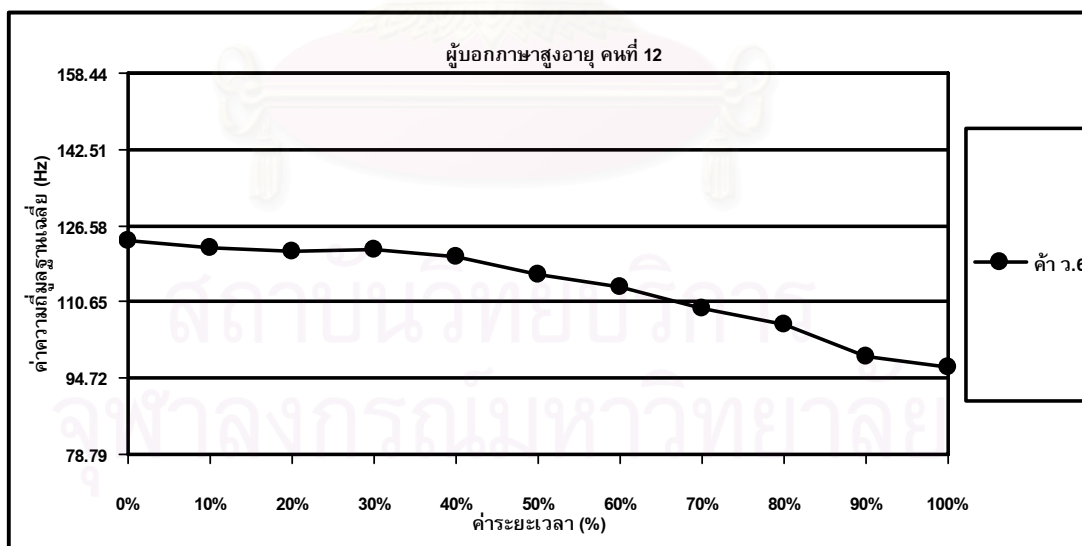
เสียง	ทัศนคติต่อภาษา			รวม
	บวก	กลาง	ลบ	
สัทลักษณะหลัก				
1. ต่ำ-ระดับ	10	7	7	24
สัทลักษณะอื่นๆ				
2. สูง-ตก	0	4	2	6
3. กลาง-ขึ้น-ตก	2	0	0	2
รวม	12	11	9	32

จากตารางที่ 5.16 พบว่าผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาใช้เสียงต่ำ-ระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มทัศนคติกลางและลบต่อภาษาใช้เสียงนี้จำนวนเท่ากัน สำหรับเสียงสูง-ตกพบเฉพาะในผู้บอกภาษากลุ่มที่มีทัศนคติกลางและลบต่อภาษาเท่านั้น และสัญลักษณ์ที่ผู้บอกภาษาทุกกลุ่มทัศนคติใช้น้อยที่สุด คือ เสียงกลาง-ขึ้น-ตก พบเฉพาะกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา

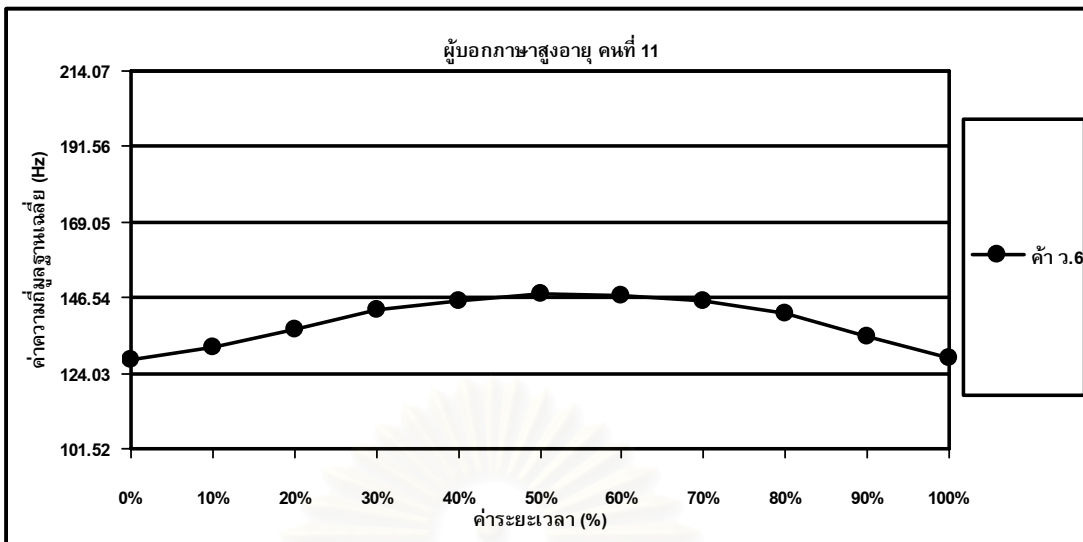
5.2.6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในกล่องเสียงวรรณยุกต์ช่อง C 4 มีสัญลักษณ์ 3 แบบ ได้แก่

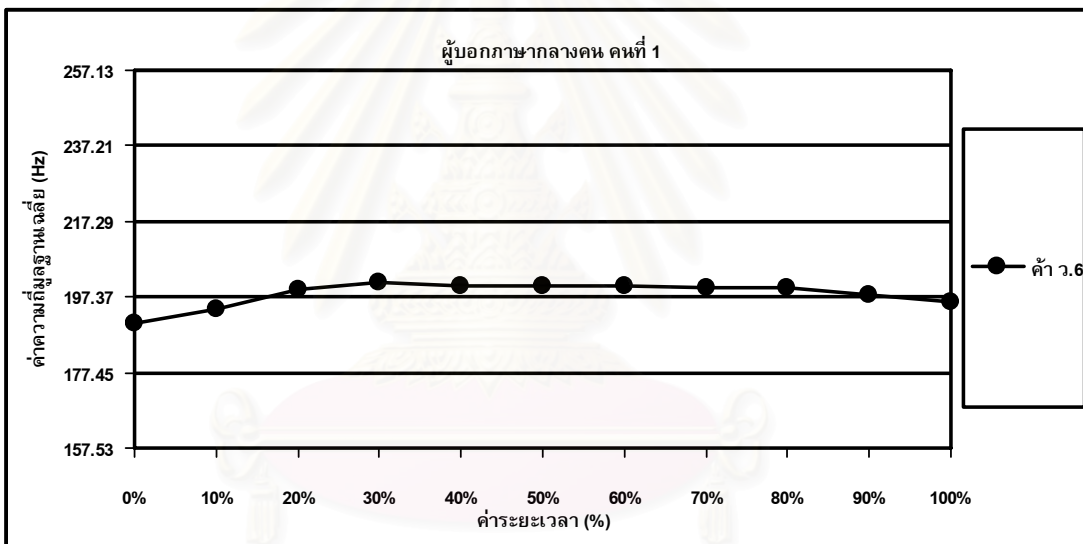
1. สัญลักษณ์หลัก ได้แก่ เสียงกลาง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลาง หรือกลางค่อนข้างสูง จากนั้นระดับเสียงตกลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับต่ำ (ดูภาพที่ 5.15)
2. สัญลักษณ์อื่นๆ ได้แก่ 1) เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ หรือระดับกลาง จากนั้นระดับเสียงเลื่อนสูงขึ้นไปถึงระดับกลาง หรือกลางค่อนข้างสูง และตกลงมาที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำที่ท้ายพยางค์ (ดูภาพที่ 5.16) 2) เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ มีจุดเริ่มต้นของเสียงที่ระดับกลางค่อนข้างต่ำ จากนั้นระดับเสียงเลื่อนสูงขึ้นไประดับกลาง และอยู่คงที่ไปจนจบพยางค์ (ดูภาพที่ 5.17)



ภาพที่ 5.15 สัญลักษณ์ของว.6 แบบที่ 1



ภาพที่ 5.16 สัทลักษณะของว.6 แบบที่ 2



ภาพที่ 5.17 สัทลักษณะของว.6 แบบที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.17 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 โดยไม่จำแนกตาม
ปัจจัยทางสังคม

เสียง	จำนวนที่ปรากฏ (ครั้ง)
สัทลักษณะหลัก	
1. กลาง-ตก	21
สัทลักษณะอื่นๆ	
2. กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก	10
3. กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ	1
รวม	32

จากตารางที่ 5.17 พบว่าหน่วยเสียงของวรรณยุกต์ที่ 6 มีอัตราการปรากฏที่ไม่เท่ากัน โดยพบเสียงกลางตก จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 1 จำนวน 21 ครั้ง รองลงมาคือ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก จัดเป็นมีสัทลักษณะแบบที่ 2 จำนวน 10 ครั้ง และเสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ จัดเป็นสัทลักษณะแบบที่ 3 คือ กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ มีจำนวน 1 ครั้ง

เมื่อเปรียบเทียบ ว.6 ในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยของกาญจนา (2523) และงานของสุวัฒนา (2541) พบว่ามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ว.6 ของผู้วิจัย เป็นเสียงกลาง-ตก แต่งานของกาญจนา เป็นสูง-ตก และงานของสุวัฒนา เป็นสูง-ขึ้น-ตก

5.2.6.1 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 5.18 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ตามกลุ่มอายุ

เสียง	อายุ	15 – 25 ปี	35 – 45 ปี	55 – 65 ปีขึ้นไป	รวม
		จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	จำนวนครั้ง	
สัทลักษณะหลัก					
1. กลาง-ตก		8	8	5	21
สัทลักษณะอื่นๆ					
2. กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก		4	1	5	10
3. กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ		0	1	0	1
รวม		12	10	10	32

จากตารางที่ 5.18 พบว่าการปรากฏของสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ที่มีผู้ใช้มากที่สุด คือ เสียงกลาง-ตก โดยพบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุ 35-45 ปี เป็นจำนวนเท่ากัน คือ กลุ่มอายุละ 8 ครั้ง ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี ใช้รูปนี้

น้อยที่สุด เป็นจำนวน 5 ครั้ง รองลงมา คือ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก พบในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีมากที่สุด และกลุ่มผู้บอกภาษาที่ใช้รูปนี้ น้อยที่สุด คือ ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี ส่วนเสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตกพบว่าใช้น้อยที่สุด คือ พบเฉพาะในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปีเท่านั้น จำนวน 1 ครั้ง

5.2.6.2 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ตามทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ 5.19 การปรากฏของสัทลักษณะในหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ตามทัศนคติต่อภาษา

เสียง	ทัศนคติต่อภาษา			รวม
	บวก	กลาง	ลบ	
สัทลักษณะหลัก				
1. กลาง-ตก	8	5	8	21
สัทลักษณะอื่นๆ				
2. กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก	4	5	1	10
3. กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ	0	1	0	1
รวม	12	11	9	32

จากตารางที่ 5.19 พบว่าสัทลักษณะในหน่วยเสียงของวรรณยุกต์ที่ 6 ที่มีผู้ใช้มากที่สุด คือ เสียงกลาง-ตก โดยพบในผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษามากกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา ส่วนสัทลักษณะที่ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาใช้รองลงมา คือ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก นอกจากนี้ สัทลักษณะที่ไม่มีผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาใช้เลย คือ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ

5.3 สรุป

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอระบบวรรณยุกต์ การแยกเสียงรวมเสียงในกล่องวรรณยุกต์ และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 6 หน่วยเสียงในภาษาโซ่งที่พูดที่ตำบลหนองปรังอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ตามที่เก็บข้อมูลมาจากผู้บอกภาษาจำนวน 32 คน โดยได้นำเสนอทั้งในภาพรวม จำแนกตามกลุ่มอายุและจำแนกตามทัศนคติต่อภาษาโซ่ง (ดูตารางที่ 5.20)

ในส่วนของระบบวรรณยุกต์ พบว่า ภาษาโซ่งที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีระบบเดี่ยว คือ ระบบวรรณยุกต์แบบ 6 หน่วยเสียง สำหรับลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงของวรรณยุกต์นั้น ผลการวิเคราะห์พบว่ามี 1 ลักษณะ คือ แบบ A B C 123-4 โดยสัทมภ์ A B C แยกจากกันทั้งหมด

เมื่อพิจารณาตัวแปรอายุ ผู้วิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องสัทลักษณะที่ปรากฏระหว่างกลุ่มอายุ และผู้บอกภาษาทุกกลุ่มยังใช้สัทลักษณะของภาษาโซ่งอยู่ แต่พบว่าสัท

ลักษณะมีความหลากหลายขึ้นกว่างานวิจัยในอดีต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิจัยนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ ซึ่งทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ละเอียดกว่าการวิเคราะห์ด้วยการฟัง

เมื่อศึกษาในแง่ของตัวแปรทัศนคติต่อภาษา พบว่าไม่มีความแตกต่างในอัตราการปรากฏของการใช้เสียงวรรณยุกต์ต่างๆ ระหว่างกลุ่มที่มีทัศนคติบวก ทัศนคติกลางและทัศนคติลบต่อภาษา ทำให้สรุปได้ว่า ระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาโชนของผู้บอกภาษาในตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ยังคงเหมือนเดิม ยังไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น

ตารางที่ 5.20 สรุปการปรากฏของระบบและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาโชนตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษา

อายุ	15-25 ปี		35-45 ปี		55-65 ปีขึ้นไป	
ระบบและสัทลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ระบบวรรณยุกต์						
1.1 ภาษาโชน	12	100	10	100	10	100
1.2 ภาษาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
2.สัทลักษณะ						
2.1 ภาษาโชน	55	76.4	52	86.7	49	81.7
2.2 ภาษาอื่นๆ	17	23.6	8	13.3	11	18.3
รวม	72	100	60	100	60	100
ทัศนคติ	บวก		กลาง		ลบ	
ระบบและสัทลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ระบบวรรณยุกต์						
1.1 ภาษาโชน	12	100	12	100	12	100
1.2 ภาษาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
2.สัทลักษณะ						
2.1 ภาษาโชน	61	84.7	46	71.9	48	85.7
2.2 ภาษาอื่นๆ	11	15.3	18	28.1	8	14.3
รวม	72	100	64	100	56	100

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผล

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาไซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์การแปรของภาษาไซ่งที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา ในเรื่องคำศัพท์และวรรณยุกต์ และวิเคราะห์และเปรียบเทียบทิศทางของการเปลี่ยนแปลงของภาษาไซ่งที่แสดงโดยการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ จำนวนผู้บอกภาษาในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 60 คน จากจุดเก็บข้อมูลเดียว คือ ที่ตำบลหนองปรัง ซึ่งมีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ผู้บอกภาษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี เป็นจำนวน 20 คน กลุ่มอายุ 35-45 ปี เป็นจำนวน 20 คน และกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป เป็นจำนวน 20 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ขยายช่วงอายุจากเดิมกลุ่มอายุ 55-65 ปี เพราะหาผู้บอกภาษาในช่วงอายุดังกล่าวเพื่อเก็บข้อมูลได้ค่อนข้างน้อย จึงต้องขยายช่วงอายุเป็นกลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี งานวิจัยนี้ใช้หน่วยรรถทั้งสิ้น 70 หน่วยรรถ เพื่อศึกษาการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาชาวไซ่ง และใช้คำถามเรื่องทัศนคติต่อภาษา จำนวน 10 คำถาม นอกจากนี้ในเรื่องของการทดสอบระบบและสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไซ่งนั้น ผู้วิจัยใช้รายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย 9 คำ ได้แก่ “ชา ปา คา ซ่า ป่า ค่า ผ่า ป้า คำ” ซึ่งการเก็บข้อมูลจะทำได้โดยการแสดงสัญญาณประจำคำให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำละ 1 ครั้ง แต่ละคำจะออกเสียงทั้งหมด 5 ครั้ง และบันทึกเสียงไว้

จากผู้บอกภาษาทั้งหมด 60 คน ผู้วิจัยจำเป็นต้องตัดข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาจำนวน 28 คนออก ทำให้เหลือข้อมูลของผู้บอกภาษาที่นำมาเสนอผลการวิเคราะห์ระบบและสัญลักษณ์ในภาษาไซ่ง จำนวน 32 คน เพราะเกิดปัญหา 2 ประการ คือ ประการแรกข้อมูลวรรณยุกต์ของผู้บอกภาษาจำนวน 15 คนที่บันทึกเสียงมาใช้ไม่ได้ กล่าวคือจากการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Praat พบว่าเสียงที่เก็บมาคำละ 5 ครั้ง มีบางคำที่เสียงขาดหายไปเป็นช่วงๆ ทำให้เส้นกราฟที่ออกมาไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเลือกเสียงที่สมบูรณ์ที่สุดของผู้บอกภาษาแต่ละคนจากคำละ 5 ครั้ง เหลือเพียงคำละ 1 ครั้งในแต่ละคำ ประการที่สอง พบว่าในผู้บอกภาษาจำนวน 13 คน เสียงของวรรณยุกต์ในช่อง B 4 และ C 4 มีความคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงขึ้น ซึ่งในงานวิจัยที่ผ่านมาไม่พบระบบวรรณยุกต์และการแยกเสียงรวมเสียงในลักษณะนี้และไม่เหมือนในภาษาไทยกรุงเทพฯ ด้วย ผู้วิจัยคิดว่าอาจเกิดความผิดพลาดจากการเก็บข้อมูล จึงตัดข้อมูลของผู้บอกภาษาจำนวน 13 คนออกจากการวิเคราะห์ข้อมูลวรรณยุกต์เช่นเดียวกัน ทำให้งานวิจัยนี้เหลือข้อมูลของผู้บอกภาษาที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ระบบและสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ จำนวน 32 คนจากผู้บอกภาษาทั้งสิ้นจำนวน 60 คน

ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้บอกภาษาที่มีต่อภาษาโชน จากคำถามทัศนคติ 10 คำถาม ถ้าตอบคำถามว่าภาษาโชน จะให้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่าภาษาไทยกรุงเทพฯ ให้ 0 คะแนน และถ้าตอบว่าทั้งสองภาษา ให้ 0.5 คะแนน เมื่อรวมคะแนนแล้ว จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ถ้าได้คะแนน 6.5-10 ได้ทัศนคติบวกต่อภาษาโชน ถ้าได้คะแนน 5-6 คะแนน ได้ทัศนคติกลางต่อภาษา ถ้าได้ 0-4.5 ลงมา ได้ทัศนคติลบต่อภาษาโชน

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษาในภาพรวมของผู้บอกภาษาทั้งหมด 60 คน พบว่าคะแนนสูงสุดคือ 9 คะแนน และคะแนนต่ำสุดคือ 2.5 คะแนน ค่าเฉลี่ยคือ 5.38 คะแนน (ดูภาคผนวก ข.3) เมื่อพิจารณาคะแนนทัศนคติต่อภาษาของกลุ่มอายุ 15-25 ปี พบผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาจำนวน 3 คน ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา จำนวน 9 คน และผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาจำนวน 8 โดยคะแนนทัศนคติสูงสุดของผู้บอกภาษา คือ 7.5 คะแนน และคะแนนทัศนคติต่ำสุดของผู้บอกภาษา คือ 3 คะแนน ค่าเฉลี่ยคือ 5 คะแนน เมื่อพิจารณาคะแนนทัศนคติของกลุ่มอายุ 35-45 ปี พบผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาจำนวน 7 คน ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาจำนวน 3 คน และผู้ที่มีทัศนคติลบต่อภาษาจำนวน 10 คน โดยคะแนนทัศนคติสูงสุด คือ 7.5 คะแนน และคะแนนทัศนคติต่ำสุด คือ 3.5 คะแนน ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของผู้บอกภาษาในกลุ่มนี้ คือ 5.4 คะแนน และเมื่อพิจารณาคะแนนทัศนคติของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไป พบผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติบวกต่อภาษาจำนวน 9 คน ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางต่อภาษาจำนวน 6 คน และผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษาจำนวน 5 คน โดยคะแนนสูงสุดคือ 9 คะแนน และคะแนนต่ำสุดคือ 2.5 คะแนน ค่าเฉลี่ยคือ 5.8 แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปีขึ้นไปเป็นผู้ที่มีทัศนคติบวกต่อภาษามากที่สุดในทางกลับกัน ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีเป็นผู้ที่มีทัศนคติลบต่อภาษามากที่สุด

เมื่อพิจารณาจากทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาทั้ง 60 คน พบว่าผู้ที่มีทัศนคติบวกต่อภาษามีจำนวน 19 คน คะแนนสูงสุด คือ 9 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดคือ 7 คะแนน ค่าเฉลี่ยคือ 7.1 คะแนน ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติกลางต่อภาษามีจำนวน 18 คน คะแนนสูงสุดคือ 6 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดคือ 5 คะแนน ค่าเฉลี่ยคือ 5.4 คะแนน ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติลบต่อภาษามีจำนวน 23 คน คะแนนสูงสุดคือ 4.5 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดคือ 2.5 คะแนน ค่าเฉลี่ยคือ 3.91 คะแนน เห็นได้ว่าผู้บอกภาษากลุ่มทัศนคติลบต่อภาษามีจำนวนมากที่สุด ส่วนผู้บอกภาษาอีก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทัศนคติบวกต่อภาษาและกลางต่อภาษามีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังนั้นจากผลการวิเคราะห์ในภาพรวมของการใช้คำศัพท์และวรรณยุกต์ จึงทำให้เห็นว่าแม้ผู้บอกภาษาจะมีทัศนคติลบต่อภาษา แต่ก็ยังใช้ทั้งคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาโชนสูงมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์ ผู้วิจัยใช้การนับความถี่อัตราการปรากฏแต่ละครั้งของการใช้คำศัพท์ภาษาโชน คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้ทั้งภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาโชน และคำศัพท์อื่นๆ จากนั้นนำมาคำนวณเป็นอัตราร้อยละ และบันทึกข้อมูลลงตาราง พร้อมกับทำเป็นกราฟแท่ง โดยวิเคราะห์ในภาพรวมก่อน แล้วค่อยนำตัวแปรทางสังคม

ได้แก่ ตัวแปรในเรื่องของอายุและทัศนคติต่อภาษามาวิเคราะห์ด้วย จากนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทางสังคมทั้งสองมาศึกษาพร้อมกัน และทดสอบด้วยค่าสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยนี้ พบว่า ผู้บอกภาษาโชนงใช้คำศัพท์ภาษาโชนงมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพ อย่างเห็นได้ชัดเจนน ทั้งในภาพรวมและในแต่ละกรณีที่ศึกษาเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์คำศัพท์ในภาพรวม พบว่า ผู้บอกภาษาโชนงใช้คำศัพท์ภาษาโชนงสูงมาก อย่างเห็นได้ชัด และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุและตามทัศนคติต่อภาษา พบว่าผู้บอกภาษาโชนงมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพในทั้งสามกรณี อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุ และผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติต่อภาษาต่างกัน ใช้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา 3 กลุ่มอายุ ทั้งในภาพรวมและในกลุ่มที่มีทัศนคติบวก กลาง และลบต่อภาษา พบว่า กลุ่มอายุ 35-45 ปี กับ 55-65 ปี ใช้คำศัพท์ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่กลุ่มอายุ 15-25 ปี ใช้คำศัพท์ต่างออกไปจากอีกสองกลุ่มเสมอ นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีทัศนคติบวกต่อภาษา ผู้ที่มีทัศนคติกลางต่อภาษา และผู้ที่มีทัศนคติลบต่อภาษาที่ละกลุ่มอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างในการใช้คำศัพท์ในผู้บอกภาษากลุ่ม 35-45 ปี กับกลุ่ม 55-65 ปี แต่มีความแตกต่างในกลุ่ม 15-25 ปี จึงสรุปได้ว่าการใช้คำศัพท์ภาษาโชนงกำลังมีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มอายุ 15-25 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ที่มีทัศนคติลบต่อภาษา

การวิเคราะห์การแปรของคำศัพท์ในภาษาโชนงตามตัวแปรกลุ่มอายุเมื่อควบคุมตัวแปรทัศนคติพบว่า กลุ่มอายุ 15-25 ปี เป็นกลุ่มที่ใช้คำศัพท์ต่างไปจากผู้บอกภาษาอีก 2 กลุ่มอายุเสมอทั้งในกรณีของทัศนคติบวก กลาง และลบต่อภาษา ส่วนกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปี ขึ้นไปไม่แตกต่างกันในทุกกรณี แสดงให้เห็นว่าทัศนคติต่อภาษามีความสำคัญต่อการใช้คำศัพท์ในภาษาโชนงเฉพาะในกลุ่มอายุ 15-25 ปี

เมื่อวิเคราะห์การแปรของคำศัพท์ในภาษาโชนงตามทัศนคติเมื่อควบคุมตัวแปรกลุ่มอายุ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำศัพท์ภาษาโชนงในกลุ่มทัศนคติบวกกับลบต่อภาษา และกลุ่มที่มีทัศนคติกลางกับลบต่อภาษาในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี เท่านั้น ส่วนผู้บอกภาษาทั้งบวก กลาง และลบต่อภาษาในกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปี ไม่มีความแตกต่างในการใช้คำศัพท์ภาษาโชนงแต่อย่างใด เห็นได้ว่าในกลุ่มอายุ 15-25 ปีทัศนคติลบต่อภาษาโชนงมีอิทธิพลต่อการใช้คำศัพท์ภาษาโชนงอย่างชัดเจน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลวรรณยุกต์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยการฟัง พบว่ามีระบบ 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผลดังกล่าวเหมือนกับที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต กล่าวคือ การแยกเสียงรวมเสียงมีลักษณะแบบภาษาโชนงทั่วไป ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในช่อง A 1 2 3 วรรณยุกต์ที่ 2 ปรากฏในช่อง A 4 วรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในช่อง B 1 2 3 วรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในช่อง B 4 วรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในช่อง C 1 2 3 และวรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในช่อง C 4

ในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้วิธีทางกลศาสตร์ ได้สัญลักษณ์ดังนี้ วรรณยุกต์ที่ 1 เป็นเสียงกลาง-ขึ้น สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 เป็นเสียงต่ำ-ขึ้น-ตก สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 เป็นเสียงต่ำ-ขึ้น สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 เป็นเสียงกลาง-ระดับ สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 เป็นเสียงต่ำ-ระดับ และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 เป็นเสียงกลาง-ตก

จากผลการศึกษาทั้งระบบและสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาโชนง พบว่าภาษาโชนงที่ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีระบบและสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์เหมือนภาษาโชนงทั่วไปตามที่เคยมีผู้ศึกษาไว้ และเมื่อนำตัวแปรทางสังคมทั้งตัวแปรอายุ และทัศนคติต่อภาษาเข้ามาพิจารณา พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันในแต่ละกลุ่มอายุ และทัศนคติต่อภาษา แม้ว่าในส่วนของสัญลักษณ์ในหน่วยเสียงต่าง ๆ มีรูปแบบมากกว่า 1 รูปแบบ แต่การแปรนั้นเป็นการแปรแบบอิสระ

สรุปได้ว่า ภาษาโชนงที่พูดในตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะแบบดั้งเดิมทั้งคำศัพท์และวรรณยุกต์ แต่ผู้บอกภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอายุ 15-25 ปี กำลังเริ่มรับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯเข้ามา จากการเปรียบเทียบดังกล่าวพบว่า วรรณยุกต์มีการเปลี่ยนแปลงช้ากว่าคำศัพท์

6.2 อภิปรายผล

1. จากโครงการนำร่องที่ได้ทำวิจัยในรายวิชา 2209657 วิทยาภาษาถิ่น โดยผู้วิจัยศึกษาการแปรของคำศัพท์ภาษาลาวโชนงตามทัศนคติต่อภาษา ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าเริ่มเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาในด้านคำศัพท์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนหน่วยอรรถจากจากงานเดิม 30 หน่วยอรรถเป็น 70 หน่วยอรรถเพื่อให้ได้ข้อมูลคำศัพท์ที่ครอบคลุมมากที่สุด แต่พบปัญหาเมื่อเก็บข้อมูลคำศัพท์ที่ตำบลหนองปรุง เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าผู้บอกภาษาเพศชายบางคนที่ไม่สามารถบอกได้ว่าหน่วยอรรถ “ดอกบานไม่รู้โรย” ใช้คำศัพท์ใดในการเรียก อาจเป็นเพราะผู้บอกภาษาเพศชายไม่มีความคุ้นเคยกับเรื่องของดอกไม้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดคำตอบที่ได้มานี้เป็นคำศัพท์อื่นๆ นอกจากนี้ หน่วยอรรถ “ตาทวด” พบว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปีส่วนใหญ่ตอบว่าไม่รู้จักคำศัพท์ที่ใช้เรียกหน่วยอรรถนี้เพราะเกิดไม่ทัน ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าในการดำเนินการวิจัยเรื่องการแปรของคำศัพท์ในอนาคต ควรตรวจสอบการคัดเลือกหน่วยอรรถและทดสอบจากผู้บอกภาษาในจุดเก็บข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บข้อมูลจริงให้แน่ใจก่อนว่าหน่วยอรรถนั้นใช้ในการเก็บข้อมูลได้ดีหรือไม่

2. ในงานวิจัยนี้ พบว่า ทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยกลางคน กับกลุ่มวัยรุ่น เป็นในเชิงลบต่อภาษา แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางภาษา พบว่า ในแง่ของภาษา ผู้บอกภาษาทุกกลุ่มยังคงใช้ภาษาโชนงมากที่สุด ทำให้เห็นได้ว่า ทัศนคติต่อภาษาโชนงไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการใช้ภาษาโชนง ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะผู้วิจัยเลือกจุดเก็บข้อมูลใน

ตำบลหนองปรุงซึ่งเป็นตำบลที่มีคนโชนงอยู่มากที่สุดในอำเภอเขาย้อย จากการสอบถามจากพัฒนาการอำเภอและคนในอำเภอเขาย้อย ทำให้คนที่นี้ยังคงใช้ภาษาโชนงอยู่มาก เพราะมีเวดวงการใช้ภาษาเดียวกัน และแม้ว่าอำเภอเขาย้อยเป็นอำเภอที่มีความเจริญในระดับหนึ่ง และมีพื้นที่อยู่ติดกับถนนเพชรเกษม ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่ใช้เดินทางลงสู่ภาคใต้ ทำให้ได้รับอิทธิพลภายนอกได้ง่าย เช่น เรื่องของการศึกษา สื่อต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้บอกภาษาชาวโชนงที่นี้เกิดทัศนคติลบต่อภาษาโชนง เพราะเห็นว่าภาษาไทยกรุงเทพฯมีศักดิ์ศรีมากกว่า ผู้วิจัยเห็นการเปลี่ยนแปลงนี้ได้จากการใช้ภาษาของกลุ่มวัยรุ่นที่เริ่มมีการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯเข้ามาปน แม้ว่าพบอัตราการปรากฏที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ภาษาโชนง แต่ในอนาคต ผู้วิจัยคิดว่าภาษาโชนงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างแน่นอน

3. ในการทดสอบทัศนคติต่อภาษา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ (ดู 3.4.1) เพื่อวัดทัศนคติต่อภาษา ผู้วิจัยคิดว่าแบบสอบถามนี้อาจไม่เหมาะสมกับชุมชนที่ศึกษา เพราะชุมชนโชนงที่ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งและรักษาวัฒนธรรมของชาวโชนงไว้สูงมาก ดังนั้นคำถามในแบบสอบถามของผู้วิจัยอาจไม่สามารถวัดทัศนคติต่อภาษาที่แท้จริงของชาวโชนงที่นี้ได้ จึงสมควรที่จะมีการพัฒนาแบบสอบถามต่อไป หรือใช้วิธีอื่นในการเก็บข้อมูลเพื่อวัดทัศนคติต่อภาษา

4. ปัญหาที่พบในการวิจัย ผู้วิจัยมีปัญหาในเรื่องของการเก็บข้อมูล กล่าวคือ เมื่อนำเสียงที่บันทึกมาลงในโปรแกรมตัดเสียง ไม่ปรากฏเสียงที่บันทึก ทั้งนี้จะเป็นเพราะเครื่องบันทึกเสียงของผู้วิจัยซึ่งเป็นแบบดิจิทัล มีคุณภาพไม่ดีพอ ผู้วิจัยมาพบปัญหานี้ หลังจากที่ได้เก็บข้อมูลทั้งหมดเสร็จแล้ว จึงไม่สามารถกลับไปเก็บข้อมูลใหม่อีกครั้งได้ เนื่องจากมีเวลาไม่เพียงพอ หากผู้วิจัยได้ทำงานวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้อีกครั้ง ก็จะทดลองอัดเสียงจากผู้บอกภาษากลุ่มอายุละ 1-2 คนก่อน แล้วนำเสียงนั้นมาวิเคราะห์ เพื่อให้แน่ใจว่าอุปกรณ์ทำงานได้ดี จึงจะเก็บข้อมูลจริง

6.3 ข้อเสนอแนะ

1. น่าจะมีการเพิ่มจุดเก็บข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลจากทุกตำบลในอำเภอเขาย้อย หรืออำเภออื่นที่มีชาวโชนงอาศัยอยู่ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเหมือนหรือต่างจากผลการวิจัยนี้หรือไม่
2. ควรมีการศึกษาลักษณะเดียวกันนี้ ในภาษาชนกลุ่มน้อยอื่นๆ เช่น ภาษาลาวพวน ภาษาลาวครั่ง เป็นต้น เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของภาษาชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ว่าจะมีลักษณะเหมือนหรือต่างไปจากภาษาโชนงหรือไม่
3. ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาการใช้ภาษาโชนงตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าหากมีการศึกษาตัวแปรทางสังคมอื่นๆ เช่น เพศ การศึกษา การคมนาคม ถิ่นที่อยู่ เป็นต้น อาจทำให้เห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในภาษาโชนงเพิ่มมากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำศัพท์ภาษาโชนกับทัศนคติต่อภาษาโชน โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาให้มีทัศนคติบวกและลบต่อภาษาอย่างละเท่าๆ กัน เพื่อที่จะให้ได้ผลการวิจัยที่ลึกซึ้งกว้างขวางวิจัยนี้

5. การปนภาษาและการสลับภาษา ก็เป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่น่าสนใจที่ควรให้มีการศึกษาจากการเดินทางไปเก็บข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้ พบว่า มีผู้บอกภาษาบางท่านที่มักพูดปนภาษาโชนไปกับภาษาไทยกรุงเทพ เช่น ชื่อสิ่งของต่างๆ เมื่อพูดกับผู้วิจัยเป็นภาษาไทยกรุงเทพ แต่พูดกับคนในท้องถิ่นเป็นภาษาโชน เป็นต้น



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา ดิงศภักดิ์, ม.ร.ว. 2525. หน่วยที่ 15 ภาษาและภาษาย่อยในประเทศไทย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กัลยา ดิงศภักดิ์, ม.ร.ว. 2533. วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี: การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในคำกับวรรณยุกต์ในถ้อยคำต่อเนื่อง. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา ดิงศภักดิ์, ดารณี กฤษณะพันธ์ และอุษณา บัณฑิตกุล. 2534. ภาษาเมืองเพชร. ในเพชรบุรี: พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม. สถาบันไทยศึกษาฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สิงหาคม 29-31, กรุงเทพฯ.
- กาญจนา พันธุ์คำ. 2523. ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษมา นะธานี. 2545. วรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดที่ใช้หลอดลม-หลอดอาหาร: การวิเคราะห์ทางกลศาสตร์และการทดสอบการรับรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษลีย์ ไวกยะวณิช. 2534. การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาไทยถิ่นจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรรยา นวลจันทร์แสง. 2535. วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นอำเภอเมืองนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงใจ เอช. 2529. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรนภา รวงษ์. 2543. วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดิพร พิมพ์จันทร์. 2547. การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์และทัศนคติระหว่างผู้พูดภาษา กูย, กวย และเงอ ในจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นันทพร นิลจินดา. 2532. การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประคอง กรรณสูต. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 123-168, กรุงเทพฯ

- ประภาพรพรณ เสดนต์ันติกุล. 2527. การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง. 2537. การแปรของเสียง (g) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินิตา เย็นสมุทร. 2524. คำและความหมายในภาษาลาวโชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. 2541. การศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในภาษาของคน "ลาว" คน "ญ้อ" และคน "ผู้ไท" ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. 2546. การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ กรณีศึกษาภาษากลุ่มลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณุช ประพิณ. 2539. การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโชน ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณพร ทองมาก. 2525. แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลลักษณ์ เดชะ. 2529. การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษาที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ ชูพันธ์. 2547. การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเกาะสมุยตามถิ่นที่อยู่และอายุของผู้พูด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภฤกษ์ หอมแก้ว. 2540. การแปรของ (D) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2540. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโชน. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2543. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่น. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุนิสา กิติวงศ์ประทีป. 2548. *วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้เกาะสมุย: การแปรตามอายุและถิ่นที่อยู่ของผู้พูด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์, อัญชลี สิงห์น้อย และศิริพร มณีชู. 2546. *รายงานการวิจัยเรื่อง “ระบบไวยากรณ์ในภาษาไทยโซ่ง”*. สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ. 2539. *วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 2541. *ทอถักอักษร: รวมบทความทางภาษาและวรรณคดีไทย*. ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิญา พรสิป. 2537. *วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. *ภาษาศาสตร์สังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี บุรณะสิงห์. 2531. *วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์และภาษาเอเชียอาคเนย์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เอมอร เซาว์สวน. 2537. *การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวในจังหวัดนครปฐม และภาษาลาวในแขวงบ่อแก้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

- Fippinger, Dorothy C. 1971. Kinship terms of the Black Tai people. *Journal of the Siam Society* 59,1.
- Gedney, William J. 1972. A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects. *In Selected Papers on Comparative Tai Study*, pp.191-205. Edited by A.L. Becker, Madhav Deshpande, Karl L. Hutterer, John K. Musgrave and Nicholas B. Dirks Chair. Michigan: Ann Arbor.
- Gedney, William J. 1989. “A Comparative Sketch of White, Black and Red Tai.” *Selected papers on Comparative Tai Studies*. Michigan papers on South and Southeast Asia Center for South and Southeast Asian Studies. The University of Michigan Number 29 : The United States of America.

- Li, Fang Kuei. 1977. *A Handbook of Comparative Tai*. Hawaii: The University Press of Hawaii.
- Labov, William A. 1972. *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press and Oxford: Blackwell.
- L-Thongkum, Theraphan. 2003. The Tai of Muong Vat do not speak the Black Tai Language. *Manusaya: Journal of Humanities*. Special Issue Number 6, 74-87.
- Maneewong, Orapin. 1987. A comparative phonological study of Lao Song in Petchaburi and Nakhonpathom provinces. M.A. Thesis, Mahidol University.
- Tingsabadh, Kalaya. 1980. A phonological study of the Thai language of Suphanburi province. Unpublished doctoral dissertation. University of London.

แหล่งที่มา

<http://www.codi.or.th/index.php?option=articles&task=viewarticle&artid=213#>

<http://www.geocities.com/phetburee/phet.htm>

<http://www.moc.go.th/opscenter/pb/mains.html>

http://www.phetchaburi.go.th/data/dataphet_50.doc



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

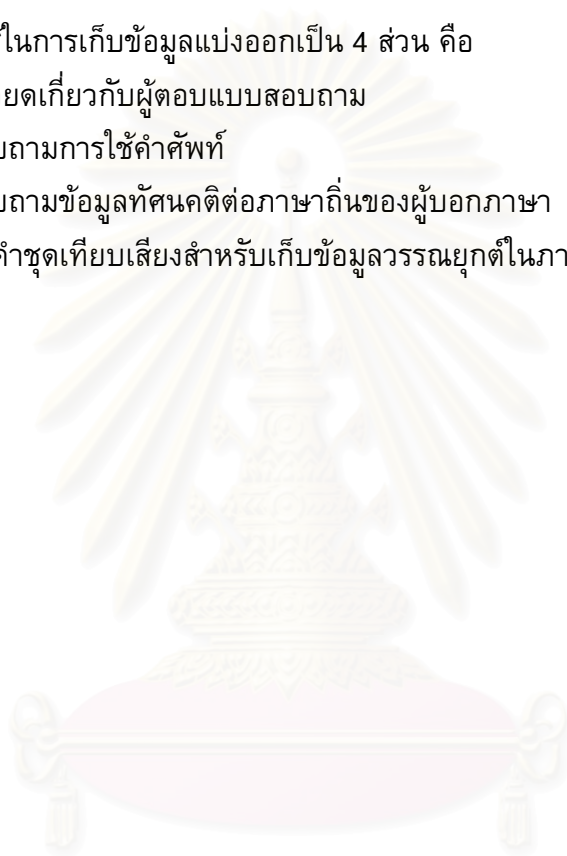
แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการใช้คำศัพท์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลที่สนทนากับภาษาถิ่นของผู้บอกภาษา

ส่วนที่ 4 รายการคำชุดเทียบเสียงสำหรับเก็บข้อมูลวรรณยุกต์ในภาษาโซ่ง



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. ในชีวิตประจำวันท่านเรียก พ่อของตาหรือของยาย ว่า

ก. ตาทวด

ข. ภู่อัจฉิว

ค.

หมวดพืช



8.

ก. ขนุน

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. มะมี

ค.



9.

ก. ฝรั่ง

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. มะอู่ย

ค.



10.

ก. พริกขี้หนู

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. มะเอือดป่า

ค.



11.

ก. ตะไคร้

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. ผักแจ้ว

ค.



12. ก. ฟักทอง

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า
ข. มะอึ

ค.



13. ก. กระท้อน

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า
ข. มะต๋อง

ค.



14. ก. ข้าวโพด

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า
ข. เข้าสาลี

ค.



15. ก. ดอกบานไม่รู้โรย

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า
ข. เป้าะซั่มเป็อน

ค.



16. ก. บวบ

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า
ข. มะชะนอย

ค.



17.

ก. โหระพา

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. สล้า้ง

ค.

หมวดอวัยวะ



18.

ก. จมูก

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. ฐู้หลัง

ค.



19.

ก. ท้อง

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. คำป้อม

ค.



20.

ก. ปาก

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. ฐู้สบ

ค.



21.

ก. ฟัน

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. แช่ว

ค.



22.

ก. สะดือ

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ข. ไส้ปือ

ค.



23. ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. หน้าผาก

ข. หน้าแล้น

ค.

หมวดสัตว์



24. ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ค้างคาว

ข. ตัวเกี้ยว

ค.



25. ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. นกพิราบ

ข. นกกอแก

ค.



26. ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ปลาไหล

ข. ตัวเหียน

ค.



27. ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ผีเสื้อ

ข. โต่บิ

ค.



28. ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. จิ้งจก

ข. แมงหมาเหื่อน

ค.



46.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ช้อน

ข. บัง

ค.



47.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ตะเกียบ

ข. ฎ

ค.



48.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ตุ่ม

ข. ฐน้ำม

ค.



49.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. ฟืน

ข. หลัว

ค.



50.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. มีด

ข. ป่า

ค.



51.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก. มุ้ง

ข. ผ้าหยัน

ค.



67.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก.บุหรี่

ข.ยาเสพติด

ค.



68.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก.กะลา

ข.กะโป๊ะ

ค.



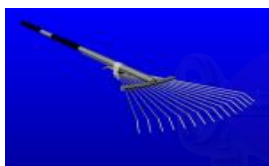
69.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก.พัด

ข.วี

ค.



70.

ในชีวิตประจำวันท่านเรียกสิ่งนี้ว่า

ก.คราด

ข.บ้าน

ค.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อภาษา
คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ ตามความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

9. ท่านคิดว่าภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชน่ ภาษาไตไพเราะกว่ากัน

10. ถ้าท่านอยู่ในหมู่บ้านตนเองหรือหมู่บ้านอื่นๆ ในอำเภอเขาย้อย ท่านจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่

11. ถ้าท่านไปกรุงเทพฯหรือจังหวัดอื่นๆ ที่ไม่ใช่จังหวัดเพชรบุรี แล้วเจอคนรู้จักที่พูดภาษาโชน่ได้ ท่านจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่พูดกับคนนั้น

12. หากในการสนทนาของท่าน มีคนที่ไม่ใช่คนโชน่ร่วมวงอยู่ด้วย ท่านจะใช้ภาษาใดในการสนทนา ระหว่างภาษาโชน่กับภาษาไทยกรุงเทพฯ

13. หากมีการประกาศข่าวทางหอกระจายเสียงในหมู่บ้าน ท่านต้องการให้ผู้ประกาศใช้ภาษาใดในการประกาศ ระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาโชน่

14. ท่านชอบที่จะอยู่ในชุมชนใดระหว่างชุมชนที่พูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือชุมชนที่พูดภาษาโชน่

15. ท่านอยากให้ในโรงเรียนมีการเรียนสอนเป็นภาษาใดระหว่างภาษาโชน่กับภาษาไทยกรุงเทพฯ

16. ท่านคิดว่าเวลาที่ท่านพูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่ การพูดภาษาใดจะทำให้ท่านขาดความมั่นใจมากกว่ากัน

9. หากท่านแต่งงานกับคนนอกกลุ่มชาติพันธุ์ของท่าน ท่านจะใช้ภาษาใดสื่อสารกับคู่สมรสของท่าน ขณะที่ท่านอยู่ในชุมชนชาวโชน่ ระหว่างภาษาโชน่กับภาษาของคู่สมรสท่าน

11. ถ้าท่านมีลูกหรือหลาน ท่านจะสอนให้ลูกหรือหลานของท่านพูดภาษาไทยกรุงเทพฯหรือภาษาโชน่เป็นภาษาแรก

ส่วนที่ 4 รายการคำชุดเทียบเสียงสำหรับเก็บข้อมูลวรรณยุกต์ในภาษาช่อง

คำพยางค์เป็น

1. ผ้ำ	10. คำ	19. ป่า	28. ค้ำ	37. คา
2. คำ	11. ผ้ำ	20. ค้ำ	29. ขา	38. ข่า
3. คา	12. ขา	21. ป้ำ	30. ผ้ำ	39. ขา
4. ข่า	13. ป่า	22. ข่า	31. ป่า	40. ป้ำ
5. ค้ำ	14. คา	23. ขา	32. คา	41. ป่า
6. ป่า	15. ค้ำ	24. ผ้ำ	33. ป้ำ	42. ค้ำ
7. ขา	16. ป่า	25. คา	34. ป่า	43. ผ้ำ
8. ป่า	17. ป้ำ	26. ป่า	35. คำ	44. คำ
9. ป้ำ	18. ข่า	27. คำ	36. ข่า	45. ป่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ข้อมูลดิบเรื่องคำศัพท์และทัศนคติต่อภาษา

ตารางที่ ข.1 ลำดับของหน่วยอรรถ

ตารางที่ ข.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของทัศนคติต่อภาษาในผู้บอกภาษาทุกกลุ่มอายุ

ตารางที่ ข.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของทัศนคติต่อภาษาในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี

ตารางที่ ข.4 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของทัศนคติต่อภาษาในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี

ตารางที่ ข.5 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของทัศนคติต่อภาษาในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี

ตารางที่ ข.6 คำตอบของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี

ตารางที่ ข.7 คำตอบของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี

ตารางที่ ข.8 คำตอบของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี

ตารางแสดงคำตอบของผู้บอกภาษา

สัญลักษณ์ที่ใช้มีดังนี้

ท	= คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ
ช	= คำศัพท์ภาษาไชน่
อ	= คำศัพท์อื่นๆ
มร	= คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จัก
ท/ช	= คำศัพท์ภาษาไทยและภาษาไชน่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ข.1 ลำดับของหน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ	ศัพท์ภาษาไซ่ง
1.พ่อ	พ่อ	อ้าย
2.แม่	แม่	เอ๋ม
3.พี่สะใภ้	พี่สะใภ้	อ้ายเปี้ยว
4.พี่สาว	พี่สาว	ปี่เอื้อย
5.ย่า	ย่า	เอ๋มอู้
6.ยาย	ยาย	เอ๋มเฒ่า
7.ตาทวด	ตาทวด	อู้เจี้ยว
8.ชนุน	ชนุน	มะมี
9.ฝรั่ง	ฝรั่ง	มะอู๋ย
10.พริกชี้หนู	พริกชี้หนู	มะเอือด
11.ตะไคร้	ตะไคร้	ซึกเจี้ยว
12.ผักทอง	ผักทอง	มะอู้
13.กระท้อน	กระท้อน	มะต่อง
14. ข้าวโพด	ข้าวโพด	เข้าสาสี่
15.ดอกบานไม่รู้โรย	ดอกบานไม่รู้โรย	เบ้าะซั่มเบือน
16.บวบ	บวบ	มะชะน้อย
17.โหระพา	โหระพา	สล้าง
18.จมูก	จมูก	อู้หลัง
19.ท้อง	ท้อง	คำปุม
20.ปาก	ปาก	อู้สบ
21.ฟัน	ฟัน	แซ้ว
22.สะดือ	สะดือ	ไสมือ
23.หน้าผาก	หน้าผาก	หน้าแล็น
24.ค้ำคาว	ค้ำคาว	ตัวเกีย
25.นกพิราบ	นกพิราบ	นกกอแก
26.ปลาไหล	ปลาไหล	ตัวเหยียน
27.ผีเสื้อ	ผีเสื้อ	โตบี
28.จิ้งจก	จิ้งจก	แมงหย่าเฮือน
29.กลับ	กลับ	ตำ
30.กวาด	กวาด	แผ้ว
31.ขโมย	ขโมย	ซู้ลัก
32.โกหก	โกหก	วะแบ้ว
33.ไกวเปล	ไกวเปล	วิงอู้
34.ขว่าง	ขว่าง	แบ็น
35.คิด	คิด	ง่าฮอด

หน่วยยรรรถ	ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ	ศัพท์ภาษาไซ่ง
36.ทำงาน	ทำงาน	เอ็ดเหวียะ
37.น้ำเดือด	น้ำเดือด	น้ำมไฟัด
38.ฉี่,ปัสสาวะ	ฉี่,ปัสสาวะ	แนว
39.มอง	มอง	เบ็ง
40.เหยียบ	เหยียบ	ญู่
41.สงสาร	สงสาร	แอ็งหลู
42.ชอบ	ชอบ	มัก
43.กางเกง	กางเกง	ผ่าช่วง
44.กำไลมือ	กำไลมือ	เปาะแขน
45.กระป๋อง	กระป๋อง	คุ
46.ซ้อน	ซ้อน	กะบ่วง
47.ตะเกียบ	ตะเกียบ	ญู
48.ตุ้ม	ตุ้ม	อู่หนำม
49.พีน	พีน	หลัว
50.มีด	มีด	ป้า
51.มุ้ง	มุ้ง	ผ่าหยัน
52.ที่นอน	ที่นอน	ผ่าเสื่อ
53.ตรง	ตรง	ชื้อ
54.เตี้ย	เตี้ย	ต่ำ
55.บวม	บวม	เกี้ยว
56.มาก	มาก	เอ้
57.ยาว	ยาว	ฮื้อ
58.ลื่น	ลื่น	มีน
59.ยากจน	ยากจน	ข่อ
60.รวย	รวย	ฮั้ง
61.ไกล้	ไกล้	แก้ม
62.ไกล	ไกล	ลัก
63.บน	บน	เต็ง
64.ล่าง	ล่าง	เต๋อว
65.ใน	ใน	ก้วง
66.ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าฮ้าย
67.บุหรี	บุหรี	ยากะเล็ด
68.กะลา	กะลา	กะโป๊ะ
69.พัด	พัด	วี
70.คราด	คราด	บานซาง

ตารางที่ ข.2 การเลือกใช้ศัพท์ของผู้บอกภาษา

หน่วยอรรถ	ภาษาชอง									ภาษาไทย									ภาษาชองและไทย									อื่นๆ								
	บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ		
ทัศนคติต่อภาษา	ว ⁹	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส
1.พ่อ	2	7	9	6	2	6	4	9	5	1	0	0	3	1	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.แม่	2	7	9	6	2	6	4	8	5	1	0	0	3	1	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.พี่สะไภ้	2	6	7	4	3	5	4	10	5	1	1	2	5	0	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.พี่สาว	2	6	9	6	3	5	5	9	5	1	1	0	3	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
5.ย่า	3	7	9	6	3	5	8	10	5	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
6.ยาย	3	7	9	7	3	6	7	10	4	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
7.ตาทวด	0	1	5	0	0	2	1	0	1	0	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6	4	7	3	3	6	10	4	
8.ขนน	2	7	8	9	3	6	4	10	5	1	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.ฝรั่ง	3	7	8	9	3	6	6	10	5	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.พริกขี้หนู	3	7	8	8	3	6	6	10	5	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.ตะไคร้	3	6	8	9	3	6	5	10	4	0	1	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.ฟักทอง	2	7	8	9	3	6	7	10	4	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.กระท้อน	2	7	8	9	3	5	6	10	5	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. ข้าวโพด	2	6	9	8	3	6	4	10	5	1	1	0	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.ดอกบานไม่รู้โรย	0	2	8	0	2	5	2	6	3	3	2	1	8	0	1	5	4	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	0	1	0	0	

⁹ ว หมายถึง ผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น อายุ 15-25 ปี, ก หมายถึง ผู้บอกภาษากลุ่มวัยกลางคน อายุ 35-45 ปี, ส หมายถึง ผู้บอกภาษากลุ่มผู้สูงอายุ อายุ 55-65 ปีขึ้นไป

หน่วยพรรค	ภาษาจีน									ภาษาไทย									ภาษาจีนและไทย									อื่นๆ																				
	บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ														
ทัศนคติต่อภาษา	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส			
กลุ่มอายุ	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส
36.ทำงาน	1	6	8	2	3	4	3	10	4	1	1	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	6	0	0	3	0	1									
37.น้ำเดือด	1	6	6	4	2	5	3	9	4	2	1	3	5	1	1	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
38.ฉี่,ปัสสาวะ	3	6	9	8	3	6	6	10	5	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0						
39.มอง	3	6	9	9	3	6	7	10	5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
40.เหยียบ	3	7	9	8	3	5	6	10	5	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
41.สงสาร	1	6	9	6	3	5	3	10	5	2	0	0	3	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
42.ชอบ	3	6	9	7	3	5	3	10	5	0	1	0	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0						
43.กางเกง	2	6	9	9	3	6	7	10	5	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
44.กำไลมือ	2	5	8	2	2	5	2	8	5	1	1	1	7	1	1	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
45.กระป๋อง	2	6	8	9	2	6	7	10	5	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
46.ช้อน	1	3	4	3	1	3	0	2	3	2	3	4	6	2	1	8	8	2	0	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
47.ตะเกียบ	0	1	4	0	0	3	0	0	1	3	5	4	9	3	3	8	10	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
48.ตุ้ม	3	6	9	9	3	6	7	10	5	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
49.พิน	2	7	8	7	2	4	5	10	4	1	0	0	2	1	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
50.มีด	3	6	9	9	3	6	7	10	5	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
51.มุ้ง	2	6	8	7	2	3	4	10	5	1	1	1	2	1	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
52.ที่นอน	2	6	9	7	2	4	4	10	5	1	1	0	2	0	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
53.ตรง	1	7	8	7	3	6	4	10	5	2	0	1	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
54.เตี้ย	1	5	9	1	3	6	0	8	5	1	2	0	7	0	0	6	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
55.บวม	1	6	8	6	3	6	4	9	4	2	1	1	3	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						

หน่วยรรถ	ภาษาจีน									ภาษาไทย									ภาษาจีนและไทย									อื่นๆ														
	บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ			บวก			กลาง			ลบ								
ทัศนคติต่อภาษา	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส	ว	ก	ส
56.มาก	3	6	9	9	3	6	6	10	5	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
57.ยาว	2	7	9	9	2	6	5	10	5	1	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
58.สั้น	3	7	8	9	3	6	4	10	5	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
59.ยากจน	0	4	5	0	0	3	0	3	2	3	2	2	9	1	2	8	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	2	1	0	0	1			
60.รวย	0	5	5	0	2	4	0	3	4	3	1	3	9	1	2	8	7	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
61.ใกล้	3	7	9	9	3	6	5	10	5	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
62.ไกล	3	6	8	9	2	4	5	10	4	0	1	1	0	1	2	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
63.บน	3	7	9	9	3	6	5	10	5	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
64.ล่าง	2	2	6	2	2	3	2	4	1	1	5	3	7	1	3	5	6	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
65.โน	3	7	8	8	3	6	6	10	5	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
66.ผ้ารี	2	6	6	8	2	4	3	8	4	1	1	1	1	1	1	4	1	1	0	0	2	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
67.บุหรี	0	4	1	1	1	3	0	3	3	1	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	8	8	2	3	5	6	2						
68.กะลา	3	5	6	7	0	3	4	6	3	0	2	2	2	3	2	4	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1			
69.พัด	2	7	9	9	2	6	4	10	5	1	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
70.คราด	2	7	8	9	3	5	6	10	5	1	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
รวม	141	410	546	451	169	351	288	608	299	61	56	52	148	28	37	240	66	34	1	6	13	2	4	17	7	3	7	8	18	18	30	9	12	23	23	11						

ตารางที่ ข.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของทัศนคติต่อภาษาในผู้บอกภาษาทุกกลุ่มอายุ

คำถาม คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
1	0	0.5	1	0	0	1	0	0	0	0	2.5
2	1	1	0.5	1	0.5	1	0	0.5	0.5	1	7
3	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	7
4	0.5	1	1	0	1	1	0.5	0	1	1	7
5	0.5	1	1	0.5	0	1	0	0.5	1	1	6.5
6	0	1	1	0	0	0.5	0	1	0	1	4.5
7	1	0.5	1	0	0.5	1	0	1	0	1	6
8	0	1	1	0.5	0	1	0	0.5	0.5	0.5	5
9	0.5	1	1	0.5	1	1	1	0	1	1	8
10	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	5
11	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	9
12	0.5	0.5	1	0	0	1	0	0.5	0	1	4.5
13	0	1	1	0.5	0	0	0	1	0	1	4.5
14	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	7
15	0	1	0	0	0	0.5	0	0	0	1	2.5
16	0	1	1	0.5	1	1	0	0	0	1	5.5
17	0	1	1	0	0	1	0	0.5	1	0.5	5
18	0	0.5	1	1	1	0.5	0	1	0.5	1	6.5
19	0.5	1	1	1	0.5	1	0	0.5	0.5	0	6
20	1	1	1	0.5	1	0.5	0	0.5	0	1	6.5
21	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	6
22	1	1	1	1	1	1	0.5	0	0	1	7.5
23	0.5	1	0	0	0	1	0	0	0	1	3.5
24	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	5
25	0.5	1	1	0.5	1	0.5	0	1	0.5	0.5	6.5
26	1	1	1	0.5	1	1	0	0.5	0.5	1	7.5
27	0	1	1	0.5	0	1	0	0	0	1	4.5
28	0	1	1	0.5	0	1	0	0.5	0	0	4
29	0	1	1	1	0.5	0.5	0	0.5	0	0	4.5
30	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	4
31	1	1	1	0	0.5	1	1	1	0	1	7.5
32	0.5	1	1	0	1	1	1	0	0	1	6.5
33	0.5	1	1	0.5	0	1	0.5	0	1	1	6.5
34	0	1	1	1	1	1	1	0.5	0	1	7.5

คำถาม คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
36	0.5	1	0	0	0	1	0	1	0	0	3.5
37	0	1	1	0	0	1	0	0.5	0	1	4.5
38	0	1	1	0.5	0	1	0	0	0	1	4.5
39	0.5	1	1	0	0	1	0	0.5	0	0	4
40	1	1	1	0	0	1	0	0.5	0	0	4.5
41	0	0.5	1	0	0	0	0	0.5	0	1	3
42	1	1	1	0.5	1	1	0	1	0	1	7.5
43	0	1	0.5	1	0.5	0	0	1	0	1	5
44	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	4
45	0	1	0	0.5	0	1	0	0	1	1	4.5
46	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	4
47	0	1	0	0.5	1	1	0	1	1	1	6.5
48	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3
49	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	6
50	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	7
51	0.5	1	1	0.5	0	1	0	1	0	1	6
52	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	6
53	1	1	0	1	0	1	0	0.5	0	1	5.5
54	0	1	1	0	0.5	1	0	0	0	1	4.5
55	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	4
56	1	1	1	0.5	0	1	0	0	0	1	5.5
57	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	3
58	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	5
59	1	1	0	0.5	1	1	0	0	0	1	5.5
60	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	5
รวม	24	55.50	49	25	22.50	53	9.50	23	15	46.50	323
ค่าเฉลี่ย	0.40	0.93	0.82	0.42	0.38	0.88	0.16	0.38	0.25	0.78	5.38

ตารางที่ ข.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา กลุ่มอายุ 15-25 ปี

คำถาม คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
1	0	0.5	1	0	0	0	0	0.5	0	1	3
2	1	1	1	0.5	1	1	0	1	0	1	7.5
3	0	1	0.5	1	0.5	0	0	1	0	1	5
4	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	4
5	0	1	0	0.5	0	1	0	0	1	1	4.5
6	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	4
7	0	1	0	0.5	1	1	0	1	1	1	6.5
8	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3
9	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	6
10	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	7
11	0.5	1	1	0.5	0	1	0	1	0	1	6
12	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	6
13	1	1	0	1	0	1	0	0.5	0	1	5.5
14	0	1	1	0	0.5	1	0	0	0	1	4.5
15	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	4
16	1	1	1	0.5	0	1	0	0	0	1	5.5
17	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	3
18	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	5
19	1	1	0	0.5	1	1	0	0	0	1	5.5
20	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	5
ค่าเฉลี่ย	0.38	0.88	0.68	0.45	0.30	0.85	0.15	0.40	0.15	0.80	0.50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ข.5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา กลุ่มอายุ 35-45 ปี

คำถาม คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	6
2	1	1	1	1	1	1	0.5	0	0	1	7.5
3	0.5	1	0	0	0	1	0	0	0	1	3.5
4	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	5
5	0.5	1	1	0.5	1	0.5	0	1	0.5	0.5	6.5
6	1	1	1	0.5	1	1	0	0.5	0.5	1	7.5
7	0	1	1	0.5	0	1	0	0	0	1	4.5
8	0	1	1	0.5	0	1	0	0.5	0	0	4
9	0	1	1	1	0.5	0.5	0	0.5	0	0	4.5
10	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	4
11	1	1	1	0	0.5	1	1	1	0	1	7.5
12	0.5	1	1	0	1	1	1	0	0	1	6.5
13	0.5	1	1	0.5	0	1	0.5	0	1	1	6.5
14	0	1	1	1	1	1	1	0.5	0	1	7.5
15	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	5
16	0.5	1	0	0	0	1	0	1	0	0	3.5
17	0	1	1	0	0	1	0	0.5	0	1	4.5
18	0	1	1	0.5	0	1	0	0	0	1	4.5
19	0.5	1	1	0	0	1	0	0.5	0	0	4
20	1	1	1	0	0	1	0	0.5	0	0	4.5
ค่าเฉลี่ย	0.40	1.00	0.90	0.40	0.35	0.95	0.20	0.33	0.15	0.68	0.54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ข.6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษา กลุ่มอายุ 55-65 ปี

คำถาม คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
1	0	0.5	1	0	0	1	0	0	0	0	2.5
2	1	1	0.5	1	0.5	1	0	0.5	0.5	1	7
3	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	7
4	0.5	1	1	0	1	1	0.5	0	1	1	7
5	0.5	1	1	0.5	0	1	0	0.5	1	1	6.5
6	0	1	1	0	0	0.5	0	1	0	1	4.5
7	1	0.5	1	0	0.5	1	0	1	0	1	6
8	0	1	1	0.5	0	1	0	0.5	0.5	0.5	5
9	0.5	1	1	0.5	1	1	1	0	1	1	8
10	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	5
11	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	9
12	0.5	0.5	1	0	0	1	0	0.5	0	1	4.5
13	0	1	1	0.5	0	0	0	1	0	1	4.5
14	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	7
15	0	1	0	0	0	0.5	0	0	0	1	2.5
16	0	1	1	0.5	1	1	0	0	0	1	5.5
17	0	1	1	0	0	1	0	0.5	1	0.5	5
18	0	0.5	1	1	1	0.5	0	1	0.5	1	6.5
19	0.5	1	1	1	0.5	1	0	0.5	0.5	0	6
20	1	1	1	0.5	1	0.5	0	0.5	0	1	6.5
ค่าเฉลี่ย	0.43	0.90	0.88	0.40	0.48	0.85	0.13	0.43	0.45	0.85	0.58

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ทัศนคติ	ล	ป	ก	ล	ล	ล	ป	ล	ก	ป	ก	ก	ก	ล	ล	ก	ล	ก	ก	ก
หน่วยอรรถ																				
39	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
40	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
41	ช	ท	ท	ท	ช	ท	ท	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ท	ช	ช	ท
42	ท	ช	ช	ท	ช	อ	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ท	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
43	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
44	ท	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ท	ท	ท	ท	ช	ท	ท	ท	ท	ท
45	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
46	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ช	ช	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ช	ท	ช
47	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
48	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
49	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ท	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
50	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
51	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ท	ท	ช	ท	ช	ช	ท	ช	ช	ช
52	ช	ท	ช	ช	ท	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ท	ท	ช	ช	ท	ท	ช	ช
53	ช	ท	ท	ท	ช	ท	ช	ท	ท	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
54	ท	ท	ท	ท	ท/ช	ท	ท/ช	ท	ท	ช	ท/ช	ท	ท	ท/ช	ท	ช	ท	ท	ท	ท
55	ช	ท	ท	ท	ช	ท	ช	ท	ท	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ท	ช
56	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
57	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
58	ช	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
59	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
60	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
61	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
62	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
63	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช
64	ท	ท	ท	ท	ท/ช	ท	ช	ท	ช	ช	ท	ช	ท	ท	ช	ท	ช	ท	ท	ท
65	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
66	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ท	ช	ท/ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช
67	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	ท	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	อ	ช	อ
68	ช	ช	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ท	ท	ช	ช	ช
69	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท/ช	ช	ช	ช	ช	ช	ช
70	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ท	ช	ช	ช	ช	ช	ช

ภาคผนวก ค

ข้อมูลดิบเรื่องสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์


ภาพที่ ค.1 รูปเชิงกลแสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15-25 ปี


ภาพที่ ค.2 รูปเชิงกลแสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี


ภาพที่ ค.3 รูปเชิงกลแสดงสีที่ลักษณะของวรรณยุกต์ในผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 55-65 ปี

สัญลักษณ์ที่ใช้มีดังนี้

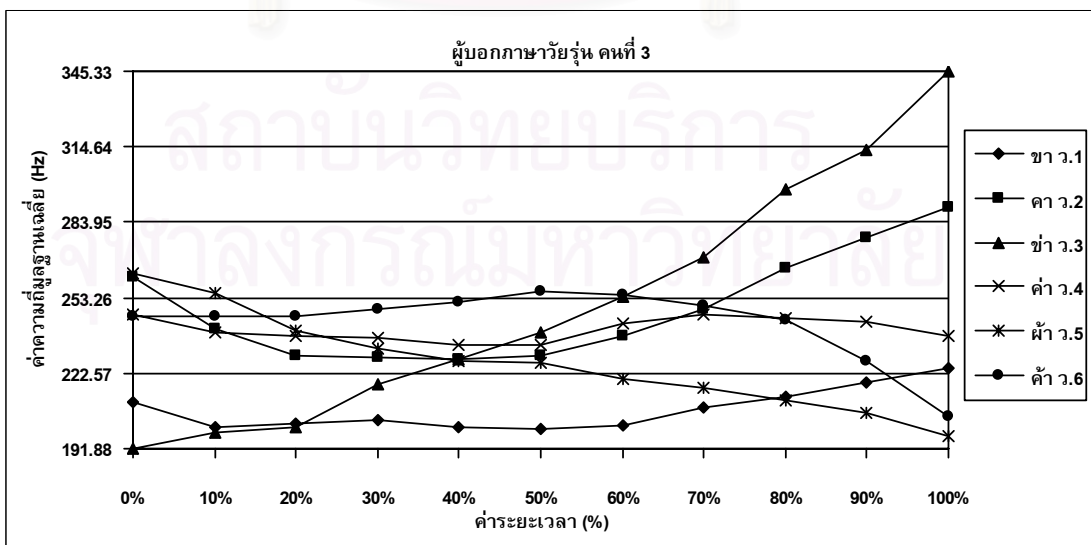
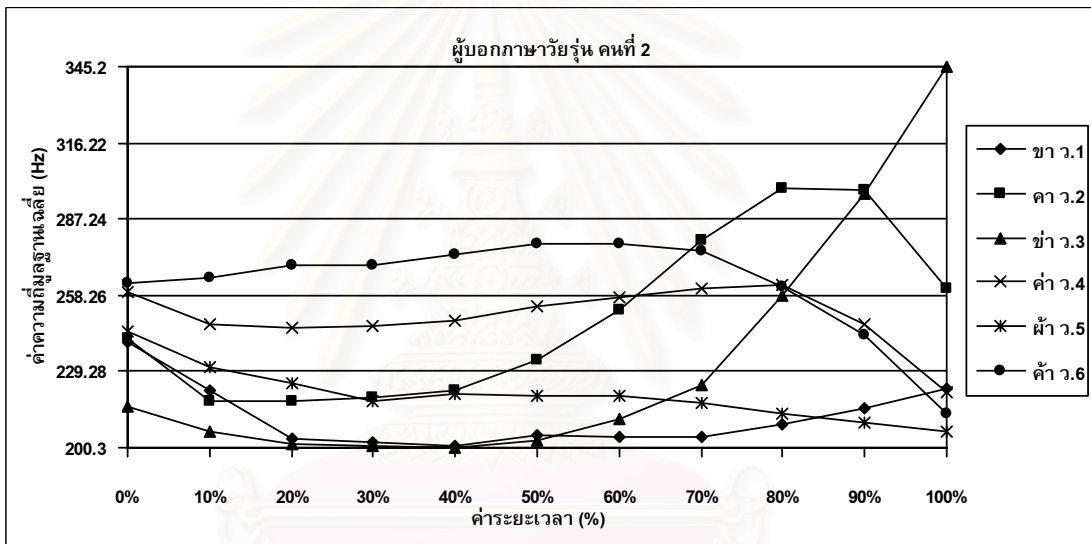
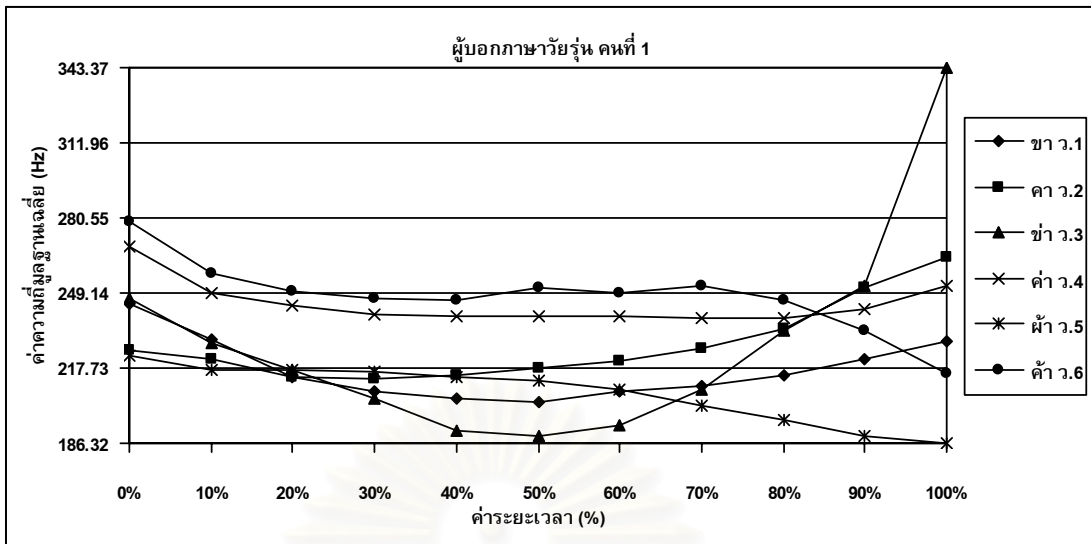
ว.	ย่อมาจาก	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่
ว.1 หมายถึง		หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1
ว.2 หมายถึง		หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2
ว.3 หมายถึง		หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3
ว.4 หมายถึง		หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4
ว.5 หมายถึง		หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5
ว.6 หมายถึง		หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6

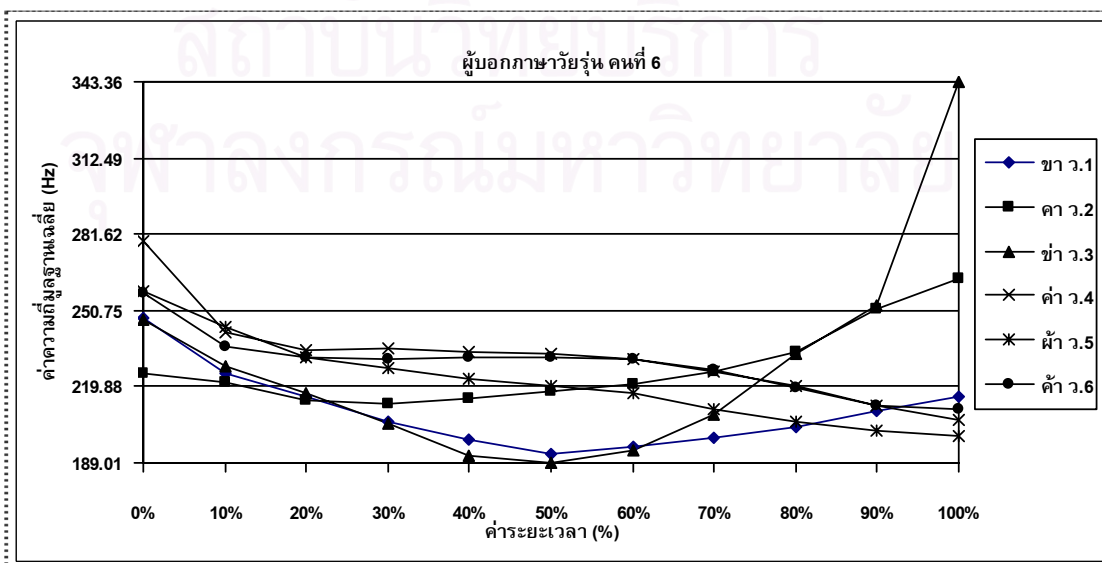
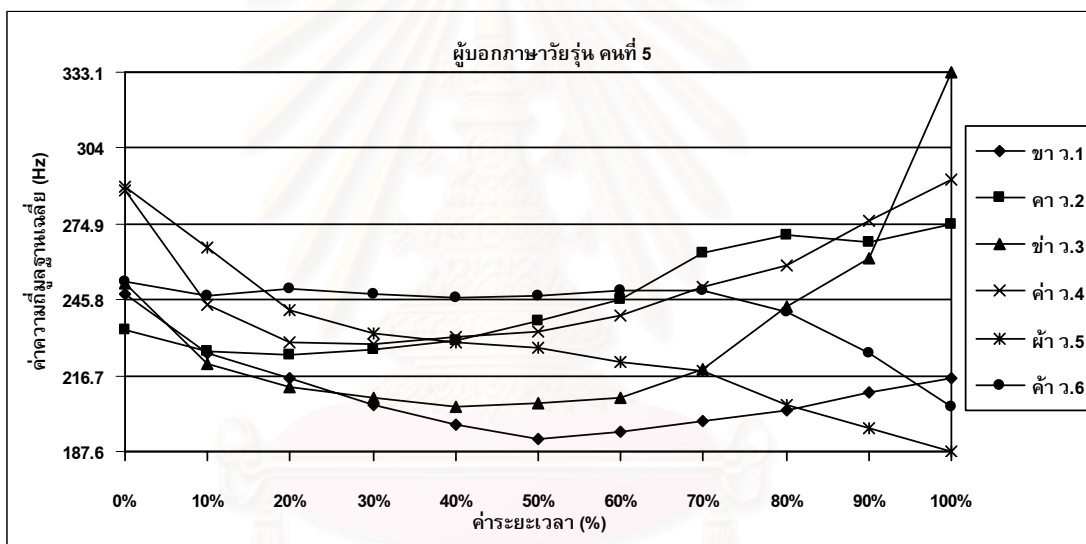
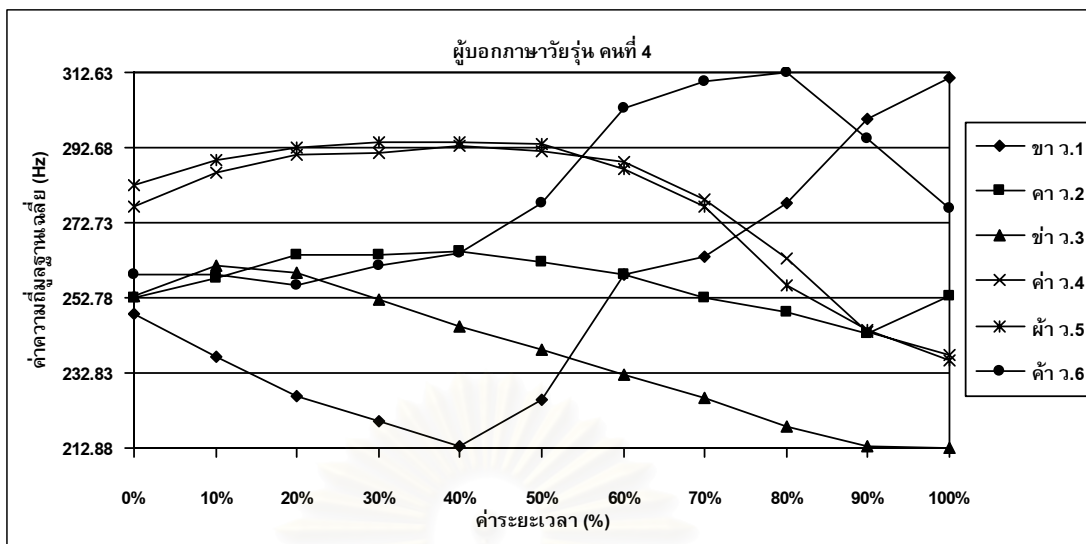
ภาพที่มีกรอบ  หมายถึง กราฟที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ เพราะเส้นกราฟเสีย

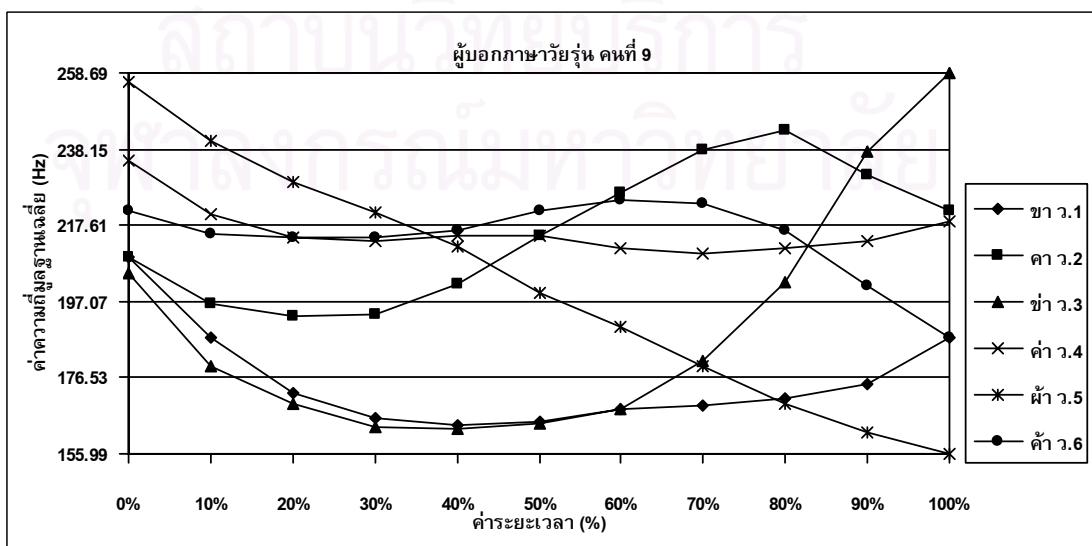
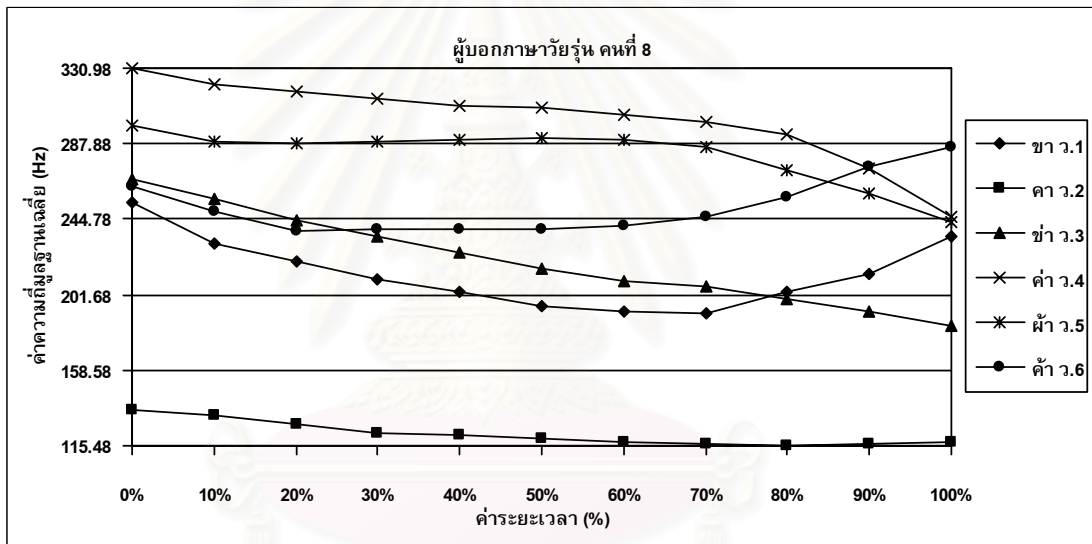
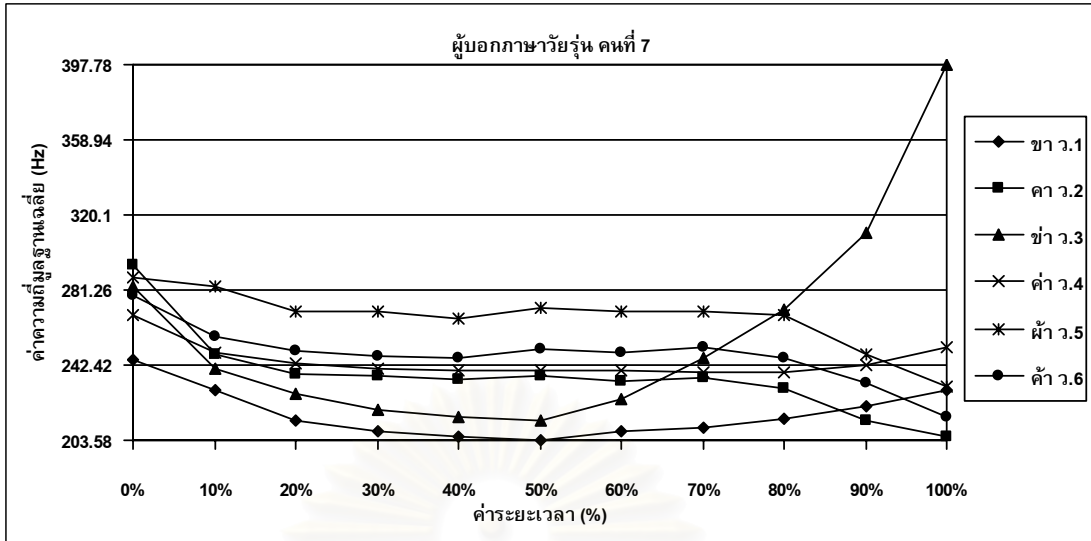
ภาพที่มีกรอบ  หมายถึง กราฟที่มีระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง

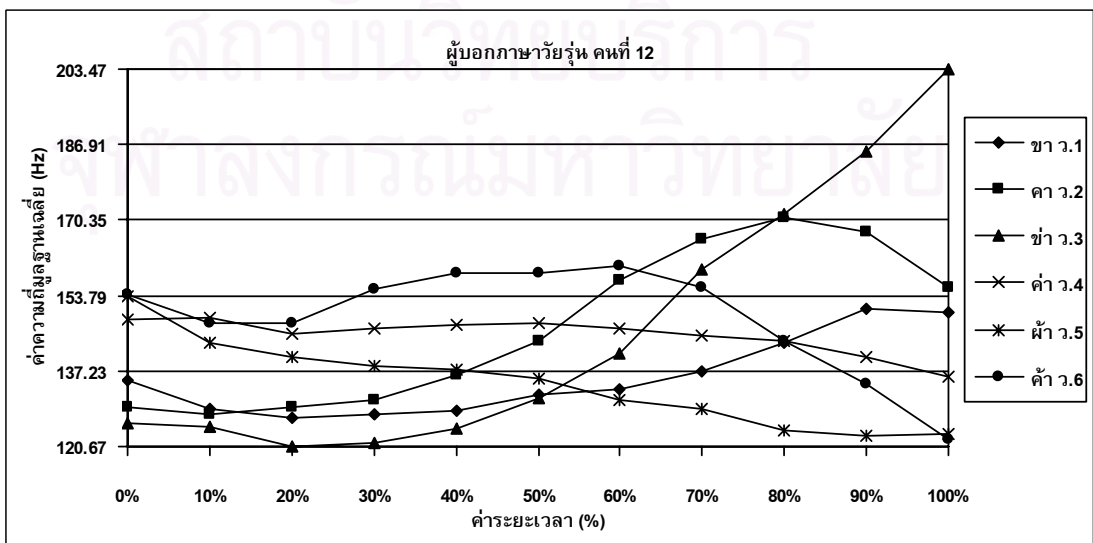
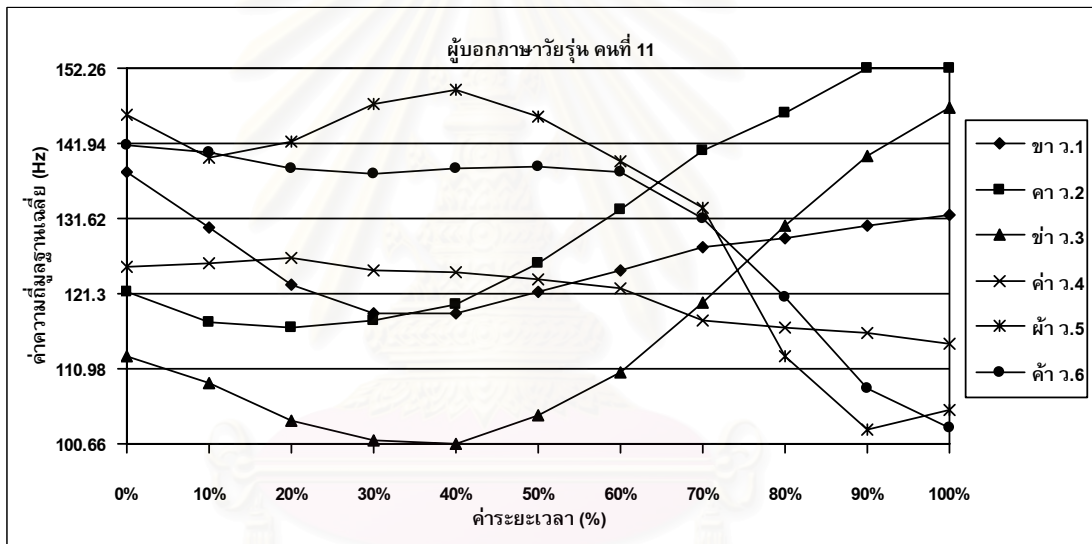
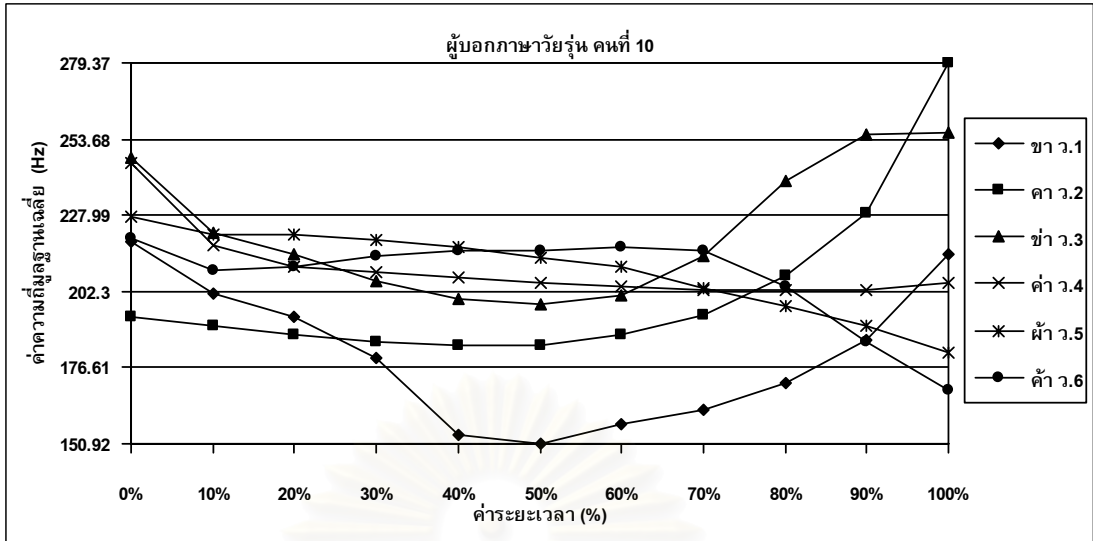
ภาพที่มีกรอบ  หมายถึง กราฟที่มีระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง

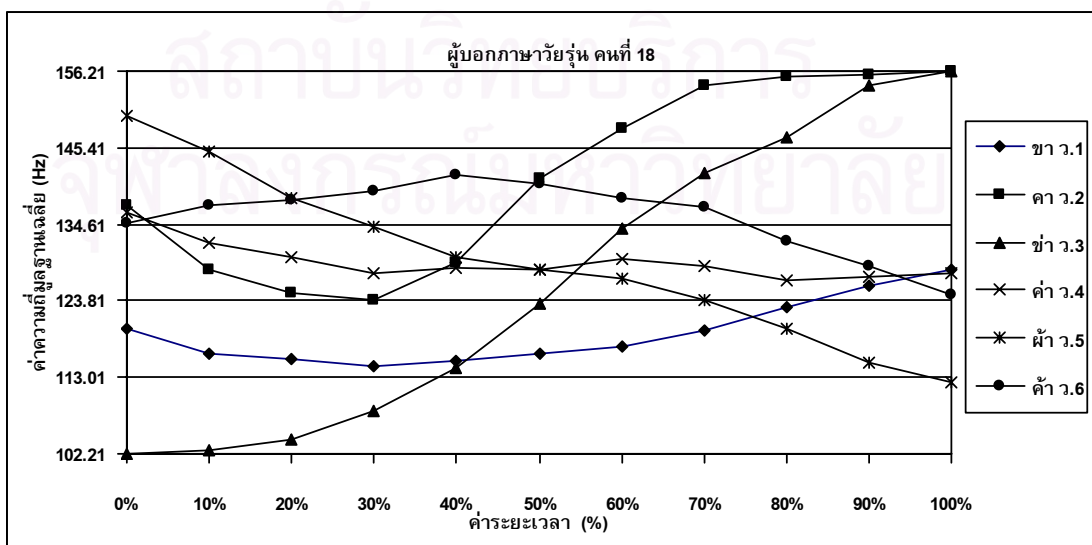
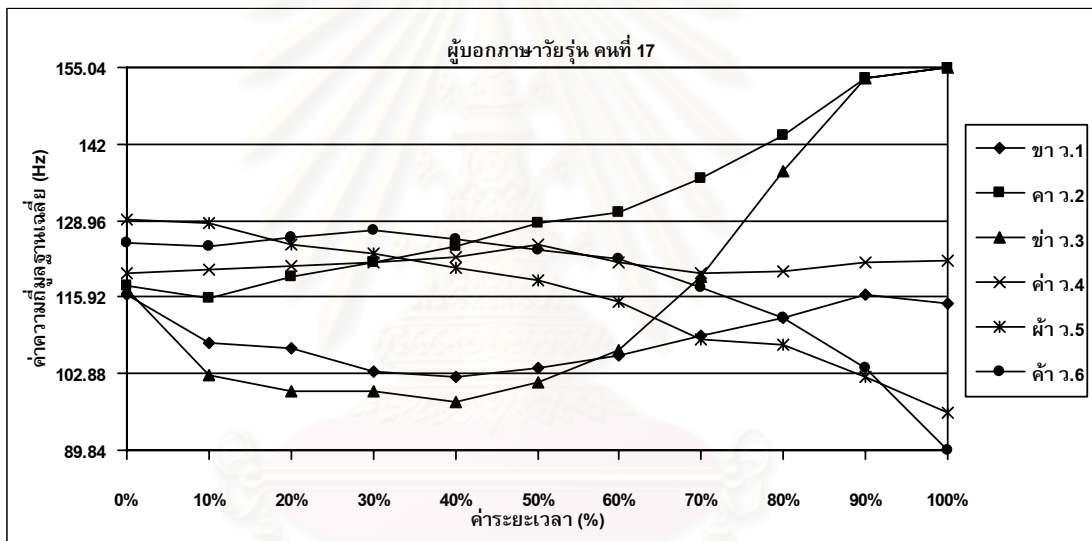
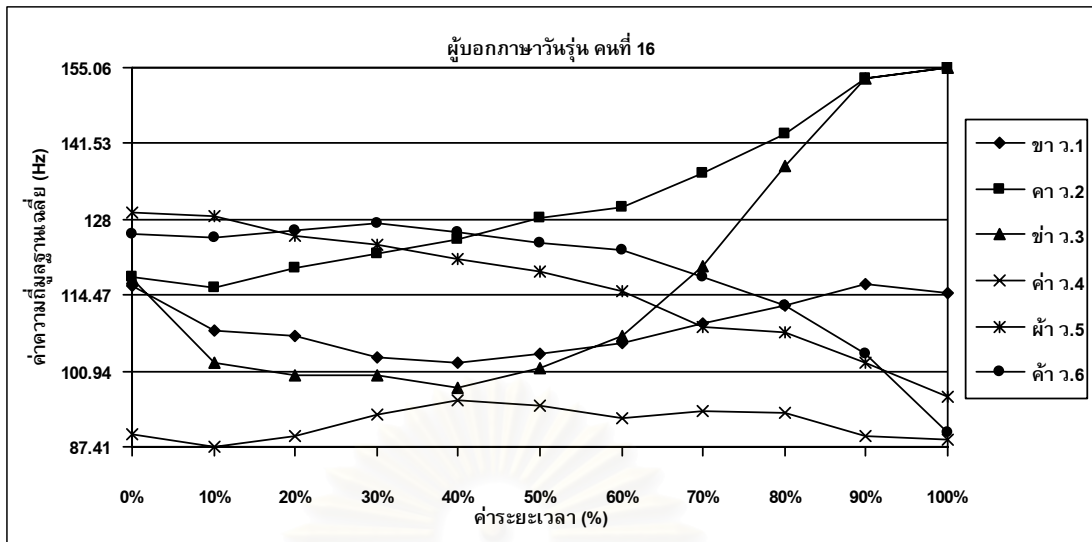
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

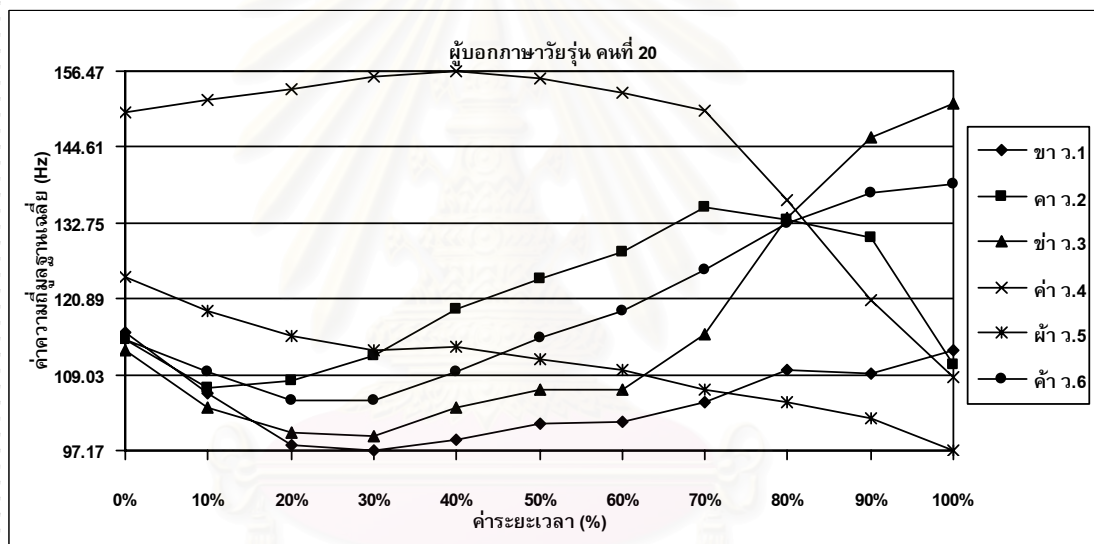
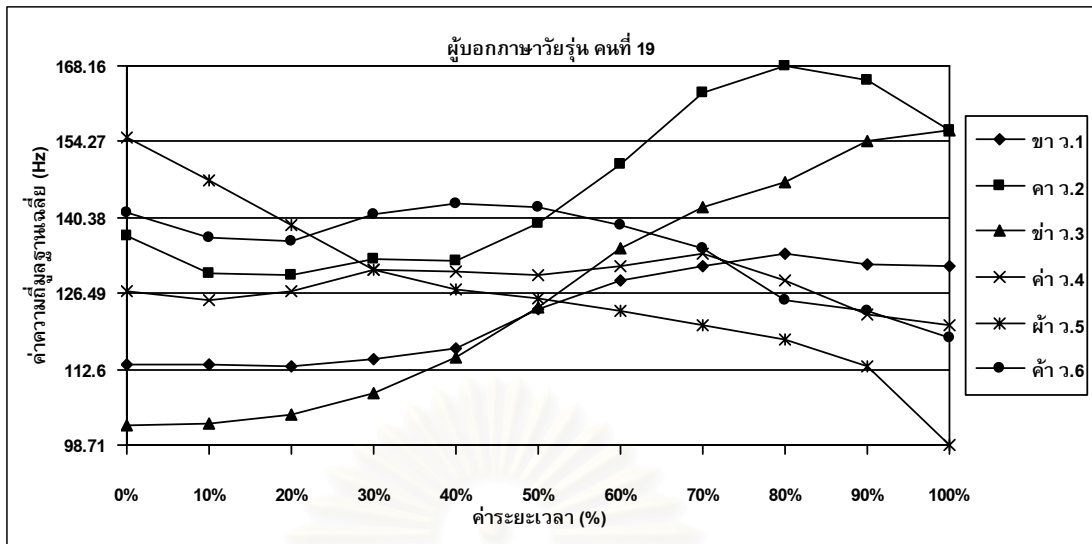




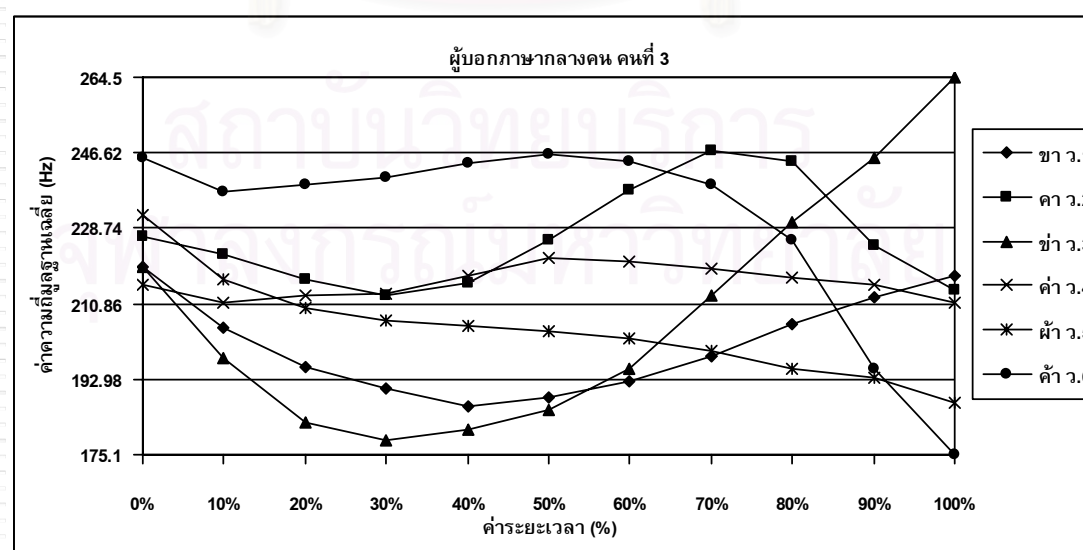
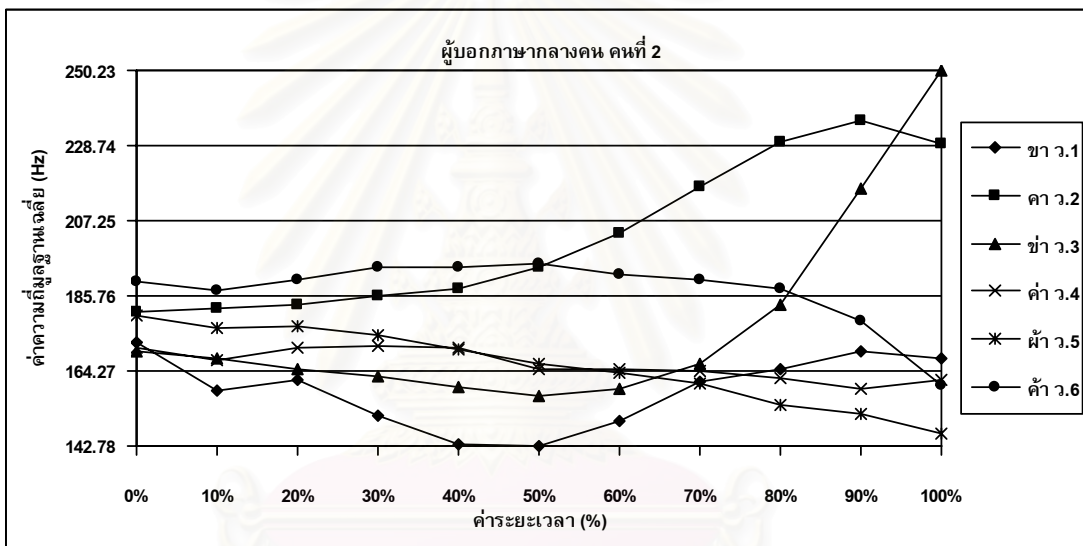
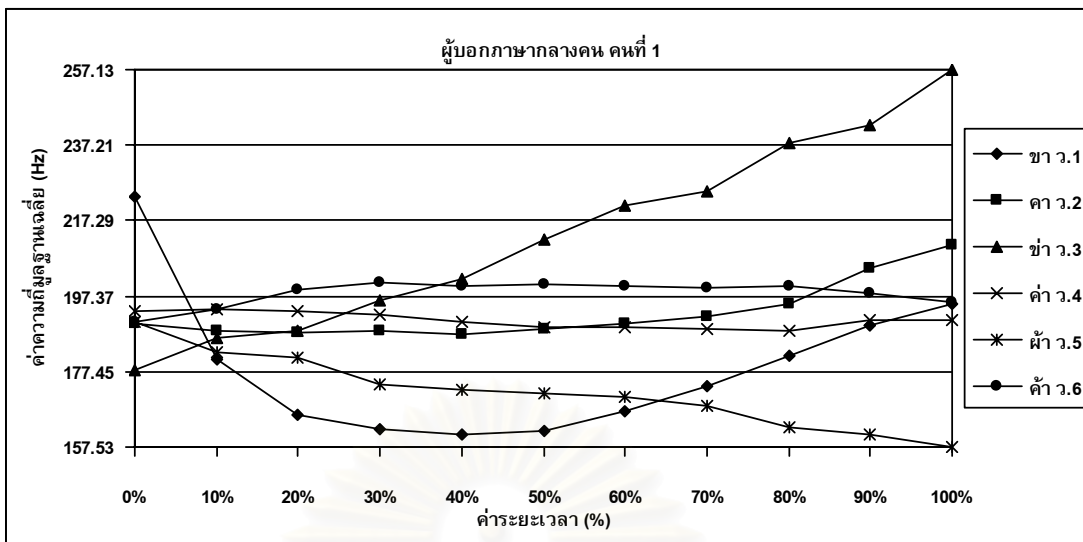


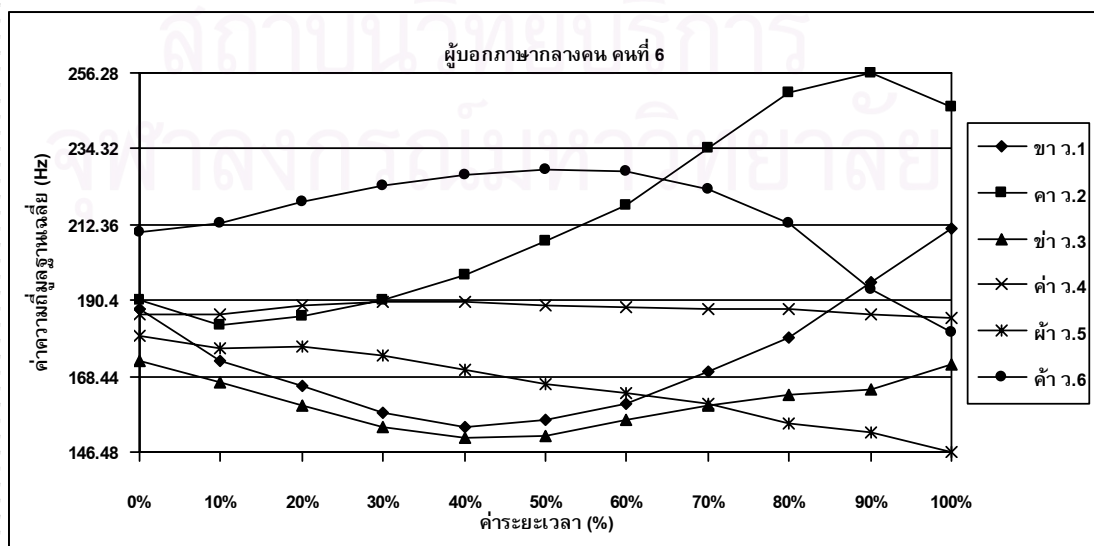
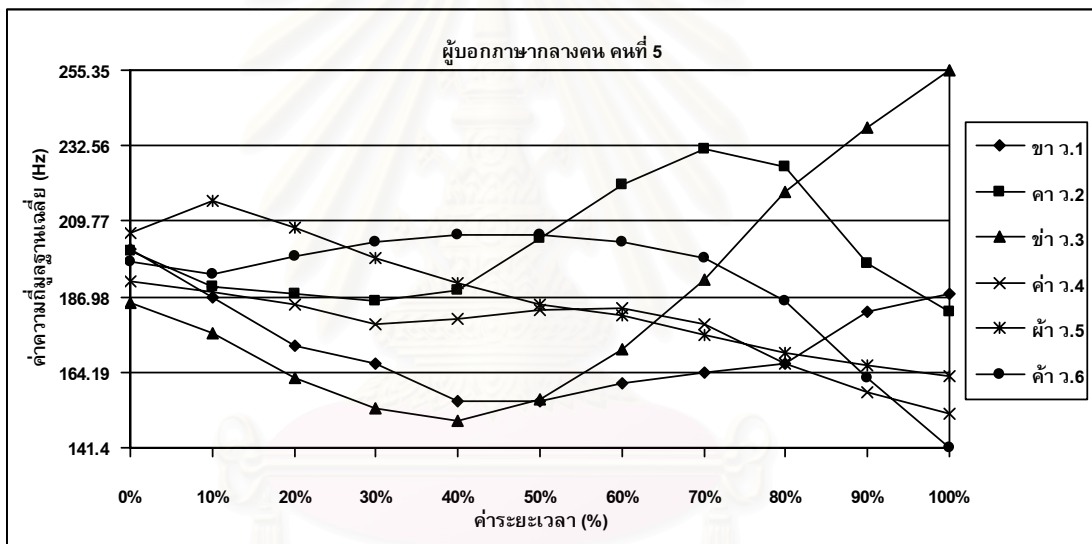
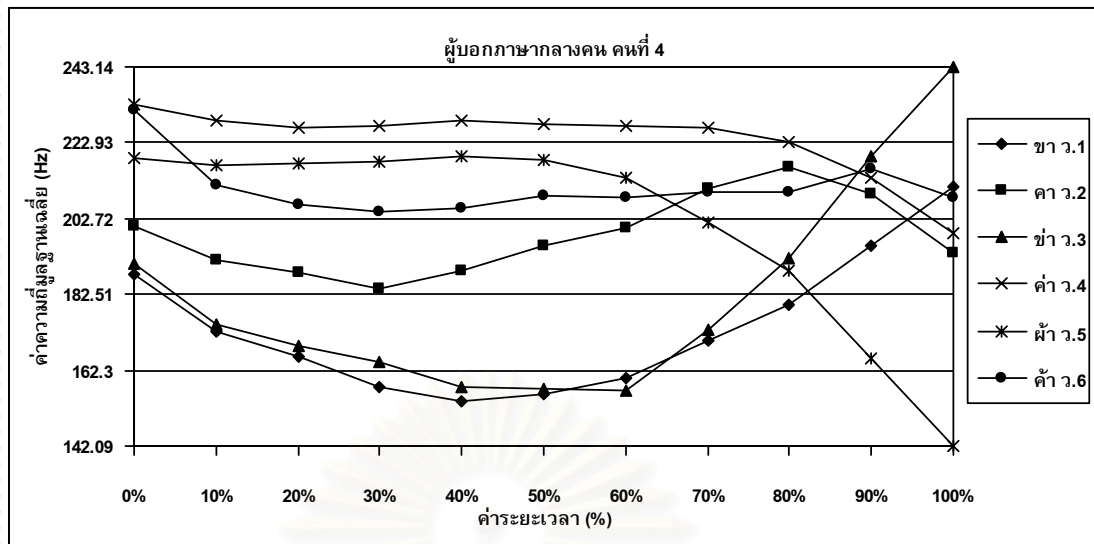


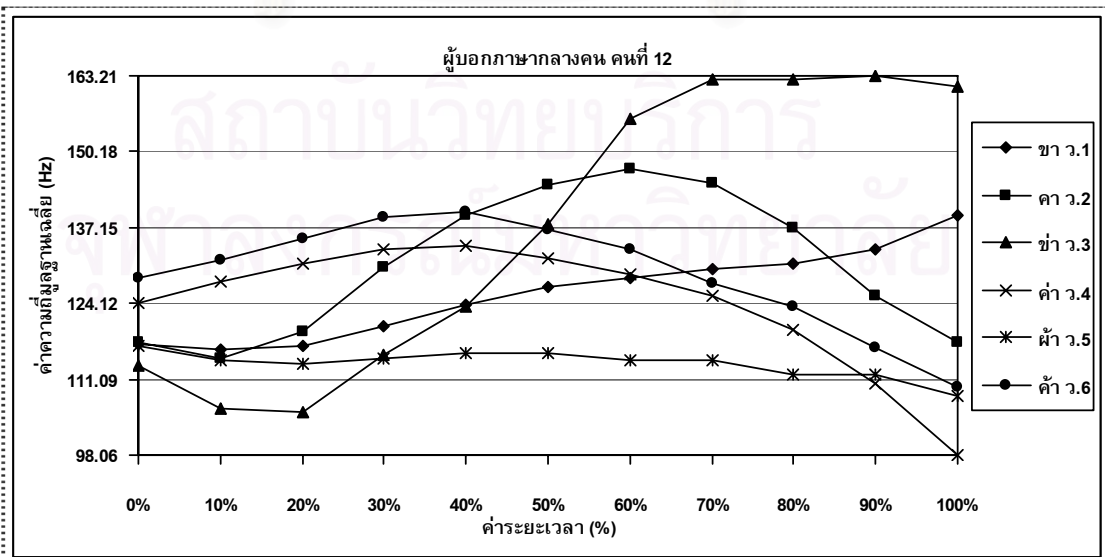
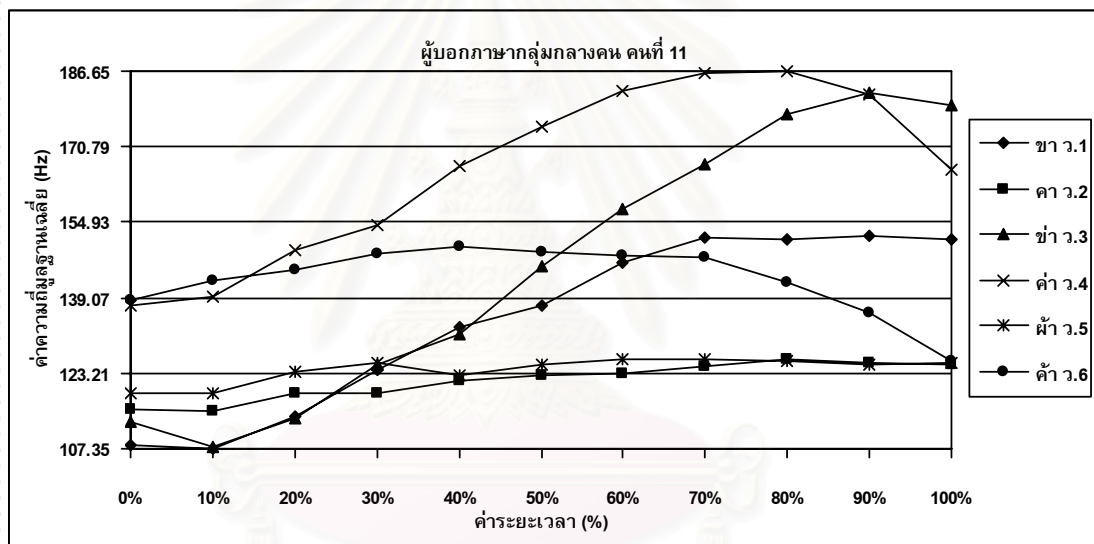
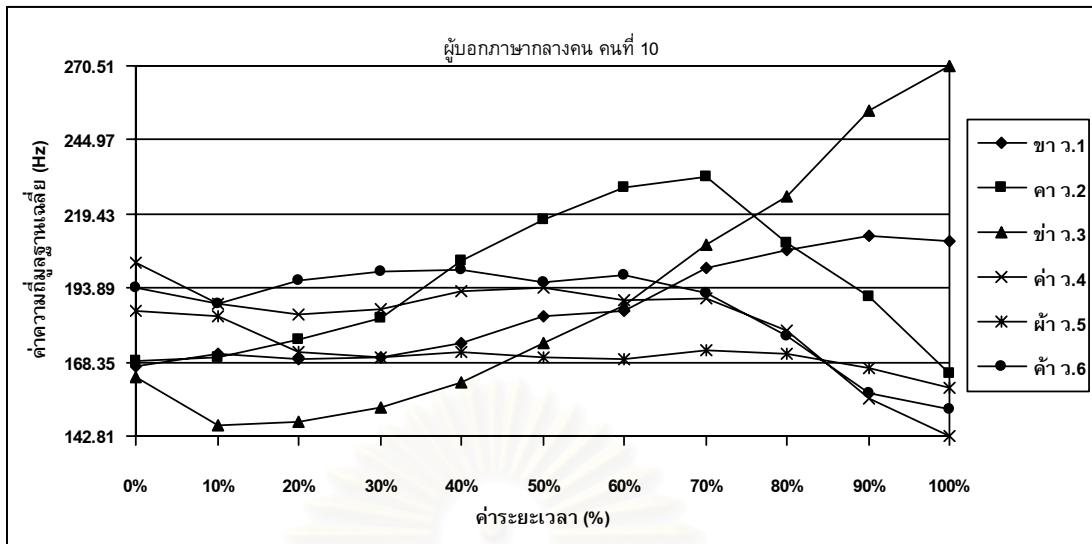


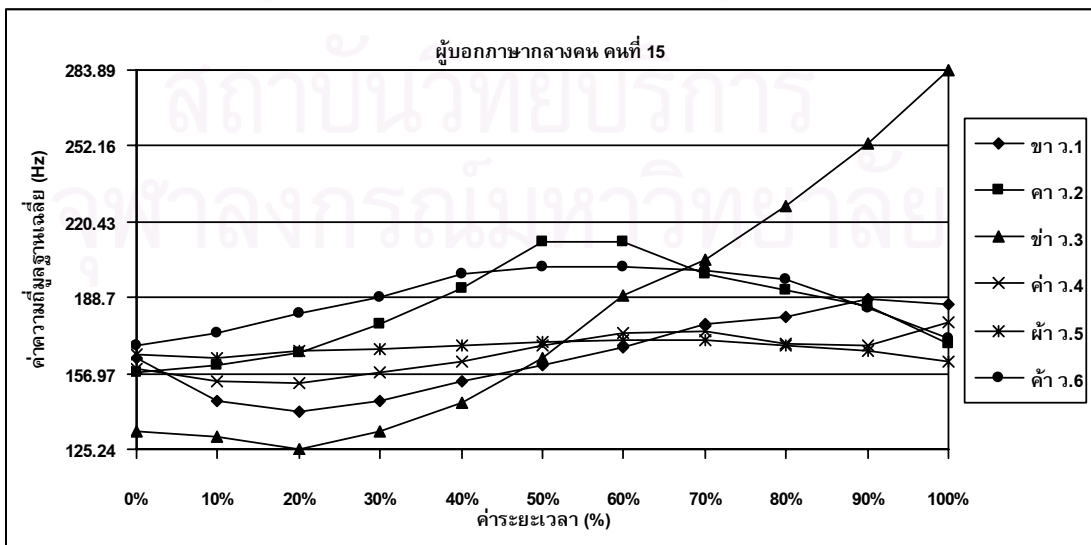
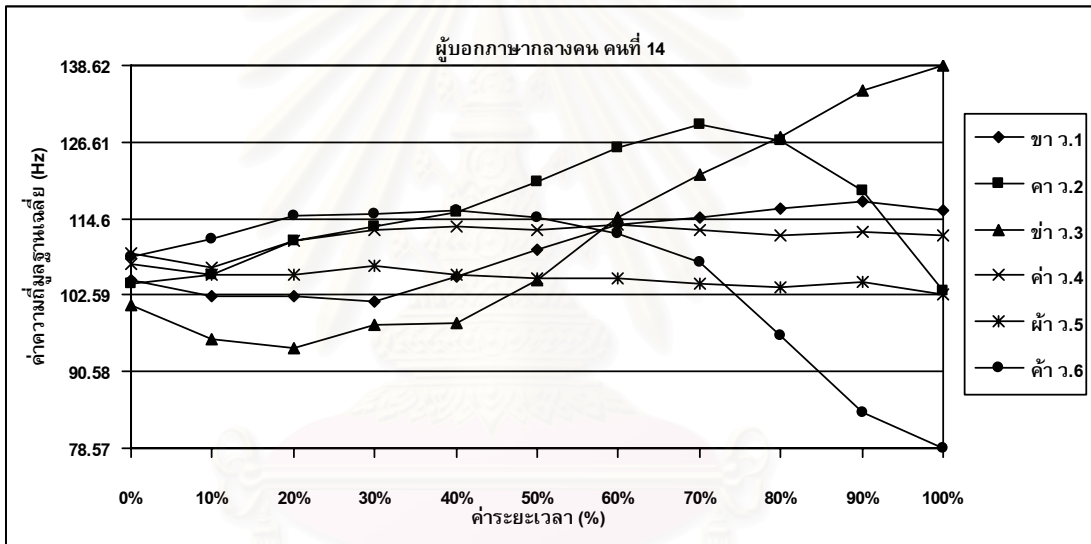
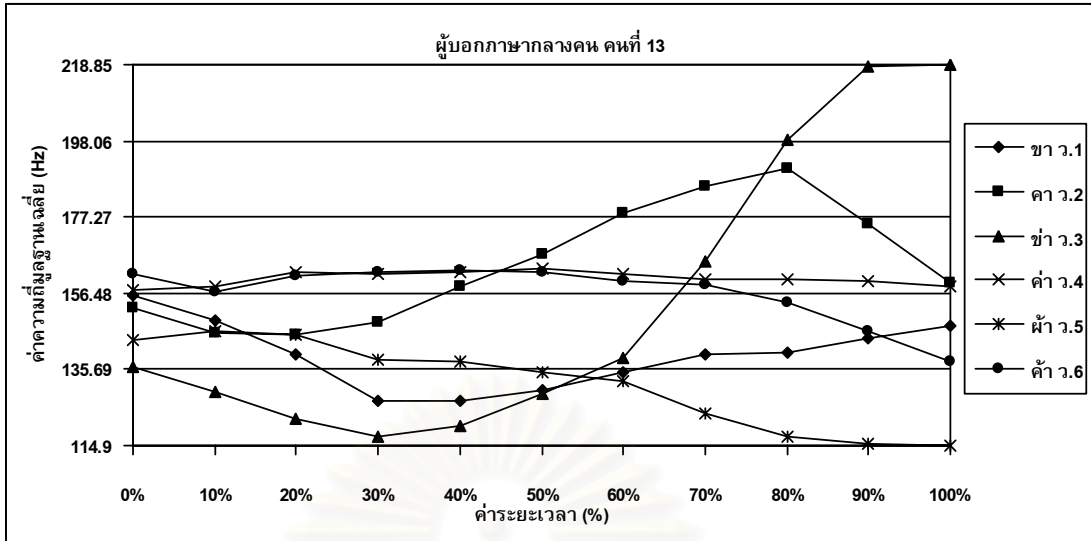


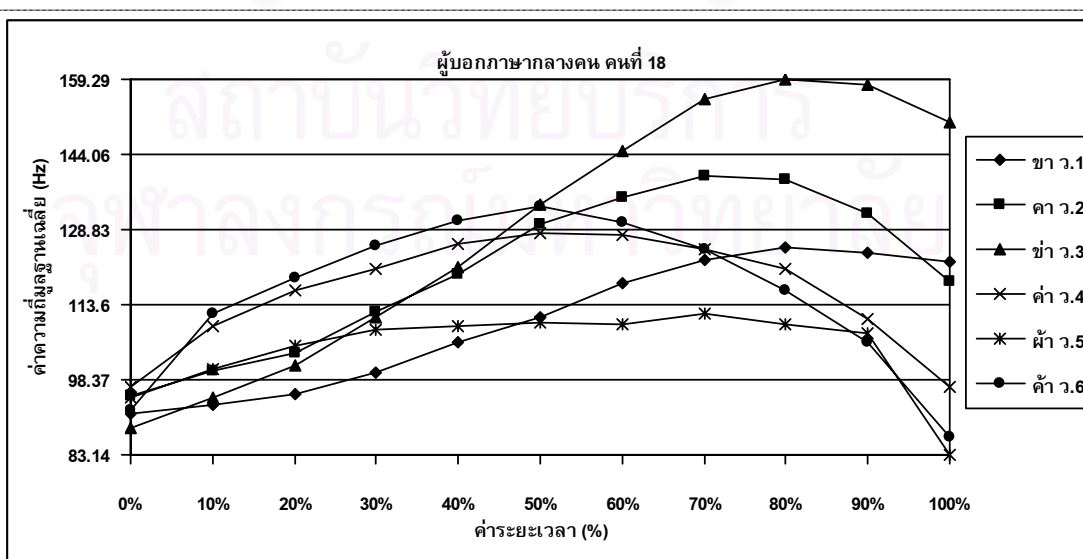
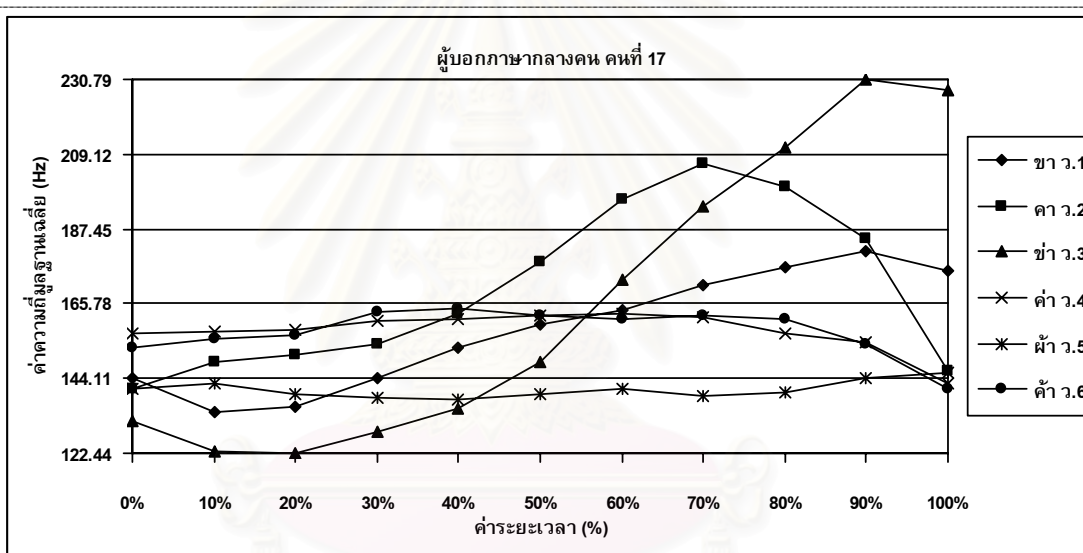
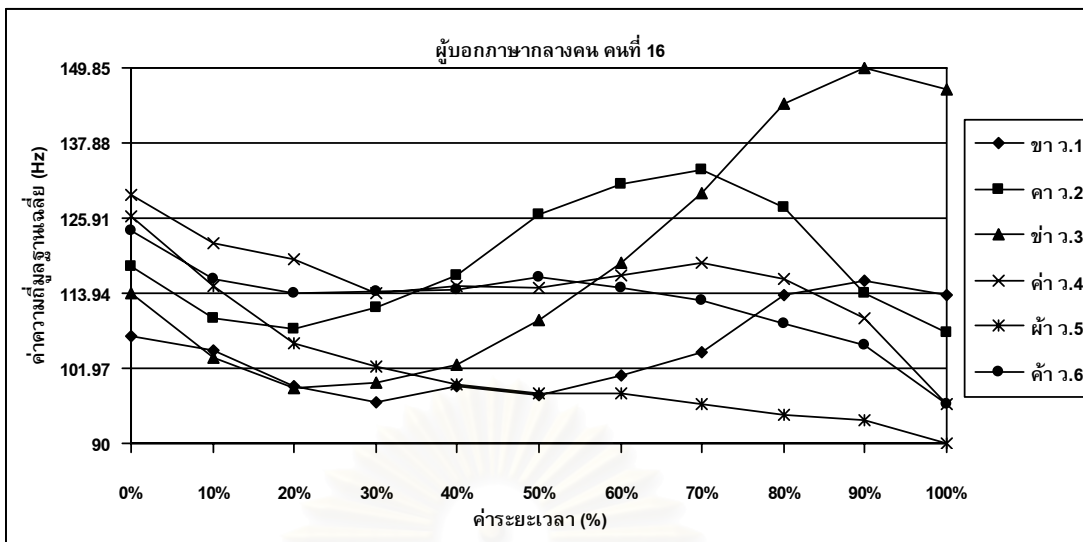
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

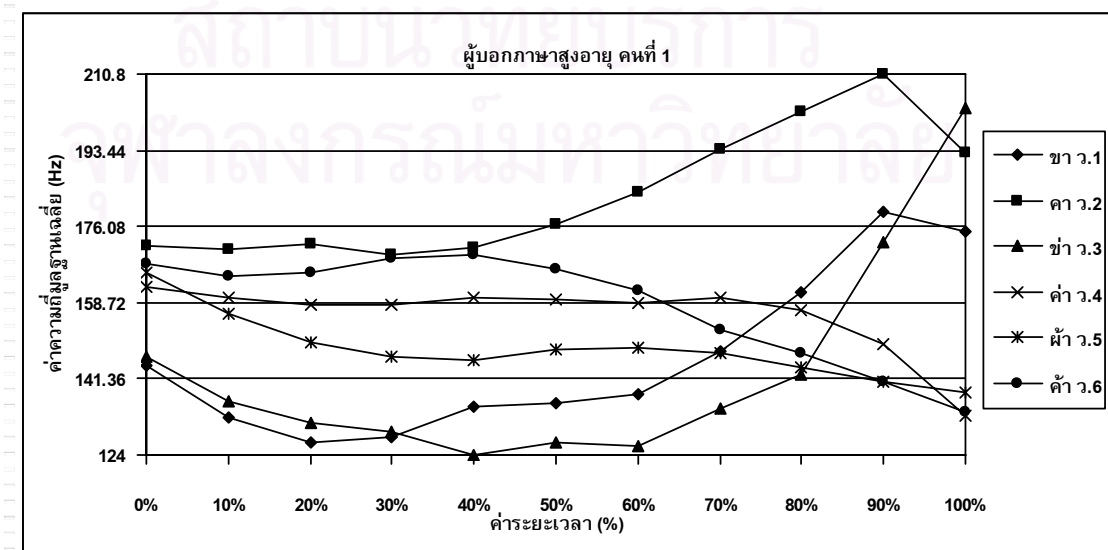
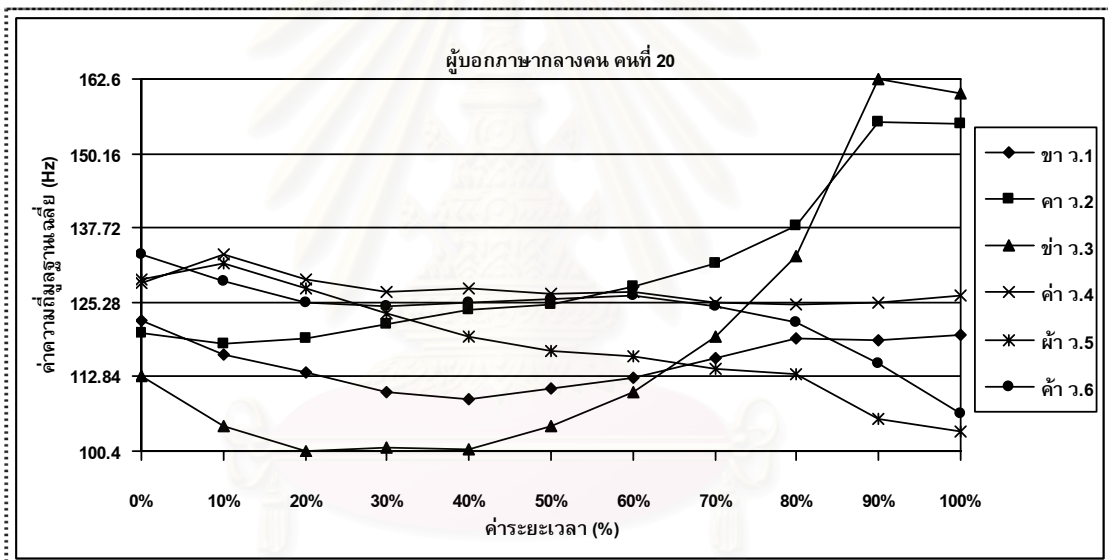
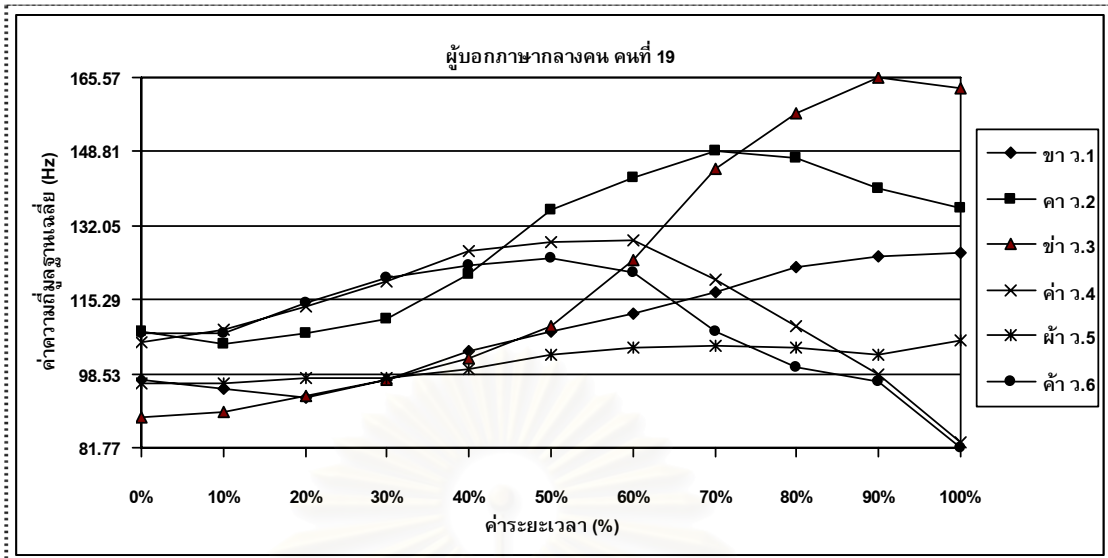


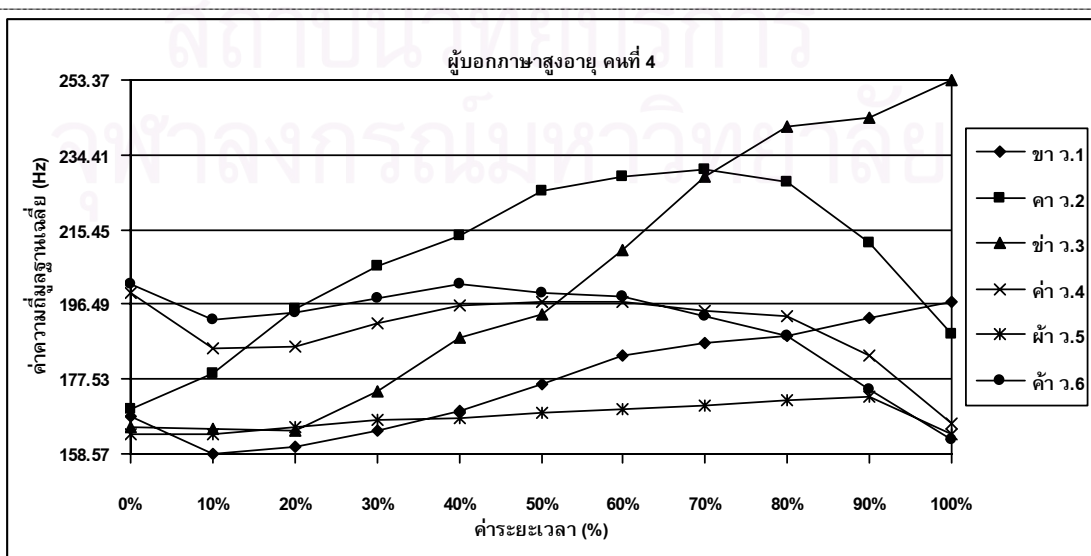
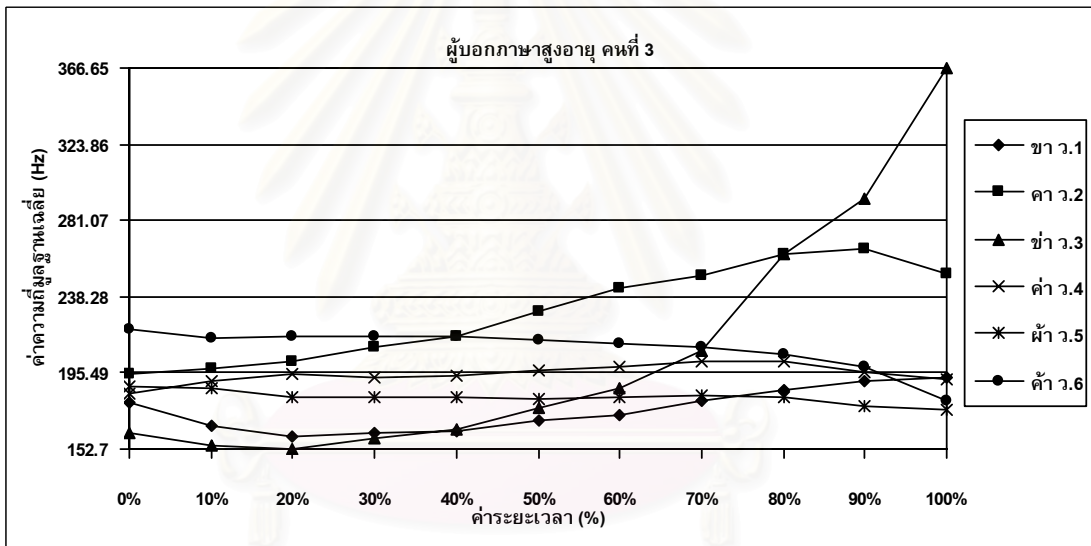
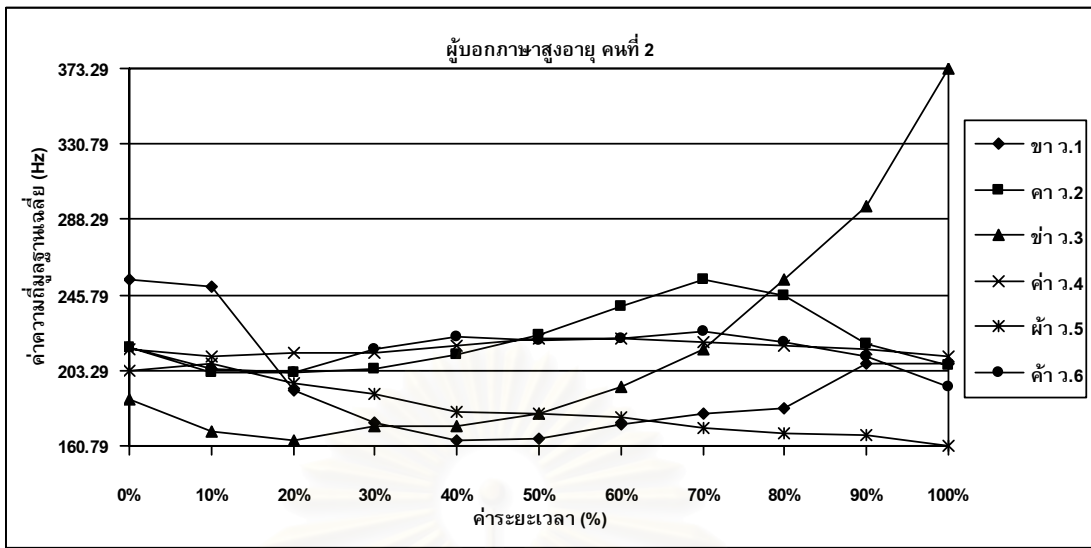


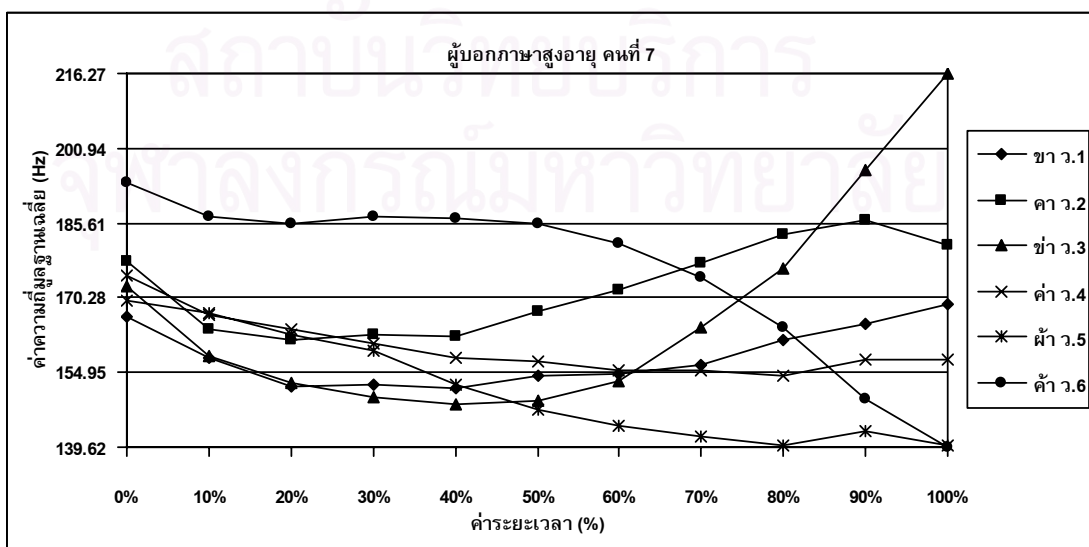
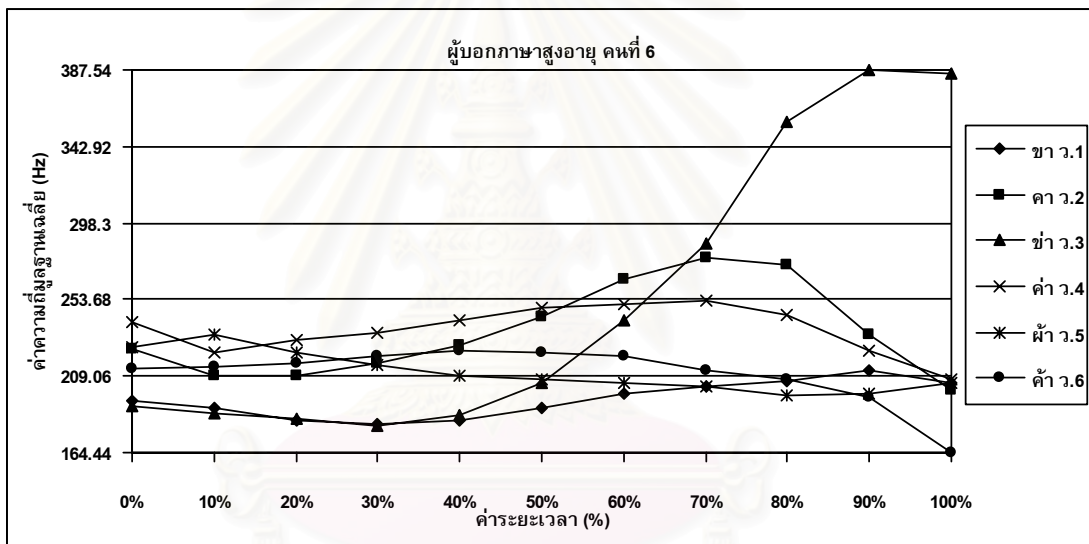
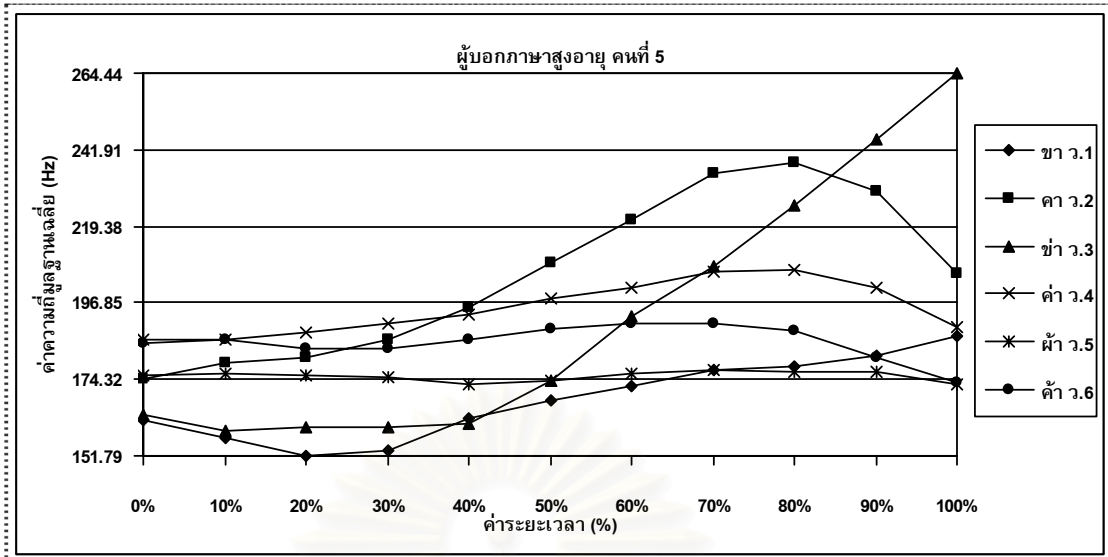


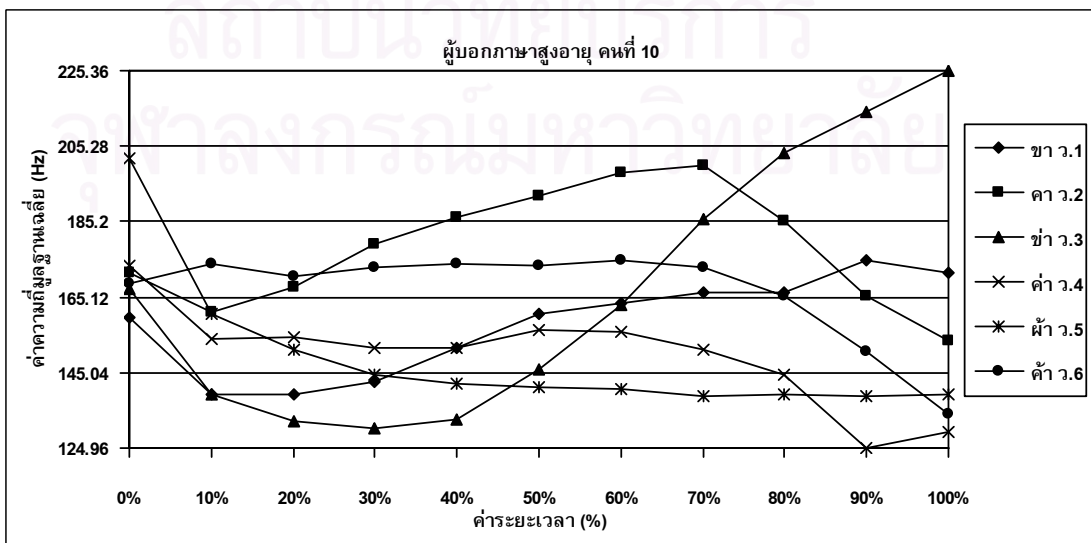
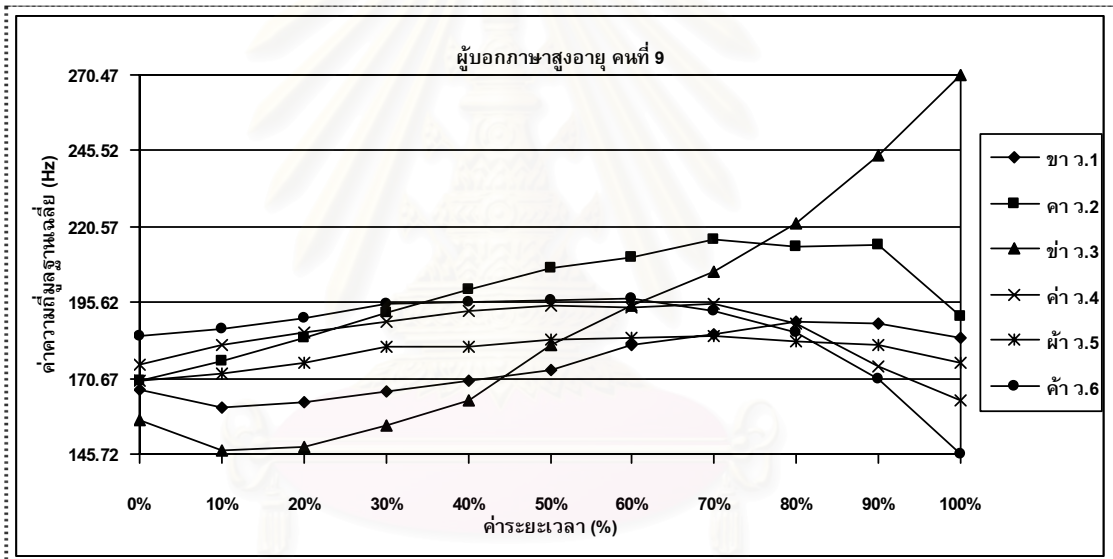
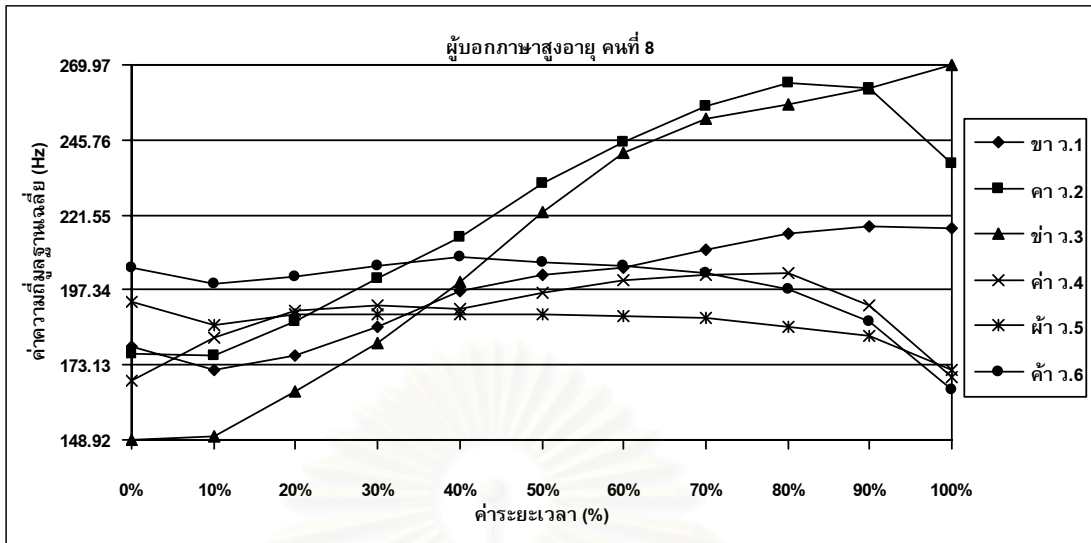


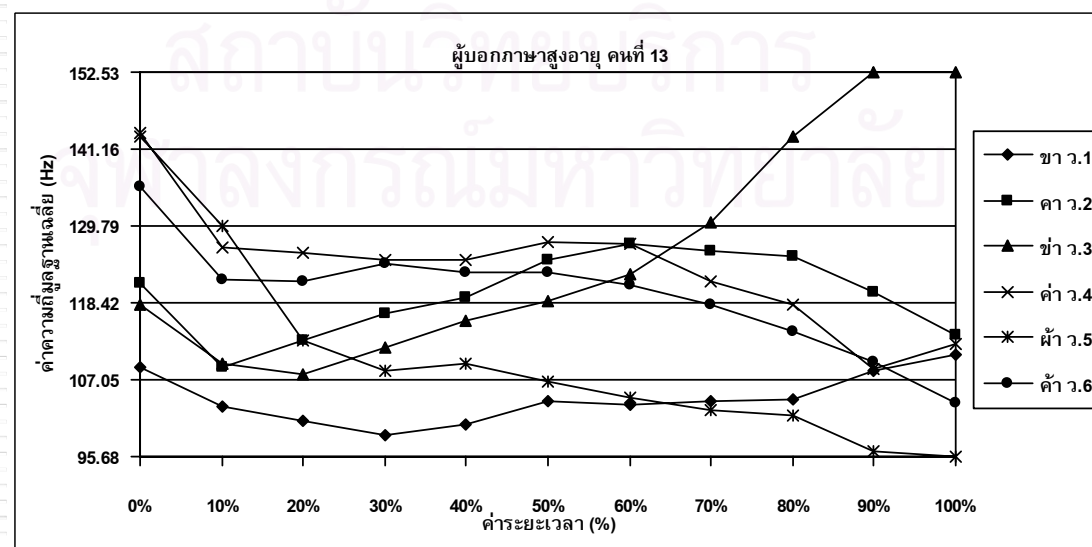
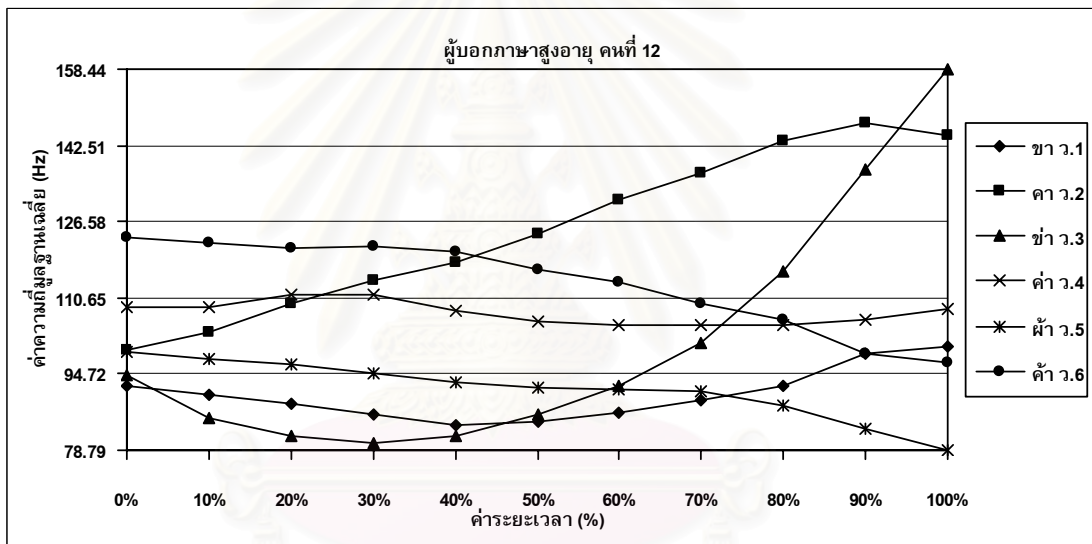
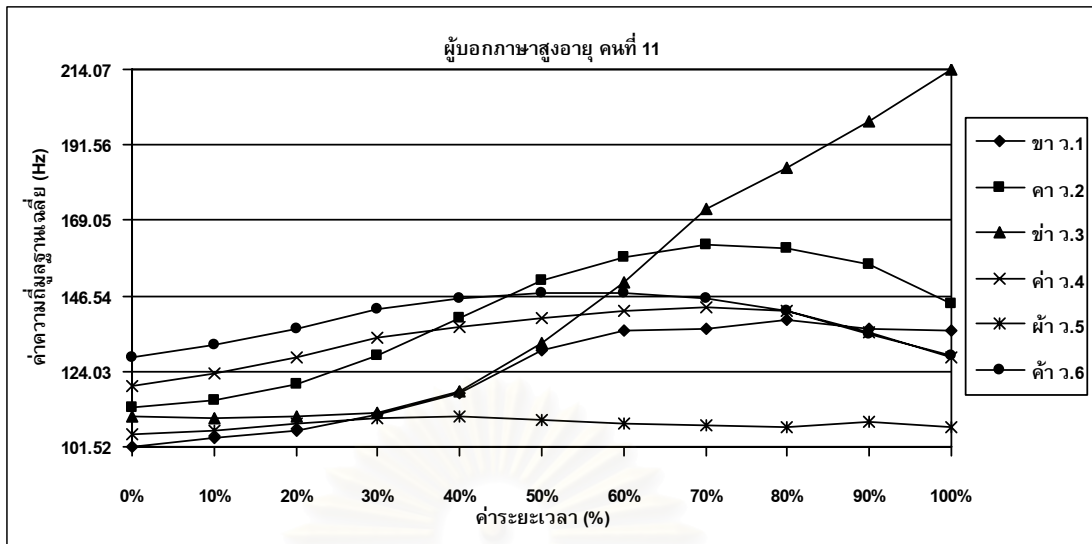


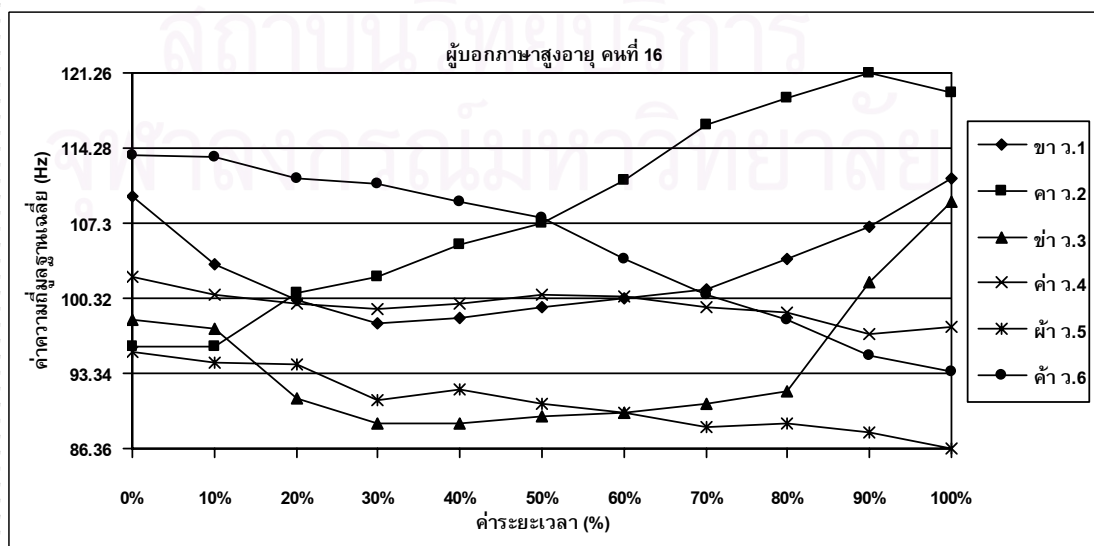
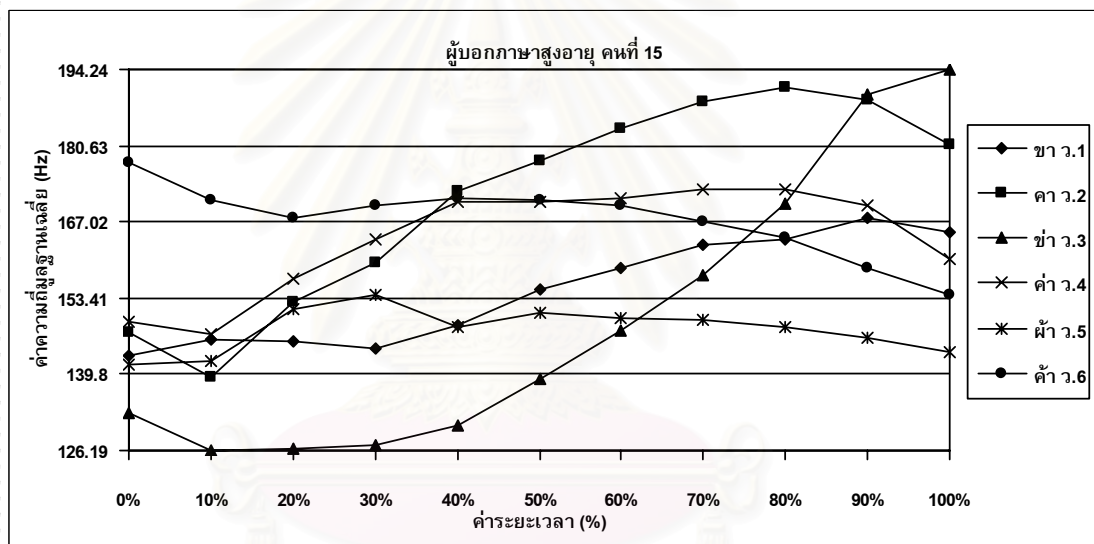
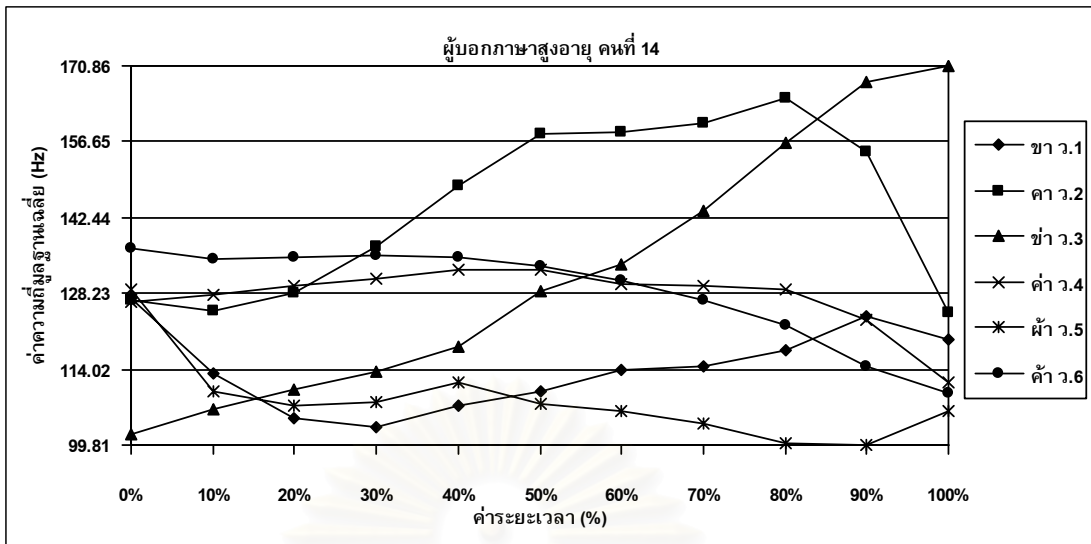


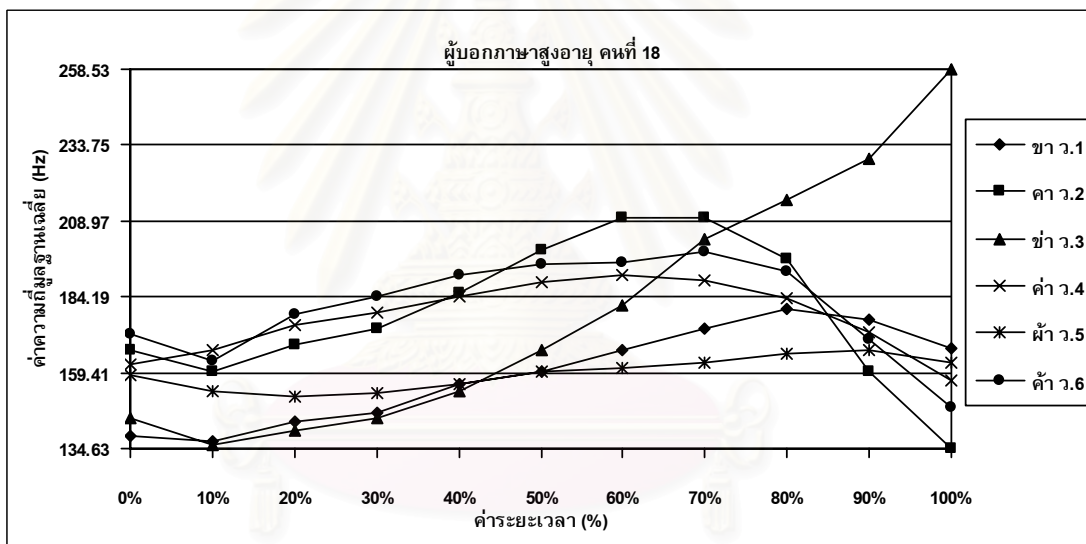
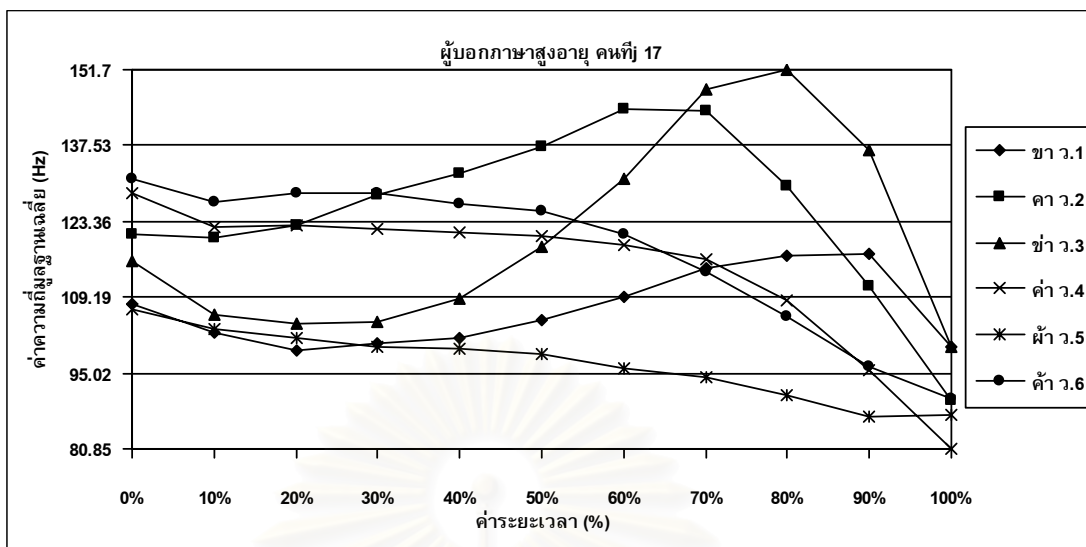




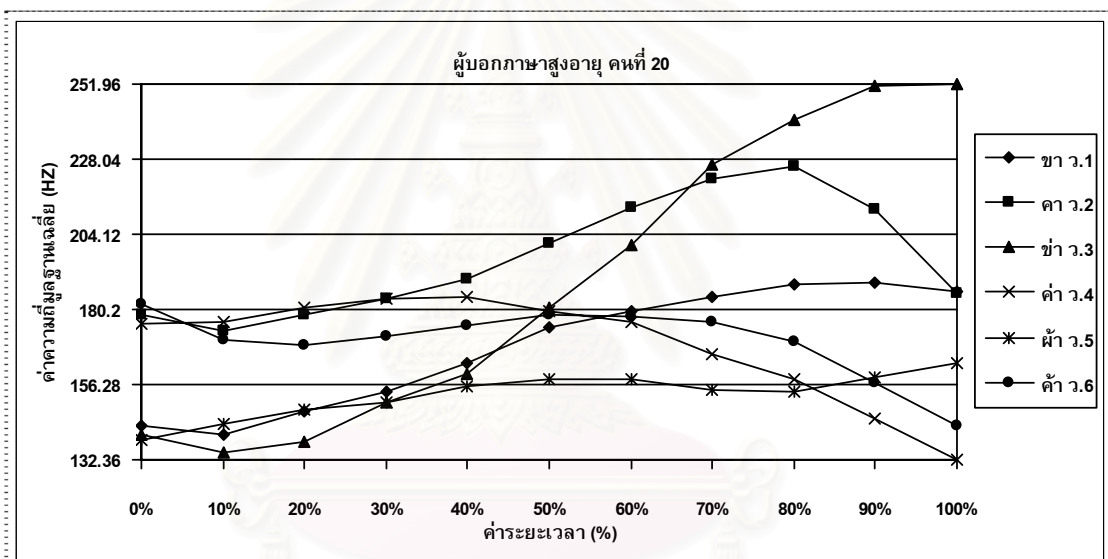
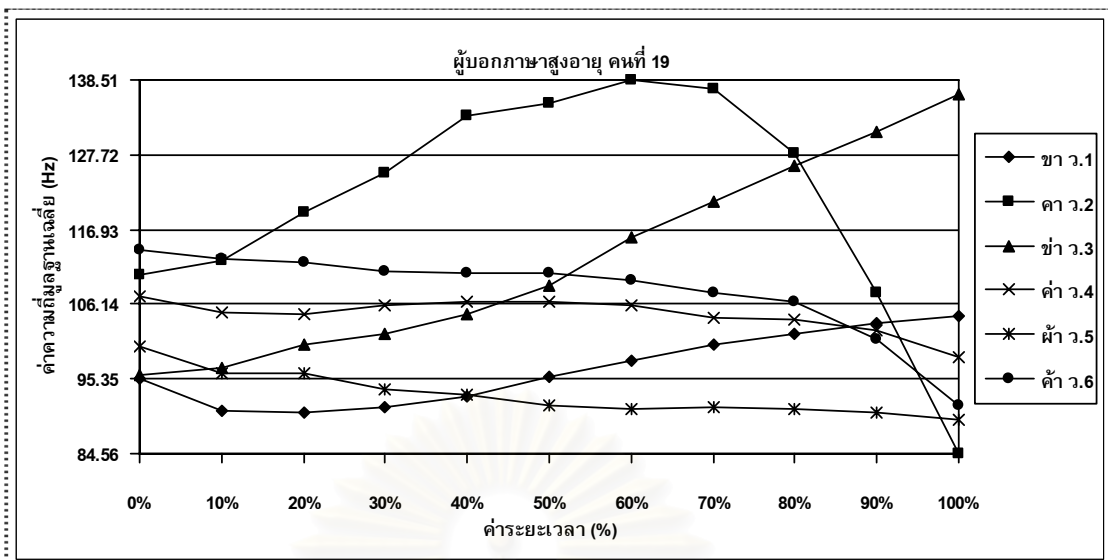








สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

การทดสอบไคสแควร์

การทดสอบไคสแควร์ เป็นการทดสอบทางสถิติอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยการตีความ ซึ่งใช้ทดสอบดูความแตกต่างของข้อมูลต่างชุดกันอย่างมีนัยสำคัญได้ ดังนั้น จึงต้องตั้งสมมติฐานไว้ก่อน (ใช้สัญลักษณ์ H_0) เช่น ทดสอบว่า ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 15 - 25 ปี กับผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35 - 45 ปี มีการเลือกใช้ภาษาซึ่งแตกต่างกันหรือไม่

ค่าที่สำคัญสำหรับการคำนวณการทดสอบ ได้แก่

- Observed Values หรือ O ใช้แทนค่าตัวเลขที่ได้มาจากความเป็นจริง มักเป็นค่าที่ลงตัว
- Expected Values หรือ E ใช้แทนค่าตัวเลขที่คาดหวังไว้ว่าจะเกิดขึ้นตามทฤษฎี เป็นค่าที่คำนวณมา จาก O จึงอาจมีค่าเป็นทศนิยมได้

ค่าที่ได้ทั้ง 2 นี้นำมาคำนวณโดยใช้สูตร $X^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$ โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) นำข้อมูลค่าศัพท์ที่เป็นข้อมูลดิบ (ดูตารางที่ ง.1) ซึ่งได้บันทึกลงในตาราง Excel เรียบร้อยแล้ว มาหาค่า E (ดูตารางที่ ง.2)

ตารางที่ ง.1 แสดงอัตราการเปรียบเทียบการแปรของคำศัพท์ภาษาซึ่งใน ตามกลุ่มอายุ 15-25 ปี และ 35-45 ปี ไม่จำแนกตามทัศนคติต่อภาษา

คำศัพท์	อายุ		รวม
	15-25 ปี	35-45 ปี	
ภาษาไทย	449	150	599
ภาษาซึ่ง	880	1187	2067
คำศัพท์อื่นๆ	46	46	92
ไม่รู้	13	4	17
ใช้ทั้งภาษาไทยและซึ่ง	12	13	25
รวม	1400	1400	N = 2800

ตารางที่ ง.2 แสดงการหาค่า E (Expected Values)

	15-25 ปี	35-45 ปี
ภาษาไทย	$(1400 \cdot 599) / 2800 = 299.5$	$(1400 \cdot 599) / 2800 = 299.5$
ภาษาจีน	$(1400 \cdot 2067) / 2800 = 1033.5$	$(1400 \cdot 2067) / 2800 = 1033.5$
คำศัพท์อื่นๆ	$(1400 \cdot 92) / 2800 = 46$	$(1400 \cdot 92) / 2800 = 46$
ไม่รู้	$(1400 \cdot 17) / 2800 = 8.5$	$(1400 \cdot 17) / 2800 = 8.5$
ใช้ทั้งภาษาไทยและจีน	$(1400 \cdot 25) / 2800 = 12.5$	$(1400 \cdot 25) / 2800 = 12.5$

2) นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาคำนวณตามสูตร $X^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$ (ดูตารางที่ ง.3) หลังจากนั้นนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่าของ X^2 ตรงตำแหน่งชั้นแห่งความเป็นอิสระ (d.f.) และระดับความมีนัยสำคัญตามที่กำหนดไว้ในตารางสถิติ

การหาค่า d.f. คำนวณได้ดังนี้

$$d.f. = (r-1)(c-1)$$

เมื่อ r เป็นจำนวนแถวของข้อมูลในตาราง และ c เป็นจำนวนสดมภ์ของข้อมูลในตาราง ซึ่งค่านี้จะนำไปใช้ประกอบการทดสอบ สำหรับดูค่า X^2 ในตารางสำเร็จ

ตารางที่ ง.3 แสดงการหาค่าไคสแควร์

	O	E	$(O-E)^2/E$
15-25 ปี	449	299.5	74.6
	880	1033.5	22.8
	46	46	0
	13	8.5	2.4
	12	12.5	0.02
35-45 ปี	150	299.5	74.6
	1187	1033.5	22.8
	46	46	0
	4	8.5	2.4
	13	12.5	0.02

$$d.f. = (r-1)(c-1) = (5-1)(2-1) = 4$$

$$X^2(4) = 199.64$$

$$X^2 = 199.64 \quad d.f. = 4 \quad p < 0.01$$

3) เมื่อคำนวณค่าต่างๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการแปรผลค่าไควสแควร์ที่ได้ออกมาว่ามีระดับความเชื่อมั่นเป็นอย่างไร ถ้าผลที่ได้จากการทดสอบพบว่า ค่า X^2 มีค่ามากกว่าค่าของ X^2 ในตาราง สรุปได้ว่าผลเป็นที่น่าสงสัยว่าจะมีความแตกต่างกัน เรียกว่า ผลมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า ข้อมูล 2 ชุดนั้นแตกต่างกัน โดยไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ข้อมูลทั้ง 2 นั้นเหมือนกัน แต่ถ้าหากผลการทดสอบออกมาพบว่า ค่า X^2 มีค่าน้อยกว่าค่าของ X^2 ในตารางก็ถือว่า ผลไม่มีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า ข้อมูล 2 ชุดนั้น ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า ข้อมูลทั้ง 2 นั้นเหมือนกัน



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

การใช้โปรแกรม Cool Edit Pro และโปรแกรม Praat

1) หลังจากที่ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงของผู้บอกภาษาลงในเครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิทัลเสร็จแล้ว นำข้อมูลเสียงที่ได้มาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อตัดเสียงที่บันทึกมาให้เหลือแต่คำเดี่ยวที่ต้องการนำไปวิเคราะห์

- การนำเข้าไฟล์เสียง โดยคลิกเปิดโปรแกรม Cool Edit Pro ขึ้นมา ต่อจากนั้นคลิกที่เมนู file > Open
- เลือกโฟลเดอร์ที่เก็บไฟล์เสียงในช่อง Look in
- เลือกประเภทของไฟล์เสียงที่ต้องการในช่อง Files of type (ในที่นี้ใช้ Window PCM (*.wave))
- เลือกไฟล์ที่ต้องการในช่องแสดงรายชื่อไฟล์ (File name) และสามารถที่จะฟังเสียงไฟล์ที่เลือกได้โดยคลิกที่ปุ่ม Play และถ้าต้องการหยุดให้คลิกที่ปุ่ม Stop



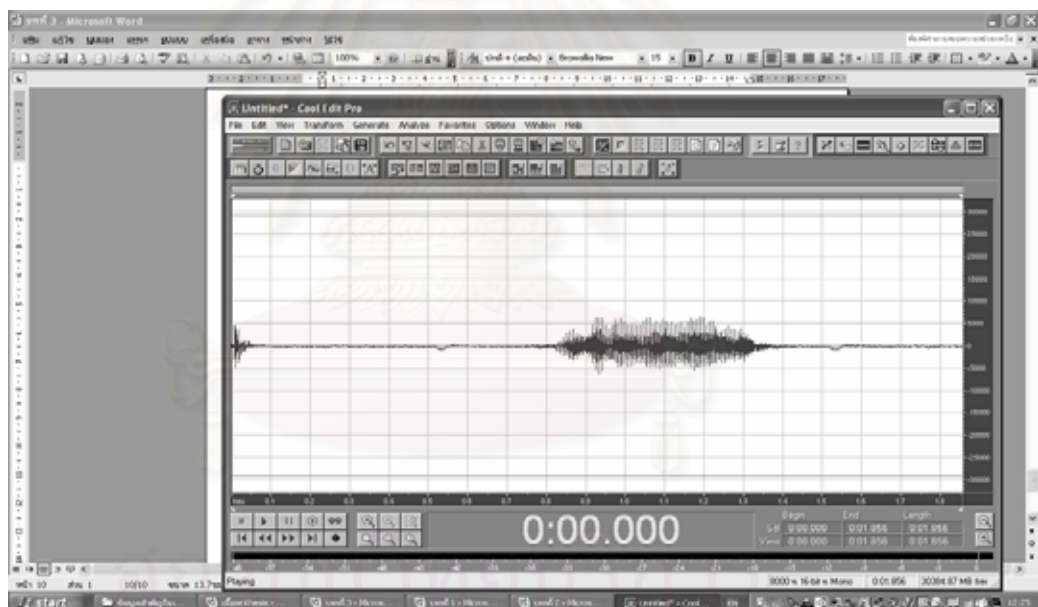
ภาพที่ จ.1 การใช้โปรแกรม Cool Edit Pro ขั้นตอนที่ 1

2) การตัดไฟล์เสียง ทำได้โดยทำการเปิดไฟล์เสียงที่ต้องการขึ้นมา (ตามวิธีการข้างต้น) เพื่อทำการตัดคำหรือประโยคที่ไม่ต้องการออก

- ใช้เมาส์ลากเพื่อเลือกช่วงของเสียงที่ต้องการ
- ใช้คำสั่ง Edit > Paste to New จะปรากฏหน้าต่างข้อมูลใหม่พร้อมกับข้อมูลนั้นขึ้นมาพร้อมกัน



ภาพที่ จ.2 การลากเมาส์เลือกช่วงของเสียงที่ต้องการ



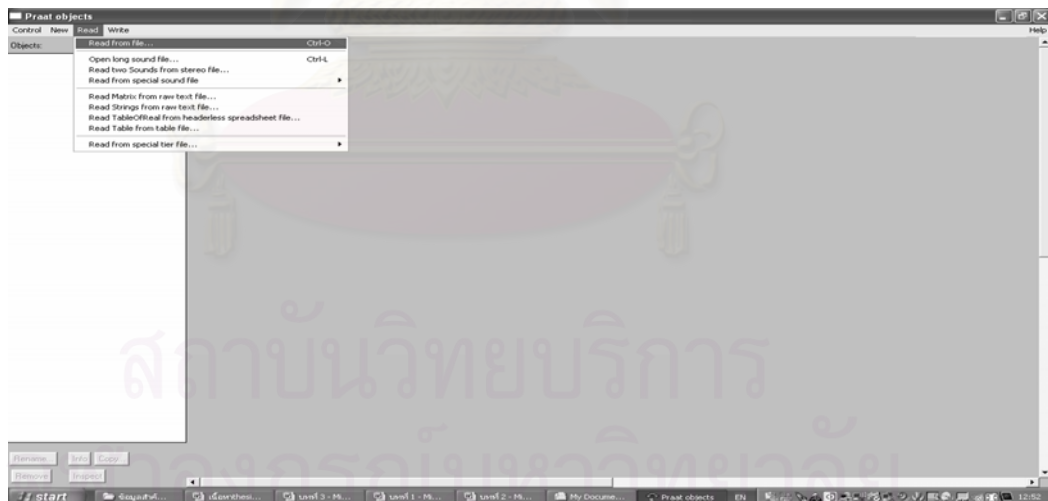
ภาพที่ จ.3 หน้าต่างข้อมูลหลังจากที่ตัดเสียงออกมาเป็นคำเดียว

- 3) เมื่อตัดเสียงเป็นคำเดียวที่ต้องการได้แล้ว ใช้คำสั่ง Save as จะปรากฏหน้าต่าง Save waveform as ขึ้นมา ทำการเลือกโฟลเดอร์เก็บงาน ในช่อง Save in ตั้งชื่อไฟล์เสียง เลือกรูปแบบการบันทึก เป็นไฟล์ Window PCM (*.wave) ดังภาพ



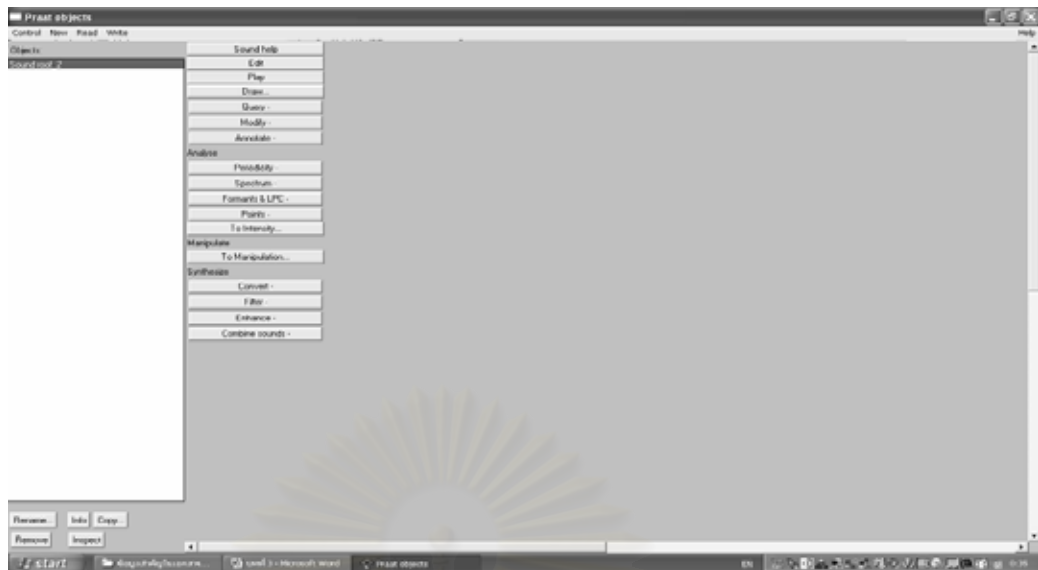
ภาพที่ จ.4 การบันทึกไฟล์เสียงของคำเดี่ยวที่ตัดออกมา

- 4) หลังจากที่มีผู้วิจัยตัดเสียงออกเป็นคำเดี่ยวจนครบแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ของคำแต่ละคำด้วยโปรแกรมวิเคราะห์คลื่นเสียง Praat โดยเปิดโปรแกรม Praat แล้วเลือก Read from file



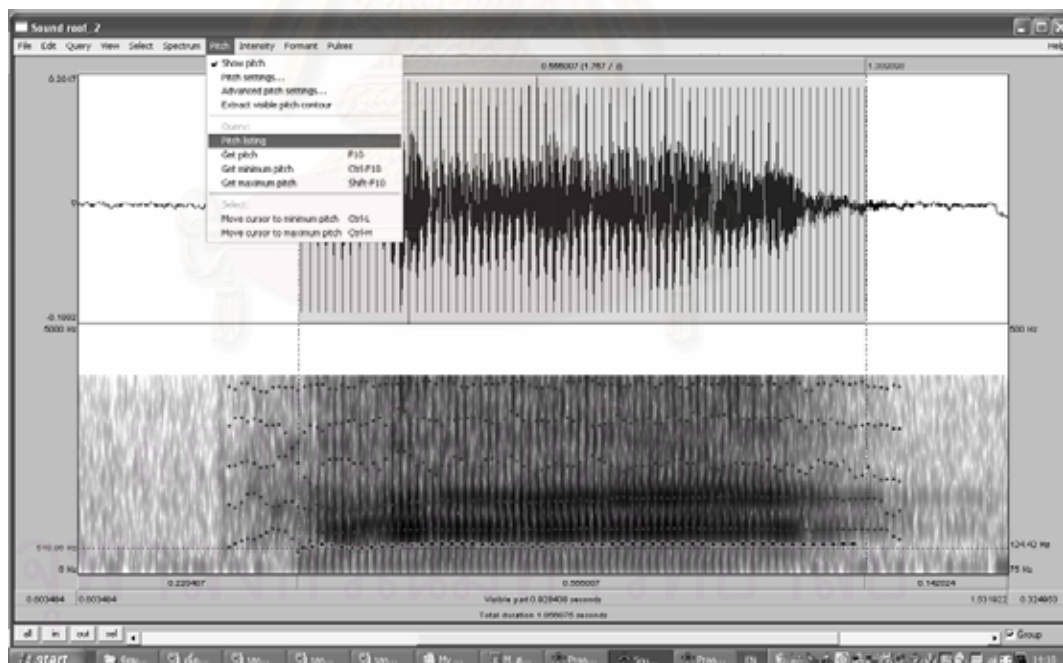
ภาพที่ จ.5 แสดงการเปิดงานที่หน้าต่างของ Praat Objects

- 5) เลือกโฟลเดอร์ที่เก็บไฟล์เสียงที่ต้องการในช่อง Look in แล้วคลิกปุ่ม open ต่อจากนั้น จะปรากฏหน้าต่าง Praat objects พร้อมกับไฟล์เสียงที่เลือก



ภาพที่ จ.6 การเลือกโฟลเดอร์ที่เก็บไฟล์เสียงที่เลือกมาได้แล้ว

6) จากนั้นคลิกปุ่ม Edit จะปรากฏแถบคลื่นเสียงของคำที่ต้องการวิเคราะห์ เมื่อแถบคลื่นเสียงนั้นปรากฏออกมาแล้วให้ลากเมาส์ที่จุดเริ่มต้นของคำไปยังจุดสุดท้ายของคำ และคลิกที่ Pitch > Pitch listing เพื่อให้ได้ค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลาออกมา



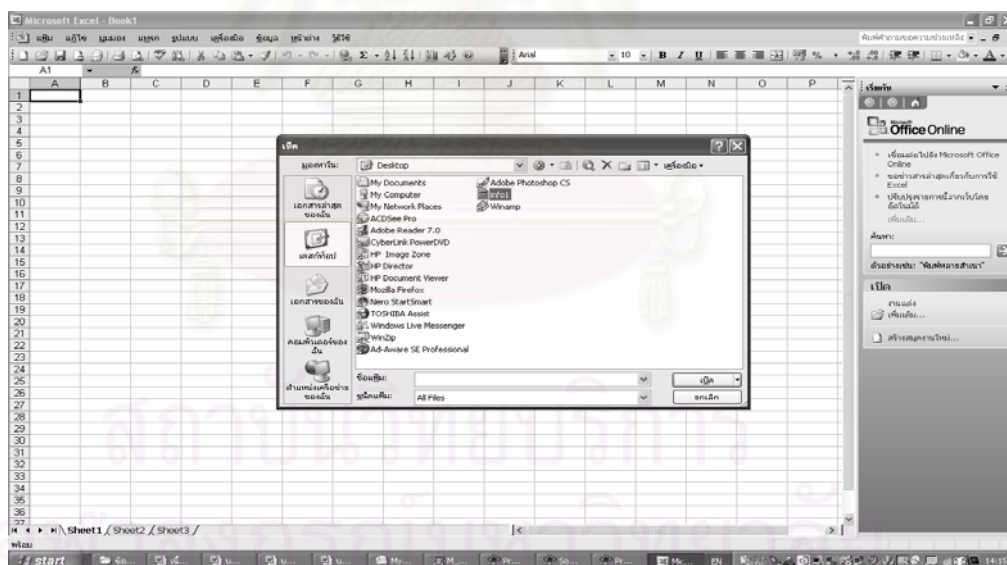
ภาพที่ จ.7 การลากเมาส์ที่จุดเริ่มต้นของคำไปยังจุดสุดท้ายของคำ

7) หลังจากทำตามขั้นตอนที่ 6 แล้ว จะปรากฏหน้าต่าง Praat: info ที่แสดงค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา จากนั้นจึงคลิกปุ่ม File > Save as เพื่อทำการบันทึกข้อมูลไว้ก่อนที่หน้า Desktop จะนำไปเปิดใน โปรแกรม Microsoft Excel โดยตั้งชื่อ file นั้นตามที่พอใจ

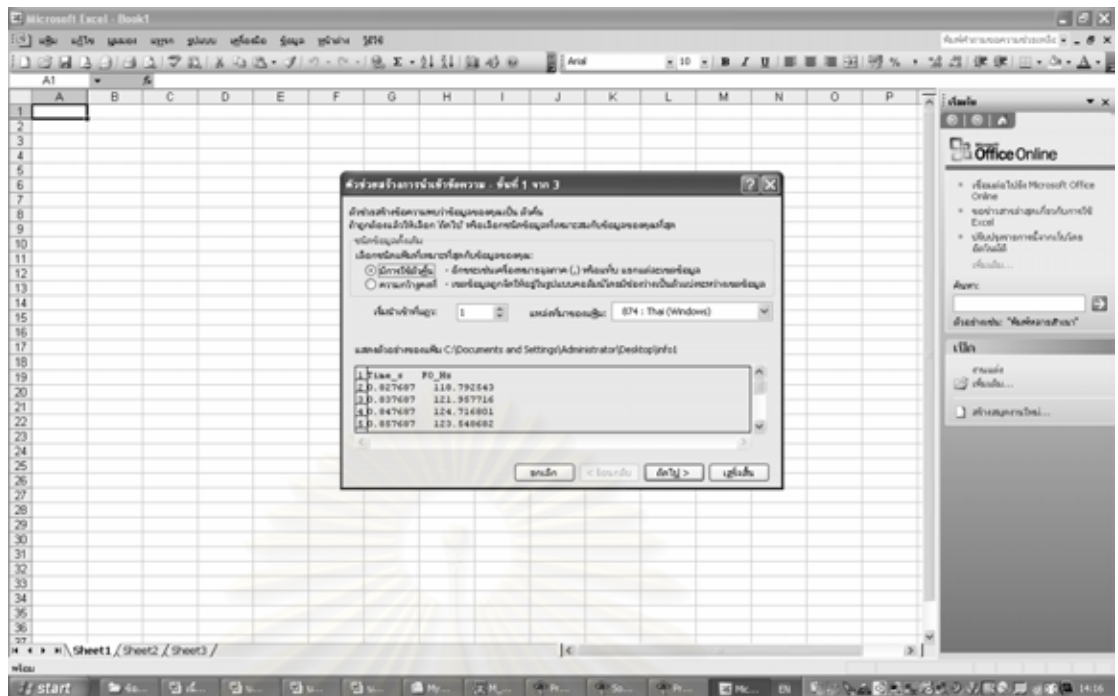


ภาพที่ จ.8 การเปิดและบันทึกข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา

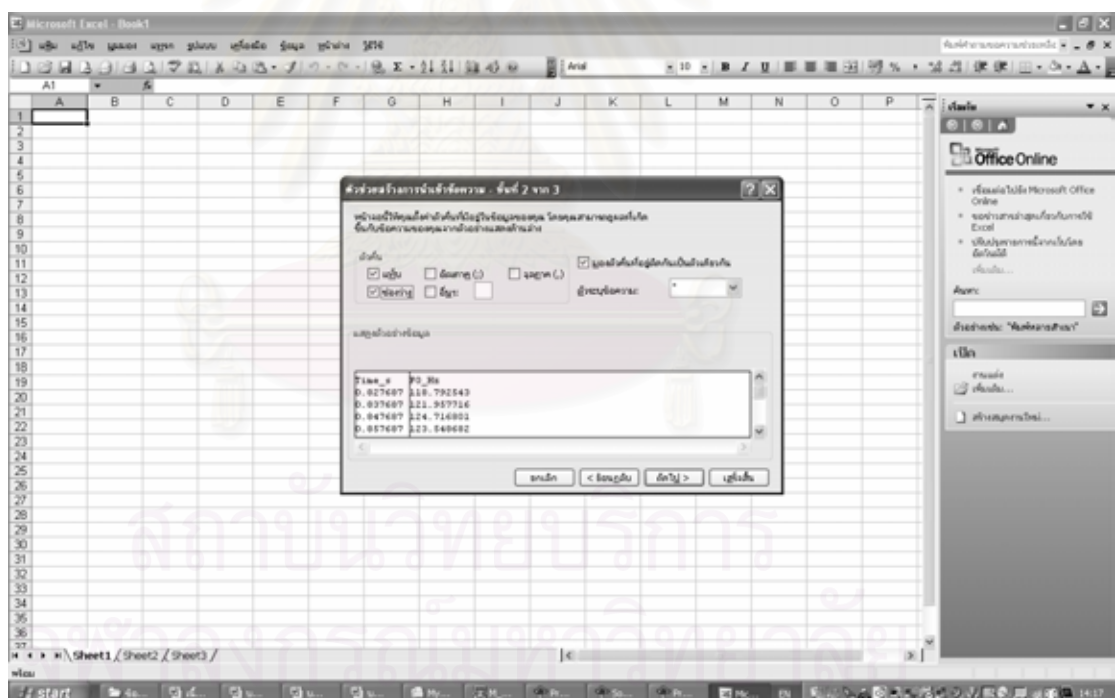
8) เปิดโปรแกรม Microsoft Excel และเลือกเปิดไฟล์ที่เมื่อสักครู Save ไว้ออกมา จะปรากฏหน้าต่างตามภาพที่ จ.10 ให้คลิกที่ปุ่มถัดไป และใส่เครื่องหมาย ✓ ที่คำว่าช่องว่าง และคลิกปุ่มเสร็จสิ้นตามภาพที่ จ.11



ภาพที่ จ.9 การเปิดข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา ชั้นตอนที่ 1

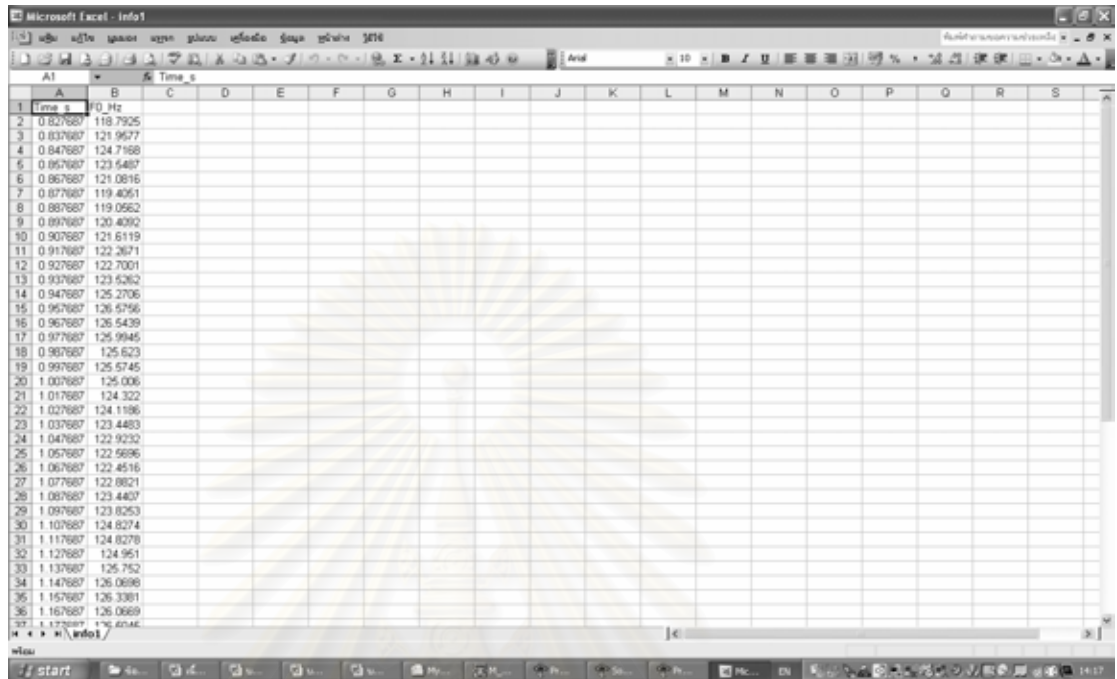


ภาพที่ จ.10 การเปิดข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา ขั้นตอนที่ 2



ภาพที่ จ.11 การเปิดข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลา ขั้นตอนที่ 3

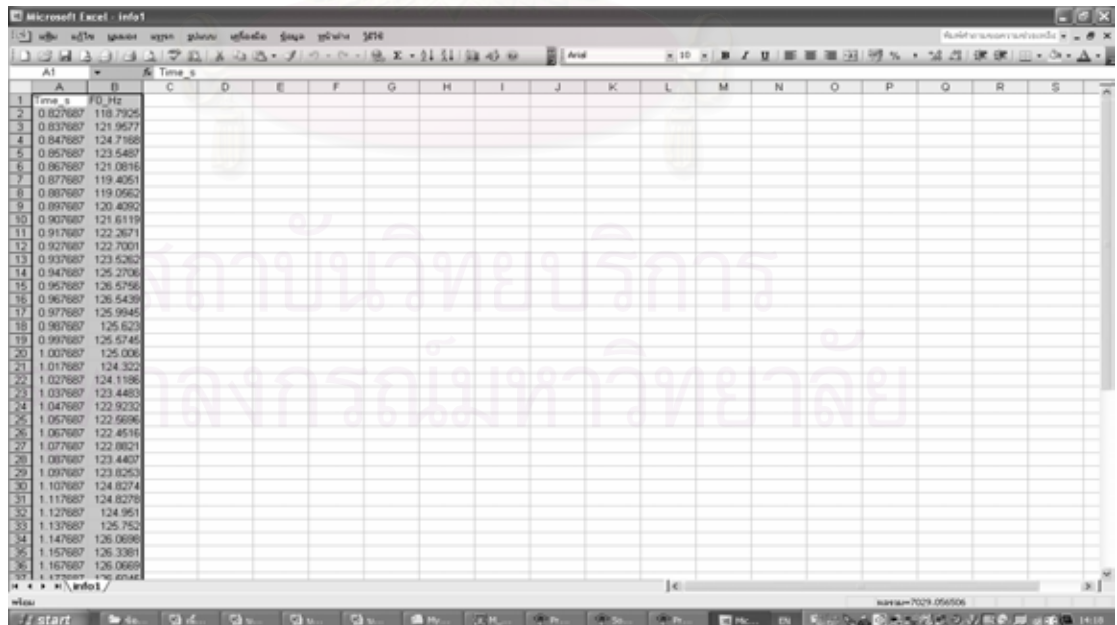
9) เมื่อคลิกปุ่มเสร็จสิ้นแล้ว ข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลาจะปรากฏออกมาบนพื้นที่ของโปรแกรม Microsoft Excel



Time_s	FO_Hz
0.827687	118.7925
0.837687	121.9577
0.847687	124.7198
0.857687	123.4487
0.867687	121.0816
0.877687	119.4051
0.887687	119.0562
0.897687	120.4092
0.907687	121.6119
0.917687	122.2671
0.927687	122.7001
0.937687	123.6262
0.947687	125.2706
0.957687	126.6796
0.967687	126.5439
0.977687	126.9945
0.987687	125.623
0.997687	125.5745
1.007687	125.006
1.017687	124.322
1.027687	124.1186
1.037687	123.4483
1.047687	122.9232
1.057687	122.5696
1.067687	122.4516
1.077687	122.8821
1.087687	123.4407
1.097687	123.8253
1.107687	124.8274
1.117687	124.8278
1.127687	124.951
1.137687	125.752
1.147687	126.0696
1.157687	126.3381
1.167687	126.0669

ภาพที่ จ.12 ข้อมูลค่าความถี่มูลฐานและค่าระยะเวลาที่ถูกเปิดออกมา

10) บันทึกข้อมูลที่ปรากฏออกมา โดยทำแถบสีที่ช่วงข้อมูลทั้งหมด



Time_s	FO_Hz
0.827687	118.7925
0.837687	121.9577
0.847687	124.7198
0.857687	123.4487
0.867687	121.0816
0.877687	119.4051
0.887687	119.0562
0.897687	120.4092
0.907687	121.6119
0.917687	122.2671
0.927687	122.7001
0.937687	123.6262
0.947687	125.2706
0.957687	126.6796
0.967687	126.5439
0.977687	126.9945
0.987687	125.623
0.997687	125.5745
1.007687	125.006
1.017687	124.322
1.027687	124.1186
1.037687	123.4483
1.047687	122.9232
1.057687	122.5696
1.067687	122.4516
1.077687	122.8821
1.087687	123.4407
1.097687	123.8253
1.107687	124.8274
1.117687	124.8278
1.127687	124.951
1.137687	125.752
1.147687	126.0696
1.157687	126.3381
1.167687	126.0669

ภาพที่ จ.13 การ Save ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในตารางที่เตรียมไว้เพื่อปรับค่าระยะเวลา

11) ผลการวิเคราะห์วรรณยุกต์ของคำต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Praat มีค่าระยะเวลาเป็นมิลลิวินาที ที่มีค่าแตกต่างกัน จึงต้องปรับค่าระยะเวลาให้เท่ากัน เรียกว่า normalization โดยกำหนดค่าระยะเวลาเดิมให้เป็นค่าระยะเวลาทั้งหมด 100% แล้วแบ่งเป็น 10 ส่วน ส่วนละ 10% โดยใช้สูตร =ค่าระยะเวลาเริ่มต้น+(ค่าระยะเวลาสุดท้าย-ค่าระยะเวลาเริ่มต้น)/10 จากนั้นวัดค่าความถี่มูลฐานทุกระยะเวลา 10% รวม 11 จุด นำค่าที่ได้กรอกลงตารางใน Microsoft Excel

ตารางที่ จ.1 การบันทึกค่าความถี่มูลฐานที่กรอกลงในตาราง Microsoft Excel ของผู้บอกภาษาคนที่ 11 กลุ่มกลางคน

ค่าระยะเวลา รายการคำ	0%	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
m_cloth_1	0.2516	0.3066	0.3616	0.4166	0.4716	0.5266	0.5816	0.6366	0.6916	0.7466	0.8016
ค่าความถี่มูลฐาน	119.16	119.11	123.64	125.55	122.89	124.88	126.33	126.3	125.68	124.88	125.42
ค่าระยะเวลา รายการคำ	0%	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
m_value_1	0.5311	0.5791	0.6271	0.6751	0.7231	0.7711	0.8191	0.8671	0.9151	0.9631	1.0111
ค่าความถี่มูลฐาน	137.52	139.21	149.1	154.43	166.6	175.06	182.49	186.37	186.66	181.6	166.13
ค่าระยะเวลา รายการคำ	0%	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
m_roof_1	0.3937	0.4527	0.5117	0.5707	0.6297	0.6887	0.7477	0.8067	0.8657	0.9247	0.9837
ค่าความถี่มูลฐาน	115.57	115.09	118.95	118.87	121.5	122.74	123.21	124.5	125.98	125.26	124.83

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวสุนทรรัตน์ แสงงาม เกิดเมื่อวันที่ 17 เดือนกันยายน พุทธศักราช 2523 ที่อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน เมื่อปีการศึกษา 2544 หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ได้ประกอบ อาชีพครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน เป็นระยะเวลา 1 ปี และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2546



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย